

УЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТІВ ЦЕРКВИ

ГОВАРД В. ХАНТЕР

УЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТІВ ЦЕРКВИ
ГОВАРД В. ХАНТЕР

Видано
Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів
Солт-Лейк-Сіті, штат Юта

Книги серії *Учення Президентів Церкви*

Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт (каталожний номер 36481 192)
Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young (35554)
Учення Президентів Церкви: Джон Тейлор (35969 192)
Учення Президентів Церкви: Уілфорд Вудраф (36315 192)
Учення Президентів Церкви: Лоренцо Сноу (36787 192)
Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт (35744 192)
Учення Президентів Церкви: Гебер Дж. Грант (35970 192)
Учення Президентів Церкви: Джордж Альберт Сміт (36786 192)
Учення Президентів Церкви: Девід О. Мак-Кей (36492 192)
Учення Президентів Церкви: Джозеф Філдінг Сміт (36907 192)
Учення Президентів Церкви: Гарольд Б. Лі (35892 192)
Учення Президентів Церкви: Спенсер В. Кімбол (36500 192)
Учення Президентів Церкви: Езра Тефт Бенсон (08860 192)
Учення Президентів Церкви: Говард В. Хантер (08861 192)

Щоб отримати ці книги, відвідайте свій місцевий розподільчий центр або зайдіть на сайт store.lds.org. Ці книги також доступні в електронному форматі на сайті LDS.org і в додатку Gospel Library для мобільних пристроїв.

Будемо вдячні за зауваження і пропозиції щодо цієї книги. Будь ласка, надсилайте їх на адресу:

Curriculum Development
50 East North Temple Street
Salt Lake City, UT 84150-0024 USA
Email: cur-development@ldschurch.org

Будь ласка, вкажіть ваші ПІБ, адресу, приход і кіл. Не забудьте вказати назву посібника. Потім викладіть ваші зауваження й пропозиції щодо її сильних місць і того, що в ній можна поліпшити.

© 2015 by Intellectual Reserve, Inc.

Усі права застережено.

Printed in the United States of America

Текст англійською мовою затверджено: 3/11

Затверджено на переклад: 3/11

Назва оригіналу: *Teachings of Presidents of the Church: Howard W. Hunter*

Ukrainian
08861 192

Зміст

Вступ	v
Короткий хронологічний виклад подій	x
Життя і священнослужіння Говарда В. Хантера	1
1 Ісус Христос---наш єдиний шлях до надії та радості	41
2 “Мир Свій вам даю”	53
3 Тяжкі обставини---це складова Божого плану для нашого вічного розвитку	65
4 Допомога з висоти	79
5 Джозеф Сміт, пророк Відновлення	91
6 Спокута і Воскресіння Ісуса Христа	103
7 Безперервне одкровення через сучасних пророків	115
8 Нести євангелію всьому світу	127
9 Закон десятини	137
10 Писання---найкорисніше з усього, що вивчається	147
11 Справжня велич	161
12 Повертайтеся назад і бенкетуйте за Господнім столом	173
13 Храм---це величний символ нашого членства в Церкві	183
14 Прискорення сімейно-історичної і храмової роботи	195
15 Причащення від Господньої вечері	205
16 Шлюб---вічне партнерство	215
17 Зберігати й захищати сім'ю	229
18 Ми віримо, що повинні бути чесними	243
19 Наша відданість Богу	253
20 Ходити Спасителевою стежкою милосердя	267
21 Віра і свідчення	279
22 Навчання євангелії	291
23 “Не менш послужливими”	305
24 Наслідувати приклад Ісуса Христа	319
Перелік ілюстрацій	329
Алфавітний покажчик	331

Howard W. Hunter

Вступ

Перше Президентство і Кворум Дванадцятьох Апостолів започаткували серію книг *Учення Президентів Церкви*, щоб допомогти вам наблизитися до вашого Небесного Батька та поглибити ваше розуміння відновленої евангелії Ісуса Христа. По мірі того як Церква додає томи до цієї серії, ви будете збирати для свого дому бібліотечку книг, що стосуються евангелії. Ці книги призначені як для самостійного вивчення, так і для навчання в неділю. Вони також можуть бути корисними у вашій підготовці до інших уроків чи виступів, а також для знаходження відповідей на запитання, що стосуються доктрини Церкви.

До цієї книги влючено вчення Президента Говарда В. Хантера, який служив Президентом Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів з 5 червня 1994 до 3 березня 1995 р.

Самостійне вивчення

Досліджуючи вчення Президента Говарда В. Хантера, з молитвою шукайте натхнення від Святого Духа. Запитання, розміщені в кінці кожного розділу, допоможуть вам зрозуміти вчення Президента Хантера і застосовувати їх у своєму житті. Також вам можуть допомогти наведені далі ідеї:

- Записуйте, які думки і почуття прийшли до вас від Святого Духа під час вивчення.
- Підкреслюйте уривки, які ви хочете запам'ятати. Можете вивчити напам'ять ці уривки або написати їх у своїх примірниках Писань поряд з відповідними віршами.
- Прочитайте розділ або уривок кілька разів, щоб глибше їх зрозуміти.

- Ставте собі запитання на зразок таких: Як учення Президента Хантера розширюють моє розуміння євангельських принципів? Чого я маю навчитися з цих вчень, як того хоче Господь?
- Запитуйте себе, як вчення з цієї книги можуть допомогти вам подолати ваші особисті труднощі й проблеми.
- Поділіться вивченим з членами своєї сім'ї та друзями.

Навчання за цією книгою

Наведені далі пропозиції допоможуть вам навчати за цією книгою і вдома, і в церкві:

Готуйтеся до навчання

Готуючись до навчання, прагніть проводу Святого Духа. З молитвою вивчіть призначений розділ, аби переконатися, що ви розумієте вчення Президента Хантера. Ви будете навчати з більшою переконливістю, якщо його слова вплинули на вас особисто (див. УЗ 11:21).

Більшість розділів містять більше матеріалу, ніж ви зможете обговорити на одних зборах. З молитвою виберіть з розділу ті вчення, які, як ви відчуваєте, будуть найбільш корисними.

Заохочуйте тих, кого навчаєте, вивчати розділ заздалегідь, щоб їм краще підготуватися до участі в обговореннях та наставлянні одне одного.

Готуючись навчати, приділіть особливу увагу матеріалу в рубриці “Рекомендації для вивчення і навчання”, що знаходиться в кінці кожного розділу. Під цим заголовком ви знайдете запитання, відповідні уривки з Писань та ідеї для навчання або допомоги у вивченні. Запитання і вказані уривки з Писань співвідносяться з матеріалом розділу. Матеріал під рубрикою “Рекомендації для вивчення і навчання” можна застосовувати для глибшого вивчення євангелії та при її навчанні.

Огляд розділу

Роблячи огляд розділу, намагайтеся створити атмосферу, в якій би Дух міг торкнутися серця й розуму людей, яких ви

навчаєте. Ви можете використати одну чи більше з наведених далі ідей:

- Прочитайте й обговоріть підрозділ “З життя Говарда В. Хантера”, який знаходиться на початку розділу, а потім обговоріть його.
- Розгляньте ілюстрацію або обговоріть цитату чи уривок з Писань, наведені в цьому розділі.
- Проспівайте разом гімн.
- Стисло поділіться особистим досвідом, що стосується теми.

Проводьте обговорення вчень Президента Хантера

Коли навчаєте з цієї книги, запрошуйте інших ділитися їхніми думками, ставте запитання, свідчіть і навчайте одне одного. Якщо члени класу беруть активну участь в обговореннях, то будуть більше підготовлені навчатися й отримувати особисте одкровення.

Краще дати пройти змістовному обговоренню, ніж намагатися розглянути всі вчення. Проводьте обговорення так, щоб вони були зосереджені на вченнях Президента Хантера.

Запитання, уміщені в кінці кожного розділу, є цінним матеріалом для заохочення до обговорення. Ви також можете поставити власні запитання, які є особливо важливими для тих, кого ви навчаєте. Деякі інші ідеї для заохочення до обговорення наводяться далі:

- Просіть присутніх ділитися тим, про що вони дізналися, самостійно вивчаючи цей розділ. Корисно буде заздалегідь зв'язатися з кількома членами класу й попросити їх прийти підготовленими, щоб поділитися вивченим.
- Призначайте вибрані запитання в кінці розділу окремим людям чи невеличким групам. Просіть присутніх знаходити в розділі вчення, що стосуються цих запитань. Після цього попросіть їх поділитися їхніми думками й тим, що вони зрозуміли.
- Прочитайте разом деякі вчення Президента Хантера, наведені в розділі. Попросіть присутніх навести приклади із Писань

та з їхнього особистого досвіду, які б ілюстрували те, чого навчав Президент Хантер.

- Попросіть присутніх вибрати один підрозділ і прочитати його подумки. Запропонуйте їм зібратися в групи по двоє-трое з тих, хто вибрав той самий підрозділ, й обговорити вивчене.

Заохочуйте застосовувати вивчене й ділитися ним

Учення Президента Хантера матимуть найбільше значення, якщо люди застосовують їх у своєму житті й діляться ними з іншими. Ви можете використати одну чи більше з наведених далі ідей:

- Запитуйте присутніх, як вони можуть застосовувати вчення Президента Хантера у виконанні своїх обов'язків вдома, в Церкві та в інших обставинах. Наприклад, ви можете запропонувати їм задуматися над вченнями Президента Хантера й обговорити, як вони можуть застосовувати ці вчення як чоловіки, дружини, батьки, сини, дочки, домашні вчителі або візитні вчительки.
- Запрошуйте присутніх ділитися їхнім досвідом, як застосовувати вивчене.
- Заохочуйте присутніх розповідати про певні вчення Президента Хантера членам їхньої сім'ї та друзям.

Завершення обговорення

Коротко підсумуйте урок або попросіть зробити це одного чи двох присутніх. Свідчіть про учення, які ви обговорювали. Ви також можете запросити інших поділитися їхніми свідченнями.

Інформація про цитовані джерела

Уміщені в цій книзі вчення Президента Говарда В. Хантера є прямими цитатами з його проповідей і статей. У цитатах з друкованих джерел збережено пунктуацію, написання, вживання великої літери і розбиття на абзаци такими, як вони були в оригіналі, за винятком тих випадків, коли необхідно було внести редакторські чи типографські виправлення для легшого читання

тексту. Оскільки цитати наводяться такими, як вони були в надрукованих джерелах, ви можете помітити в тексті деяку стилістичну непослідовність. Наприклад, займенники, що стосуються Божества, в одних цитатах пишуться з маленької літери, а в інших з великої.

Також Президент Хантер часто вживав такі слова, як *люди*, *чоловік* або *людство* стосовно всіх людей, як чоловіків, так і жінок. Він також часто вживав займенники *він*, *його* і *ним* стосовно обох статей. Це було нормою для мови його часу, і він, вживаючи ці займенники, як правило, мав на увазі і жінок, і чоловіків.

Короткий хронологічний виклад подій

Наведені далі у хронологічному порядку біографічні дані подають історичне тло для вчень Президента Говарда В. Хантера, викладених у цій книзі.

14 листопада 1907 р. Народився в сім'ї Джона Вільяма (Вілла) Хантера і Неллі Мері Расмуссен Хантер в Бойсі, шт. Айдахо.

4 квітня 1920 р. Був охрищений і конфірмований в Бойсі.

Травень 1923 р. Отримує нагороду Скаут-орел, ставши другим скаутом-орлом у Бойсі.

Січень і лютий 1927 р. Зі своєю музичною групою Hunter's Crooners грає під час двомісячного круїзу до Азії.

Березень 1928 р. Переїздить до Південної Каліфорнії.

Квітень 1928 р. Починає працювати в одному з банків у Каліфорнії.

10 червня 1931 р. Одружується з Кларою Мей (Клер) Джеффс у Солт-Лейкському храмі.

Січень 1932 р. Втрачає свою роботу в банку, оскільки Депресія призвела до закриття банків; починає працювати на кількох випадкових роботах.

Січень 1934 р. Починає працювати в юридичному відділі установи, яка займалася контролем за повеннями Лос-Анджелеської округи.

- 20 березня 1934 р. Народжується син Говард Вільям (Біллі) Хантер молодший.
- 11 жовтня 1934 р. Помирає син Говард Вільям (Біллі) Хантер молодший.
- Вересень 1935 р. Вступає на навчання в Southwestern University School Law в Лос-Анджелесі (нині Southwestern Law School).
- 4 травня 1936 р. Народжується син Джон Джейкоб Хантер.
- 29 червня 1938 р. Народжується син Річард Ален Хантер.
- 8 червня 1939 р. Закінчує навчання в юридичній школі, третій за успішністю.
- Квітень 1940 р. Розпочинає приватну юридичну практику, працюючи спочатку неповний робочий день, а потім, до 1945 р., повний робочий день; продовжує займатися юриспруденцією до 1959 р., коли його було покликано служити апостолом.
- Вересень 1940 р.--- листопад 1946 р. Служить єпископом Ел-Соренського приходу в шт. Каліфорнія.
- Лютий 1950 р.--- листопад 1959 р. Служить президентом Пасаденського колу в шт. Каліфорнія.
- 14 листопада 1953 р. Був запечатаний до своїх батьків у свій 46-й день народження у храмі в Месі, шт. Аризона.
- 9 жовтня 1959 р. Покликаний Президентом Девідом О. Мак-Кеєм бути членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів.
- 15 жовтня 1959 р. Висвячений в апостоли і рукопокладений як член Кворуму дванадцятьох Президентом Девідом О. Мак-Кеєм.
- З 1964 р. по 1972 р. Служить президентом Генеалогічного товариства Церкви.

- З 1965 р. по 1976 р. Служить президентом Полінезійського культурного центру в Лайє, шт. Гаваї.
- З 1970 р. по 1972 р. Служить істориком Церкви.
- З 1974 р. по 1979 р. Допомогає наглядати за плануванням, збиранням коштів та будівництвом Меморіального саду Орсона Хайда в Єрусалимі.
- Листопад 1975 р. Керує створенням 15 колів впродовж одних вихідних днів, 5 з цих колів знаходилися в Мехіко.
- З 1979 р. по 1989 р. Наглядає за плануванням і зведенням Єрусалимського центру Університету Бригама Янга (УБЯ) з досліджень Близького Сходу.
- 24 жовтня 1979 р. Проводить сесії освячення Меморіального саду Орсона Хайда в Єрусалимі.
- 9 жовтня 1983 р. Помирає Клер Хантер, прохворівши більше десяти років.
- 10 листопада 1985 р. Його висвячено як діючого президента Кворуму Дванадцятьох Апостолів у зв'язку з поганим станом здоров'я президента цього кворуму Меріона Дж. Ромні.
- 2 червня 1988 р. Його висвячено як президента Кворуму Дванадцятьох Апостолів після смерті президента Меріона Дж. Ромні.
- 16 травня 1989 р. Освячує Єрусалимський центр УБЯ з досліджень Близького Сходу.
- 12 квітня 1990 р. Одружується з Ініс Берніс Еген Стентон у Солт-Лейкському храмі.
- 5 червня 1994 р. Його висвячено як 14-го Президента Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів.
- 1 жовтня 1994 р. Підтриманий в якості Президента Церкви на генеральній конференції.

- 9 жовтня 1994 р. Освячує храм в Орландо, шт. Флорида.
- 11 грудня 1994 р. Головує під час створення 2000-го колу Церкви (кіл Мехіко Контрерас, Мексика).
- 8 січня 1995 р. Освячує храм Баунтіфул, шт. Юта.
- 3 березня 1995 р. Помирає у своєму домі в Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта, у віці 87 років.

Життя і священнослужіння Говарда В. Хантера

6 червня 1994 р., через день після того, як Говарда В. Хантера було рукопокладено в якості Президента Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, він звернувся з двома запрошеннями. Лагідно заохочуючи, він сказав:

“Перш за все я хотів би запросити всіх членів Церкви жити зі ще більшою увагою до життя й прикладу Господа Ісуса Христа, особливо до любові, надії і співчуття, які Він виявляв. Я молюся, щоб ми могли ставитися одне до одного з більшою добротою, з більшою люб’язністю, з більшим смиренням і терпінням та прощенням”¹.

Упродовж десятиліть Президент Хантер зосереджував свої вчення на тому, щоб заохочувати людей наслідувати приклад Спасителя. “Будь ласка, пам’ятайте ось про що,---сказав він за кілька років до цього.--- Якщо наше життя і наша віра зосереджені на Ісусі Христі та Його відновленій евангелії, то ніщо не може постійно йти неправильно. З іншого боку, якщо наше життя не зосереджене на Спасителі і Його вченнях, то жодний інший успіх ніколи не буде постійно правильним”².

У другому своєму запрошенні Президент Хантер закликав членів Церкви більш повною мірою отримувати благословення храму:

“Я також запрошую членів Церкви зробити храм Господа величним символом свого членства в ній та небесною оправою для своїх найсвятіших завітів. Найглибше бажання мого серця—щоб кожний член Церкви був гідний увійти в храм. Я хочу сподіватися, що кожний дорослий член Церкви буде гідним дійсної храмової рекомендації і завжди носитиме її з собою, навіть якщо відстань до храму не дозволить йому негайно або часто користуватися нею.

Говард В. Хантер в дитинстві

Будьмо народом, що ходить до храму і любить храм. Стараймося відвідувати храм настільки часто, наскільки дозволятимуть час, кошти та особисті обставини. Давайте ходити туди не лише заради наших померлих родичів, але давайте ходити туди також і заради особистого благословення, що приходить завдяки храмовому поклонінню, заради святості й безпеки, що надаються в цих святих і освячених стінах. Храм—це місце краси, місце одкровення, місце миру. Храм—це Дім Господа. Храм є святим для Господа. Храм має бути святим для нас”³.

Президент Хантер протягом усього свого служіння Президентом Церкви продовжував наголошувати на важливості цих двох запрошень. Незважаючи на те, що він був Президентом Церкви лише дев'ять місяців, ці запрошення надихнули членів Церкви по всьому світу бути більш схожими на Христа і з більшою відданістю прагнути благословень храму.

Початок

У середині 1800-х років предки Говарда В. Хантера приєдналися до Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів в чотирьох різних країнах. По його материнській лінії ці предки походили з Данії та Норвегії. Після еміграції зі своєї батьківщини вони стали одними з перших поселенців у Маунт-Плезенті, шт. Юта. Серед нащадків цих відважних піонерів була Неллі Расмуссен, яка стане матір'ю пророка.

По батьківській лінії у Говарда були предки, які мали глибоке коріння в Шотландії та Новій Англії. Ті, хто приєдналися до Церкви, багато чим пожертвували, проте більшість з них через кілька років відійшли від Церкви. Народження Джона Вільяма (Вілла) Хантера в 1879 р. позначило початок третього покоління по лінії Хантерів, яке не було більше пов'язане з Церквою. І все ж Вілл Хантер стане батьком пророка.

Коли Віллу Хантеру було 8 років, його сім'я переїхала до Бойсі, шт. Айдахо. Приблизно через 16 років Вілл зустрів Неллі Расмуссен, коли та приїхала до Бойсі, щоб пожити у своїх тітки та дядька. Невдовзі Вілл почав залицятися до Неллі, а через два роки запропонував їй вийти за нього заміж. Деякий час Неллі

вагалась, проте Вілл був наполегливим, і врешті-решт вона прийняла його пропозицію. Пара одружилася в Маунт-Плезенті, шт. Юта, і повернулася в Бойсі, щоб там оселитися. Їхня перша дитина, Говард Вільям Хантер, народився в Бойсі 14 листопада 1907 р. У 1909 р. у них народилася дочка, яку вони назвали Дороти; вона була їхньою останньою дитиною.

Як закладався фундамент для життя

На час народження Говарда Церква в Бойсі мала лише одну невелику філію. Мати Говарда була активним членом цієї філії і виховувала своїх дітей в евангелії. Про неї Говард сказав так: “Вона була завжди вірною. ... Вона служила президентом Початкового товариства і [Товариства молодих жінок]. Я пам’ятаю, як ходив з матір’ю до церкви, іноді задовго до початку зборів, а потім залишався ще й після зборів, бо їй потрібно було закінчити свою роботу”⁴. Хоч батько Говарда й не був членом Церкви, він не заперечував проти участі сім’ї в церковному житті, а іноді й відвідував з ними причасні збори.

Крім того, що Неллі Хантер направляла своїх дітей, щоб вони були активними в Церкві, вона також допомагала їм закладати міцний релігійний фундамент вдома. “Саме мати взяла на себе обов’язок навчати нас евангелії,---згадував Говард,--- Ми навчилися молитися, сидячи в неї на колінах. ... Свідчення я отримав ще хлопчиком на колінах у своєї матері”⁵.

Філія в Бойсі стала приходом в 1913 р., за кілька днів до щостого дня народження Говарда. Через два роки, коли Говарду було вісім років, він з нетерпінням чекав на своє хрищення. “Ця можливість мене дуже хвилювала”,---сказав він. Але його батько не дав дозволу на хрищення. Говард згадував: “Батько ... вважав, що я повинен почекати, поки не визначу, якого курсу хочу дотримуватися в житті. Я хотів бути охрищеним, хоч час настав, а потім і минув без цього благословення”⁶.

Оскільки Говард не був охрищений, він не міг бути висвячений у диякони, коли йому виповнилося 12 років. “На той час усі мої друзі вже були висвяченими дияконами,---розповідав він.--- А оскільки офіційно я не був членом Церкви, то не міг

виконувати багато того, що виконували вони”⁷. Особливо Говарда засмучувало те, що він не міг розносити причастя: “На причасних зборах я сидів з іншими хлопцями. Коли для них наставав час розносити причастя, я сповзав униз зі свого стільця. Я відчував себе таким непотрібним”⁸.

Говард знову звернувся до батька, цього разу вже зі своєю 10-річною сестрою Дороті: “[Ми] почали умовляти нашого батька, щоб той дозволив нам охреститися. Ми також молилися, щоб він сказав “так”. Нас просто переповнила радість, коли він нарешті дав свою згоду”⁹. Приблизно через п’ять місяців після досягнення Говардом 12-річного віку він та Дороті були охрищені у місцевому плавальному басейні. Невдовзі після цього Говард був висвячений в диякони і вперше розніс причастя. “Я відчував страх, але й захват від того, що маю такий привілей”,--розповідав він¹⁰. Серед його інших обов’язків було накачувати міхи для органу та розтоплювати піч, щоб нагрілося в каплиці в холодні недільні ранки. “Цілий новий світ відкрився для мене, коли я дізнався про обов’язки, які приходять через членство в Церкві й отримання священства”,---казав він¹¹.

Юнаком Говард приєднався до скаутського загону свого приходу і багато працював над собою, щоб отримати найвищу нагороду---Eagle Scout (Скаут-орел). Наближаючись до досягнення своєї мети, він почав змагатися з другом. “Нас було двоє, хто боровся за можливість бути першим Eagle Scout у Бойсі”,---згадував він¹². Інший юнак задовольнив вимоги для отримання цієї нагороди першим, а Говарда, здавалося, задовольнило здобути цю нагороду другим¹³.

Говард навчився бути працьовитим ще в ранньому віці. Він допомагав вдовам та іншим сусідам, продавав газети і працював на ранчо свого дядька. Коли він підріс, то заробляв тим, що носив ключки та м’ячі для гравців у гольф під час гри, розносив телеграми, працював у газеті, аптекарській крамниці, готелі, універмазі та художньому салоні.

Дороті Хантер казала, що її брат мав “великі амбіції” та “блискучий розум”¹⁴. Ці якості доповнювалися вмінням бути співчутливим і великодушним. Розповідаючи про те, яким він був турботливим, Дороті сказала: “Говард завжди хотів робити

добро і бути хорошим. Він був чудовим братом і наглядав за мною. Він був добрим до наших матері і батька”¹⁵.

Також Говард співчутливо ставився до тварин. “Кожний бездомний кіт міг знайти собі притулок в нашому домі, навіть якщо сім’я й заперечувала”,---казав він¹⁶. Одного разу кілька сусідських хлопчаків мучили кошения, кидаючи його в зрошувальну канаву поблизу дому Хантерів. Кожного разу, коли кошения вилазило з неї, ті хлопчаків кидали його в неї знову. Невдовзі там проходив Говард, і він врятував те кошения. “Воно лежало там майже неживе,---згадувала Дороті,---і він приніс його додому”¹⁷.

“Воно не виживе”,---сказала його мати.

“Мамо, ми повинні спробувати його врятувати”,---наполягав Говард¹⁸.

За словами Дороті, вони “загорнули кошения в ковдру, поклали його біля теплої плити та нагодували”, і завдяки цій турботі кошения очуняло й жило з їхньою сім’єю ще багато років.

Говард був висвячений в учителі у 1923 р., саме перед створенням Другого приходу Бойсі. Оскільки виникла потреба в ще одному місці для проведення зборів та очікувалося подальше зростання Церкви, її місцеві провідники запропонували збудувати скинію колу. Святих у Бойсі попросили зробити свій внесок---20 000 доларів---для зведення цієї будівлі¹⁹. На зборах, під час яких провідники звернулися з проханням про внески, юний Говард В. Хантер був першим, хто підняв свою руку і взяв зобов’язання зробити внесок. Сума, яку він пообіцяв дати---25 доларів,---була в 1923 р. великою, особливо для 15-річного юнака. “Я працював і заощаджував, поки не зміг повністю сплатити за своїм зобов’язанням”,---сказав він²⁰. Будівництво скинії було завершено в 1925 р., і Президент Гебер Дж. Грант прибув освятити її у грудні²¹.

З юних років Говард виявляв здібність до музики і ще у підлітковому віці навчився грати на кількох інструментах. У 16 років він організував свою власну музичну групу, яку назвав Hunter’s Crooners. Ця група часто виступала на танцях, під час різних прийомів та інших подій у Бойсі та навколишній місцевості.

Коли Говарду було 19 років, він отримав контракт, за яким його група мала грати на круїзному кораблі, що йшов до Азії.

Говард В. Хантер, у центрі, з групою Hunter's Croonaders, 1927 р.

Протягом перших двох місяців 1927 р., коли корабель перетинав Тихий океан і зупинявся в різних містах Японії, Китаю і на Філіппінах, група Говарда у складі п'ятьох виконавців грала на вечерях і танцях. Цей круїз став дуже повчальним досвідом для Говарда, давши йому можливість дізнатися про інших людей та їхню культуру. І хоч майже весь свій заробіток він витрачав на екскурсії та сувеніри, усе ж він вважав, що “набуті знання варті наших витрат”²².

Час для прийняття важливих рішень

Коли Говард повернувся додому після круїзу, на нього чекала радісна новина: поки він подорожував, охрестився його батько. Наступної неділі Говард з батьком вперше разом відвідали збори священства. Турботливий єпископ заохочував Вілла Хантера охреститися, і, за словами Говарда, “завдяки [домашньому] вчителю у батька виник більший інтерес до Церкви”²³.

Після круїзу Говард вагався, чим йому зайнятися у майбутньому. Він продовжував займатися музикою, працював на інших роботах, у т.ч. й розпочав свій власний бізнес, проте ніщо з цього не обіцяло у майбутньому гарних перспектив. Коли у

березні 1928 р. його спроби розпочати власний бізнес нічим не завершилися, він вирішив відвідати свого друга у Південній Каліфорнії. Спочатку він планував побути там лише тиждень чи два, проте незабаром вирішив залишитися й шукати, як він це назвав, “роботу з можливостями”²⁴. У Каліфорнії він знайде для себе не тільки кар’єру, але й дружину, широкі можливості служити в Церкві, а також домівку більш як на три десятки років.

Першими місцями роботи Говарда в Каліфорнії були взуттєвий магазин і фабрика, де пакували цитрусові,---там в деякі дні йому доводилося вантажити у залізничні вагони від 45 до 50 тонн апельсин. “Я й не знав, що у світі є так багато апельсинів”,---казав він жартома. Одного дня йому довелося пережити “жахливий час”: він повинен був сортувати лимони за кольором, але не міг відрізнити відтінки жовтого і зеленого через дальтонізм. “Я думав, що до кінця дня у мене станеться нервовий зрив”,---згадував він²⁵.

Пропрацювавши на цитрусовій фабриці два тижні, Говард подав заяву на роботу в один з банків Лос-Анджелеса, там його відразу ж прийняли й він почав швидко йти вгору. Він також не полишав свою музичну діяльність, граючи з різними музичними групами на різних вечорах. У вересні 1928 р., приблизно через шість місяців після переїзду Говарда до Каліфорнії, його сім’я знову об’єдналася, коли туди ж переїхали його батьки і сестра.

У юності Говард ходив до церкви, однак глибоко евангелію не вивчав. У Каліфорнії він став уважніше ставитися до вивчення евангелії. “Мое перше справжнє пробудження до евангелії сталося в класі Недільної школи у приході Адамс, в якому навчав брат Пітер А. Клейтон,---згадував він.--- Він мав багаті знання й здатність надихати молодих людей. Я вивчав матеріал уроків, читав вдома позакласні завдання, які він нам давав, і брав участь в обговоренні призначених тем. ... Я думаю про цей період свого життя як про час, коли переді мною почали розкриватися евангельські істини. Я завжди мав свідчення про евангелію, але раптом я почав розуміти”²⁶. З того досвіду в класі Недільної школи у Говарда зародилася любов до вивчення евангелії, яку він зберігав усе життя.

Говард із задоволенням товаришував з іншою дорослою молоддю в Лос-Анджелесі та в навколишній місцевості. Вони разом відвідували церковні збори, іноді в неділю ходили в два

чи три приходи і брали участь у самих різноманітних заходах. Один з таких заходів мав для Говарда далекосяжне значення. Через кілька місяців після прибуття в Каліфорнію він разом з декількома друзями пішов на церковні танці, а потім вони пішли на пляж, щоб побродити прибоєм. Того вечора Говард зустрів Клару Мей (Клер) Джефф, яка була на побаченні з одним із його друзів. Між Говардом і Клер невдовзі виникла взаємна симпатія, яка розцвіла в любов.

Вони зустрічалися кілька разів у 1928 р., а наступного року їхні стосунки переросли вже у більш серйозні. “У неї було світло-каштанове волосся, і вона була дуже красивою дівчиною, --розказував Говард пізніше.--- Я думаю, що найбільше в ній мене вразила глибина її свідчення”²⁷. Одного вечора навесні 1931 р., приблизно через три роки після їхньої першої зустрічі, Говард повіз Клер на місце, звідки можна було згори подивитися на Тихий океан. Там він запропонував їй вийти за нього заміж, і вона погодилась. Говард згадував:

“Ми доїхали до Палос-Вердес і поставили машину на стрімкій кручі, звідки могли бачити, як накочуються тихоокеанські хвилі й розбиваються об каміння у світлі повного місяця. Ми говорили про наші плани, і я надів їй на палець діамантову обручку. Того вечора ми прийняли багато рішень і кілька строгих правил стосовно нашого життя”²⁸.

Ті правила вплинули на Говарда, коли він прийняв за чотири дні до весілля рішення, яке змінило все його життя. Того вечора, коли його група завершила свій виступ, він склав свої інструменти у футляри і вже ніколи більше не грав як професіонал. Грати на танцях та вечірках “у деякому сенсі було досить престижно,---казав він,---і я добре заробляв”, однак він відчував, що в дечому такий стиль життя не був сумісним з тим життям, яке він уявляв для своєї сім’ї. “Довелося полишити те, що приносило мені радість, [але] я ніколи не шкодував, що прийняв те рішення”,---сказав він через багато років²⁹. Його син Річард зауважив: “Я часто думав, яку треба було мати дивовижну самодисципліну (я називаю це твердістю характеру), щоб відмовитися від чогось, що він так сильно любив, заради того, що він цінував ще більше”³⁰.

Труднощі й благословення перших років у шлюбі

Говард і Клер одружилися в Солт-Лейкському храмі 10 червня 1931 р. і повернулися у Південну Каліфорнію, щоб розпочати спільне життя. Через Велику депресію умови для ведення бізнесу у Сполучених Штатах погіршувалися, і в січні 1932 р. банк, в якому працював Говард, змушений був закритися. Упродовж наступних двох років він працював на різних роботах, намагаючись звести кінці з кінцями. Вони з Клер були рішуче налаштовані на те, щоб якомога довше залишатися незалежними, але через рік вони все ж прийняли запрошення тимчасово пожити з батьками Клер.

20 березня 1934 р. у Говарда і Клер народилася перша дитина, син, якому вони дали ім'я Говард Вільям Хантер молодший і якого називали Біллі. Улітку того ж року вони звернули увагу, що Біллі здавався якимось млявим. Лікарі діагностували в нього недокрів'я, і Говард двічі здавав свою кров для переливання, однак стан здоров'я Біллі не поліпшувався. Результати подальших аналізів вказували на існування важкого кишкового захворювання, і лікарі рекомендували зробити операцію. Говард пригадував: "Мене поклали на столі в його палаті поряд з ним, і в мене брали кров під час операції. Після операції лікарі не могли сказати нічого обнадійливого"³¹. Через три дні семи-місячний Біллі помер, коли його батьки сиділи біля його ліжка. "Убиті горем і заціпенілі залишали ми лікарню того вечора",-- написав Говард³². "Це було важким ударом для нас"³³.

За два місяці до народження Біллі Говард отримав роботу у відділі контролю за повеннями у Лос-Анджелеському окрузі. Робота в цій установі дала йому можливість ознайомлюватися з юридичними документами та судовими розглядами, і він вирішив націлитися на кар'єру адвоката. На досягнення тієї мети пішли роки рішучості й старанної праці. Не маючи ступеня бакалавра, Говарду довелося закінчити багато навчальних курсів, перш ніж він був прийнятий до юридичної школи. Він відвідував ці курси ввечері, бо вдень йому треба було працювати. Навіть у роки навчання в юридичній школі він продовжував працювати повний робочий день. "Цілий день працювати, увечері йти навчатися в школу і, крім того, знаходити час для навчання було

нелегко”,---писав він³⁴. “Для мене було звичайною справою засиджуватися за навчанням до глибокої ночі”³⁵. Говард дотримувався того жорсткого розкладу впродовж п’яти років, і нарешті в 1939 р. завершив навчання і був третім за успішністю у своїй групі.

У період, коли Говард навчався в юридичній школі, у нього і Клер народилося ще двоє синів: Джон у 1936 р. і Річард у 1938 р. Завдяки роботі Говарда у відділі контролю за повеннями, сім’я змогла придбати невеличкий будинок.

Єпископ Ел-Соренського приходу

У 1940 р., приблизно через рік після закінчення юридичної школи, Говард був покликаний служити єпископом новоствореного Ел-Соренського приходу в Каліфорнії. Здивований цим покликанням, він сказав: “Я завжди думав про єпископа як про літню людину, і запитав, як я зможу бути батьком приходу в такому молодому віці, адже мені тільки тридцять два роки”. Президентство колу відповіло йому, запевнивши, що він буде “здатний діяти в цьому призначенні”. Хоч Говард і відчував себе приголомшеним, усе ж він пообіцяв: “Я буду робити все для мене можливе”³⁶. Він виконував те обіцяння з великою відданістю, натхненням і співчуттям упродовж більш як шести років служіння в якості єпископа.

І знову Говарду довелося жити за напруженим розкладом та віддавати багато своїх сил, але він відчував, що його служіння винагороджується багатьма благословеннями. “Я відчував, що маю безліч всепоглинаючих обов’язків,---казав він.--- Це було прекрасною роботою і великим благословенням”³⁷.

Виникла нагальна потреба---знайти для нового приходу місце для зборів. Єпископат звільнив кілька кімнат у місцевому будинку, і члени приходу почали збирати кошти для власного дому зборів. Незабаром зведення церковних будівель було призупинено через Другу світову війну, але члени приходу дивилися у майбутнє й продовжували збирати гроші. Однією з акцій для збору коштів був так званий “цибуляний проект”: вони ходили на консервний завод обрізати цибулю. Запах цибулі довго не вивітрювався, з цього приводу єпископ Хантер

дотепно пожартував: “На причасних зборах легко сказати, обрізала людина цибулю чи ні”³⁸.

Проводилися й інші акції для збору коштів, серед них: шаткування капусти на заводі з виробництва квашеної капусти, а також пакування й продаж надлишків сухих сніданків. “То були щасливі дні, коли ми---люди з усіх прошарків [суспільства] та різних здібностей---працювали разом, підтримуючи єпископат у збиранні коштів на побудову каплиці”,---згадував єпископ Хантер. “Наш приход був як велика, щаслива сім’я”³⁹. Після тривалого терпіння й багатьох жертв мета приходу--- мати власний дім зборів---нарешті була досягнута у 1950 р., приблизно через чотири роки після того, як Говарда було звільнено від покликання єпископа.

Бути єпископом у період Другої світової війни було надзвичайно важко. Багато чоловіків-членів приходу служили в армії, залишивши свої сім’ї вдома без чоловіків та батьків. Через брак чоловіків було важко знаходити тих, хто служив би в церковних покликаннях. Тому певний період служіння в якості єпископа Говарда також служив і командиром загону бойскаутів. “У нас була група чудових молодих чоловіків, яких не можна було залишити без уваги,---казав він.--- Я працював з цими хлопцями майже два роки, і вони досягли блискучого успіху”⁴⁰.

Говард був звільнений від покликання єпископа 10 листопада 1946 р. “Я завжди буду вдячним за цей привілей та набуті в ті роки знання”,---сказав він. І хоч той досвід “багато в чому здобувався важко”, вони з Клер “були вдячні за цінності, які він дав їхній сім’ї”⁴¹. Висловлюючи вдячність єпископу Хантеру за його служіння, хтось із членів приходу написав: “Він згуртував наш невеликий приход в об’єднану силу і навчав нас досягати цілей, що здавалися для нас недосяжними. Ми працювали разом як приход, ми молилися разом, грали разом і поклонялися Богу разом”⁴².

Хоч Говард був звільнений від служіння в якості єпископа в 1946 р., його особливі зв’язки з членами Ел-Соренського приходу тривали й далі. Його син Річард сказав, що “до кінця свого життя він підтримував з ними контакт і знав, де і в яких обставинах вони були. Якщо він приїздив туди, де [жив] хтось із членів старого приходу, він зв’язувався з ними. Любов, яку він відчував до членів того приходу, тривала все його життя”⁴³.

Виховання сім'ї та кар'єра

Говард і Клер Хантери були люблячими батьками, які навчали своїх синів про цінності, відповідальність та важливість евангелії. Ще задовго до того як Церква призначила вечір понеділка для проведення домашнього сімейного вечора, сім'я Хантерів виділяла один вечір як час для того, щоб навчати, розповідати історії, грати в ігри та ходити кудись разом. Під час подорожей вони іноді відвідували храми, щоб Джон і Річард могли бути повірниками у виконанні хрищення за померлих. Говард зі своїми синами також із задоволенням разом робили моделі поїздів, ходили у походи з ночівлею та займалися іншими справами на свіжому повітрі.

Говард працював повний робочий день, а також навчався в юридичній школі, коли народилися Джон і Річард; його покликали бути єпископом, коли вони були ще зовсім малими---ім було чотири і два роки,---тож виховання міцної сім'ї вимагало ще більшої відданості від Клер. Вона виявляла таку відданість з радістю. "Моїм бажанням і моїм найбільшим прагненням ... було бути гарною дружиною, бути гарною домогосподаркою і бути дійсно гарною матір'ю,---сказала вона.--- Ми багато працювали над тим, щоб тримати наших хлопчиків активними в Церкві; я зі своїми хлопчиками чудово проводила час"⁴⁴. Говард часто віддавав належне Клер за її вплив у вихованні їхніх синів та жертви, принесені нею заради цього.

У роки, коли підросли діти і він служив у провідних церковних покликаннях, Говард також створив успішну юридичну фірму. Працюючи переважно з бізнесовими та корпоративними клієнтами, він став у Південній Каліфорнії дуже шанованим адвокатом. Його обрали служити в раді директорів більш як двох десятків компаній.

У своїй професійній діяльності Говард був відомий своєю чесністю, чітким мисленням, легкістю у спілкуванні та почуттям справедливості. Він також був відомий як "юрист для людей"--як той, "хто завжди має час та бажання допомогти людям в їхніх труднощах"⁴⁵. Один з адвокатів сказав, що Говард "набагато

Говард і Клер Хантери зі своїми синами Джозоном і Річардом

більше переймався тим, аби людям була надана потрібна їм допомога, ніж тим, щоб отримати винагороду за неї”⁴⁶.

Президент Пасаденського колу в Каліфорнії

У лютому 1950 р. старійшина Стівен Л. Річардс та старійшина Гарольд Б. Лі, з Кворуму дванадцятьох, прибули в Каліфорнію, щоб розділити Пасаденський кіл який швидко виріс. Вони провели співбесіди з багатьма братами, у т.ч. і з Говардом. Десь посеред ночі, після роздумів з молитвами стосовно того, кому б Господь доручив служити президентом колу, вони послали за Говардом і запропонували йому прийняти це покликання. Старійшина Річардс і старійшина Лі побажали йому гарних снів уночі і сказали, щоб він наступного дня, рано-вранці, подзвонив їм і сказав, кого він рекомендує собі в радники. “Я пішов додому тієї ночі, але так і не заснув,---сказав Говард,--- Те покликання було непосильним. Ми з Клер довго розмовляли про нього”⁴⁷.

Після того як Президент Хантер і два його радники були підтримані, вони почали визначати, які були потреби в колі. Для нового президентства колу першорядним завданням було допомогти членам колу набути духовної сили. Однією з проблем було те, що сім’ї ставали роз’єднаними, і частково це відбувалося тому, що вони були залучені до дуже багатьох заходів. Після

Провідники Пасаденського колу 1950 р. Зліва на право: Дейкен К. Бродхед, перший радник у президентстві колу; Говард В. Хантер, президент; А. Кей Беррі, другий радник; і Емрон "Джук" Джоунс, діловод.

того як провідники разом молилися й радилися, вони відчули, що необхідно наголосити на важливості домашнього сімейного вечора та призначити вечір понеділка для сімей. У понеділок ввечері церковні будівлі в колі були зачинені, і "ніякі інші заходи, які б заважали тому священному вечору, не проводилися", --пояснював Президент Хантер⁴⁸.

На початку свого служіння Президент Хантер та президенти інших колів у Південній Каліфорнії зустрілися зі старійшиною Стівеном Л. Річардсом, щоб обговорити програму семінарії для учнів старших класів. Президент Хантер згадував: "[Старійшина Річардс] пояснив, що вони хочуть провести експеримент з навчанням в ранковій семінарії в місцевості, де за законом не надається час [у шкільному розкладі] для релігійної освіти"⁴⁹. Президент Хантер був призначений головою комітету, який мав вивчити можливості для здійснення такої ідеї. Після дослідження питання комітет рекомендував ввести навчання в ранковій семінарії у старших класах трьох шкіл. Річард, син Президента Хантера, був тоді юнаком і залучився до експерименту із запровадження ранкової семінарії. Він згадував: "Ми думали, чи втратить хтось свій розум настільки, щоб приходити на урок о 6 ранку, однак це стало для нас улюбленим часом дня, коли ми могли збиратися разом як церковні друзі та навчатися"⁵⁰. Ця

програма невдовзі поширилася й на інших учнів і була попередницею ранкової семінарії для молоді Церкви.

На генеральній конференції в жовтні 1951 р. Перше Президентство зустрілося з президентами колів Південної Каліфорнії, щоб оголосити їм про своє бажання побудувати храм у Лос-Анджелесі. Перспектива мати храм неподалік викликала велику радість---і вимагала великої жертви, оскільки членів Церкви попросили для його зведення зробити внесок на суму 1 мільйон доларів. Президент Хантер, повернувшись до Каліфорнії, зустрівся з провідниками колу та приходів і сказав: “Дайте людям можливість отримати великі благословення, роблячи щедрі внески для храму”⁵¹. За шість місяців члени Церкви у Південній Каліфорнії зібрали 1,6 мільйона доларів для будівництва храму, який був освячений у 1956 р.

Крім збирання коштів для храму та інших церковних будівель, члени Церкви виконували певні роботи як волонтери. Коли будувалися дома зборів, Президент Хантер проводив багато годин, допомагаючи чи то з лопатою, чи то з молотком, чи то зі щіткою. Крім того, члени Церкви добровільно працювали за церковними проектами благополуччя, серед яких були птахофабрики, цитрусові сади та консервні заводи. Упродовж восьми років Президент Хантер мав завдання координувати роботу 12-х колів у виконанні цих проектів і часто особисто допомагав у цій роботі. “Він ніколи нікого не просив зробити щось або прийняти якесь завдання, яке б не зробив чи не виконав він сам”,-- зауважив хтось з його друзів⁵². Через багато років, уже як член Кворуму дванадцятьох, старійшина Хантер сказав:

“Я ніколи не брав участь в якомусь безрадісному проекті благополуччя. Я лазив по деревах і рвав лимони, чистив фрукти, доглядав за бойлером, носив ящики, розвантажував вантажівки, прибирав на консервному заводі і робив ще тисячу й одну справу, але найбільше мені запам’яталося те, як ми сміялися, співали та гарно спілкувалися з людьми, залученими до служіння Господу”⁵³.

У листопаді 1953 р. Президент і сестра Хантери разом з іншими членами Пасаденського колу поїхали до храму в Месі шт. Аризона, щоб виконати обрядову роботу. 14 листопада був 46-й рік народження Президента Хантера, і в той день, ще до початку

сесії, президент храму попросив його звернутися до присутніх у каплиці. Пізніше Президент Хантер так написав про те, що сталося тоді:

“Коли я говорив до присутніх, ... у каплицю увійшли мої батько і мати, одягнені в біле. У мене й гадки не було, що мій батько підготувався до своїх храмових благословень, хоч мати давно вже палко бажала цього. Мене настільки переповнили почуття, що я не міг далі говорити. Президент Пірс [президент храму], ставши біля мене, пояснив причину такої паузи. Коли того ранку мої батько і мати прийшли в храм, вони попросили президента храму не казати мені, що вони тут, бо хотіли зробити мені сюрприз на день народження. Цей день народження мені ніколи не забути, бо того дня вони отримали свій ендаумент і я мав привілей бути свідком їхнього запечаткування, після якого я був запечатаний до них”⁵⁴.

Приблизно через три роки після цього вічні узи об'єднали сім'ю Президента Хантера повністю, коли Дороті була запечатана до своїх батьків у недавно освяченому Лос-Анджелеському храмі, шт. Каліфорнія.

Служачи президентом колу, Говард вів людей з любов'ю. Одна жінка, яка служила у своєму покликанні в колі, сказала: “Ви відчуваєте, що вас цінують, сприймають, що ви потрібні. ... Він робив так, що люди відчували себе відповідальними, коли отримували покликання, але якщо їм потрібно було почути його думку або пораду, він завжди був поряд. Ми знали, що він цілковито нас підтримує і цікавиться нами”⁵⁵. Один з його радників зауважив: “Він хвалив людей за їхні досягнення і давав їм можливість виправдати високі сподівання”⁵⁶. Сестра з колу, за словами якої Президент Хантер був для неї найвпливовішим учителем, пояснила: “Цей чоловік любив інших людей, ставлячи їх на перший план, вислуховуючи їх, щоб зрозуміти, і ділячись з ними своїм досвідом”⁵⁷.

Восени 1959 р. минуло більше дев'яти років як Говард В. Хантер головував над Пасаденським колом і своїм служінням він благословив життя тисяч святих останніх днів у Південній Каліфорнії. Його служіння розширювалося, щоб благословити життя членів Церкви по всьому світу.

Кворум дванадцятьох

*“Ти свідчитимеш про Моє ім'я; ... і ти розсилатимеш
Моє слово до кінців землі” (УЗ 112:4).*

9 жовтня 1959 р., між сесіями генеральної конференції в Солт-Лейк-Сіті, Говард дізнався, що Президент Девід О. Мак-Кей хоче зустрітися з ним. Він негайно пішов у Будинок церковної адміністрації, де Президент Мак-Кей тепло його привітав і промовив: “Президенте Хантер, ... так сказав Господь. Ви покликаєтеся бути одним з Його особливих свідків, і завтра вас буде підтримано як члена Кворуму дванадцятьох”⁵⁸. Про це Говард написав так:

“Мені не вдасться навіть спробувати пояснити, які почуття нахлинули на мене. Сльози покотилися з очей, і я не міг говорити. Я ще ніколи не відчував себе настільки смиренним, як коли сидів у присутності цього чудового, приемного і доброго чоловіка---Господнього пророка. Він сказав мені, яку велику радість це принесе в моє життя, про прекрасне спілкування з братами і що надалі моє життя та мій час будуть присвячуватися служінню в якості слуги Господа, і що надалі я буду належати Церкві і всьому світу. ... Він обняв мене і запевнив, що Господь буде любити мене і що я матиму підтримку й довіру від Першого Президентства і Ради дванадцятьох. ... Я [сказав йому], що з радістю віддаватиму свій час, своє життя і все, що маю, цьому служінню”⁵⁹.

Вийшовши з офісу Президента Мак-Кея, Говард відразу ж пішов у свій готельний номер і подзвонив Клер, яка гостювала в їхнього сина Джона та його дружини й дитини у Прово. Спершу Говарду було важко говорити. Коли він нарешті сказав Клер про покликання, вони обоє не могли стримати емоцій.

Наступного дня, на суботній ранковій сесії генеральної конференції, Говард Вільям Хантер був підтриманий в якості члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів. “Я відчув ... на своїх плечах тягар світу,---сказав він тоді.--- Конференція продовжувалася, а я почував себе надзвичайно ніяково і міркував, чи міг я коли-небудь відчувати, що я буду на цьому місці”⁶⁰.

Кворуму Дванадцятьох Апостолів, 1965 р. Сидять зліва направо: Езра Тефт Бенсон, Марк Е. Петерсон (на інвалідному візку), Джозеф Філдінг Сміт (президент кворуму) і ЛеГранд Річардс. Стоять зліва направо: Гордон Б. Хінклі, Делберт А. Стейплі, Томас С. Монсон, Спенсер В. Кімбол, Гарольд Б. Лі, Меріон Дж. Ромні, Річард А. Еванс і Говард В. Хантер.

Президент Мак-Кей запросив старійшину Хантера виступити на недільній післяобідній сесії тієї конференції. Після того як він коротко розказав про своє життя і приніс свідчення, він сказав:

“Я не прошу вибачити мене за сльози, що зараз котяться з моїх очей, бо вірю, що переді мною мої друзі, мої брати і сестри в Церкві, чії серця б’ються так само сьогодні, як і моє, в захопленні від евангелії і в служінні іншим.

Президенте Мак-Кей, ... без жодного застереження я приймаю покликання, запропоноване вами мені, і готовий присвятити своє життя і все, що маю, цьому служінню. Сестра Хантер приєднується до мене у цьому зобов’язанні”⁶¹.

Старійшина Хантер був висвячений в апостоли 15 жовтня 1959 р. У віці 51 року він був наймолодшим членом Кворуму дванадцятьох, чий середній вік на той час був 66 років.

Наступні 18 місяців старійшина Хантер постійно курсував між Каліфорнією і Ютою, оскільки йому потрібно було завершити

необхідну роботу у своїй юридичній фірмі й готуватися до переїзду. Один з його клієнтів сказав, що “Церква повинна була зробити йому дуже привабливу пропозицію”, щоб зманити його з такої успішної юридичної фірми. Стосовно цього старійшина Хантер написав у своєму щоденнику:

“Більшість людей не розуміє, чому ті, хто сповідують нашу релігію, приймають покликання служити або беруть на себе зобов'язання віддати все, що ми маємо. ... Я мав цілковите задоволення від юридичної практики, однак покликання, що прийшло до мене, є набагато важливішим за прагнення професійних чи матеріальних досягнень”⁶².

Апостольське служіння старійшини Хантера триватиме більше 35 років, і впродовж цього часу він побуває майже в усіх країнах світу, щоб виконувати своє завдання особливого свідка Ісуса Христа (див. УЗ 107:23).

Генеалогічне товариство штату Юта

“Давайте принесемо Господу ... книгу, в якій вміщено записи про наших мертвих, яка буде гідна усякого прийняття” (УЗ 128:24).

У 1964 р. Перше Президентство призначило старійшину Хантера бути президентом Генеалогічного товариства Церкви, яке з часом стало відомим як Генеалогічне товариство шт. Юта. Та організація була попередницею церковного відділу сімейної історії. Вона мала займатися збором, збереженням та поширенням генеалогічної інформації по всьому світу. Старійшина Хантер очолював це товариство вісім років, і впродовж цього часу він відповідав за здійснення далекосяжних змін, що стосувалися швидкості, поліпшення та розповсюдження сімейно-історичної роботи.

До 1969 р. ця організація вже мала “більше 670 000 роликів мікрофільмів, що відповідає трьом мільйонам томів по 300 сторінок кожний”. Вона також збрала “шість мільйонів заповнених записів сімейних груп, каталог особистих записів, в якому було 36 мільйонів імен, та бібліотеку, що нараховувала більше 90 000 томів”⁶³. Щотижня додавалося майже по 1 000 роликів мікрофільмів з усього світу. Обробити ті записи і зробити їх доступними---як для дослідження, так і для храмової

роботи--було надзвичайно важким завданням. Щоб допомогти в цій роботі, Генеалогічне товариство під провідництвом старійшини Хантера почало використовувати найновіші комп'ютерні технології. Хтось зазначив, що це товариство стало "всесвітньо відомим серед професійних організацій завдяки своїм прогресивним методам ведення записів"⁶⁴.

Старійшина Хантер був звільнений від служіння в якості президента Генеалогічного товариства в 1972 р. Узагальнюючи наслідки його старань, старійшина Річард Г. Скотт сказав: "Значну частину свого життя він присвятив цій роботі, заклав її фундамент і дав їй напрямок, що й досі йде Церкві на користь"⁶⁵.

Полінезійський культурний центр

"Прислухайтесь ви, люди здалеку; і ви, хто на островах у морі, слухайте разом" (УЗ 1:1).

У 1965 р. Перше Президентство призначило старійшину Хантера бути президентом і головою ради Полінезійського культурного центру в Лайе, шт. Гаваї. На той час від відкриття центру пройшло лише 15 місяців і стосовно нього виникало багато труднощів. Відвідування центру туристами було низьким, і в людей був різний погляд на його призначення та програми. Через тиждень після свого призначення старійшина Хантер прибув до Лайе і почав уважно вивчати переваги й потреби центру.

Під провідництвом старійшини Хантера Полінезійський культурний центр став однією з найпопулярніших принад для туристів на Гаваях, у 1971 р. в ньому побували приблизно один мільйон відвідувачів. Старійшина Хантер також керував значним розширенням центру та його програм. Також, за словами старійшини Хантера, важливим було те, що центр надавав роботу, а це дозволяло "тисячам студентів з Тихоокеанського регіону мати підтримку в здобутті освіти, [інакше] більшість з них не змогла б залишити свої острови, щоб навчатися"⁶⁶.

Старійшина Хантер головував над Полінезійським культурним центром упродовж 12 років і був звільнений в 1976 р. Його служіння в якості президента допомогло здійснити слова Президента Девіда О. Мак-Кея, який в 1955 р. сказав, що маленьке

село Лайе має потенціал стати “місіонерським фактором, який впливатиме не на тисячі, не на десятки тисяч, а на мільйони людей, які прийдуть, прагнучи знати, що це за місто і яким є його значення”⁶⁷.

Церковний історик

*“Обов’язком Господнього діловода, якого він призначив,
є вести історію та загальні церковні записи про
все, що відбувається в Сіоні” (УЗ 85:1).*

У січні 1970 р. помер Президент Девід О. Мак-Кей і в якості нового Президента Церкви був рукопокладений Джозеф Філдінг Сміт. Джозеф Філдінг Сміт служив істориком Церкви в попередні 49 років, і коли він став Президентом Церкви, старійшина Хантер був покликаний замінити його у виконанні цього завдання. “Президент Сміт був істориком Церкви так багато років, що мені навіть важко було уявити себе на тому місці”,---сказав він⁶⁸.

Старійшина Хантер взявся за виконання цього нового обов’язку зі звичною для нього завзятістю. “Це призначення, дане Господом через одкровення, є надзвичайно складним як у виконанні завдання збирати й записувати матеріал, так і в тому, щоб цей матеріал міг використовуватися членами Церкви”⁶⁹. Газета *Church News* повідомляла, що історик Церкви “був відповідальний за ведення всіх записів Церкви, у т.ч. протоколів, храмових записів, усіх обрядів, патріарших благословень і ... складанні поточної церковної історії”⁷⁰.

У 1972 р. члени Кворуму дванадцятьох були звільнені від деяких їхніх важких адміністративних обов’язків, щоб вони могли присвячувати більше часу своєму апостольському служінню. У рамках цих змін старійшина Хантер був звільнений від виконання обов’язків історика Церкви, але підтриманий в якості консультанта у відділі історії Церкви. “Це залишатиме мені можливість керувати, але звільнить від управлінських функцій”,---написав він⁷¹. Він продовжував бути в ролі консультанта аж до 1978 р.

*Єрусалимський центр Університету Бригама
Янга з досліджень Близького Сходу*

Служіння на Святій Землі

У Говарда В. Хантера виникла особлива любов до Святої Землі, коли він подорожував там разом зі своєю сім'єю в 1958-1960 рр. За період свого служіння апостолом він повертався туди більше двадцяти разів. “Його бажання бути там, де ходив і навчав Спаситель, здавалося, було невиситимим”,---сказав старійшина Джеймс Е. Фауст, з Кворуму дванадцятьох⁷².

Чудово розуміючи природу конфліктів у тому регіоні, старійшина Хантер ніс послання любові і миру. “І євреї, і араби є дітьми нашого Бога,---сказав він.--- І ті, і ті є дітьми обіцяння; як Церква, ми не стаємо на чийсь бік. Ми любимо кожного і зацікавимося кожним. Призначення евангелії Ісуса Христа---привести до любові, єдності та братерства найвищого порядку”⁷³.

У період з 1972 по 1989 р. старійшина Хантер виконував ключові доручення в роботі над двома особливими проектами в Єрусалимі: Меморіальний сад Орсона Хайда і Єрусалимський центр Університету Бригама Янга (УБЯ) з досліджень Близького Сходу. На початку церковної історії, в 1841 р., старійшина Орсон Хайд, з Кворуму дванадцятьох, промовив молитву освячення

на Оливній горі, що на схід від Єрусалима. У 1972 р. Перше Президентство попросило старійшину Хантера зайнятися пошуком можливих місць, щоб побудувати меморіал Орсона Хайда в Єрусалимі. У 1975 р. місто Єрусалим надало можливість для того, щоб зрештою на Оливній горі був створений Меморіальний сад Орсона Хайда.

Протягом кількох наступних років старійшина Хантер багато разів приїздив в Єрусалим для укладання контрактів, що стосувалися створення Меморіалу, а також, щоб наглядати за його проектуванням та будівництвом. Проект був завершений в 1979 р., в тому ж році Меморіал був освячений Президентом Спенсером В. Кімболом. Після проведення служб освячення старійшина Хантер висловив своє переконання в тому, що цей Меморіал “буде мати відчутний гарний вплив, сприяючи поширенню позитивного іміджу Церкви”⁷⁴.

Ще перед тим як завершилося створення Меморіального саду Орсона Хайда, старійшина Хантер зайнявся пошуком місця, де б Церква могла побудувати центр УБЯ для програми зарубіжних досліджень. Центр також був би місцем для зборів членів Церкви Єрусалимської філії. Нагляд за виконанням цього проекту стане одним з найскладніших і найделікатніших завдань у служінні старійшини Хантера.

Провідники Церкви вибрали ділянку, але щоб отримати дозвіл на оренду землі та плани будівництва, треба було витратити майже п'ять років, які старійшина Хантер описав як “безкінечну роботу”⁷⁵. Після багатьох обговорень та переговорів Ізраїльський уряд дозволив розпочати будівництво центру.

У травні 1988 р. будівництво в основному було завершено і договір про оренду був готовий для підписання. На той час Говард В. Хантер служив у якості діючого президента Дванадцятьох. За рік до цього йому зробили серйозну операцію на хребті й він не міг ходити, однак незважаючи на це він полетів у Єрусалим, щоб підписати договір про оренду. Поки він був там, студенти УБЯ та члени Єрусалимської філії, щоб виявити свою вдячність, влаштували скромний прийом. В історії філії сказано про зворушливу сцену, якою розпочався той прийом: “Усе ще слабкого після операції на хребті Президента Хантера

Президент Хантер в Єрусалимському центрі Університету Бригама Янга з досліджень Близького Сходу перед освяченням центру

віз на інвалідному візку по центральному проході президент [Університету Бригама Янга Джеффри Р.] Холланд, а хор вітав їх співом гімну “The Holy City” (Святе місто)”⁷⁶. По щоках Президента Хантера котилися сльози.

У травні 1989 р. Президент Хантер повернувся в Єрусалим, щоб освятити центр. Цією службою освячення завершилося десятиліття надзвичайних зусиль, які він та інші докладали для того, щоб Єрусалимський центр перетворився з мрії на дійсність. “Президент Говард В. Хантер ... був для цього проекту постійним учасником й люблячим сторожем на башті ще відтоді, як цей центр був лише мрією”,---сказав старійшина Джеффри Р. Холланд⁷⁷. У молитві освячення Президент Хантер сказав:

“Ця будівля ... зведена для прийняття тих, хто любить Тебе і прагне пізнати Тебе та йти слідами Твого Сина, нашого Спасителя і Викупителя. Вона у всьому прекрасна, втілюючи красу того, що символізує. О Батьку, ми дякуємо Тобі за привілей побудувати цей дім для Тебе задля користі й для навчання Твоїх синів і дочок”⁷⁸.

Зростання Церкви

“Сіон має зростати в красі і святості; його границі мають бути розширені; його коли мають бути зміцнені” (УЗ 82:14).

Коли Говард В. Хантер в 1959 р. був покликаний в якості апостола, у Церкві було 1,6 мільйона членів. Протягом наступних десятиліть він відігравав ключову роль у безпрецедентному зростанні Церкви по всьому світу. Сотні вихідних він проводив за тим, що їздив у коли, аби зміцнити членів Церкви та покликати нових провідників. Він також зустрічався з урядовцями багатьох країн, допомагаючи тим самим відкривати двері для місіонерської роботи.

До 1975 р. кількість членів Церкви досягла майже 3,4 мільйона; особливо швидке її зростання спостерігалось в Латинській Америці. Пізніше того ж року старійшина Хантер і старійшина Дж. Томас Фіанс, помічник Дванадцятьох, отримали завдання розділити 5 колів у Мехіко. Після зборів з провідниками в тій місцевості та розгляду інформації, отриманої від президентів колів, старійшина Хантер керував створенням 15 колів, які були організовані на основі тих 5 колів,---і все це за одні вихідні⁷⁹. З характерним для нього применшенням своїх заслуг він писав: “Я сумніваюся, щоб в Церкві коли-небудь проводилася така масова організація [колів], і повертаючись додому, ми відчували втому”⁸⁰.

Клер, віддана супутниця

“Моя дружина---мила й любляча супутниця”,---сказав старійшина Хантер, коли в 1959 р. його було покликано у Кворум дванадцятьох⁸¹. Упродовж багатьох років Клер зазвичай супроводжувала старійшину Хантера в його апостольських поїздках. Президент Томас С. Монсон згадував час, коли він спостерігав, як Клер виявляла свою любов до дітей в Тонга: “Вона брала тих милих маленьких тонганських дітей на руки і, розмовляючи з ними, садила їх по одному собі на коліна ... , а потім пояснювала вчителям Початкового товариства, яке це благословення і привілей мати можливість навчати таких безцінних маленьких дітей. Вона знала цінність людської душі”⁸².

Говард і Клер Хантери

У 1974 р., даючи інтерв'ю, старійшина Хантер так сказав про Клер: “Упродовж всього нашого шлюбу ... вона завжди поряд--- своєю любов'ю, увагою та підбадьорюванням. ... Вона---чудова підтримка”⁸³.

На час того інтерв'ю Клер вже почала відчувати серйозні проблеми зі здоров'ям. Спочатку в неї з'явилися сильні головні болі, іноді помічалася втрата пам'яті та дезорієнтація. Пізніше вона перенесла кілька мікроінсультів, після яких їй було важко говорити і володіти руками. Коли вона вже почала потребувати постійного догляду за собою, Президент Хантер вирішив, що буде робити все для нього можливе для догляду за нею, при цьому він також виконував і свої обов'язки члена Кворуму дванадцятьох. Він домовлявся з кимось бути біля Клер вдень, а вночі доглядав її сам. У ці роки старійшина Хантер потерпав і від кількох власних проблем зі здоров'ям, так в 1980 р. в нього стався серцевий напад.

В 1981 р. у Клер стався крововилив у мозок, а ще один в 1982 р. Після другого крововиливу в мозок вона стала настільки недездатною, що лікарі наполягли, щоб помістити її в центр опікування, де б вона отримувала належну медичну допомогу. Останні 18 місяців свого життя вона провела в цьому центрі. У той період Президент Хантер відвідував її щонайменше раз на

день, за винятком часу, коли був у від'їзді, виконуючи церковні доручення. І хоч більшість часу Клер не впізнавала його, він все одно продовжував говорити їй про свою любов і робив все можливе для її зручності. Його онук сказав: "Він завжди поспішав, щоб побачити її, побути біля неї і потурбуватися про неї"⁸⁴. Згадуючи, як батько турбувався про матір, Річард Хантер написав:

"За моєю матір'ю в її похилому віці був найкращий догляд, бо тато турбувався про неї. Уся сім'я з великим трепетом і повагою спостерігали, як він переключався на роль доглядальника. ... Я пам'ятаю, як йому було важко, коли лікар сказав йому, [що] з нею може статися найгірше, якщо вона залишиться вдома і не матиме кваліфікованого медичного догляду. Якби вона залишилася вдома, то він, вірогідніше за все, помер би, стараючись доглядати за нею, оскільки й сам був фізично слабким. І тоді б їй довелося самій дбати про себе. Про таку його відданість їй наша сім'я завжди буде з ніжністю згадувати"⁸⁵.

Клер пішла з життя 9 жовтня 1983 р. Помічаючи, як старійшина Хантер турбувався про страждаючу Клер під час її хвороби, яка тривала більше 10-ти років, старійшина Джеймс Е. Фауст сказав: "[Та] ніжність, яка виявлялася в їхньому спілкуванні, брала за серце і зворушувала. Мені ніколи не доводилося бачити такого прикладу відданості чоловіка дружині"⁸⁶.

Президент Кворуму дванадцятьох

Президент Спенсер В. Кімбол помер в листопаді 1985 р., і замість нього Президентом Церкви став Езра Тефт Бенсон. Меріон Дж. Ромні став президентом Кворуму дванадцятьох, оскільки був найстаршим членом цього кворуму. Оскільки президент Ромні мав слабе здоров'я, старійшину Хантера, який був наступним по старшинству, було рукопокладено в якості діючого президента Дванадцятьох. Він став президентом Дванадцятьох у червні 1988 р., через два тижні після смерті президента Ромні.

Президент Хантер служив діючим президентом чи президентом Кворуму дванадцятьох вісім з половиною років. Протягом того часу служіння Дванадцятьох по всьому світу продовжувало набувати ширшого розмаху, оскільки кількість членів Церкви

зросла від 5,9 мільйона до 8,7 мільйона і Церква мала свої приходи й філії в 149 країнах і територіях. “Це хвилюючий час в історії Церкви,---сказав Президент Хантер в 1988 р.--- Сьогодні ми рухаємося не достатньо швидко. Нам треба вже бігти, щоб підтримувати й рухати вперед цю роботу”⁸⁷. У виконанні обов’язку свідчити про Ісуса Христа та розбудовувати Церкву по всьому світі Президент Хантер був для всіх прикладом. Служачи президентом Дванадцятьох, він об’їздив всі Сполучені Штати і більш як 25 інших країн.

Президент Хантер продовжував рухати справу вперед, незважаючи на значне погіршення свого здоров’я. У 1986 р. йому зробили операцію на відкритому серці, а в 1987 р.---на хребті. Хоч хребет і вилікували, але він не міг ходити через пошкодження нерва та інші ускладнення. Того жовтня на генеральній конференції, промовляючи до присутніх, він сидів у інвалідному візку. “Пробачте мені, що я залишаюся сидіти, звертаючись до вас зі своїм коротким виступом,---почав він.--- Не маючи вибору, я говорю з інвалідного візка. Як я помітив, що всі ви, видно, насолоджуєтеся конференцією сидячи, то ж і я буду наслідувати ваш приклад”⁸⁸.

Твердо вирішивши знову стати на ноги, Президент Хантер пройшов інтенсивний курс фізичної терапії. На наступній генеральній конференції, у квітні 1988 р., до трибуни він повільно підійшов з паличкою. У грудні він, опираючись на паличку, вперше більш як після року, відвідав щотижневі храмові збори Першого Президентства і Дванадцятьох, не пересуваючись в інвалідному візку. “Коли я зайшов у кімнату для нарад, брати встали і заплодували,---сказав він.--- Це вперше я почув оплески у храмі. ... Більшість лікарів говорили мені, що я ніколи не зможу стояти чи ходити, але вони не брали до уваги силу молитви”⁸⁹.

У квітні 1990 р. наприкінці зборів Кворуму дванадцятьох президент Хантер запитав: “Може хтось хоче додати щось до порядку денного?” Коли всі промовчали, він оголосив: “Добре, тоді, ... якщо ні в кого немає чого сказати, то дозвольте мені просто повідомити вам, що сьогодні в другій половині дня я збираюся одружитись”. Один з членів Кворуму дванадцятьох сказав, що те оголошення було настільки несподіваним, що “кожний засумнівався, чи правильно він зрозумів почуте”. Президент Хантер

Говард і Ініс Хантери

пояснив своїм братам: “Ініс Стентон---давня знайома з Каліфорнії. Я певний час відвідував її і вирішив одружитися”⁹⁰. Ініс була членом Ел-Соренського приходу коли Президент Хантер був його єпископом. Їхні стежки перетнулися, коли Ініс переїхала до Юти і стала працювати секретарем у Будинку Церковної адміністрації. Вони були одружені в Солт-Лейкському храмі 12 квітня 1990 р. президентом Гордоном Б. Хінклі.

З дня смерті Клер минуло майже сім років. Ініс була джерелом великої віти й сили для Президента Хантера під час його служіння президентом Кворуму Дванадцятьох Апостолів та Президентом Церкви. Вона супроводжувала його в більшості його поїздок, коли він зустрічався зі святими по всьому світу.

7 лютого 1993 р. Президент Хантер прибув до Університету Бригама Янга, щоб виступити на духовному вечорі, на який зібралося 17 000 чоловік. Тільки-но він почав своє звернення, як до трибуни підбіг чоловік, тримаючи в одній руці портфель, а в іншій якийсь чорний предмет. “Зупинись!”---закричав цей чоловік. Він погрожував підірвати те, що, за його словами, було бомбою, якщо Президент Хантер прочитає підготовлений виступ. Президент Хантер не погоджувався з цим і рішуче продовжував стояти за трибуною весь час, поки той чоловік погрожував

йому. Коли страх і потрясіння поширилися по будівлі, присутні заспівали: “Ми вдячні, о Боже Всевишній, що знов на землі є пророк”. Після кількох хвилин тривоги двоє працівників служби безпеки затримали того чоловіка, а Президент Хантер залишив трибуну з міркувань безпеки. Коли порядок було відновлено, він після короткої паузи продовжив свій виступ. “У житті приходять чимало викликів, ---почав він, і додав, ---як це й було продемонстровано”⁹¹.

За попередні 20 років Президенту Хантеру довелося пройти через безліч випробувань, в т.ч. погіршення здоров'я Клер і потім її смерть, багато госпіталізацій через ускладнення його власного здоров'я, сильний біль та інвалідність. Його вчення впродовж тих років часто зосереджувалися на стражданнях та свідченні про Спасителя Ісуса Христа, Який є джерелом миру і допомагає в лиху годину. В одній з проповідей він навчав:

“Пророки і апостоли Церкви мали ... свої особисті труднощі. Я підтверджую, що й до мене приходили вони; безсумнівно, до вас також прийдуть ваші труднощі---вони є тепер і приходитимуть пізніше у вашому житті. Коли цей досвід упокорює нас, і очищує нас, і навчає нас, і благословляє нас, то він може стати могутнім знаряддям в руках Бога, щоб зробити нас кращими людьми, зробити нас більш вдячними, більш люблячими і більш уважними до інших людей, коли вони переживають свої важкі часи”⁹².

Такі вчення були як люблячі обійми для тих, хто страждав. Натхненні слова Президента Говарда В. Хантера заохочували багатьох повернутися до Спасителя, як це зробив і він сам.

Президент Церкви

“Президент Хантер---один з найбільш люблячих, найбільш схожих на Христа чоловіків, яких ми тільки знаємо. Його духовна глибина настільки велика, що вона аж бездонна. Оскільки Президент Хантер упродовж стількох багатьох років перебував під скеровуючим впливом Господа Ісуса Христа як Його особливий свідок, його духовність була дивовижно загостреною. Це і визначає всю його сутність” (Джеймс Е. Фауст)⁹³.

Президент Хантер зі своїми радниками у Першому Президентстві: президентом Гордоном Б. Хінклі (ліворуч) та президентом Томасом С. Монсоном (праворуч)

30 травня 1994 р. після тривалої хвороби помер Президент Езра Тефт Бенсон. Через шість днів у Солт-Лейкському храмі зібрався Кворум Дванадцятьох Апостолів, щоб реорганізувати Перше Президентство. Як старший апостол, Говард В. Хантер був рукопокладений в якості Президента Церкви. Він покликав Гордона Б. Хінклі і Томаса С. Монсона, які служили радниками Президента Бенсона, бути його радниками.

На прес-конференції, що відбулася наступного дня, Президент Хантер виступив зі своїми першими публічними заявами як Президент Церкви. “Наші серця дуже сумують, бо смерть забрала нашого друга і брата Езру Тефта Бенсона,---почав він.-- Я особисто дуже відчув його втрату, тому що нова відповідальність лягла на мене після його смерті. Я пролив багато сліз і шукав мого Небесного Батька у палкій молитві, прагнучи

відповідати цьому високому й святому покликанню, яке тепер прийшло до мене.

Моєю найбільшою силою впродовж цих останніх годин і минулих днів було моє міцне свідчення про те, що це робота Бога, а не людей, і що Ісус Христос є вповноваженим та живим главою цієї Церкви і Він веде її словом і ділом. Я віддаю моє життя, мою силу, всю без залишку мою душу, аби повноцінно служити Йому”⁹⁴.

Висловивши свою любов членам Церкви, Президент Хантер запропонував їм два запрошення. Перше запрошення стосувалося того, щоб більш старанно наслідувати приклад Ісуса Христа, а друге---щоб повніше отримувати благословення храму (див. сторінки 1--3). Він також запросив тих, хто ображений, хто бореться або чогось боїться, “повернутися назад [і] дозволити нам стати поряд з вами і витерти ваші сльози”⁹⁵.

Незважаючи на слабе здоров'я, Президент Хантер був рішуче налаштований робити все можливе, щоб зустрічатися зі святими й зміцнювати їх. Через два тижні після того, як Президент Хантер став Президентом Церкви, він виступив зі своїм першим великим зверненням до нових президентів місій, а потім до більш як 2 200 місіонерів. Пізніше того ж місяця він їздив у Картедж та Наву, шт. Іллінойс, на відзначення 150-х роковин з дня мученицької смерті Джозефа і Гайрума Смітів. “Куди б ми не йшли, люди скрізь юрбилися навколо нього,---сказав президент Гордон Б. Хінклі.--- Він потис руку тисячам людей, по-особливому усміхався, коли діти збиралися навколо, щоб заглянути йому у вічі і схопити його за руку”⁹⁶.

1 жовтня 1994 р., на суботній ранковій сесії генеральної конференції члени Церкви офіційно підтримали Говарда В. Хантера як Президента Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів і як пророка провидця і одкровителя. У вступному слові Президент Хантер повторив своє запрошення до членів Церкви наслідувати приклад Спасителя і “дивитися на храм Господа як на великий символ нашого членства в Церкві”⁹⁷. На важливості храмів він знову наголосив наступного тижня, прибувши у Флориду для освячення храму в Орlando, шт. Флорида. “Євангельський план, відкритий Господом, без храму не завершений,---навчав

він,---бо саме в храмі виконуються обряди, необхідні для Його плану життя і спасіння”⁹⁸.

У листопаді Президент Хантер виступив під час супутникової трансляції, присвяченій святкуванню 100-ї річниці Генеалогічного товариства; це була особлива подія особисто для нього, оскільки він головував у цій організації з 1964 по 1972 р. “Я озираюся у подиві на гобелен, зітканий Господом у розвитку храмової та сімейно-історичної роботи”,---сказав він. А потім він заявив: “У мене є одне, ще важливіше, послання: цю роботу необхідно прискорити”⁹⁹.

Президент Хантер продовжував енергійно трудитися аж до кінця того року. На духовному Різдвяному вечері з Першим Президентством він свідчив про Спасителя і знову наголосив на тому, як важливо наслідувати Його приклад:

“Спаситель присвятив Своє життя, щоб благословляти інших людей. ... Ніколи [Він] не віддавав, очікуючи, що взамін щось отримає. Він віддавав легко та з любов'ю, і Його дари були безцінними. Він давав зір сліпим, слух глухим і здатність ходити кульгавим; чистоту нечистим, силу немічним, дихання мертвим. Його дари були можливістю для пригноблених, волею для пригноблених, прощенням для тих, хто кається, надією для тих, у кого опустилися руки, і світлом у темряві. Він віддавав нам Свою любов, Своє служіння і Своє життя. А ще більш важливим є те, що Він дав нам і всім смертним воскресіння, спасіння і вічне життя.

Нам слід старатися віддавати так, як віддавав Він. Віддавати себе---це святий дар. Ми віддаємо в пам'ять всього того, що віддавав Спаситель”¹⁰⁰.

У своєму виступі він навів послання, яке було надруковано в журналі того року, коли він був покликаний в якості апостола:

“Цього Різдва перестаньте ворогувати. Знайдіть забутого друга. Відкиньте підозру й замініть її довірою. Напишіть листа. Дайте лагідну відповідь. Підбадьорте молодь. Виявіть свою відданість словом і ділом. Виконайте обіцяння. Забудьте образу. Пробачте ворога. Вибачтеся. Спробуйте зрозуміти. Проаналізуйте свої вимоги до інших. Спочатку подумайте про іншу людину. Будьте добрими. Будьте лагідними. Смійтеся трохи

більше. Висловлюйте свою вдячність. Прийміть мандрівника. Заспокойте серце дитини. Насолоджуйтеся красою і дивом землі. Розкажіть про свою любов, а потім зробіть це ще раз”¹⁰¹.

Наступного тижня Президент Хантер поїхав у Мехіко, щоб організувати 2 000-й кіл Церкви. Дев’ятнадцять років до цього в Мехіко під його керівництвом упродовж одних вихідних з 5 колів було створено 15 колів. Президент Гордон Б. Хінклі образно назвав створення 2000-го колу “важливою віхою в історії Церкви”¹⁰².

Якось в ті місяці увечері син Президента Хантера, Річард, був у Меморіальному будинку Джозефа Сміта й помітив відвідувачку на інвалідному візку. “Мені здалося, що їй було незвично знаходитися в ньому, ---сказав він. --- Я підійшов поговорити з нею і сказав, що у мого батька такий же інвалідний візок, як і в неї. Вона відповіла на це, що у пророка її Церкви такий же інвалідний візок, як і в неї. І додала, що якщо він до нього звик, то, можливо, й вона звикне. Це давало їй надію. На мою думку, багато людей любили тата. Можливо, однією з причин цього було те, що вони могли бачити, що він страждав, так само як і вони страждають, що він не згинався під цим тягарем страждань, і це давало їм надію”¹⁰³.

На початку 1995 р. Президент Хантер освятив храм у Баунтіфул, шт. Юта. Він головував на шести сесіях освячування, після чого так ослаб, що потрапив у лікарню. Через кілька днів він повернувся з лікарні додому; в офіційному повідомленні Церкви було сказано, що в нього рак простати, який поширився на кістки. Останні шість тижнів свого життя Президент Хантер вже не з’являвся публічно, але продовжував зустрічатися зі своїми радниками та вів церковні справи у своєму будинку. “Я вдячний за те, що він мав можливість освятити [цей храм], ---сказав президент Гордон Б. Хінклі, ---особливо з огляду на його висловлене раніше благання, щоб члени Церкви “дивилися на храм Господа як на величний символ [їхнього] в ній членства”¹⁰⁴.

Президент Говард В. Хантер помер 3 березня 1995 р. у віці 87 років. Його останні слова, промовлені “дуже тихим, ласкавим голосом” до тих, хто знаходився біля його ліжка, були простими: “Дякую вам”¹⁰⁵. І хоч він був Президентом Церкви лише дев’ять місяців, він залишив по собі глибокий слід. “Члени Церкви по всьому світу були якимось особливим чином зв’язані з ним як

своїм пророком, провидцем і одкровителем,---сказав старійшина Джеймс Е. Фауст.--- Вони бачили в ньому втілення рис Самого Спасителя. Вони дивовижним чином відповіли на його пророчи послання зробити своє життя більш схожим на Христове і зробити храми центром нашого поклоніння”¹⁰⁶.

На похороні Президента Хантера президент Гордон Б. Хінклі, віддаючи йому належне, сказав:

“У лісі впало величне дерево, залишивши порожнім місце. Велика і спокійна сила покинула нас.

Багато було сказано про його страждання. Я вважаю, що воно тривало довше й було боліснішим і глибшим, ніж будь-хто з нас справді про це знав. Він навчився терпіти біль і не скаржився на нього. Те, що він прожив так довго, уже само по собі є дивом. Своїм стражданням він заспокоював і пом’якшував біль багатьох інших, хто страждав. Вони знали, що він розумів, яким важким є їхній тягар. Він до них ставився з особливою любов’ю.

Багато було сказано про його доброту, його чуйність, його люб’язність до інших. Усе це правда. Він віддав себе, як і Господь, Якого він любив. Він був спокійною і вдумливою людиною. Але він також міг підняти свій голос на захист важливих і мудрих поглядів. ...

Брат Хантер був добрим і лагідним. Однак він міг бути сильним і переконливим у своїх висловлюваннях. ... Він був досвідчений в юриспруденції. Він знав, як подати справу. Він викладав свої міркування у правильній послідовності. А після цього переходив до свого висновку. Коли він говорив, ми всі слухали. Його пропозиції найчастіше приймалися. Але коли їх не приймали, він поступався і не наполягав на них. ...

Протягом тридцяти шести років на ньому була мантія святого апостольства, і він своїм могутнім голосом провідника проголошував вчення евангелії Ісуса Христа і просував вперед роботу Церкви. Він їздив всюди по землі як справжній і здібний посланець, який був на службі у Вчителя. ...

Говард В. Хантер, пророк, провидець і одкровитель, мав безперечне і впевнене свідчення про живу реальність Бога, нашого Небесного Батька. Він з великою переконливістю виголошував

своє свідчення про божественність Господа Ісуса Христа, Викупителя людства. Він з любов'ю говорив про пророка Джозефа Сміта і про всіх тих, хто був після нього в лінії наступництва, аж до часу самого Президента Хантера. ...

Нехай Бог благословить пам'ять про нього на велике благо”¹⁰⁷.

Посилання:

1. In Jay M. Todd, "President Howard W. Hunter: Fourteenth President of the Church", *Ensign*, July 1994, 4.
2. Howard W. Hunter, "Fear Not, Little Flock" (address given at Brigham Young University, Mar. 14, 1989), 2; speeches.byu.edu.
3. In Todd, "President Howard W. Hunter", 5.
4. In J. M. Heslop, "He Found Pleasure in Work", *Church News*, Nov. 16, 1974, 4.
5. In Heslop, "He Found Pleasure in Work", 4, 12.
6. In Heslop, "He Found Pleasure in Work", 4.
7. In Kellene Ricks, "Friend to Friend: From an Interview with Howard W. Hunter, President of the Quorum of the Twelve Apostles", *Friend*, Apr. 1990, 6.
8. In Gerry Avant, "Elder Hunter—Packed Away Musician's Career for Marriage", *Church News*, May 19, 1985, 4.
9. In Ricks, "Friend to Friend", 6.
10. In Heslop, "He Found Pleasure in Work", 4.
11. In Ricks, "Friend to Friend", 6.
12. In Avant, "Elder Hunter", 4.
13. Див. "Eagle Scout Qualifies", *Idaho Statesman*, May 12, 1923; quoted in Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 41.
14. In Don L. Searle, "President Howard W. Hunter: Acting President of the Quorum of the Twelve Apostles", *Ensign*, Apr. 1986, 22.
15. In James E. Faust, "The Way of an Eagle", *Ensign*, Aug. 1994, 4.
16. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 22.
17. In James E. Faust, "The Way of an Eagle", 4, 6.
18. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 22.
19. Historical Sketch of the Boise Stake of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints (1924), 6, Church History Library, Salt Lake City.
20. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 41.
21. Скинія в Бойсі була знесена в 1992 р. з ініціативи Шкільного округу Бойсі, який придбав її в Церкві за кілька років до того (див. "Preservationists Protest Demolition Work on Tabernacle in Boise", *Deseret News*, Sept. 9, 1992, B3).
22. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 55.
23. In Heslop, "He Found Pleasure in Work", 4; see also Knowles, *Howard W. Hunter*, 57.
24. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 64.
25. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 65.
26. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 71.
27. In Gerry Avant, "She Made Home a Happy Place", *Church News*, Nov. 16, 1974, 5.
28. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 79–80.
29. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 81.
30. Неопублікований рукопис Річарда А. Хантера. У цю книгу увійшло кілька цитат з написаного сином Президента Хантера, Річардом, оскільки він міг надати інформацію та підказати ідеї у період підготовки цієї книги. Син Президента Хантера, Джон, не міг надавати консультації, оскільки помер у 2007 р.
31. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 87.
32. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 88.
33. In Heslop, "He Found Pleasure in Work", 4.
34. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 91.
35. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 90.
36. Див. Knowles, *Howard W. Hunter*, 94.
37. In Heslop, "He Found Pleasure in Work", 4.
38. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 97.
39. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 98.
40. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 98.
41. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 100-101.
42. Charles C. Pulsipher, "My Most Influential Teacher", *Church News*, Jan. 10, 1981, 2.
43. Неопублікований рукопис Річарда А. Хантера.
44. In Doyle L. Green, "Howard William Hunter: Apostle from California", *Improvement Era*, Jan. 1960, 37.
45. Cree-L Kofford, in Knowles, *Howard W. Hunter*, 120.
46. John S. Welch, in Knowles, *Howard W. Hunter*, 119.
47. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 123.
48. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 125.
49. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 131.

50. Неопублікований рукопис Річарда А. Хантера.
51. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 127.
52. Charles C. Pulsipher, "My Most Influential Teacher", 2.
53. Howard W. Hunter, "Welfare and the Relief Society", *Relief Society Magazine*, Apr. 1962, 238.
54. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 135. Стосовно свого діда Річарда А. Хантера писав: "Я завжди знав його як вірного члена Церкви. Він завжди знаходив можливість зробити якусь добру справу. Ви могли б називати його "містер Мормон". Багато хто з його сусідів та членів Церкви, було, розповідали історії про справи, в яких виявлялася його доброта й чуйність. Він був улюбленцем у церковній громаді" (ненадрукований рукопис).
55. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 137.
56. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 139.
57. Betty C. McEwan, "My Most Influential Teacher", *Church News*, June 21, 1980, 2.
58. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 144.
59. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 144.
60. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 145-46.
61. In Conference Report, Oct. 1959, 121.
62. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 151.
63. Douglas D. Palmer, "The World Conference on Records", *Improvement Era*, July 1969, 7.
64. Douglas D. Palmer, "The World Conference on Records", *Improvement Era*, July 1969, 7.
65. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 194.
66. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 208.
67. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 205.
68. In Todd, "Elder Howard W. Hunter, Church Historian", 27.
69. In Todd, "Elder Howard W. Hunter, Church Historian", 27.
70. In Todd, "Elder Howard W. Hunter, Church Historian", 27.
71. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 197.
72. James E. Faust, "Howard W. Hunter: Man of God", *Ensign*, Apr. 1995, 27.
73. Howard W. Hunter, "All Are Alike unto God", *Ensign*, June 1979, 74.
74. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 215.
75. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 218.
76. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 222; скорочення розшифровані.
77. In Gerry Avant, "He Wanted to Visit the Holy Land Just One More Time", *Church News*, Mar. 11, 1995, 9.
78. In Francis M. Gibbons, *Howard W. Hunter: Man of Thought and Independence, Prophet of God* (2011), 119.
79. Див. "Growth in Mexican Cities Explodes into 16 Stakes", *Church News*, Nov. 22, 1975, 3.
80. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 202.
81. In Conference Report, Oct. 1959, 121.
82. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 168-69.
83. In Avant, "She Made Home a Happy Place", 5.
84. In Searle, "President Howard W. Hunter", 25.
85. Неопублікований рукопис Річарда А. Хантера.
86. James E. Faust, in "President Howard W. Hunter: The Lord's 'Good and Faithful Servant'", *Ensign*, Apr. 1995, 15.
87. In Dell Van Orden, "Exciting Time in Church History", *Church News*, June 25, 1988, 6.
88. Howard W. Hunter, "The Opening and Closing of Doors", *Ensign*, Nov. 1987, 54.
89. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 284.
90. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 291.
91. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 305-6.
92. Howard W. Hunter, "An Anchor to the Souls of Men", *Ensign*, Oct. 1993, 71.
93. James E. Faust, "The Way of an Eagle", 13.
94. In Todd, "President Howard W. Hunter", 4.
95. In Todd, "President Howard W. Hunter", 5; див. також Howard W. Hunter, "Exceeding Great and Precious Promises", *Ensign*, Nov. 1994, 8.
96. Gordon B. Hinckley, "A Prophet Polished and Refined", *Ensign*, Apr. 1995, 34.
97. Howard W. Hunter, "Exceeding Great and Precious Promises", *Ensign*, Nov. 1994, 8.
98. In Gerry Avant, "Temple Is Dedicated in Sunshine State", *Church News*, Oct. 15, 1994, 3.
99. Howard W. Hunter, "We Have a Work to Do", *Ensign*, Mar. 1995, 64.
100. Howard W. Hunter, "The Gifts of Christmas", *Ensign*, Dec. 2002, 18.

101. Howard W. Hunter, "The Gifts of Christmas", 18–19; adapted from "What We Think Christmas Is", *McCall's*, Dec. 1959, 82–83.
102. Gordon B. Hinckley, "A Prophet Polished and Refined", 34.
103. Неопублікований рукопис Річарда А. Хантера.
104. Gordon B. Hinckley, "A Prophet Polished and Refined", 34.
105. In Dell Van Orden, "14th President of the Church Dies at Age 87; He Touched Millions of Lives across the World", *Church News*, Mar. 11, 1995, 3.
106. James E. Faust, "Howard W. Hunter: Man of God", 26.
107. Gordon B. Hinckley, "A Prophet Polished and Refined", 33–35.

Ісус Христос---наш єдиний шлях до надії та радості

“Якщо наше життя і наша віра зосереджені на Ісусі Христі та Його відновленій євангелії, то ніщо не може постійно йти неправильно”.

З життя Говарда В. Хантера

Основна тема в ученнях Президента Говарда В. Хантера така: справжній мир, зцілення та щастя приходять лише тоді, коли людина прагне пізнати Ісуса Христа і йти за Ним. Президент Хантер навчав, що “Христовий шлях є не тільки *правильним* шляхом, а, зрештою, *єдиним* шляхом до надії та радості”¹.

Також Президент Хантер був сміливим у свідченні про божественну місію Спасителя. “Як висвячений апостол і особливий свідок Христа, я урочисто свідчу вам про те, що Ісус Христос дійсно є Сином Бога,---проголошував він.--- Він---Месія, про Якого прорікали пророки Старого Завіту. Він---Надія Ізраїля, про прихід Якого діти Авраама, Ісака і Якова молилися впродовж довгих віків встановленого поклоніння. ...

І свідчу я про це силою Святого Духа. Я знаю про реальність Христа, неначе я бачив Його своїми очима і чув Його своїми вухами. Також я знаю, що Святий Дух буде підтверджувати істинність мого свідчення в серцях усіх тих, хто слухає вухом віри”².

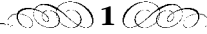
Відчуваючи велике бажання побувати в місцях, де священнослужив Ісус, Президент Хантер відвідав Святу Землю більше двадцяти разів. Старійшина Джеймс Е. Фауст, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав, що “Єрусалим був для нього як магніт. ... Його бажання бути там, де Спаситель ходив і навчав, було ненаситним. Він любив усі ті визначні місця і звуки там. Особливо він любив Галілею. Але одне місце він любив особливо.

“Чи ви часто думаете про Спасителя? Наскільки глибоко і з якою вдячністю, і з яким обожнюванням ми розмірковуємо над Його життям? Наскільки, як ми знаємо, Він є центром нашого життя?”

Він *завжди* казав: “А давай-но, за старою звичкою, ще раз сходимо у сад, де гробниця”. Там він сідав і роздумував, неначе проникав через завісу між ним і Спасителем”³.

Учення Говарда В. Хантера

Ми повинні знати Христа більше, ніж ми Його знаємо, і згадувати Його частіше, ніж ми Його згадуємо.

Члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів благоговійно співають:

*“Боже, як хочеться співають,
Згадуючи Тебе.
Мрію з Тобою поруч статъ,
Бачить Твоє лице”. ...*

... Чи ви часто думаєте про Спасителя? Наскільки глибоко і з якою вдячністю, і з яким обожнюванням ми розмірковуємо над Його життям? Наскільки, як ми знаємо, Він є центром нашого життя?

Наприклад, наскільки звичайний день, робочий тиждень або швидкоплинний місяць присвячені роздумам про Ісуса? Можливо, для когось з нас і недостатньо.

Безсумнівно, життя було б більш мирним, безсумнівно, шляоби й сім'ї були б міцнішими, неодмінно між сусідами і країнами були б безпечніші, добріші й конструктивніші стосунки, якби “солодкість” евангелії Ісуса Христа могла більше наповнювати наші душі.

Якщо ми не будемо приділяти більше уваги думкам нашого серця, то я сумніваюся, чи буде у нас надія мати право на ту більшу радість, на ту солодку винагороду: одного дня з Ним “поруч статъ, бачить [Його] лице”.

Кожний день в нашому житті і в кожному пору року ... , Ісус запитує кожного з нас, як Він запитував після Свого тріумфального входу в Єрусалим багато років тому: “Що ви думаєте про Христа? Чий Він син?” (Мт. 22:42).

Ми проголошуємо, що Він---Син Бога, і реальність цього факту має частіше оживляти наші душі⁴.

“Давайте будемо більш відданими і дисциплінованими послідовниками Христа. Давайте з ніжністю думати про Нього і прикликати Його ім'я з любов'ю”.

Ми повинні знати Христа більше, ніж ми Його знаємо; ми повинні згадувати Його частіше, ніж ми Його згадуємо; ми повинні служити Йому доблесніше, ніж ми Йому служимо. І тоді ми будемо пити воду, що тече до вічного життя, і будемо їсти хліб життя⁵.

2

**Ісус Христос---це єдине джерело надії
й довготривалої радості для нас.**

*“Втомленим силу Ти даєш,
Любий Спасителю,
Тих, що розкаялись, ведеш,
Мудрий Учителю!”*

Який чудовий куплет гімну, яке послання надії закріплено в євангелії Христа! Чи є серед нас той, кому б у будь-якій сфері життя не потрібна була б надія і хто б не шукав більшої радості? Це---загальні потреби і прагнення людської душі, і вони є обіцяннями Христа Своїм послідовникам. Надія пропонується кожному серцю, що кається, і радість приходить до всіх лагідних.

Каяття має свою ціну: його вартість для нас---наша гордість і наша нечутливість, але особлива його вартість---це наші гріхи. Бо, як відомо було батькові царя Ламонія ще двадцять століть тому, це і є ціна справжньої надії. “О Боже,---заволав він,---зроби так, щоб я знав про Тебе, і я відмовлюся від усіх своїх гріхів, ... щоб я міг встати з мертвих, і бути спасеним в останній день”. (Алма 22:18). Коли ми також готові відмовитися від своїх гріхів, щоб знати Його і наслідувати Його, то ми також будемо сповнені радістю вічного життя.

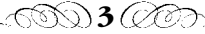
А що ж лагідні? У світі, який занадто зайнятий тим, щоб перемагати шляхом залякування і прагненням стати номером один, немає великого натовпу в черзі, щоб придбати книги, які закликають до справжньої лагідності. А лагідні впадкують землю,---і зарозкошують миром великим---і це буде зроблено *без залякування!* Раніше чи пізніше, а ми молимося, щоб раніше, *ніж* пізніше, кожний визнає, що Христовий шлях є не тільки *правильним* шляхом, а, в кінцевому підсумку, *єдиним* шляхом до надії та радості. Кожне коліно схилиться і кожний язик визнає, що лагідність краща за жорстокість, що доброта сильніша за примус, що м'який голос гнів відвертає. Зрештою, якомога швидше, ми повинні стати більш схожими на Нього. ...

*“В радості і безпеці ми:
Ти за Собою зевеш!
Господи, всім надія Ти!
Слава Твоя без меж”.*

Такими є моя особиста молитва і моє побажання для всього світу. ... Я свідчу, що Ісус---це єдине справжнє джерело довготривалої радості, що тільки в Ньому наш довготривалий мир. Я бажаю, щоб Він тепер був нашою славою, щоб тієї слави кожний з нас прагнув індивідуально і щоб нагороджувалися нею тільки ті люди й народи, які можуть бути гідними її постійно. Він---наша винагорода в часі та вічності. Кожна інша винагорода зрештою є нічого не вартою. З часом будь-яка велич тьмяніє і зникає в тому, що від світу. І, зрештою, ... ми не будемо знати іншої справжньої радості, ніж та, що в Христі.

... Давайте будемо більш відданими і дисциплінованими послідовниками Христа. Давайте з ніжністю думати про Нього і

прикликати Його ім'я з любов'ю. Давайте ставати перед Ним на коліна з лагідністю й милістю. Давайте благословляти інших та служити їм, щоб і вони могли робити те саме⁶.

Найбільше весь світ потребує активної і щирої віри в Спасителя та Його вчення.

Є такі, хто заявляє, що це старомодно---вірити в Біблію. Старомодно вірити в Бога, в Ісуса Христа, Сина Бога Живого? Старомодно вірити в Його спокутну жертву і воскресіння? Якщо це так, то я заявляю, що і я сам старомодний, і Церква старомодна. У великій простоті Учитель навчав принципів вічного життя та наставляв у тому, що приносить щастя людям, які сприймають це з вірою. Здається безпідставним вважати, що необхідно модернізувати ці вчення Учителя. Його послання стосується принципів, які є вічними⁷.

У цьому столітті, як і в кожному попередньому столітті і в кожному майбутньому столітті, весь світ найбільше потребує активної і щирої віри в основні вчення Ісуса з Назарета, живого Сина живого Бога. Оскільки багато хто відкидає ті вчення, то є все більше підстав, з яких щиро віруючі в євангелію Ісуса Христа повинні проголошувати її істину та показувати на власному прикладі силу й мир праведного спокійного життя. ...

Як ми маємо діяти, коли нас образили, неправильно зрозуміли, несправедливо чи недобррозичливо до нас поставилися або згрішили проти нас? Що нам слід робити, коли нам завдали болю ті, кого ми любимо, або нам не дали підвищення на роботі, або нас брехливо звинуватили, або наші мотиви несправедливо висміяли?

Ми даємо відсіч? Ми направляємо всі свої сили на те, щоб тільки перемогти? Ми повертаємося назад, де око за око і зуб за зуб, чи ... усе ж прийшли до розуміння, що через це ми залишимося сліпими й беззубими? ...

У величі Свого життя і на прикладі Своїх вчень Христос дав нам багато порад, які завжди супроводжувалися певними обіцяннями. Він навчав з благородством і владою, і це сповнювало надією освічених і неосвічених, багатих і бідних, здорових і хворих⁸.

Спаситель може утихомирювати бурі в нашому житті.

Старайтеся набути особисте свідчення про Ісуса Христа і Спокуту. Вивчати життя Христа і мати свідчення про Його реальність—ось чого має прагнути кожний з нас. Коли ми приходимо до розуміння Його місії та здійсненої Ним Спокути, то матимемо бажання жити так, щоб бути більш схожими на Нього⁹.

4

Коли ми виявляємо віру в Спасителя, Він буде втихомирювати бурхливі води нашого життя.

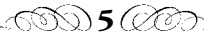
Усім нам довелося пережити несподівані бурі у своєму житті. Деякі з них ... могли бути шаленими й страшними і потенційно нищівними. У нас як окремих людей, у сім'ях, у громадах, в народах і навіть у Церкві виникають неочікувані шквали, які змушують нас так чи інакше запитувати: “Учителю, чи Тобі бай-дуже, що ми гинемо?” [Марк 4:38]. І так чи інакше ми завжди чуємо в тиші, яка настає після бурі: “Чого ви такі полохливі? Чому віри не маєте?” [Марк 4:40].

Нікому з нас не хотілося б думати, що ми *не* маємо віри, але я вважаю, що Господній лагідний докір тут є великою мірою заслуженим. Саме великий Єгова, Кому, як ми кажемо, ми довіряємо і Чие ім'я ми взяли на себе, сказав: “Нехай станеться твердь посеред води, і нехай відділяє вона між водою й водою”. (Бут. 1:6). І саме Він також сказав: “Нехай збереться вода з-під неба до місця одного, і нехай суходіл стане видний”. (Бут. 1:9). Більш того, саме Він зробив так, що розступилося Червоне море, і це дозволило ізраїльтянам перейти його суходолом. (Див. Вих. 14:21–22). Безперечно, не повинно бути несподіванкою те, що Він міг наказати кільком земним стихіям, які бушували на Галілейському морі. І наша віра має нагадувати нам, що Він може втихомирювати бурхливі води нашого життя. ...

У всіх нас в житті будуть якісь важкі обставини. Я вважаю, у цьому ми можемо бути цілком упевненими. Деякі з них матимуть потенціал бути жорсткими, загрозливими і нищівними. Деякі з них можуть навіть підірвати нашу віру в люблячого Бога, Який має силу дати нам полегшення.

Стосовно тих тривог, я думаю, Батько всіх нас сказав би: “Чого ви такі полохливі? Чому віри не маєте?” І, звичайно ж, необхідна віра для всієї подорожі, для всього досвіду, для всього нашого життя, а не просто в якихось розрізнених епізодах і бурхливих моментах. ...

Ісус сказав: “Страждання зазнаєте в світі,---але будьте відважні: Я світ переміг!” (Іван 16:33)¹⁰.

Якщо ми зосереджуємо своє життя на Спасителі, то нам не треба боятися, і наші тривоги обернуться на радість.

Я знаю достатньо про ваше зайняте й неспокійне життя, аби розуміти, що іноді вас охоплює розчарування. Час від часу ви навіть можете терзатися. Я знаю все про це. ...

Ось моє послання до вас сьогодні: “Не лякайся, черідко мала”. Воно для того, щоб підбадьорити вас, аби ви раділи великим благословенням життя. Воно для того, щоб запросити вас відчувати велике захоплення від життя за євангелією та любові

нашого Небесного Батька. Життя прекрасне, навіть у важкі часи; на зупинках уздовж усього шляху є щастя, радість та спокій, і безмежний наділ їх чекає в кінці цієї дороги.

Безсумнівно, є багато того, що змушує тривожитися, дещо з цього є досить серйозним, і саме тому ми й говоримо євангельськими термінами віри, надії і милосердя. У нас, святих останніх днів, є можливість мати “життя, і подостатком”, і ми намагаємося наголошувати на наших благословеннях та можливостях, а наші розчарування та тривоги мінімізувати. “Шукайте старанно, моліться завжди і будьте віруючими,---казано в Писаннях,---і все спрацює вам на благо” (УЗ 90:24). Я хочу нагадати вам про це обіцяння. ...

Будь ласка, пам'ятайте ось про що. Якщо наше життя і наша віра зосереджені на Ісусі Христі та Його відновленій євангелії, то ніщо не може постійно йти неправильно. З іншого боку, якщо наше життя не зосереджене на Спасителеві і Його вченнях, то жодний інший успіх ніколи не буде постійно правильним. ...

Ми всі час від часу боремося з проблемами, пов'язаними зі здоров'ям, а інші борються з ними постійно. Недуги та хвороби---це частина тягаря земного життя. Майте віру і будьте налаштовані позитивно. Сила священства є реальною, і є так багато хорошого в житті, навіть якщо ми фізично страждаємо. Це радість---знати, що у воскресінні не буде пошкоджень чи хвороб.

Деякі з наших турбот можуть приходити у вигляді спокус. Інші можуть бути пов'язані з прийняттям складних рішень стосовно освіти або кар'єри, або грошей, або шлюбу. Яким би не був ваш тягар, ви знайдете потрібну вам силу у Христі. Ісус Христос---Альфа і Омега, у буквальному розумінні початок і кінець. Він з нами від початку до кінця, а тому Він не просто глядач в нашому житті. ...

Якщо ярмо, під яким ми боремося, є сам гріх, послання залишається тим же самим. Христос знає всю важкість наших гріхів, бо Він перший поніс їх. Якщо ж наш тягар---не гріх чи спокуса, а хвороба чи бідність, або ж неприйняття іншими, послання є тим же самим. Він знає. ...

Він перестраждав набагато більше, ніж наші гріхи. Він, Кого Ісая називав “страдником” (Ісая 53:3; Мосія 14:3), досконало знає

кожну проблему, через яку ми проходимо, бо Він вибрав нести на Собі весь тягар наших бід і нашого болю. ...

Брати і сестри, у вас є і будуть найрізноманітніші тривоги та проблеми, але сприймайте життя з радістю і будьте сповненими віри. Регулярно вивчайте Писання. Палко моліться. Дослухайтеся до голосу Духа і пророків. Робіть все можливе для вас, щоб допомогти іншим. Роблячи так, ви знайдете велике щастя. Настане день, і всі ваші муки обернуться на радіщі.

Як написав Джозеф Сміт страждаючим святим зі своєї камери у в'язниці Ліберті:

Життєрадісно робімо все, що в нашій владі; а тоді стіймо спокійно з найглибшою впевненістю, щоб побачити Боже спасіння і руку Його, яку буде явлено. [УЗ 123:17; курсив додано].

[У словах Господа до пророка Джозефа Сміта:]

Не бійся, черідко мала; творить добро; нехай земля і пекло об'єднаються проти вас, а якщо вас збудовано на Моїй скелі, вони не зможуть подолати. ...

Звертайтеся до Мене в кожній думці; не вагайтеся, не бійтеся.

Подивіться на рани, які прокололи Мій бік, і також на сліди цвяхів на Моїх руках і ногах; будьте вірними, виконуйте Мої заповіді, і ви успадкуєте царство небесне [УЗ 6:34–37]¹¹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Подумайте, як би ви відповіли на запитання Президента Хантера, вміщені у першому підрозділі? Як нам більше зосереджуватися на Ісусі Христі у своєму житті? Як нам більше зосереджуватися на Ньому у своїх сім'ях? Як ми можемо пізнати Христа краще, ніж ми знаємо Його?
- Яку треба заплатити ціну, щоб отримати надію, радість і мир, які пропонує Христос? (Див. підрозділ 2). Коли ви відчували надію, мир і радість, які приходять від Спасителя?

- Чому, на вашу думку, “найбільше весь світ потребує активної і щирої віри в основні вчення Ісуса з Назарета”? (Див. підрозділ 3). Як ви можете виявити свою віру в Христові вчення, коли відчуваєте, що вас “образили, неправильно зрозуміли, несправедливо чи недобррозичливо ... поставилися або згрішили” проти вас?
- Про що ми можемо дізнатися з учень Президента Хантера про страх і віру? (Див. підрозділ 4). Як може віра допомогти нам подолати страх? Подумайте про випадки, коли Спаситель заспокоював бурі у вашому житті, якщо ви виявляли віру в Нього.
- Як може порада Президента Хантера у підрозділі 5 допомогти нам “сприйма[ти] життя з радістю”, навіть коли ми проходимо через горе, розчарування і хвороби? Як ми можемо розвивати в собі бачення вічної перспективи? Як Спаситель допоміг вам мати більш наповнене життя?

Відповідні уривки з Писань

Матвій 11:28–30; Іван 14:6; 2 Нефій 31:19–21; Алма 5:14–16; 7:10–14; 23:6; Геламан 3:35; 5:9–12; УЗ 50:40–46; 93:1

Допомога у вивченні

“Під час вивчення звертайте особливу увагу на думки, які з’являються у вашому розумі, і почуття, які виникають у вашому серці” (*Проповідуйте Мою євангелію* [2005], с. 18). Записуйте враження, які отримуєте, навіть якщо вони здаються й не пов’язаними зі словами, які ви читаєте. Саме вони можуть бути тим, що Господь хоче вам відкрити.

Посилання

1. “Jesus, the Very Thought of Thee”, *Ensign*, May 1993, 65.
2. “An Apostle’s Witness of Christ”, *Ensign*, Jan. 1984, 70.
3. James E. Faust, “Howard W. Hunter: Man of God”, *Ensign*, Apr. 1995, 27.
4. “Jesus, the Very Thought of Thee”, 63–64.
5. “What Manner of Men Ought Ye to Be?” *Ensign*, May 1994, 64; див. також “He Invites Us to Follow Him”, *Ensign*, Sept. 1994, 5.
6. “Jesus, the Very Thought of Thee”, 64–65.
7. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 318.
8. “The Beacon in the Harbor of Peace”, *Ensign*, Nov. 1992, 18.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 30.
10. “Master, the Tempest Is Raging”, *Ensign*, Nov. 1984, 33–35.
11. “Fear Not, Little Flock” (address given at Brigham Young University, Mar. 14, 1989), 1–2, 4–5; speeches.byu.edu.

Ми повинні “зосередити свій погляд на Ісусі” і ніколи “не зводити своїх очей з Того, в Кого ми повинні вірити”.

“Мир Свій вам даю”

“Мир може прийти до людини тільки за умови її беззастережного підкорення---підкорення Тому, Хто є Князем миру, Хто має силу дарувати мир”.

З життя Говарда В. Хантера

Один із соратників Говарда В. Хантера у Кворумі дванадцятьох охарактеризував його як людину “надзвичайного терпіння, яке він мав завдяки своєму відчуттю великого внутрішнього миру”¹. Президент Хантер часто говорив про внутрішній мир, навчаючи, що людина може отримати його, тільки звертаючись до Бога---довіряючи Йому, виявляючи віру і стараючись виконувати Його волю. Такий мир допомагав йому триматися в багатьох важких періодах життя.

У кінці 1975 р. лікар порекомендував зробити дружині Президента Хантера, Клер, операцію на мозку. Президент Хантер болячо роздумував, чи слід робити цю операцію Клер, оскільки вона забере багато сил її й так слабкого тіла, а покращень може й не принести. Він ходив у храм, радився з членами сім’ї і невдовзі відчув, що операція давала найбільшу надію на те, що Клер стане трошки легше. Описуючи свої почуття в день операції, він написав:

“Я супроводжував її аж до дверей операційної, поцілував її, і її повезли далі. Час йшов, я чекав і роздумував. ... Раптом на зміну великій напрузі прийшло відчуття миру. Я усвідомив, що було прийнято правильне рішення і що на мої молитви прийшла відповідь”².

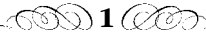
У 1989 р. сталася ще одна подія, під час якої Президент Хантер відчув мир в час занепокоєння. Він перебував у Єрусалимі, щоб освятити Єрусалимський центр Університету Бригама Янга з досліджень Близького Сходу. Кілька груп протестували проти присутності Церкви в Єрусалимі, а деякі з них навіть

погрожували насильством. Одним з промовців на освяченні був старійшина Бойд К. Пекер, з Кворуму дванадцятьох, і пізніше він так розповів про цей інцидент:

“Під час мого виступу в кінці залу виникла якась метушня. В зал увійшли чоловіки у військовій формі. Вони передали Президенту Хантеру якусь записку. Я повернувся й запитав, які будуть вказівки. Він сказав: “Є загроза вибуху. Ти боїшся?” Я відповів: “Ні”. Він сказав: “І я ні, закінчуй свій виступ”³. Служби освячення продовжилися без інцидентів; вибуху не було.

У ситуаціях, подібних цим, Президент Хантер довіряв ось чьому обіцянню мати мир від Спасителя, яке він часто повторював: “Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ”. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається” (Іван 14:27).

Учення Говарда В. Хантера

Ісус Христос---наше джерело справжнього миру.

Провіщаючи народження Христа більш як за 700 років до самої цієї події, пророк Ісаїя вжив для вираження сильного захоплення певні імена-титuli. ... Одне з цих імен-титулів, яке є особливо цікавим у нашому сучасному світі,---“Князь миру” (Ісаїя 9:5). “Без кінця буде множитися панування та мир”,---проголосив Ісаїя (в. 6). Яка захоплююча надія для змученого війнами, переобтяженого гріхами світу!⁴

Мир, якого так жадає світ,---це час припинення воєнних дій; але люди не усвідомлюють того, що мир---це стан існування, який приходить до людини тільки за умов, встановлених Богом, і ніяк інакше.

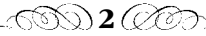
У псалмі в книзі Ісаї є такі слова: “Думку, оперту на Тебе, збережеш Ти у повнім спокої, бо на Тебе надію вона покладає”. (Ісаїя 26:3). Цей цілковитий мир, згаданий Ісаєю, приходить до людини тільки через віру в Бога. Цього не може зрозуміти невіруючий світ.

Востаннє, коли Ісус мав вечерю з Дванадцятьма, Він омив їм ноги, розламав для них хліб і передав їм чашу; потім, коли Юда

залишив їх, Учитель певний час говорив з ними. Серед іншого Він говорив і про Свою невідворотну смерть та спадок, який Він залишив кожному з них. Не накопичив Він ні речей, ні маєтків, ні багатства. У Писаннях нам не сказано ні про яке інше майно, крім одягу, що був на Ньому, який наступного дня після Його розп'яття вояки, кинувши жереб, поділили між собою. Його спадщина була передана Його учням цими простими, але глибокими словами: “Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається”. (Іван 14:27).

Він вживав юдейську форму привітання і благословення: “Мир Свій вам даю!” Це привітання і ця спадщина не могли бути забрані від них у звичайному розумінні, бо Він сказав: “... даю вам не так, як дає світ”. Не пусті побажання, не просто ввічлива церемонія, як ці слова традиційно вживали люди у світі, а як автор і Князь миру, Він давав його їм. Він дарував їм мир і сказав: “Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається”. Через кілька годин на них звалиться горе, але з Його миром вони зможуть подолати страх і вистояти.

Ось Його останнє твердження, сказане їм перед заключною молитвою того пам'ятного вечора: “Страждання зазнаєте в світі, але будьте відважні: Я світ переміг!” (Іван 16:33)⁵.

Ми відчуваємо все більший мир в собі, коли живемо за принципами євангелії.

Для світу є лише одна скеровуюча рука у всесвіті, єдине справжнє негасиме світло, єдиний не гаснучий маяк. Цим світлом є Ісус Христос, світлом і життям для світу, світлом, яке один з пророків у Книзі Мормона назвав “світлом, що є нескінченним, що ніколи не затьмариться”. (Мосія 16:9).

Коли ми, будь то окремі жінки і чоловіки, сім'ї, спільноти чи народи, прагнемо дістатися безпечного й мирного берега, то тільки Христос є тим єдиним маяком, на який ми можемо орієнтуватися. Це Він так сказав про Свою місію: “Я—дорога, і правда, і життя”. (Іван 14:6). ...

Поміркуйте, наприклад, над такою настановою Христа Своїм учням: Він сказав: “Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас переслідує” (Мт. 5:44).

Тільки-но уявіть результати дії цього єдиного заклику там, де живете ви і я, у громадах, де живете ви і ваші діти, у народах, які утворюють нашу велику світову родину. Я розумію, що це вчення передбачає значні випробування, але, звичайно, вони є більш прийнятними, ніж жахливі випробування, що їх пропонує нам війна, бідність та біль, з якими світ продовжує стикатися⁶.

Коли ми намагаємося допомогти тим, хто образив нас, коли ми молимося за тих, хто несправедливо повівся з нами, наше життя може стати прекрасним. Ми можемо мати мир, коли ходимо в єдності з Духом і одне з одним, служачи Господу і виконуючи Його заповіді⁷.

Світ, в якому ми живемо, близько він чи далеко від нашого дому, потребує євангелії Ісуса Христа. Вона забезпечує єдиний шлях, яким світ колись може пізнати мир. ... Нам потрібен більш мирний світ, який виростає з більш мирних сімей, сусідств і громад. Щоб забезпечувати й зміцнювати такий мир, “ми повинні самі любити інших людей, навіть наших ворогів---як ми любили б наших друзів” [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 400]. ... Нам потрібно простягнути руку дружби. Нам потрібно бути добрішими, більш лагідними, більш прощаючими і повільнішими на гнів⁸.

Основний спосіб, яким діє Бог,---це переконання і терпіння, і довготерпіння, а не примус і різке протиборство. Він діє через лагідне прохання і приємне заохочування⁹.

Немає обіцяння миру тим, хто відкидає Бога, тим, хто не буде виконувати Його заповіді, тим, хто порушує Його закони. Пророк Ісаїя говорив про занепад і продажність керівників, а потім продовжив свої настанови, кажучи: “А ті несправедливі---як море розбурхане, коли бути спокійним не може воно, і коли води його багно й мул викидають. Для безбожних спокою немає, говорить Господь!” (Ісаїя 57:20--21). ...

... Байдужість до Спасителя або невиконання заповідей Бога призводить до небезпеки, внутрішнього безладу і боротьби. Вони---протилежність миру. Мир може прийти до людини тільки за умови її беззастережного підкорення---підкорення Тому, Хто є Князем миру, Хто має силу дарувати мир¹⁰.

Біди світу, які часто виражаються в кричущих заголовках, повинні нагадувати нам, що необхідно шукати миру, який приходить від життя за простими принципами євангелії Христа. Галасливі меншості не будуть порушувати наш мир в душі, якщо ми любимо своїх ближніх і маємо віру в спокутну жертву Спасителя та спокійну впевненість, яку Він дає стосовно вічного життя. Де ми знаходимо таку віру в неспокійному світі? Господь сказав: "Просіть,---і буде вам дано, шукайте---і знайдете, стукайте---і відчинять вам! Бо кожен, хто просить---одержує, хто шукає---знаходить, а тому, хто стукає---відчинять". (Лука 11:9-10)¹¹.

Здається, що дві вічні істини повинні бути прийняті всіма, якщо ми маємо знайти мир у цьому світі і вічне життя у світі прийдешньому. (1) Що Ісус є Христос, Той Самий вічний Син нашого Небесного Батька, Який приходив на землю з чітко поставленою метою---викупити людство від гріха й могили, і що Він живе, аби привести нас назад у присутність Батька. (2) Що Джозеф Сміт був Його пророком, підготовленим для цього останнього дня, щоб відновити істину, яка була втрачена для людства через гріх. Якби всі люди прийняли ці дві фундаментальні істини і жили за ними, то у світ міг би прийти мир¹².

Якщо ви, ви самі, чините опір ... спокусам і вирішуєте, що будете щодня старатися жити за законом жнив, маючи чисті, моральні думки й справи, праведні й чесні вчинки, ставлячись до навчання добросовісно й сумлінно, постячись, молячись і поклоняючись Богові, то ви пожнете і свободу, і внутрішній мир, і процвітання¹³.

Життя, сповнене безкорисливого служіння, також буде сповнене миром, який перевершує всяке розуміння. ... Цей мир може прийти тільки тоді, коли ми живемо за принципами євангелії. Ці принципи й складають програму Князя миру¹⁴.

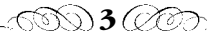
“Життя, сповнене безкорисливого служіння, також буде сповнене миром, який перевершує всяке розуміння”.

Так багато в нашому світі розраховано на те, щоб знищувати ... особистий мир через гріхи і спокуси, а їх---тисячі різновидів. Ми молимося, щоб життя святих проходило в гармонії з ідеалом, встановленим перед нами Ісусом з Назарета.

Ми молимося, щоб зусилля Сатани були зведені нанівець, щоб особисте життя було мирним і спокійним, щоб сім'ї могли бути близькими і в них турбувалися одне про одного, щоб приходи

й коли, філії й округи могли формувати велике тіло Христове, задовольняючи кожну потребу, заспокоюючи кожний біль, загоюючи кожну рану, аж поки увесь світ, як благав Нефій, не стане “просуватися вперед з непохитною вірою в Христа, маючи справжню яскравість надії і любов до Бога і до всіх людей. ...

Мої улюблені браття,---продовжував Нефій,---це є шлях; і немає ніякого іншого шляху”. (2 Нефій 31:20–21)¹⁵.

Спаситель може допомогти нам знайти мир, незважаючи на сум'яття навколо нас.

Ісуса не обійшли ні горе й біль, ні туга й удари. Жодними словами не передати, який невимовний тягар Він ніс, і мудрістю своєю ми не можемо зрозуміти, чому пророк Ісаїя описав Його як “страдника”. (Ісаїя 53:3). Його корабель кидало хвилями більшу частину Його життя, і, принаймні у смертних очах, він фатально розбився об скелястий берег Голгофи. Нас просять не дивитися на життя смертними очима; завдяки духовному баченню ми знаємо зовсім інше, що відбувалося на хресті.

Мир був в устах і в серці Спасителя, як би люто не вирувала буря. Нехай же так буде і з нами---у наших серцях, у наших домівках, у наших країнах по світу і навіть під час якихось труднощів, які час від часу виникають в Церкві. Нам не слід сподіватися, що ми будемо йти життям---індивідуально чи колективно,---не відчуваючи якогось спротиву¹⁶.

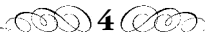
Хтось може жити в прекрасному й мирному оточенні, але через якісь свої внутрішні незгоди й розбіжності перебувати у стані постійного сум'яття. З іншого боку, хтось може перебувати в розпалі війни, коли йде повне знищення і кровопролиття, та все ж мати спокій від невимовного миру. Якщо ми подивимося на людину й шляхи цього світу, то побачимо сум'яття і розгубленість. І тільки якщо ми повернемося до Бога, то знайдемо мир для неспокоїної душі. Це ясно передано такими словами Спасителя: “Страждання зазнаєте в світі” (Іван 16:33); і, як у Свій спадок Дванадцятьом і всьому людству, Він сказав: “Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. ...” (Іван 14:27).

Ми можемо знайти тепер цей мир у світі конфліктів, якщо просто приймемо Його великий дар і Його подальше запрошення: “Прийдіть до Мене, усі стурдовані та обтяжені,—і Я вас заспокоюю.

Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий,---і знайдете спокій душам своїм”. (Мт. 11:28--29).

Цей мир служить нам захистком від сум’яття, що панує у світі. Знання про те, що Бог живий, що ми—Його діти і що Він любить нас, заспокоює стривожене серце. Результатом пошуків миру буде віра в Бога і в Його Сина, Ісуса Христа. Це принесе нам мир тепер і у вічності, що настане¹⁷.

У цьому світі збентеження й поспіху, тимчасового прогресу, нам потрібно повернутися до простоти Христа. ... Нам потрібно вивчати прості основи істин, яких навчав Учитель, і не брати до уваги те, що викликає суперечки. Потрібно, щоб наша віра в Бога була реальною, а не умоглядною. Відновлена євангелія Ісуса Христа може мати динамічний, рушійний вплив, а справжнє її сприйняття дає нам змістовний релігійний досвід. Одна із сильних сторін мормонської релігії полягає в тому, що віра невіддільна від щоденного мислення й поведінки. Завдяки цьому сум’яття і розгубленість замінюються миром і спокоєм¹⁸.

Зосереджуючи свій погляд на Ісусі, ми можемо перемагати те, що здатне знищити мир.

Дозвольте мені нагадати одну з прекрасних історій про перемогу Христа над тим, що, здається, перевіряє і випробовує нас та викликає страх в наших серцях. Одного разу учні Христа, як це часто з ними бувало, пливли через Галілейське море; була темна ніч і піднялася страшенна буря. Накочувалися бурхливі хвилі, дув сильний вітер, і ці слабкі смертні чоловіки злякалися. На жаль, нікого не було з ними, щоб заспокоїти і врятувати їх, бо Ісус залишився на березі Сам.

Як завжди, Він наглядав за ними. Він любив їх і піклувався про них. У найтривожнішу для них мить вони розгледіли в

темряві постать, яка в убранні, що розвіювалося, йшла до них по воді. Побачивши її, вони закричали від страху, думаючи, що то якась мара йшла по хвилях. І крізь бурю й темряву до них---так само, як часто й до нас, коли в темряві життя океан здається таким великим, а наші маленькі човни такими крихітними,---дійшов найкращий і заспокійливий голос, що передавав мир цим простим проголошенням: “Це Я, не лякайтесь”. Петро вигукнув: “Коли, Господи, Ти це, то звели, щоб прийшов я до Тебе по воді”. І відповідь Христа йому була такою ж, як і всім нам: “Іди”.

Петро виліз із човна й опинився у бурхливих хвилях, і поки він не зводив очей з Господа, усе було добре, хоч вітер куйовдив його волосся, а бризки води намочили його одяг. І тільки коли його віра похитнулася й він відвів свій погляд від Учителя, щоб подивитися на бурхливі хвилі та чорну безодню під ним,---ось тільки тоді він почав тонути. Знову, як і більшість з нас, він закричав: “Рятуй мене, Господи!” І Ісус не підвів його. Він простяг Свою руку й схопив цього учня, який тонує, і з м'яким докором сказав йому: “Маловірний, чого усумнився?”

Коли вони благополучно опинилися в човні, то побачили, що вітер вщух і хвилі вляглися. Невдовзі вони припливли у свою гавань, у свій безпечний порт, де всі одного дня сподівалися бути. Люди в човні, так само як і Його учні, дуже дивувалися. Дехто з них звернувся до Нього, назвавши за титулом, який і я проголошую сьогодні: “Ти справді Син Божий!” (Адаптовано з Farrar, *The Life of Christ*, pp. 310–13; див. Мт. 14:22–33.)

Я твердо переконаний, що якби ми---як окремі люди, так і сім'ї, громади і народи--- могли, як Петро, не зводити очей з Ісуса, то ми також могли б переможно йти по “хвилях невіри, що здіймаються”, і “не жаяхатися під потужними вітрами сумнівів”. Але якщо ми відведемо наш погляд від Того, в Кого ми повинні вірити, а це так легко зробити і світ так сильно спокушає нас на це, і будемо дивитися на силу й лють тих жахливих і руйнівних елементів навколо нас, а не на Того, Хто може допомогти нам і Хто може спасти нас, тоді ми неодмінно потонемо в морі конфліктів і горя, і відчаю.

У такі часи, коли ми відчуваємо, як повені ось-ось потоплять нас і глибини ось-ось поглинуть човен нашої віри, який кидають хвилі, я молюся, щоб ми завжди могли почути серед бурі й темряви ці приємні слова Спасителя світу: “Заспокойтесь,---це Я, не лякайтесь!” (Мт. 14:27)¹⁹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Президент Хантер навчає, що Ісус Христос---джерело нашого справжнього миру (див. підрозділ 1). Який досвід допоміг вам пізнати цю істину? Як ми можемо отримати мир, запропонований Ісусом?
- Як любов до інших приносить нам мир? (Див. підрозділ 2). Як життя за євангелією допомагає нам мати мир? Чому “беззастережне підкорення” Спасителю необхідне нам для того, щоб мати мир?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера, що знаходяться у підрозділі 3. Як ви відчули виповнення обіцяння Спасителя “Я заспокою вас” [тобто звільнить вас від ваших тягарів], коли ви прийшли до Нього?
- Поміркуйте над розповіддю Президента Хантера про Петра, який пішов був по воді (див. підрозділ 4). Що ви можете дізнатися з цієї розповіді стосовно того, як знайти мир у тривожні часи? Як Спаситель допоміг вам “бути в доброму гуморі” і “не лякатися”?

Відповідні уривки з Писань

Псалми 46:10; 85:8; Ісаїя 32:17; Марк 4:36–40; Римлянам 8:6; Галатам 5:22–23; Филип'янам 4:9; Мосія 4:3; УЗ 19:23; 59:23; 88:125

Допомога вчителю

Запропонуйте членам класу вибрати один з підрозділів у цьому розділі, який би вони хотіли обговорити, і сформувати групу з іншими, які вибрали той самий підрозділ. Нехай кожна група обговорить відповідне запитання в кінці цього розділу.

Посилання:

1. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 185.
2. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 266.
3. Boyd K. Packer, "President Howard W. Hunter—He Endured to the End", *Ensign*, Apr. 1995, 29.
4. "The Gifts of Christmas", *Ensign*, Dec. 2002, 16.
5. In Conference Report, Oct. 1966, 15–16.
6. "The Beacon in the Harbor of Peace", *Ensign*, Nov. 1992, 18.
7. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 40.
8. "A More Excellent Way", *Ensign*, May 1992, 61, 63.
9. "The Golden Thread of Choice", *Ensign*, Nov. 1989, 18.
10. In Conference Report, Oct. 1966, 16.
11. In Conference Report, Oct. 1969, 113.
12. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 172–173.
13. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 73–74.
14. "The Gifts of Christmas", 19.
15. In Conference Report, Apr. 1976, 157.
16. "Master, the Tempest Is Raging", *Ensign*, Nov. 1984, 35.
17. In Conference Report, Oct. 1966, 16-17.
18. In Conference Report, Oct. 1970, 131-132.
19. "The Beacon in the Harbor of Peace", 19.

У наших випробуваннях Спаситель пропонує кожному з нас запрошення, яке Він запропонував і тому чоловіку біля купальні Віфесда: “Хочеш бути здоровим?” (Іван 5:6)

Тяжкі обставини---це складова Божого плану для нашого вічного розвитку

“Коли [труднощі смертного життя] нас упокорюють, удосконалюють, вчать і благословляють, то вони можуть бути могутнім знаряддям в руках Бога, щоб зробити нас кращими людьми”.

З життя Говарда В. Хантера

На генеральній конференції у квітні 1980 р. старійшина Говард В. Хантер, на той час член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, розповів, як разом з великим натовпом спостерігав за змаганнями баркасів в Самоа. “Натовп вирував,---сказав він,---і очі більшості дивилися в бік моря, виглядаючи там появу перших [баркасів]. І раптом весь натовп загорлав, коли у полі зору на відстані з'явилися човни. На кожному з них була команда з п'ятдесятьох сильних веслярів, які ритмічно веслували, і судна йшли на хвилях, спінуючи воду,---красиве видовище.

Невдовзі баркаси і чоловіків вже стало добре видно, коли вони наближалися до фінішу. І хоч ці сильні чоловіки налягали на весла що було сили, вага баркаса з п'ятдесятьма людьми на борту викликала могутню протидію---опір води.

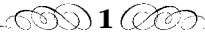
Схвальні вигуки й оплески натовпу стали найгучнішими, коли перший баркас перетнув фінішну лінію”.

Після перегонів старійшина Хантер пішов на місце, де стояли баркаси, і поговорив з одним із веслярів, який пояснив, що ніс баркасу “зроблено так, що він розрізує воду і розгортає її в сторони, а це допомагає подолати опір, який гальмує швидкість

човна. Далі він пояснив, що коли веслувати проти опору води, то виникає сила, яка змушує човен рухатися вперед. Опір і заважає руху, і сприяє йому”¹.

Розпочинаючи свій виступ про тяжкі обставини, старійшина Хантер розповів про перегони баркасів в Самоа. Упродовж свого служіння апостолом він багато разів розповідав про тяжкі обставини, надаючи пораду, вселяючи надію і підбадьорюючи. Він говорив, виходячи з особистого досвіду, оскільки до кінця життя потерпав від захворювань, що загрожували його життю, а також інших тяжких випробувань. Він свідчив з твердим переконанням, що у важкі часи “Ісус Христос має силу, щоб звільнити нас від наших тягарів та полегшити нашу ношу”².

Учення Говарда В. Хантера

Тяжкі обставини---це складова Божого плану для нашого вічного розвитку

Я помітив, що в житті---у кожному житті---повно злетів і падінь. Справді, у світі ми бачимо багато радості й суму, багато змінених планів і нових напрямків, багато благословень, які не завжди виглядають чи відчуються як благословення, і багато того, що упокорює нас і збільшує наше терпіння та нашу віру. Час від часу ми всі набуваємо досвіду з того, і, я вважаю, ми завжди будемо його набувати. ...

... Президент Спенсер В. Кімбол, який зазнав багато страждань, розчарувань і потрапляв у ситуації, не підвладні його контролю, одного разу написав:

“Ми, люди, позбавили б своє життя фізичного болю й душевного страждання та забезпечили б собі постійну зручність і комфорт, але якби ми зачинили двері для страждань і болю, то позбавили б себе найкращих друзів та благодійників. Страждання може зробити з людей святих, якщо вони вчать терпінню, довгостраждання і самоконтролю” [*Faith Precedes the Miracle* (1972), 98].

У цьому твердженні Президент Кімбол говорить про зачнення дверей для певного досвіду в житті. ... У нашому житті

двері зачиняються регулярно, і в деяких випадках при цьому до нас приходять справжні страждання і біль. Але я *дійсно* вірю, що коли зачиняються одні такі двері, то інші відчиняються (а можливо й не одні)---з надією і благословеннями в інших сферах нашого життя, які б інакше ми могли б і не розпізнати.

... Кілька років тому [президент Меріон Дж. Ромні] сказав, що всі чоловіки і жінки, включно з найбільш вірними і відданими, зустрінуться у своєму житті з лихом і стражданнями, бо, як сказав Джозеф Сміт: “Люди мають страждати, щоб вони могли прийти на гору Сіон і бути піднесеними над небесами” [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 231; див. Conference Report, Oct. 1969, 57].

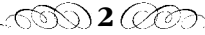
Потім президент Ромні сказав:

“Це не означає, що ми палко бажаємо страждання. Ми уникаємо його як тільки можемо. Однак ми тепер знаємо і всі ми знали, коли вибирали прийти у смертне життя, що тут ми будемо перевіритися в горнилах лиха і страждання. ...

[Більш того,] від Батькового плану для перевірки [і удосконалення] Його дітей не був звільнений і Сам Спаситель. Страждання, які довелось Йому витерпіти і які Він витерпів до кінця, рівні сукупному стражданню всіх чоловіків [і жінок повсюди. Він тремтів, у Нього сочилася кров, і Він хотів відсахнутися від тієї чаші і сказав:] “Проте, слава нехай буде Батькові, і Я скуштував і закінчив Свої приготування для дітей людських” (УЗ 19:18–19)” (in Conference Report, Oct. 1969, p. 57).

Ми всі повинні завершити наші “приготування для дітей людських” [УЗ 19:19]. Христові приготування зовсім відрізнялися від наших, але всім нам необхідно зробити ці приготування, щоб двері відчинилися. Виконання таких важливих приготувань часто вимагатиме пройти через певний біль, несподівану зміну життєвого шляху, а також необхідно буде підкоритися, “саме як дитина підкоряється своєму батькові” [Мосія 3:19]. Завершення божественних приготувань і відчинення цілестіальних дверей може тривати у нас---безсумнівно, воно й насправді триватиме---аж до останніх годин нашого земного життя³.

Ми прийшли в смертне життя, щоб зустріти опір. Це входить в план для нашого вічного розвитку. Без спокуси, хвороби, болю й горя не могло б бути добра, чесноти, вдячності за благополуччя або радості. ... Ми повинні пам'ятати: ті ж самі сили опору, які заважають нашому розвитку, надають нам також і можливості, щоб долати їх⁴.

Наші земні біди---для нашого зростання й досвіду.

Коли [труднощі смертного життя] упокорюють, удосконалюють, вчать і благословляють нас, то вони можуть бути могутнім знаряддям в руках Бога, щоб зробити нас кращими людьми, щоб зробити нас більш вдячними, більш люблячими і більш уважними до інших людей в їхні важкі часи.

Так, у всіх нас, як особисто, так і колективно, є важкі миті, але навіть у найважчі часи, у давнину чи в наш час, ті проблеми і пророцтва ніколи не призначалися ні для чого іншого, як тільки для того, щоб благословити праведних і допомогти тим, хто є менш праведними, рухатися вперед до покаяння. Бог любить нас, і в Писаннях нам сказано, що Він “дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне” [Іван 3:16]⁵.

Великий патріарх із Книги Мормона, Легій, підбадьорюючи, говорив до свого сина Якова, сина, народженого у пустині в дні лиха та протидії. Життя Якова не було таким, як він міг сподіватися на це, і проходило воно не в ідеальному досвіді, як могло намічатися. Він зазнав бідувань і смутку, але Легій пообіцяв, що всі ті бідування будуть освячені його сину на користь (див. 2 Нефій 2:2).

А потім Легій додає ці слова, які стали класикою:

“Бо певно є потреба в тому, щоб була протилежність у всьому. Якби не так, ... праведність не могла б існувати, так само як злочестивість, ні святість, ані лихо, ні добро, ані зло” (2 Нефій 2:11).

Упродовж років я знаходив велике втішення в цьому поясненні того болю й тих розчарувань, які доводиться зазнавати в житті. Я знаходив навіть більше втішення в тому, що

Коли Джозеф Сміт був у в'язниці Ліберті, Господь відкрив йому, що нещастя можуть дати нам досвід і піти нам на користь.

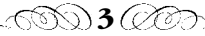
найвеличніші чоловіки і жінки, включно із Сином Бога, стикалися з такою протидією, аби краще зрозуміти контраст між праведністю і злочестивістю, святістю і убозством, добром і злом. Пророк Джозеф Сміт, перебуваючи в темній, вологій в'язниці Ліберті, засвоїв: якщо нас покликано пройти крізь страждання, то вони сприяють нашому зростанню й дають досвід і неодмінно підуть нам на благо (див. УЗ 122:5–8).

Де одні двері зачиняються, відчиняються інші, навіть для пророка у в'язниці. Ми не завжди буваємо достатньо мудрі чи достатньо досвідчені, щоб точно оцінити всі можливі входи і виходи. Та оселя, яку Бог готує для кожного зі Своїх улюблених дітей, може мати лише певні коридори і поруччя сходів, особливі килими та завіси, через які ми маємо пройти, щоб вона стала нашою. ...

У різні часи нашого життя, можливо й неодноразово в нашому житті, ми таки маємо визнавати, що Бог знає те, чого не знаємо ми, і бачить те, чого не бачимо ми. “Бо ваші думки—не

Мої це думки, а дороги Мої—то не ваші дороги, говорить Господь” (Ісаїя 55:8).

Якщо у вас вдома складні стосунки з дітьми, що збиваються з дороги, якщо ви потерпаєте від фінансових невдач та емоційного напруження, що загрожують вашій сім’ї і вашому щастю, якщо ви повинні зіткнутися з втратою життя чи здоров’я, нехай у вашій душі буде мир. Нас не буде спокушено більше, ніж ми можемо витримати [див. 1 Коринтянам 10:13; Алма 13:28; 34:39]. Наші обхідні шляхи й розчарування—це пряма й вузька дорога до Нього⁶.

У нас є всі підстави відчувати оптимізм і впевненість навіть у важкі часи.

У смертному житті завжди є труднощі, і вони завжди будуть. Але якщо ми знаємо те, що ми знаємо, і живемо так, як ми маємо жити, то для песимізму й розпачу дійсно немає ані місця, ані виправдання.

За своє життя я пережив дві світові війни, плюс Корея, плюс В’єтнам і [перелік можна продовжувати]. Я прокладав собі шлях у період депресії, а обзавівшись сім’єю, ще й примудрявся навчатися в юридичній школі. Я бачив, в якому шаленому стані перебували фондові ринки й світова економіка, і я бачив, як шаленіли кілька деспотів і тиранів, і через все це по всьому світу було горе.

Тож я сподіваюсь, що ви не будете вважати, що всі труднощі, які існують у світі, припали на ваше десятиліття або що ніколи не було важчих труднощів, ніж випали особисто вам, або що ніколи не стане легше. Я запевняю вас, що справи були й гіршими і що вони завжди *будуть* йти краще. Вони завжди йдуть краще—особливо коли ми живемо за євангелією Ісуса Христа і любимо її та даємо їй можливість процвітати в нашому житті. ...

Хто б там що не казав, а ви маєте всі підстави в цьому світі бути щасливими, оптимістично налаштованими і впевненими. Кожному поколінню, від самого початку, доводилося щось долати і вирішувати якісь проблеми⁷.

 4

Коли ми йдемо до Спасителя, то Він буде полегшувати наші тягарі і робити легшою нашу ношу.

“Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені,—і Я вас заспокою!

Візьміть на себе ярмо Мое, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий,—і “знайдете спокій душам своїм”.

Бож ярмо Мое любе, а тягар Мій легкий!” (Матвій 11:28-30). ...

... Ця дивовижна пропозиція допомоги, надана Самим Сином Бога, призначалася не лише галеліянам в Його час. Цей заклик взяти на себе Його любе ярмо і Його легку ношу був не лише до минулих поколінь. Він був і є благанням взагалі до всіх людей, до всіх міст і народів, до кожного чоловіка, кожної жінки й кожної дитини повсюди.

Коли у нас особисто настають тяжкі часи нестатків, ми не повинні залишати без уваги цю незмінну відповідь на турботи і тривоги нашого світу. У ній є обіцяння особистого миру і захисту. У ній є сила, щоб утримуватися від гріха в усі періоди часу. Ми також повинні вірити, що Ісус Христос володіє всією силою, щоб полегшити наші тягарі і зробити легшою нашу ношу. Ми також повинні прийти до Нього і там отримати відпочинок від наших трудів.

Звичайно ж, ці обіцяння супроводжуються зобов'язаннями. “Візьміть на себе ярмо Мое”,---благає Він. У біблійні часи ярмо було пристроєм, який дуже допомагав людям обробляти землю. Воно давало можливість слабшій тварині поєднати свою силу із силою тварини сильнішої, і завдяки цьому розподілити й полегшити важку роботу---тягти плуг чи фургон. Тягар, який було надто важко або, можливо, й непосильно везти одній тварині, міг бути справедливо розподілений і його було зручно везти їм двом, об'єднаним спільним ярмом. Його ярмо вимагає значних й щирих зусиль, однак для тих, хто справді навернений, ярмо це є легким, і тягар цей стає легшим.

Навіщо вам нести життєві тягарі самотужки, запитує Христос, тобто чому вам нести їх із землею підтримкою, яка швидко втрачається? Христове ярмо і є для того, щоб нести важкі тягарі, воно дає силу й мир завдяки тому, що ми стоїмо поряд з Богом,

“Послідовників Христа в кожному поколінні запрошують, більш того, їм дається повеління, мати справжню яскравість надії”.

і надаватиме підтримку, силу та створюватиме рівновагу, щоб нам зустріти свої труднощі і витерпіти свої випробування на кам'янистому полі нашого земного життя.

Очевидно, що індивідуальні життєві тягарі у кожної людини свої, однак їх має кожний з нас. ... Звичайно, деякі скорботи викликаються гріхами світу, який не дослухається до поради [нашого] Небесного Батька. Щоб там не було, але, здається, ніхто з нас цілком не звільнений від життєвих труднощів. Усім і кожному Христос, по суті, сказав так: Оскільки всі ми повинні нести якісь тягарі і покласти на себе якесь ярмо, то чому б їм не бути Моїми? Ось вам Мое обіцяння: ярмо Мое---любє і тягар Мій---легкий. (Див. Мат. 11:28–30)⁸.

5

**Святим останніх днів не треба боятися
нещастя, що прийдуть в останні дні.**

У Писаннях ... вказано, що настануть такі часи, коли увесь світ буде мати якісь труднощі. Ми знаємо, що в нашому розподілі

неправедність, на жаль, буде просто очевидною і вона невідворотно викличе труднощі, біль та покарання. Бог буде відсікати ту неправедність в належний для Нього час, а наше завдання---жити повноцінно й віддано і не надто перейматися бідами світу чи тим, коли йому настане кінець. Наше завдання---мати євангелію у своєму житті й бути яскравим світлом, містом, що стоїть на верховині гори, щоб показувати красу євангелії Ісуса Христа та радість і щастя, що завжди приходять до кожної людини будь-якого віку, яка виконує заповіді.

У цьому останньому розподілі буде велика скорбота. (Див. Мат. 24:21). Ми знаємо, що будуть війни і чутки про війни (див. УЗ 45:26) і що вся земля буде у сум'ятті (див. УЗ 45:26). У всіх розподілах були свої небезпечні часи, але в наші дні прийде і справжня небезпека. (Див. 2 Тим. 3:1). Лихі люди будуть процвітати (див. 2 Тим. 3:13), але й тоді лихі люди часто процвітали. Прийдуть нещастя і примножуватимуться беззаконня. (Див. УЗ 45:27).

Природно, що деякі з таких пророцтв неминуче викликають страх, і страх цей поширюється не тільки на молодше покоління. Цей страх відчують люди будь-якого віку, які не розуміють того, що розуміємо ми.

Але я хочу наголосити на тому, що ці почуття---не для святих останніх днів і вони приходять не від Бога. Давньому Ізраїлю великий Єгова сказав:

“Будьте сильні та відважні, не бійтеся, не лякайтеся перед ними, бо Господь, Бог твій, Він Той, Хто ходить з тобою,---не опустить Він тебе й не покине тебе. ...

А Господь, Він Той, що піде перед тобою,---не опустить тебе й не покине тебе,---не бійся й не лякайся”. (Повторення Закону 31:6, 8).

І вам, нашому дивовижному поколінню в сучасному Ізраїлі, Господь сказав:

“Отже, не бійся, черідко мала; творіть добро; нехай земля і пекло об'єднаються проти вас, а якщо вас збудовано на Моїй скелі, вони не зможуть подолати. ...

Звертайтеся до Мене в кожній думці; не вагайтеся, не бійтеся”. (УЗ 6:34, 36).

Цією порадою пронизано всі наші сучасні Писання. Ви тільки прислухайтеся до цього чудового запевнення: “Не бійтеся, малі діти, бо ви Мої, а Я подолав світ, і ви з тих, кого Мій Батько дав Мені”. (УЗ 50:41). “Істинно Я кажу вам, Мої друзі, не бійтеся, нехай серця ваші заспокояться; так, завжди радійте і в усьому приносьте дяку”. (УЗ 98:1).

У світлі такої чудової поради, я думаю, нам належить трошки більше радити і трошки менше впадати у розпач; належить дякувати за те, що ми маємо, і за безліч Божих благословень для нас; належить трошки менше говорити про те, чого, можливо, ми не маємо, або про те, що тривога може приходити разом з важкими часами в цьому чи будь-якому поколінні.

Час великої надії і хвилювання

Для святих останніх днів це час великої надії і хвилювання--це одна з найвеличніших епох у Відновленні, а отже, одна з найвеличніших епох у будь-якому розподілі, оскільки наш розподіл є найвеличнішим з усіх розподілів. Нам потрібно мати віру й надію, ці дві великі фундаментальні чесноти, необхідні будь-кому з послідовників Христа. Ми повинні й далі бути впевненими в Богові, оскільки це є першим принципом нашого кодексу вірувань. Ми повинні вірити, що Бог має всю силу, що Він любить нас і що Його робота не буде зупинена чи зведена нанівець в нашому особистому житті чи у світі взагалі. ...

Я обіцяю вам в ім'я Господа, Чиїм слугою я є, що Бог завжди буде захищати Свій народ і турбуватися про нього. Ми будемо мати свої труднощі, так само, як кожне покоління і люди мають свої. Але з євангелією Ісуса Христа ви маєте всю надію, всі обіцяння й запевнення. Господь має владу над Своїми святими і завжди буде готувати Своему народу місця миру, захисту і безпеки. Коли ми маємо віру в Бога, то можемо сподіватися на кращий світ---для нас особисто і для всього людства. Пророк Етер навчав у давнину (а він знав, що таке горе): “Ось чому той, хто вірить в Бога, може з впевненістю надіятися на кращий світ, так, саме на місце праворуч Бога, така надія приходить через

віру, стає якорем для душ людей, який зробить їх впевненими і непохитними, завжди багатими на добрі діяння, і веденими до уславлення Бога”. (Етер 12:4).

Послідовників Христа в кожному поколінні запрошують, більш того, їм дається повеління, мати справжню яскравість надії. (Див. 2 Нефій 31:20).

Прагнення розвіяти страх

... Якщо наша віра і надія надійно закріплені на Христі, на Його вченнях, заповідях та обіцяннях, тоді ми можемо поклатися на щось справді дивовижне, істинно надприродне, що може розділити Червоне море і привести сучасний Ізраїль до місця, “де Божий люд спочине від скорбот, мир і спокій знайде”. (Гімни, № 17). Страх, який може прийти до людей у важкі часи, є основною зброєю в арсеналі, який Сатана використовує, щоб зробити людство нещасним. Той, хто боїться, втрачає силу для боротьби за життя у битві проти зла. Тому-то сила диявола завжди намагається викликати страх в людському серці. У кожному столітті і в кожному епоху людство переживало страх.

Як Божі діти й нащадки Авраама, Ісаака і Якова, ми повинні прагнути розвіяти страх з-посеред людей. Боязкі, налякані люди не можуть добре виконувати свою роботу, і вони не можуть виконувати Божу роботу взагалі. Святі останніх днів мають божественно призначену їм місію, виконати яку просто неможливо людям, які охоплені страхом і хвилюванням.

Один з Господніх апостолів у ранній період сказав так: “Ключ для подолання страху було дано через пророка Джозефа Сміта. “Якщо ви будете готові, ви не злякаєтесь”. (УЗ 38:30) Сьогодні це божественне послання необхідно неодноразово повторювати в кожному колі і приході”. (Elder John A. Widtsoe, in Conference Report, Apr. 1942, p. 33.)

Чи готові ми підкоритися Божим заповідям? Чи готові ми перемогти свої апетити? Чи готові ми коритися справедливому закону? Якщо ми можемо чесно відповісти “так” на ті запитання, то ми можемо наказати страху піти геть з нашого життя. Напевно ступінь страху в наших серцях цілком може бути вимірний нашою готовністю жити праведно---жити так, як це

має личити кожному святому останніх днів у будь-яку епоху і у будь-який час.

Привілей, честь і відповідальність жити в останні дні

Дозвольте мені завершити одним з найбільш вражаючих тверджень, які я будь-коли читав; воно належить пророку Джозефу Сміту, який зазнав у своєму житті так багато труднощів і який, звичайно, заплатив найвищу ціну за свою перемогу. Але він *був* переможцем, і він був щасливою, дужою, оптимістичною людиною. Ті, хто знали його, відчували його силу і сміливість, навіть у найпохмуріші часи. Він не занепадав духом і довго не залишався засмученим.

Він сказав про наш час---наш з вами час,---що ми живемо в добу, “про яку пророки, священники і царі говорили з особливою радістю; [усі ці давні свідки Бога] з радісним передчуттям чекали на день, в якому ми живемо, і, запалені небесним і радісним очікуванням, вони співали, і писали, і пророкували про наш день ... Ми вподобані люди, яких Бог обрав, щоб явити всю славу останніх днів” [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт, с. 187*].

Який привілей! Яка честь! Яка відповідальність! І яка радість! У нас є всі підстави у часі і вічності радіти й дякувати за якість нашого життя та дані нам обіцяння⁹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Як може допомогти нам знання того, що тяжкі обставини є складовою Божого плану для нашого вічного прогресу? (Див. підрозділ 1). Чому, на вашу думку, тяжкі обставини є складовою смертного життя?
- Прогляньте учення Президента Хантера у підрозділі 2, щоб зрозуміти, для чого існують тяжкі обставини. Як ви можете побачити, що тяжкі обставини можуть піти нам на користь? Як нам навчитися дивитися на тяжкі обставини з Господньої вічної перспективи?
- Чому, як навчає Президент Хантер, у нас є підстава бути щасливими й оптимістами навіть у важкі часи? (Див. підрозділ 3).

Як нам розвинути в собі більше оптимізму в такі часи? Які з благословень ми продовжуємо мати навіть у найтяжчих обставинах?

- Як ми приймаємо запрошення Спасителя дозволити Йому нести наші тягарі і полегшити нашу ношу? (Див. підрозділ 4). Що означає взяти на себе Його ярмо? Як Спаситель допоміг вам у важкі часи?
- Президент Хантер навчає, що почуття страху, яке викликається нещастями останніх днів, приходить не від Бога (див. підрозділ 5). Як страх шкодить життю? Як нам жити з надією і вірою, а не зі страхом?

Відповідні уривки з Писань

Іван 14:27; 16:33; Євреям 4:14–16; 5:8–9; 1 Нефій 1:20; Алма 36:3; УЗ 58:2–4; 101:4–5; 121:7–8; 122:7–9

Допомога у вивченні

“Багато хто вважає, що найкращим часом для вивчення [Писань] є ранковий час після нічного відпочинку. ... Іншим більше подобається їх вивчати у тихі години після того, як закінчилася робота й минули турботи дня. ... Можливо, важливішим є не стільки години дня, а чітко встановлений час для регулярного вивчення [Писань]” (Howard W. Hunter, “Reading the Scriptures”, *Ensign*, Nov. 1979, 64).

Посилання

1. “God Will Have a Tried People”, *Ensign*, May 1980, 24.
2. “Come unto Christ”, *Ensign*, Nov. 1990, 17-18.
3. “The Opening and Closing of Doors”, *Ensign*, Nov. 1987, 54, 59.
4. “God Will Have a Tried People”, 25–26.
5. “An Anchor to the Souls of Men”, *Ensign*, Oct. 1993, 71.
6. “The Opening and Closing of Doors”, 59–60.
7. “An Anchor to the Souls of Men”, 70.
8. Come unto Chris, 17-18.
9. “An Anchor to the Souls of Men”, 71–73.

“Господь обіцяв: якщо ми будемо смиренними в ... часи потреби і звернемося до Нього по допомогу, нас буде “зроблено сильними, і благословлено з висоти” (УЗ 1:28).

ДОПОМОГА З ВИСОТИ

*“Можливо, немає в житті обіцяння
більш заспокійливого, ніж обіцяння
божественного сприяння й духовного
скерування в разі необхідності”.*

З життя Говарда В. Хантера

Говард В. Хантер навчився молитися ще з дитинства. “Моя мати навчила мене молитися й дякувати Небесному Батьку за все, що я мав,---сказав він.--- Я часто дякував Йому за красу землі і за прекрасні моменти, які були в мене на ранчо, і за річку, і за скаутів. Я також навчився просити Його про те, чого мені хотілося або що було мені потрібне. ... Я знав, що Бог любив мене і вислуховував мене”¹.

Упродовж всього життя молитва була для Президента Хантера джерелом божественної допомоги, і він навчав про це й інших. Наприклад, коли він служив єпископом, один чоловік в його приході гостро висловився про іншого чоловіка. Відповідь Президента Хантера вказала на те, що він мав свідчення про допомогу, яка приходить завдяки молитві:

“Я сказав йому: “Мій брате, якщо ви підете додому й будете щоранку і щовечора молитися про нього, то я зустрінуся з вами через два тижні від сьогоднішнього дня у цей же час і тоді ми разом вирішимо, що необхідно зробити”.

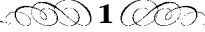
Зробивши так, як він порадив, той чоловік прийшов до нього знову і смиренно сказав про іншого чоловіка: “Йому потрібна якась допомога”.

“А ви хочете допомогти йому?”--- запитав Президент Хантер.

“Так, звичайно”,---відповів чоловік.

“Уся злоба зникла і вся гіркота пропала,---пізніше згадував Президент Хантер.--- Так воно й буває, коли ми молимося одне за одного”².

Учення Говарда В. Хантера

Наш Небесний Батько пообіцяв надавати нам допомогу і скерування в часи потреби.

У всіх нас настають в житті часи, коли нам потрібна небесна допомога, надана особливим чином і негайно. У всіх нас бувають миті, коли ми переобтяжені чимось або збентежені порадю, отриманою від інших людей, і ми відчуваємо, що нам дуже потрібно отримати духовне скерування, дуже потрібно знайти правильний шлях і зробити те, що є правильним. У вступі до Писань цього розподілу останніх днів Господь пообіцяв: якщо ми будемо смиренними в часи потреби і звернемося до Нього по допомогу, нас буде “зроблено сильними, і благословлено з висоти, і [ми зможемо] отримувати знання час від часу”. (УЗ 1:28). Та допомога прийде до нас, але за умови, що ми будемо прагнути її, вірити в неї й робити те, що цар Веніямин у Книзі Мормона назвав “підда[ти]ся натхненню Духа Святого”. (Мосія 3:19).

Можливо, немає в житті обіцяння більш заспокійливого, ніж обіцяння божественного сприяння й духовного скерування в часи потреби. Це дар, який дарується з небес, дар, який нам потрібний із самого раннього дитинства і до останніх днів нашого життя. ...

В евангелії Ісуса Христа ми маємо допомогу з висоти. “Будьте в доброму гуморі,---каже Господь,---бо Я вестиму вас”. (УЗ 78:18). “Я вділю тобі від Свого Духа, Який просвітить твій розум, Який сповнить твою душу радістю”. (УЗ 11:13).

Я свідчу про божественність Ісуса Христа. Бог справді живий і вділяє нам від Свого Духа. Стикаючись із життєвими проблемами і зустрічаючись із життєвими завданнями, давайте всі звертатися за цим даром, який приходить від Бога, нашого Батька, та знаходити духовну радість³.

 2

Як і Джозеф Сміт, ми можемо звернутися до Писань і молитися, щоб бути навченими з висоти.

Юнак-пророк Джозеф Сміт ... прагнув дізнатися про думку й волю Господа в час розгубленості й занепокоєння в його житті. ... Місцевість неподалік Пальміри, шт. Нью-Йорк, стала місцем “надзвичайн[ого] релігійн[ого] заворушення” у роки юності Джозефа, які він провів там. І справді, йому здавалося, що воно поширилося на всю округу, “велика кількість людей,---писав він,--- приєднувалася до різних релігійних партій, а це викликало немале збудження і розділення” серед людей [Джозеф Сміт---Історія 1:5].

Для юнака, якому ледь виповнилося чотирнадцять років, пошук істини був ще важчим і заплутанішим через те, що члени сім'ї Сміт у той час віддавали перевагу різним релігіям.

І ось тепер, нагадавши вам про ті обставини й ситуацію, я запрошую вас поміркувати над такими досить дивовижними думками і почуттями хлопчика такого юного віку. Він написав:

“У цей час великого збудження я часто серйозно замислювався і відчував великий неспокій, і незважаючи на те, що я переживав такі глибокі й часто гіркі почуття, я ... стояв поза [цими угрупованнями]. ... [А]ле безладдя і суперечки між конфесіями були настільки великими, що неможливо було хлопцеві, настільки юному й не обізнаному в людях і житті, як я, дійти певного висновку---хто був правий, а хто помилявся.

Зворушення й галас були настільки великими й безупинними, що часами мій розум надзвичайно збурювався. ...

Серед цієї війни слів і зіткнення думок я часто розмірковував про себе: Що ж робити? На боці якої секти правда? Чи, може, вони всі помиляються? Чи, може, лише одна з них істинна? Як я можу дізнатися про це?

І в той час, коли відбувалася в мені ця тяжка внутрішня боротьба, викликана протистоянням партій релігійників, я одного дня читав Послання апостола Якова, п'ятий вірш першого розділу, в якому сказано: *А якщо кому з вас не стачає мудрості, нехай просить від Бога, що всім дає просто та не докоряє,---і буде вона йому дана.*

*Ми можемо наслідувати приклад Джозефа
Сміта у пошуці мудрості від Бога.*

І, мабуть, ще ніколи жоден уривок з Писань не зворушував людського серця з такою силою, як тоді ці слова зворушили моє. Вони, здавалося, в повній мірі заволоділи почуттями мого серця. Я знову і знову вдумувався в ці слова, відчуючи, що я, напевно, більше за всіх потребую саме Божої мудрості, адже я не знав, що мені робити, і так ніколи і не дізнався б, якби не сягнув більшої мудрості” [Джозеф Сміт--Історія 1:8–12].

Звичайно, те, що відбулося далі, змінило курс людської історії. Вирішивши “просити від Бога”, юний Джозеф пішов у гай неподалік свого сільського дому. Там у відповідь на його палку молитву Бог, Вічний Батько, і Його Син, Ісус Христос, з’явилися Джозефу і дали йому пораду. Те величне явлення, про яке я смиренно свідчу, дало відповідь на значно більше питань для нашого розподілу, ніж просто на запитання, до якої церкви мав приєднатися чи не приєднатися юний Джозеф.

Але моя мета ... полягає не в тому, щоб окреслити ці перші моменти Відновлення, хоч воно і є однією з найбільш священних історій у Писаннях. Я, швидше, хочу привернути увагу до вражаючого ступеня духовної чутливості, яку продемонстрував цей дуже юний і неосвічений хлопець.

Чи багато хто з нас в чотирнадцять років або в якомусь іншому віці могли б тримати свою голову непохитною і свій розум спокійним, якби на нас, сіпаючи й тягнучи, впливало стільки сил, особливо в такому важливому питанні, як наше вічне спасіння? Чи багато хто з нас міг би вистояти в емоційному протистоянні, яке могло виникнути, коли батьки дотримуються інших релігійних переконань? Чи багато хто з нас у чотирнадцять чи п'ятнадцять років шукав у своїй душі і шукав у Священних Писаннях, щоб знайти відповіді на те, що апостол Павло назвав "Божими глибинами"? (1 Кор. 2:10).

Як дивовижно ..., що цей юнак так глибоко пройнявся словами Писань, а потім особисто так палко молився; можливо, це---два найважливіші джерела духовної проникливості та духовного враження, які доступні для всього людства. Напевно, він розривався між різними поглядами, однак був рішуче налаштований робити те, що є правильним, і вирішив знайти правильний шлях. Він вірив, як повинні вірити й ми з вами, що він міг бути навчений і благословенний з висоти, як це й сталося.

Однак ми можемо сказати, що Джозеф Сміт був дуже особливим духом і його випадок був особливим. А як же тоді решта нас, хто тепер, можливо, старший,---принаймні кому більше чотирнадцяти років,---і кому не судилося відкрити розподіл евангелії? Ми також повинні приймати рішення і розбиратися в плутанині та продиратися крізь словесну війну у величезній кількості питань, що впливають на наше життя. У світі повно таких складних рішень, і іноді, стикаючись з ними, ми можемо відчувати свій вік чи свої слабкості.

Іноді ми можемо відчувати, що наша духовність ослабла. У деякі особливо важкі дні ми можемо навіть відчутти, що Бог забув про нас, залишив нас самих в нашій розгубленості й занепокоєнні. Але те почуття не є більш виправданим для старших серед нас, ніж для молодших і менш досвідчених. Бог знає і любить усіх нас. Ми, кожний з нас, є Його дочками або Його синами, і які уроки не давало б нам життя, обіцяння все ще залишається в силі: "А якщо кому з вас не стає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє,---і буде вона йому дана". (Якова 1:5)⁴.

 3

**Молитва---один із способів отримання
духовного знання й скерування.**

Пізнання й мудрість землі та всього, що є минулим, приходить до нас через наші фізичні відчуття земним, мирським шляхом. Ми торкаємо, ми бачимо, ми чуємо, пробуємо на смак, відчуваємо запах---і пізнаємо. А духовне знання, як сказав Павло, приходить до нас духовним шляхом з його духовного джерела. Далі Павло каже так:

“А людина тілесна не приймає речей, що від Божого Духа, бо їй це глупота, і вона зрозуміти їх не може, бо вони розуміються тільки духовно”. (1 Кор. 2:14).

Ми зрозуміли і знаємо, що єдиний шлях здобути духовне знання---наблизитися до нашого Батька Небесного через Святого Духа в ім'я Ісуса Христа. Коли ми робимо це і якщо ми духовно підготовлені, то бачимо щось своїми очима не так, як бачили це раніше, і чуємо щось, чого раніше могли й не чути,--“те[що] Бог приготував”, кажучи Павловими словами. (1 Кор. 2:9). Ці благословення ми отримуємо через Духа.

Ми віримо і свідчимо світу, що спілкування з нашим Батьком Небесним і скерування від Господа доступні сьогодні. Ми свідчимо, що Бог говорить до людини, як Він говорив і в часи Спасителя та в Старозавітні часи⁵.

 4

**Ми можемо молитися завжди, а не
тільки в часи безнадійності.**

Наша сучасність, здається, наводить на думку, що відданість молитві та благоговіння перед святим є чимось нерозумним або небажаним, або тим і тим. І все ж у скептичних “сучасних” людей є потреба в молитві. Миті небезпеки, велика відповідальність, глибоке занепокоєння, приголомшливе горе---це ті труднощі, що, вибиваючи нас із звичної зручної колії та заведеного порядку, будуть виводити нас на рівень рідних нам імпульсів. Якщо ми дозволимо, то все те буде упокорювати нас, пом'якшувати та направить до шанобливої молитви.

“Молитва—це звернення душі до Бога Батька”.

Якщо ж молитва є лише плачем, коли настає критичний час, тоді вона промовляється егоїстично і ми починаємо думати про Бога як про такого собі ремонтника чи таку собі службу обслуговування для надання нам допомоги лише в надзвичайних ситуаціях. Ми повинні пам'ятати Всевишнього вдень і вночі—завжди,—а не тільки в часи, коли всі інші зусилля не принесли полегшення і ми відчайдушно потребуємо допомоги. Якщо і є якийсь елемент в людському житті, про який ми маємо запис і який має дивовижний успіх та безмежну цінність для людської душі, то це—благочинне, побожне спілкування в молитві з нашим Небесним Батьком.

“Почуй, Господи, мову мою, стогнання мое зрозумій,—співав автор псалмів.—”

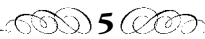
Прислухайсь до голосу зойку мого, о мій Царю та Боже Ти мій, як до Тебе молитися буду!

Ти слухаєш, Господи, ранком мій голос, ранком молитися буду до Тебе та буду чекати”. (Пс. 5:2--4).

Можливо, цьому світу як ніщо інше необхідно, за словами автора псалмів, “чекати”, тобто дивитися вгору,---дивитися вгору як в наших radoщах, так і в наших скорботах, як в нашому достатку, так і в нашій нужді. Ми повинні постійно дивитися вгору і визнавати Бога як подавця всього, що є добрим, і джерело нашого спасіння. ...

Є широкі верстви нашого суспільства, в яких дух молитви і благоговіння, і поклоніння щез. Чоловіки і жінки в багатьох сферах є розумними, цікавими або навіть і блискучими, проте їм не вистачає одного дуже важливого елемента для повноцінного життя. Вони не дивляться вгору. Вони не підносять обітничі в праведності [див. УЗ 59:11]. Їхня розмова іскриста, але вона не священна. Їхня бесіда розумна, але вона не мудра. Будь то на роботі, у спорті чи в лабораторії вони вже надто далеко опустили вниз за шкалою гідності, вони показують свої власні обмежені сили, а потім вважають за необхідне паплюжити ті безмежні сили, які приходять згори.

На жаль, іноді ми помічаємо відсутність благоговіння навіть в Церкві. Час від часу ми розмовляємо надто голосно, приходимо на збори і йдемо з них, надто непоштиво ставлячись до години, яка повинна бути годиною молитви і очищувачого поклоніння. Благоговіння--це атмосфера небес. Молитва--це звернення душі до Бога Батька. Ми робимо добре, щоб стати більш схожими на свого Батька, дивлячись вгору на Нього, завжди пам'ятаючи Його і старанно піклуючись про Його світ та Його роботу⁶.

**Ми розвиваємо свою здатність отримувати
духовне знання, якщо виділяємо час для
міркувань, роздумів та молитви.**

Розвивати духовність і налаштовувати себе на найвищі благочестиві впливи непросто. Це вимагає часу і часто дається нелегко. Це не стається випадково, а досягається тільки завдяки цілеспрямованим зусиллям, звертанню до Бога та виконанню Його заповідей. ...

Пророк Джозеф Сміт ... дав нам, мабуть, найчіткіше з усіх формулювань стосовно необхідності стати духовними, і що

також нам слід усвідомити: час і терпіння є частиною цього процесу. [Він] сказав: “Ми вважаємо, що Бог створив людину з розумом, здатним навчатися, і якостями, що можуть розвиватися відповідно до слухняності і старанності, які вона приділяє світлу, що передається з небес до розуму; і що чим ближче людина до досконалості, тим чистіше її бачення і тим більше в неї радості, доки вона здолає зло цього життя і втратить будь-яке бажання чинити гріх; і, як ті у давнину, сягає такої віри, що вона оточена силою і славою свого Творця і забирається, щоб жити з Ним. Але ми вважаємо, що це такий стан, якого до цього часу не досягла жодна людина” [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 211]⁷.

Ми повинні виділяти час, щоб підготувати свій розум для того, що є духовним. Розвиток здібності до духовного не приходять з наданням повноважень. Мають бути бажання, зусилля й особиста підготовка. Це, звичайно, вимагає ... посту, молитви, дослідження Писань, досвіду, роздумів і прагнення й жаги до праведного життя.

Я вважаю корисним розглянути ці настанови від Всемогутнього:

“Якщо ти проситимеш, ти отримаєш одкровення за одкровенням, знання за знанням, щоб ти міг знати таємниці і мирні речі--те, що приносить радість, те, що приносить життя вічне” (УЗ 42:61).

“Просіть у Батька в Моє ім'я з вірою, віруючи, що ви отримаєте, і будете мати Святий Дух, Який виявляє все, що необхідно, дітям людським” (УЗ 18:18).

“Нехай урочистості вічності будуть на вашому розумі” (УЗ 43:34).

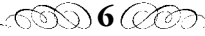
“Постійно зберігайте в душі, як скарб, слова життя, і буде вам дано в той самий час ту частину, яку буде відміряно кожній людині” (УЗ 84:85).

“Шукайте старанно, моліться завжди і будьте віруючими, і все спрацює вам на благо, якщо ви ходитимете праведно і пам'ятимете завіт, який ви склали один з одним” (УЗ 90:24).

“Бог дасть вам знання через Свого Святого Духа, так, через невимовний дар Святого Духа” (УЗ 121:26).

Це обіцяння, які Господь обов'язково виконає, якщо ми підготуємо себе.

Знаходьте час, щоб поміркувати, подумати і помолитися про духовні питання⁸.

Бог допомагатиме нам розвиватися духовно---крок за кроком.

Частково труднощі, які ми відчуваємо, намагаючись набути духовності, викликаються почуттям, що нам так багато належить зробити і що ми далекі від досягнення мети. Досконалість---це те, що в кожного з нас ще попереду; але ми можемо, так би мовити, перетворити на капітал наші сили, почати там, де ми є, і прагнути щастя, яке можна знайти, стараючись отримати те, що від Бога. Ми також повинні пам'ятати пораду Господа:

“Отже, не втомлюйтесь у добродійності, бо ви закладаєте основи великої роботи. І з малого виходить те, що є великим.

Ось, Господу потрібні серце і небайдужий розум; і небайдужі та послухні куштуватимуть блага землі Сіону в ці останні дні”. (УЗ 64:33--34).

Мене завжди підбадьорювали сказані Господом слова, що “небайдужі та послухні куштуватимуть блага землі Сіону в ці останні дні”. Кожен з нас може бути небайдужим і послухним. Якщо Господь сказав, що досконалі куштуватимуть блага землі Сіону в ці останні дні, то я гадаю, що дехто з нас знеохотився б і здався. ...

Ми повинні почати там, де знаходимось. Ми повинні почати саме зараз. Нам треба крокувати широко, але крок за кроком. Бог, Який “визначив наше щастя”, буде вести нас до нього, як малих дітей, і ми в цьому процесі досягнемо досконалості.

Ніхто з нас не досягнув досконалості або зеніту духовного зростання, доступного в земному житті. Кожна людина може й повинна досягати духовного прогресу. Євангелія Ісуса Христа є божественним планом для вічного духовного зростання. Вона є чимось більшим, ніж етичним кодексом. Вона є чимось більшим, ніж ідеальним соціальним порядком. Вона є чимось більшим, ніж позитивним мисленням про самовдосконалення і поставлені

завдання. Євангелія---це спасительна сила Господа Ісуса Христа з Його священством і підтримкою та зі Святим Духом. Якщо ми віримо в Господа Ісуса Христа і дотримуємося Його євангелії, крок за кроком удосконалюємося на своєму шляху, просимо сили, покращуємо своє ставлення до життя і приборкуємо свої амбіції, то неодмінно зрозуміємо, що належимо до кошари Доброго Пастиря. Це вимагатиме дисципліни, навчання, напруження, сил. Але, як сказав апостол Павло: “Я все можу в Тім, Хто мене підкріплює,—в Ісусі Христі”. (Фил. 4:13).

У сучасному одкровенні дано таке обіцяння: “Поклади довіру свою на Того Духа, Який веде чинити добре---так, чинити справедливо, ходити покірно, судити праведно; і це є Мій Дух.

Істинно, істинно, Я кажу тобі, Я вділю тобі від Свого Духа, Який просвітить твій розум, Який сповнить твою душу радістю;

І тоді знатимеш ти, тобто через це знатимеш ти все, що ти побажеш від Мене стосовно праведного, з вірою, віруючи Мені, що отримаєш”. (УЗ 11:12--14)⁹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Прочитавши підрозділ 1, подумайте про часи, коли вам була потрібна небесна допомога. Як обіцяння божественної допомоги у часи потреби благословило ваше життя?
- Чого ми можемо навчитися у підрозділі 2 з прикладу Джозефа Сміта, що допоможе нам, коли ми відчуваємо розгубленість? Як нам розвинути більшу духовну чутливість, подібну тій, яку мав Джозеф?
- Обдумайте вчення Президента Хантера стосовно того, як отримувати духовне знання (див. підрозділ 3). Як ми можемо збільшити наше бажання і здібність набувати духовного знання? Як саме духовне знання допомогло вам?
- Яка небезпека таїться у ставленні до Бога як до “такого собі ремонтника чи такої собі служби обслуговування для надання нам допомоги лише в надзвичайних ситуаціях”? (Див. підрозділ 4). Як саме молитва ставала благословенням для вас?

- У підрозділі 5 Президент Хантер навчає нас, як розвивати духовність. Чому для розвитку духовної сили необхідні зусилля? Чого можна навчитися з Писань, які Президент Хантер цитує в цьому підрозділі?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера про духовне зростання, що знаходяться у підрозділі 6. Як духовний розвиток був для вас процесом, в якому ви робили по одному кроку за раз? Як учення Президента Хантера в цьому підрозділі можуть бути корисними для вас, якщо ви відчуваєте, що далекі від досягнення мети?

Відповідні уривки з Писань

Псалми 26:5; Приповіді 3:6; 2 Нефій 32:8–9; Алма 5:46; 34:17–27; 37:36–37; УЗ 8:2–3; 88:63; 112:10; Джозеф Сміт—Історія 1:13–17

Допомога вчителю

Запропонуйте членам класу опрацювати цей розділ і знайти речення або абзаци, які є важливими для них. Попросіть їх поділитися одне з одним цими реченнями чи абзацами і пояснити, чому вони мають важливе значення.

Посилання:

1. In Kellene Ricks, “Friend to Friend: From an Interview with Howard W. Hunter, President of the Quorum of the Twelve Apostles”, *Friend*, Apr. 1990, 6.
2. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 39–40.
3. “Blessed from on High”, *Ensign*, Nov. 1988, 59, 61.
4. “Blessed from on High”, 59–60.
5. “Conference Time”, *Ensign*, Nov. 1981, 13.
6. “Hallowed Be Thy Name”, *Ensign*, Nov. 1977, 52–53.
7. “Developing Spirituality”, *Ensign*, May 1979, 25.
8. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 36–37.
9. “Developing Spirituality”, 25–26.

Джозеф Сміт, пророк Відновлення

*“Я урочисто свідчу, що пророк
Джозеф Сміт---Господній помазаний
слуга в ці останні дні”.*

З життя Говарда В. Хантера

Ненсі Ноуелл, одна з прапрабабусь Говарда В. Хантера по батьківській лінії, переїхала до Лейпіра, шт. Мічиган, у середині 1830-х років. У 1842 р. хтось із місіонерів Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів прибув в Лейпір з Наву, шт. Іллінойс. Ненсі прослухала його послання, помолилася про це послання й отримала свідчення, що він навчав істині. Вона поїхала в Наву, щоб більше дізнатися про Церкву, і у своєму щоденнику так написала про свій досвід:

“Я поїхала послухати того мормонського проповідника [Джозефа Сміта], дуже остерігаючись і сподіваючись не бути обманутою. Він говорив про Друге пришестя Христа. Я отримала свідчення, що він говорив істину і що Джозеф Сміт був справжнім пророком, якого Бог покликав і висвятив для виконання великої роботи, бо він мав принести у світ істину, як її навчав Ісус Христос. Я попросила, щоб мене охристили”¹.

Як і його прапрабабуся Ненсі Ноуелл, Говард В. Хантер мав впевнене свідчення про місію Джозефа Сміта як пророка. Через три тижні після того, як Говард В. Хантер став Президентом Церкви, він поїхав до Наву на відзначення 150-ї річниці з дня мученицької смерті Джозефа і Гайрума Смітів. Під час зборів, що проходилися на території біля храму Наву, Президент Хантер сказав:

“Відповідальність, яку я відчуваю стосовно роботи, розпочатої пророком Джозефом, сповнює мене рішучістю робити все,

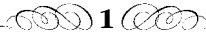

“Джозеф Сміт був не тільки видатною людиною, але й натхненним слугою Господа, пророком Бога”.

що я можу, у відведений мені час і добу. Безсумнівно, Джозеф був вірний і відданий у відведений йому час і добу! ... Я урочисто свідчу, що пророк Джозеф Сміт---Господній помазаний слуга в ці останні дні. До його свідчення про божественність і реальність Ісуса Христа я додаю своє”².

Пізніше того ж дня на зборах, що проводилися біля Картеджської в'язниці, Президент Хантер свідчив: “Джозеф Сміт, який віддав життя на цьому місці, був знаряддям в руках Господа, щоб відновити повноту Його евангелії та повноваження Його священства”³.

Учення Говарда В. Хантера

Бог Батько і Ісус Христос явилися Джозефу Сміту, щоб розпочати Відновлення.

Багато разів евангелія давалася світу через пророків, і кожного разу [вона] втрачалася через непослух. У 1820 р. тиша була порушена, і Господь знову явився пророку. Цей пророк, Джозеф Сміт, зміг свідчити про своє безсумнівне знання того, що Бог---живий, що Ісус є Христос, Син Божий, Воскресла Істота, окрема і відмінна від Батька. Він свідчив не про те, у що він вірив, і не про те, що він або інші люди думали чи припускали, а про те, що він знав. Це знання прийшло до нього завдяки тому, що Бог Батько і Син особисто явилися йому і говорили до нього⁴.

Бог ... відкрив Себе [Джозефу Сміту] як окрему істоту. Більш того, Батько і Син продемонстрували незаперечну істину: вони були окремими і різними особами. Дійсно, зв'язок між Батьком і Сином були знову підтвержені божественним представленням юнаку-пророку: “Це Мій улюблений Син. Слухай Його!” [Джозеф Сміт---Історія 1:17]⁵.

Коли люди чули, як юний Джозеф Сміт заявляв, що Бог явив Себе юнаку, вони висміювали його і відверталися від нього, точнісінько, як це було в християнську добу, коли мудрі й самодостатні люди в Афінах відверталися від дивного чоловіка, який служив серед них. Однак факт залишається фактом: Павло тоді був єдиною людиною в тому великому місті набуття знань, хто знав, що людина може пройти через портали смерті й потім знову жити.

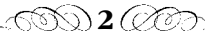
Він був єдиною людиною в Афінах, яка могла чітко розмежувати формальність ідолопоклонства і щиросердне поклоніння єдиному істинному і живому Богу. [Див. Дії 17:19–20, 22–23]⁶.

Ті, хто зневажили Спасителя, коли Він прийшов на землю з проголошенням, що Він був Сином Бога, казали про Нього: “Чи ж Він не син теслі?” (Матвій 13:55). Коли Джозеф повідомив, що мав видіння та побачив Батька і Сина, в розумі та на вустах сусідів, священнослужителів і городян виникло запитання: “Чи ж він не син фермера?” Христа переслідували і віддали на смерть, але час був Його оборонцем. Як сталося з сином теслі, так сталося і з сином фермера⁷.

Джозеф Сміт був не тільки видатною людиною, але й натхненним слугою Господа, пророком Бога. Його велич полягає в одному—в істинності його проголошення, що він бачив Батька і Сина, і в тому, що він відповів на реальність того божественного одкровення. ...

Я свідчу, що ... Батько і Син дійсно явилися пророку Джозефу Сміту, щоб розпочати в наш час це велике просування вперед роботи останніх днів.

Я свідчу, що юнак-пророк, який у багатьох відношеннях залишається центральним дивом ... цього церковного досвіду, є живим підтвердженням того, що у Божих руках і під керівництвом Спасителя світу слабке і просте прийде у світ та подужає могутніх і сильних⁸.

Ісус Христос знову встановлює Свою Церкву через Пророка Джозефа Сміта.

Шостого квітня 1830 р. група чоловіків і жінок, діючи у послуху заповіді Бога, зібралася в будинку містера Пітера Уйтмера [старшого], щоб організувати Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів. ... Ні в кого з них не було якоїсь особливої освіченості чи високого становища. Вони були шанованими людьми і поважними громадянами, але, по суті, вони нікому не були відомі, крім своїх найближчих сусідів. ...

Ці смиренні, звичайні люди зібралися тому, що один з них, Джозеф Сміт молодший, дуже молодий чоловік, зробив

найдивовижнішу заяву. Він проголосив їм та всім іншим, хто буде слухати, що він мав ґрунтовне й неодноразове небесне спілкування, у т.ч. й відкрите видіння Бога Батька та Його Улюбленого Сина Ісуса Христа. У результаті цього досвіду отримання одкровенень Джозеф Сміт видав Книгу Мормона, яка є записом Христових справ з давніми жителями Америки. Більш того, Господь наказав цьому молодому чоловіку, якому тоді було лише двадцять чотири роки, знову встановити ту Церкву, яка існувала в часи Нового Завіту і яка б у своїй відновленій чистоті мала б знову бути позначеною іменем її основного наріжного каменя та вічного глави, Самого Господа Ісуса Христа.

Таким---скромним, але найважливішим---було відкриття першої дії у великій драмі Церкви, що зрештою вплинула не лише на те покоління людей, але й на всю людську сім'ю. ... Так, початок скромний, але заява про те, що Бог промовляв, що Христова Церква знову організована і її вчення ще раз були підтвержені божественним одкровенням, була найвидатнішим проголошенням, яке давалося світу з часів Самого Спасителя, коли Він ходив дорогами Юдеї та пагорбами Галілеї⁹.

Частиною божественного одкровення [отриманого Джозефом Смітом] була настанова знову встановити істинну і живу Церкву, відновлену в ці останні часи такою, як вона існувала в ті дні, коли Спаситель Сам священнослужив, живучи на землі. Пророк Джозеф Сміт сказав, що Церква Ісуса Христа була "встановлен[а] відповідно до заповідей і одкровенень, даних Ним у ці останні дні, а також відповідно до порядку Церкви, записаного в Новому Завіті" [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт (2007), с. 139*]. ...

... Ті, хто був охрищений в Церкві шостого квітня 1830 р., вірили в існування Бога як особи; вони вірили, що Його реальність і реальність Його Сина, Ісуса Христа, є тим вічним фундаментом, на якому будується ця Церква¹⁰.

Через [Джозефа Сміта] і під час подальших подій священство і євангелія в її повноті були ще раз відновлені на землі, щоб вже ніколи не бути забраними [див. УЗ 65:2]. Церкву Ісуса Христа, царство Бога на землі, було знову встановлено і призначено, щоб, відповідно до сказаного в Писаннях, котитися далі й наповнити всю землю [див. Даниїл 2:35]¹¹.

 3

Джозеф Сміт був пророком, провидцем і одкровителем.

Прихід пророка Джозефа у світ був виповненням пророцтва, виголошеного багато століть до того Йосипом, якого продали в Єгипет:

“Провидця поставить Господь Бог мій, який буде вибраним провидцем для плоду моїх стегон. І назвуть його моїм ім'ям; і буде воно таким самим, як ім'я його батька” (2 Нефій 3:6, 15).

Джозеф Сміт молодший був названий так само, як і Йосип з давнини, якого відвели у рабство в Єгипет, а також і як його батька, Джозефа Сміта старшого, таким чином було виповнено це пророцтво. Він знаний як пророк Джозеф Сміт, і його називають “Джозефом провидцем”. Він часто згадується як “пророк, провидець і одкровитель”.

Терміни “пророк”, “провидець” і “одкровитель” часто вживаються як взаємозамінні, і багато хто вважає, що вони означають одне й те саме. Однак вони не однакові, і ці три терміни є окремими й різними за значенням.

[Старійшина] Джон А. Уідтсоу характеризує пророка як вчителя--того, хто роз'яснює істину. Він навчає істині, як вона відкрита Господом людині, і під натхненням пояснює її для розуміння людей. Словом “пророк” часто називають того, хто отримує одкровення і скерування від Господа. Багато хто думав, що пророк, по суті, є провісником майбутніх подій і того, що стається, але це лише одна з багатьох функцій пророка. Він є виразником волі Господа.

Провидець---це той, хто дивиться. Це означає, що він дивиться не своїми природними очима, а очима духовними. Дар бути провидцем---це надприродне обдарування. Джозеф був як Мойсей, давній провидець, і Мойсей бачив Бога лицем до лиця, але він пояснює, як він Його бачив, такими словами:

“Але тепер мої власні очі бачили Бога; але не мої природні, а мої духовні очі, бо мої природні очі не побачили б; інакше б я засох і помер в Його присутності; але Його слава була на

Життя пророка Джозефа Сміта “скеровувалося одкровенням”.

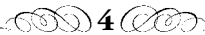
мені; і я бачив Його лице, бо мене було переображено перед Ним” (Мойсей 1:11).

Нам не слід вважати, що бачити духовно---це не бачити у прямому розумінні. Таке бачення--не фантазія і не плід уяви. Об'єкт справді бачиться, але не природними очима. Кожний з нас має духовні очі, які є аналогом наших природних очей. Спочатку ми були створені духовно, а потім вже були створені наші тіла як оболонка для нашого духа. Нам сказано, що у своєму першому стані ми ходили баченням. Це відбувалося завдяки баченню нашими духовними очима, тому що нам ще не було дано тіло з природними очима. Усі люди мають духовний зір, але не завжди мають привілей користуватися таким зором, а тільки тоді, коли він оживлюється Духом Господа. ...

Силою Святого Духа певні особи, послані на землю з цією метою, здатні дивитися і бачити те, що стосується Бога. Провидець---це той, хто бачить і знає те, що минуло, а також те, що прийде, і через провидців усе буде відкрито (див. Мосія 8:15–17). Коротше кажучи, він той, хто бачить, хто ходить у світлі Господа з духовними очима, відкритими і оживленими силою Святого Духа. Мойсей, Самуїл, Ісая, Езекіїль та багато інших були провидцями, тому що їм було надано привілеї бачити ближче божественні славу й силу, ніж бачать їх інші смертні.

Одкровення робить відомим те, що було невідомим, або те, що було відомим людині раніше і береться з її пам'яті. Одкровення завжди стосується істини, і воно завжди приходить з божественною печаткою схвалення. Одкровення отримується різними шляхами, але передумовою його отримання завжди є вимога: одкровитель має жити і поводити себе так, щоб він був у тоні, або в гармонії, з божественним духом одкровення, духом істини, а тому був здатний отримати божественні послання.

Підсумовуючи, ми можемо сказати, що пророк---це вчитель божественної істини, провидець у повному розумінні цього слова. Чутливість духовного зору [Джозефа Сміта] була посилена до дивовижного рівня й одухотворялася Святим Духом. Саме завдяки цьому дару він побачив Батька і Сина, коли пішов у ліс помолитися. Якщо ми прослідкуємо його життя і зроблене ним з цього моменту, то виявимо, що він не намагався щось робити, покладаючись на власні сили. Він покладався на Господа, тому отримував Його допомогу і йому давалися Господні настанови. Його життя скеровувалося одкровенням¹².

Слава людині, що чула Єгову!

Коли ми співаємо про Джозефа Сміта: “Слава людині, що чула Єгову!” (*Гімни*, 2006, с. 15), то згадуємо, як багато зробив він того, що гідно похвали.

Ми прославляємо його за його здатність спілкуватися не тільки з Єговою, але й з іншими небесними посланцями. Дуже багато хто з них відвідували, навчали “вибраного провидця”, якого було поставлено в останні дні, і дали йому ключі (2 Неф. 3:6–7).

Батько Сміт, благословляючи юного Джозефа в 1834 р., проголосив, що давній Йосип у Єгипті бачив провидця цих останніх днів. Давній Йосип плакав, усвідомивши, як робота пророка Джозефа благословить численне потомство Йосипа в давні часи.

Ми також прославляємо Джозефа Сміта за його старанність і здібність перекласти й отримати сотні сторінок відкритих йому Писань. Він був каналом для отримання одкровень. Через нього, як підраховано, було передано більше дивовижних сторінок Писань, ніж через будь-яку іншу людину в історії.

Ми прославляємо Джозефа не тільки за те, що він зміг витерпіти до кінця, але й за те, що зміг “витерпіти це достойно” (УЗ 121:8). Раніше, ще хлопчиком, він мав болісну операцію на нозі, і якби не ця операція, він не зміг би пізніше взяти участь у важкому поході з Табором Сіону---з Огайо до Міссурі. Під час того походу Джозеф “більшість часу проводив на ногах, а тому часто його ноги боліли і були вкриті кривавими пухирями” [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт*, с. 289]. Ми також прославляємо його і Емму за те, що вони витерпіли скорботну втрату своїх шести рідних і всиновлених дітей, які рано померли. Батькі, які втратили хоча б одну дитину, сповнюють співчуття.

Ми прославляємо Джозефа Сміта за те, що він зміг витерпіти переслідування, у т.ч. й тривале та суворе ув'язнення в тюрмі Ліберті. Дуже багатьом все здавалося безнадійним тоді. Та все ж Господь небес запевнив ув'язненого Джозефа, що “кінці землі питатимуть про [його] ім'я” (УЗ 122:1). Ми живемо в час, коли все більше й більше запитують про Джозефа Сміта та відновлену евангелію.

Джозеф вже давно виповнив своє бажання, щоб він міг “бути нарівні з” давніми [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт*, с. 231]. Тепер ми можемо співати, що Джозефа “увінчають разом з пророками давніх часів” (*Гімни*, 2006, с. 15).

Ми прославляємо Джозефа за те, що він витерпів гіркоту, неодноразові зради, і розчарування. Наприклад, він вирушив до Картеджа, “як ягня на заклання”, “спокійний, наче літній ранок” і з совістю, “чистою ... перед усіма людьми” (УЗ 135:4). Він направлявся до Картеджа без гіркоти. Він направлявся до

Картеджа без скарг. Яка дивовижна здатність так достойно терпіти до кінця!

Джозеф знав, якою дорогою йти. Це була дорога, що вела до Спасителя Ісуса Христа, Якого він слухався відтоді, як Небесний Батько вперше представив Його молодому Джозефу, кажучи: “Це Мій Улюблений Син, слухай Його!” [Джозеф Сміт—Історія 1:17]¹³.

Життя і місія пророка Джозефа Сміта допомагають нам звертати на стежки, що ведуть до вічного життя.

Я вдячний за цього чоловіка, за його вчення, за його одкровення, за те, що він залишив нам, за те, що через нього євангелію було відновлено на землі. На мою думку, не існує прекраснішої розповіді в усій історії, ніж ця проста, чудова розповідь про хлопця, який пішов у ліс поблизу свого дому, щоб, ставши на коліна, помолитися й побачити небесних відвідувачів.

Тепер ми досліджуємо його життя і його справи. Багато людей допитувалися про них, щоб зрозуміти, яка ж таємниця криється за всіма написаними словами, але таємниці немає. ... Була проста віра, віра юнака, який мав бути навчений в тому, що стосувалося Бога. І з плином часу цей юнак, без наукових досягнень і без освіти, отримував освіту від Господа у справах, що стосувалися прийдешнього.

Нам дано інтелект і розум. Нам лише потрібно розвивати й культивувати їх, як того навчав Господь Джозефа, та мати просту віру, яку мав він, і бути готовими дотримуватися простих настанов. Коли ми робимо це і йдемо шляхом, яким [Господь] хоче, щоб ми йшли, і засвоюємо уроки, які Він даватиме нам, то виявимо, що з нашого життя видалено все те, що суперечить цілям Бога, як це було і з Джозефом. Він став майже досконалою людиною, тому що очистив свою душу та свій розум і жив нерозлучно з Господом; він міг розмовляти з Ним і чути, як Господь говорить те, що він залишив для нас через свої одкровення. Своїми духовними очами він був здатний бачити те, що минуло, і те, що чекає попереду, і ми вже перевірили істинність того, що він бачив. ...

Я вдячний за своє членство в цій Церкві і за своє свідчення про її божественність, яке ґрунтується на простій історії про

юнака, який став на коліна під деревами і до нього прийшли небесні відвідувачі---не один Бог, а дві окремі, індивідуальні особи, Батько і Син, тим самим знову відкривши на землі особи Божества. Мої віра й свідчення ґрунтуються на цій простій історії, бо якби вона не була правдивою, моромонізм зазнав би невдачі. Якщо ж вона правдива,---а я свідчу, що це так,---то це одна з найвеличніших окремо взятих подій в усій історії.

Я молюся[, щоб] ми, згадуючи цього великого пророка і розмірковуючи над його життям, відчували вдячність у своєму серці за те, що прийшло в наше життя завдяки його проникливості і його одкровенням для нас---завдяки обраному провидцю, поставленому Господом, щоб направляти нас в ці останні дні, аби ми могли знову повернути наші стопи на ті стежки, які приведуть нас до піднесення й вічного життя¹⁴.

Рекомендації для вивчення і навчання

Заяпитання

- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно Першого видіння Джозефа Сміта (див. підрозділ 1). Як ваше свідчення про Перше видіння вплинуло на вас? Чому для святих останніх днів так важливо мати свідчення про те, що Джозеф Сміт був пророком Бога?
- Якими є ваші враження від розгляду вчень Президента Хантера стосовно організації Церкви? (Див. підрозділ 2). Які благословення прийшли до вас і вашої сім'ї завдяки відновленій Церкві Ісуса Христа?
- Чому корисно розуміти значення титулів *пророк*, *провидець* і *одкровитель*? (Див. підрозділ 3). Як ви були благословенні завдяки пророкам, провидцям і одкровителям?
- У підрозділі 4 Президент Хантер вказує на деякі з причин, з яких ми прославляємо Джозефа Сміта. Як ці вчення збільшили вашу вдячність за пророка Джозефа? Чого ви можете навчитися з прикладу Джозефа Сміта?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно віри, духовної освіти і послуху (див. підрозділ 5). Як ці вчення можуть

стосуватися нас? Як ми можемо виявляти вдячність за благословення, що прийшли до нас через пророка Джозефа Сміта?

Відповідні уривки з Писань

Переклад Джозефа Сміта, Буття 50:25–33; Даниїл 2:44; Ефесянам 2:19–22; 4:11–14; УЗ 1:17–32; 5:9–10; 122:1–2; 135; Джозеф Сміт---Історія

Допомога у вивченні

“Коли ви відчуваєте радість від того, що розумієте євангелію, то захочете застосовувати все, про що дізналися. Прагніть жити у злагоді з вашим розумінням. Це зміцнить вашу віру і свідчення та збільшить знання” (*Проповідуйте Мою євангелію* [2005], с. 19).

Посилання

1. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 7; див. також с. 6.
2. “The Temple of Nauvoo”, *Ensign*, Sept. 1994, 63–64.
3. “Come to the God of All Truth”, *Ensign*, Sept. 1994, 73.
4. In Conference Report, Oct. 1963, 100–101.
5. “The Sixth Day of April, 1830”, *Ensign*, May 1991, 64.
6. “The Sixth Day of April, 1830”, 63.
7. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 228.
8. “The Sixth Day of April, 1830”, 64–65.
9. “The Sixth Day of April, 1830”, 63.
10. “The Sixth Day of April, 1830”, 64.
11. In Conference Report, Oct. 1963, 101.
12. “Joseph Smith the Seer”, in *The Annual Joseph Smith Memorial Sermons*, 2 vols. (1966), 2:193–194.
13. “The Temple of Nauvoo”, 63–64.
14. “Joseph Smith the Seer”, 2:197–198.

Спокута і Воскресіння Ісуса Христа

*“Ми підніmemoся з фізичної смерті, щоб
мати життя вічне, і це завдяки спокутній
жертві і воскресінню Спасителя”.*

3 життя Говарда В. Хантера

20 березня 1934 р. у Говарда і Клер Хантер народилася їхня перша дитина, сину дали ім'я Говард Вільям Хантер молодший і називали його Біллі. Улітку того ж року вони помітили, що Біллі здавався якимсь млявим. Лікарі діагностували в нього недокрів'я, і Говард двічі здавав свою кров для переливання, однак стан здоров'я Біллі не поліпшувався. Результати подальших аналізів указали на існування у Біллі важкого кишкового захворювання, яке й викликало втрату крові. Лікарі зробили операцію, під час якої Говард лежав поряд із сином, щоб давати свою кров, але результати були невтішними. Через три дні, 11 жовтня 1934 р., маленький Біллі тихо помер у присутності своїх батьків, які сиділи біля його ліжка. “Убиті горем і заціпенілі залишали ми лікарню того вечора”,---написав Говард¹.

Переживаючи смерть Біллі та смерть ще кількох дорогих йому людей, Президент Хантер знаходив підтримку у своєму свідченні про Спокуту і Воскресіння Спасителя. “Ми твердо віримо в те, що [Спокута] є реальністю,---свідчив він,---і нічого немає важливішого у всьому божественному плані спасіння, ніж спокутна жертва Ісуса Христа. Ми віримо, що спасіння приходить завдяки спокуті. Якби не вона, то весь план сотворіння був би зведений на ніщо. ... Без цієї спокутної жертви фізична смерть була б кінцем, і не було б ні воскресіння, ні мети в нашому духовному житті. Не було б надії на вічне життя”².

Порожня гробниця Спасителя “проголошує всьому світу: “Нема Його тут, бо воскрес!” (Лука 24:6).

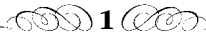
На квітневих генеральних конференціях, які проводилися приблизно на Великдень, Президент Хантер часто у виступах говорив про Воскресіння Ісуса Христа. На квітневій генеральній конференції в 1983 р. він сказав:

“У цей Великодній час я відчуваю всю важливість доручення, яке маю,---свідчити про реальність воскресіння Спасителя. Мої брати і сестри, є Бог на небесах, Який любить вас і мене та піклується про нас. У нас є Небесний Батько, Який послав Свого Першонародженого із духовних дітей, Свого Єдинонародженого у плоті, щоб Він був нам за взірець, щоб Він взяв на Себе гріхи світу і щоб згодом бути розіп'ятим за гріхи світу та воскреснути. ...

Це справді чудове послання: буде життя після смерті; ми можемо повернутися, щоб знову жити з нашим Небесним Батьком завдяки спокуті Спасителя, яку Він здійснив заради нас, і завдяки нашому власному покаянню та виконанню нами заповідей.

У славетний ранок Великодня, коли думки християнського світу хоча б ненадовго звернені до воскресіння Ісуса, виявимо вдячність нашому Небесному Батьку за великий план спасіння, який був наданий нам”³.

Учення Говарда В. Хантера

Спокута була найвищим виявом любові нашого Небесного Батька та Його Улюбленого Сина, Ісуса Христа.

Спокута Ісуса Христа була визначеним наперед завданням від нашого Небесного Батька, щоб викупити всіх Його дітей після того, як вони стали павшими. Вона була виявом любові нашого Небесного Батька, щоб дозволити Своему Єдинонародженому здійснити спокутну жертву. І вона була найвищим виявом любові Його Улюбленого Сина, Який здійснив Спокуту.

Багато разів я стояв у Гефсиманському саду. Я розмірковував у своєму розумі про страждання, нестерпні муки Спасителя---ті нестерпні муки, яких Він зазнав, коли наш Небесний Батько дозволив Йому,---чого наш розум навіть збагнути не може---взяти

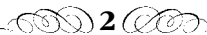
на Себе біль і гріхи всього людства. Моя душа сповнювалася сумом, коли я думав про Його велику жертву заради людства.

Я стояв під Голгофою, місцем, що знане як Череповище, і думав про приниження розп'яттям, яке викликало фізичну смерть нашого Спасителя, але яке привело Його і все людство до безсмертя. І знову моя душа була пригнічена.

Стояв я і на вході у сад, де була гробниця, і уявляв той славетний день воскресіння, коли Спаситель вийшов з гробниці живим, воскреслим, безсмертним. І думаючи про це, я відчув, що радість переповнює моє серце.

У ці пережиті миттєвості я відчув, як моя душа виливається у вдячності, віддаючи належне нашому Небесному Батьку за любов, яку Він і Його Син виявили до нас через славетну спокутну жертву. Я кажу словами Чарльза Гебрієла: "О, як досягнути Ісусові милості і муки, які довелося Йому винести! Тремчу, як згадаю---за мене розп'явся Він, щоб змити мій гріх, прийняв Він муку і загин. Як досягнуть мені, що Він зробив для нас? Життя віддав за нас! Як досягнуть мені цю святу любов?" ...

Я свідчу, мої брати і сестри, що наш Небесний Батько послав Свого Улюбленого Сина, Ісуса Христа, у цей світ, щоб задовольнити умови, за якими план спасіння міг би здійснитися. Спокута є виявом Його великої любові до нас⁴.

Спаситель взяв на Себе всі наші гріхи, недуги, все наше горе і весь наш біль.

Коли Ісус і Його апостоли зібралися, щоб святкувати Пасху, вони прийняли символи причастя, яке Він запровадив на цій спільній останній вечері, а потім Він пішов на Оливну гору.

Він був Учителем до самого кінця, тож продовжував говорити про жертвовного агнця. Він сказав їм, що Його буде вражено, а їх буде розпорошено, як овець отари (див. Матвій 26:31). "По воскресенні ж Своїм,---сказав Він,---Я вас випереджу в Галілеї" (Матвій 26:32).

У подальші години сталося так, що на Його тілі виступили краплі крові, Його бичували саме ті, хто стверджував, що є

хранителями Його закону, і Він був розп'ятий разом з розбійниками. Це було так, як пророкував цар Венямин у Книзі Мормона: “І ось, Він витерпить спокуси, і біль у тілі, голод, спрагу і втому, навіть більше, ніж людина може витерпіти, якщо це не до смерті; бо знай, кров виступить з кожної пори, таким великим буде Його страждання за злочестивість і мерзоти Його народу. ...

І ось, Він приходить до Своїх, щоб спасіння могло прийти до дітей людських саме через віру в Його ім'я; і навіть після всього цього вони вважатимуть Його людиною, і скажуть, що Він має диявола, і бичуватимуть Його, і розіпнуть Його” (Мосія 3:7, 9).

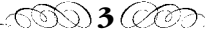
Ми в боргу перед пророком Алмою за повноту знання про Його страждання: “І Він піде, зносячи муки, і страждання, і спокуси всякого роду; і це для того, щоб слово могло виповнитися, яке каже, що Він візьме на Себе муки і хвороби Свого народу.

І Він прийме смерть, щоб скинути пута смерті, які зв'язують Його народ; і Він візьме на Себе їхні недуги, щоб Його нутро сповнилося милості, будучи у плоті, щоб Він міг знати, будучи у плоті, як допомогти Своему народові в його недугах” (Алма 7:11–12).

Ви тільки подумайте про це! Коли Його тіло зняли з хреста і поспіхом поклали в чужу гробницю, Він, безгрішний Божий Син, уже взяв на Себе не тільки гріхи й спокуси кожної людської душі, яка покається, але і всі наші хвороби, скорботи і весь біль будь-якого роду. Він терпів ці страждання, як терпимо ми їх у плоті. Він витерпів їх усі. Він зробив це, щоб виявити Свою милість і здатність підняти нас над усіма земними випробуваннями⁵.

Ми, дійсно, можемо зробити неправильний вибір, поганий вибір, згубний вибір. А іноді ми й робимо такий вибір, і саме тоді місія й милість Ісуса Христа виявляються у своїй повній силі й славі. ... Він здійснив посередницьку Спокуту за прийняті нами хибні рішення. Він є нашим заступником перед Батьком, і Він сплатив, наперед, за наші помилки і дурниці, які ми часто робимо, користуючись своєю свободою. Ми повинні прийняти Його дар, покаятися в тих помилках і дотримуватися Його заповідей, щоб повною мірою скористатися цим викупленням. Пропозиція завжди є; шлях завжди відкритий. Ми можемо завжди,

навіть у найтемнішу свою годину та у своїх найбільш катастрофічних помилках дивитися на Божого Сина і жити⁶.

Ісус Христос встав з могили і був первістком Воскресіння.

Повернімося разом зі мною в минуле, до тих заключних сцен у Святій Землі. Наближався кінець земного життя нашого Господа. Він зіцілював хворих, піднімав до життя померлих, пояснював Писання, включно з тими одкровеннями, що стосувалися Його смерті та воскресіння. Він сказав Своїм учням:

“Оце в Єрусалим ми йдемо,---і первосвященикам і книжникам виданий буде Син Людський,---і засудять на смерть Його...

І поганам Його вони видадуть---на наругу та на катування, і на розп'яття,---але третього дня Він воскресне!” (Матвій 20:18–19). ...

А на світанку третього дня Марія Магдалина та “інша Марія” прийшли до гробниці, в яку було покладено Його неживе тіло [Матвій 28:1; див. також Марк 16:1; Лука 24:10]. А перед цим у Пилата збиралися первосвященики та фарисеї та переконували його поставити сторожу біля входу у гробницю, “щоб учні Його не прийшли, та й не вкрали Його, і не сказали народові: Він із мертвих воскрес!” (Матвій 27:64). Але два могутні ангели відваляли камінь від входу в гробницю, і невдахи-охоронці зразу ж від страху втекли.

Коли жінки прийшли до гробниці, то виявили, що вона відкрита й порожня. Ангели були там, щоб сказати їм найвеличнішу новину, яку будь-коли чули людські вуха: “Нема Його тут,---бо воскрес, як сказав” (Матвій 28:6)⁷.

Немає у християнському каноні жодної важливішої для всього людства доктрини, ніж доктрина про воскресіння Божого Сина. Завдяки Йому воскресіння прийшло до всіх чоловіків, жінок і дітей, які народилися---чи навіть ще народяться---у цьому світі.

Незважаючи на те, що в нашому вченні ми надаємо великого значення воскресінню, усе ж багато хто з нас, можливо, усе ще не роздивилися, яку духовну значущість і вічну велич має воскресіння. А якби ми роздивилися, то були б захоплені його красою,

*Ісус Христос явився Марії Магдалині невдовзі після
Свого Воскресіння (див. Іван 20:1–18).*

як і Яків, брат Нефія, і ми б здригнулися від альтернативи, яку б мали, не отримавши цього божественного дару. Яків писав:

“О мудрість Божа, Його милість і благодать! Бо ось, якщо плоть більше ніколи не встане, наші духи повинні стати підлеглими того

ангела, який пав з присутності Вічного Бога, і став дияволом, щоб більше ніколи не піднятися” (2 Нефій 9:8).

Дійсно, воскресіння є центром всієї християнської віри; воно є найграндіознішим з усіх чудес, які Спаситель зробив у світі. Без воскресіння ми й справді залишилися б без надії. Дозвольте мені сказати словами Павла: “Як немає ж воскресіння мертвих, ... то проповідь наша даремна, ... Ми знайшлися б тоді неправдивими свідками Божими; бо про Бога ми свідчили, що воскресив Він Христа. ... Коли ж бо Христос не воскрес, тоді віра ваша даремна,---ви в своїх ще гріхах” (1 Коринтянам 15:13–15, 17)⁸.

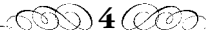
Без Воскресіння євангелія Ісуса Христа стає молебнем, що складається із мудрих висловів та чудес, які очевидно що неможливо пояснити,---лише висловлювань і чудес, які не мають кінцевого тріумфу. Ні, кінцевий тріумф---у кінцевому чуді: уперше в історії людства Той, Хто був мертвим, піднявся у безсмертне життя. Він *був* Сином Божим, Сином нашого безсмертного Небесного Батька, і Його тріумф над фізичною та духовною смертю---це добра новина, про яку має говорити кожний християнин.

Вічна істина в тому, що Ісус Христос встав з могили і був первістком Воскресіння. (Див. 1 Кор. 15:23). Свідки цієї чудової події не можуть бути знеславлені.

Серед вибраних свідків---Господні апостоли. Дійсно, покликання у святе апостольство---це покликання свідчити світу про божественність Господа Ісуса Христа. Пророк Джозеф Сміт сказав: “Фундаментальними принципами нашої релігії є свідчення апостолів і пророків про Ісуса Христа, що Він помер, був похований і піднявся на третій день і вознісся на небеса. А все інше, що стосується нашої релігії, є лише додатком до цього”. (*History of the Church*, 3:30) ...

Навчаючи Своїх апостолів, Христос відкрив їм, що “Синові Людському треба багато страждати, і Його відцураються старші, і первосвященники, і книжники, і Він буде вбитий,---але третього дня Він воскресне”. (Марк 8:31). Так воно й було. Він був розп'ятий і покладений у гробницю. На третій день Він встав з могили, щоб знову жити,---Спаситель усього людства і первісток Воскресіння. Завдяки Його спокутній жертві всі люди будуть

спасенні від могили і житимуть знову. Таким завжди було свідчення апостолів, до якого я додаю і своє⁹.

Після Свого Воскресіння Ісус являвся багатьом.

Упродовж днів після Свого Воскресіння Господь являвся багатьом. Він показав їм п'ять Своїх особливих ран. Він ходив, розмовляв і їв з ними, неначе відводячи будь-який сумнів у тому, що воскресле тіло є справді відчутним фізичним тілом з плоті й кісток. Пізніше Він священнослужив нефійцям, яким наказав: “Встаньте і підійдіть до Мене, щоб ви могли вкласти руки свої до Мого боку, і також щоб ви могли відчутти сліди цвяхів на Моїх руках і на Моїх ногах, щоб ви могли знати, що Я Бог Ізраїля і Бог усієї землі, і Мене було вбито за гріхи світу.

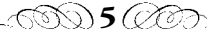
І ... безліч людей підійшло і вклало руки свої в Його бік, і торкнулося слідів цвяхів на Його руках і на Його ногах; і це вони зробили, підходячи один за одним, доки вони всі не підійшли, і доки не побачили на свої власні очі і не торкнулися своїми власними руками, і доки не дізналися напевно і не пересвідчилися, що це був Він, про Кого було написано пророками, що Він має прийти” (3 Нефій 11:14–15).

Обов'язок і радість для всіх чоловіків і жінок повсюди-- “шукати Цього Христа, про Якого пророки й апостоли [свідчили]” (Етер 12:41), і мати духовне свідчення про Його божественність. Це право і благословення всіх, хто смиренно шукає, чути голос Святого Духа, Який свідчить про Батька і Його воскреслого Сина¹⁰.

Свідчення тих, хто бачив [Ісуса] як живу особу після Його смерті, ніколи не було спростоване. Він являвся принаймні десять чи одинадцять разів: Марії Магдалині та іншим жінкам у саду; двом учням по дорозі в Еммаус; Петру в Єрусалимі; апостолам, коли не було з ними Хоми, і знову, коли він був з ними; апостолам на Галілейському морі; на горі відразу 500 браттям; Якову, брату Господа; та апостолам під час Вознесіння¹¹.

Як той, хто був покликаний і висвячений свідчити про ім'я Ісуса Христа всьому світу, я свідчу в ці Великодні дні, що Він

живий. Він має прославлене, безсмертне тіло з плоті і кісток. Він--- Єдинопороджений у плоті Син Батька. Він---Спаситель, Світло і Життя світу. Після Свого розп'яття й смерті Він являвся як воскресла істота Марії, Петру, Павлу та багатьом іншим. Він показав Себе нефійцям. Він показував Себе Джозефу Сміту, хлопчику-пророку, та багатьом іншим у нашому розподілі¹².

Ми встанемо із смерті й матимемо вічне життя.

На Великдень святкується вільний дар безсмертя, який було дано всім людям, відновлення життя і зцілення всіх ран. І хоч всі помруть, що входить у вічний план зростання й розвитку, але всі ми можемо знаходити втішення у словах автора псалмів: “Буває увечорі плач, а радість на ранок”. (Пс. 29:6.)

А Йов поставив запитання, яке можна назвати споконвічним: “Як помре чоловік, то чи він оживе?” (Йов 14:14). Відповідь Христа звучить крізь час і аж до цієї години: “Бо живу Я---і ви жити будете!” (Іван 14:19)¹³.

У момент смерті відбувається відділення духа від тіла. У воскресінні дух знову об'єднується з тілом, і тіло стає духовним тілом, тілом з плоті і кісток, але оживлюється воно духом, а не кров'ю. Таким чином, наші тіла після воскресіння, оживлені духом, стануть безсмертними і ніколи не помруть. Саме це означають слова Павла про те, що є “тіло звичайне, є й тіло духовне” і що “тіло й кров посісти Божого Царства не можуть” [див. 1 Коринтянам 15:44, 50]. Це звичайне тіло, яке з плоті і крові, але оживлене духом, а не кров'ю, може увійти і увійде в те царство. ...

Я переконаний, що Бог живе і що Ісус є Христос. Як Павло свідчив у своєму посланні святим в Коринті у Великодній час багато років тому, так і я додаю своє свідчення про те, що ми піднімемося з фізичної смерті, щоб мати життя вічне, і це завдяки спокутній жертві і воскресінню Спасителя. Я уявляю Його собі з руками, простягнутими до всіх, хто почує:

“... Я воскресіння й життя. Хто вірує в Мене,—хоч і вмре, буде жити.

І кожен, хто живе та хто вірує в Мене,---повіки не вмере”. (Іван 11:25–26)¹⁴.

Христовим воскресінням відкривається дорога до благословення мати безсмертя та до можливості мати вічне життя. Його порожня гробниця проголошує всьому світу: “Нема Його тут, бо воскрес!” (Лука 24:6). У цих словах---уса надія, запевнення й віра, необхідні, щоб підтримати нас у важкому й часом сповненому скорбот житті¹⁵.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Як Спокута демонструє нам любов до нас Небесного Батька та Ісуса Христа? (Див. підрозділ 1). Як ми можемо виявляти вдячність за цей дар любові? (Див. УЗ 42:29).
- Переглядаючи підрозділ 2, знайдіть всі ті численні способи, в які нас благословляє Спокута? Як учення Президента Хантера та наведені уривки з Писань поглибили ваше розуміння Спокути? Які життєві ситуації зміцнили ваше свідчення про Спокуту? Як сила Спокути може зміцнити вас у час випробувань?
- Які у вас виникли враження, коли ви знайомилися з ученнями Президента Хантера про Воскресіння? (Див. підрозділ 3). Як нам краще зрозуміти важливість Воскресіння?
- Прогляньте підрозділ 4, в якому Президент Хантер деталізує багато свідчень про Воскресіння Ісуса Христа. Чому свідчення цих свідків є таким важливим?
- Поміркуйте над вченням Президента Хантера про те, що Воскресіння дає “усю надію, запевнення й віру, необхідні, щоб підтримати нас у важкому й часом сповненому скорбот житті” (підрозділ 5). Чому Воскресіння є для вас джерелом надії і вітхи? Як свідчення про Воскресіння збагатили ваше життя?

Відповідні уривки з Писань

Іван 10:17–18; 2 Нефій 2:6–9, 22–27; 9:19–25; 3 Нефій 27:13–16; УЗ 18:10–16; 19:15–20; Мойсей 6:59–60

Допомога у вивченні

“Сплануйте виконання навчальних завдань, що зміцнять вашу віру в Спасителя” (*Проповідуйте Мою євангелію* [2005], с. 22). Наприклад, навчаючись, ви можете поставити собі запитання на зразок наступних: “Як ці вчення можуть допомогти мені розширити своє розуміння Спокути Ісуса Христа? Як можуть ці вчення допомогти мені стати більш схожим\схожою на Спасителя?”

Посилання

1. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 88; див. також сс. 86–87.
2. In Conference Report, Oct. 1968, 139.
3. “Evidences of the Resurrection”, *Ensign*, May 1983, 16.
4. “The Atonement of Jesus Christ” (address given at mission presidents’ seminar, June 24, 1988), 2–3, 7, Church History Library, Salt Lake City; see also *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 8–9.
5. “He Is Risen”, *Ensign*, May 1988, 16–17.
6. “The Golden Thread of Choice”, *Ensign*, Nov. 1989, 18.
7. “He Is Risen”, 16–17.
8. “He Is Risen”, 16.
9. Resurrection”, *Ensign*, May 1986, 16–17.
10. “He Is Risen”, 17.
11. In Conference Report, Apr. 1963, 106.
12. “He Is Risen”, 17.
13. “An Apostle’s Witness of the Resurrection”, 16.
14. In Conference Report, Apr. 1969, 138–139.
15. “An Apostle’s Witness of the Resurrection”, 15–16.

Безперервне одкровення через сучасних пророків

*“Нас веде сучасний пророк Бога---той,
хто отримує одкровення від Господа”.*

З життя Говарда В. Хантера

Після того як на генеральній конференції в жовтні 1994 р. Говард В. Хантер був підтриманий як Президент Церкви, він так висловив свої почуття стосовно своїх священних обов'язків:

“Мої дорогі брати і сестри, дякую вам за те, що ви підтримали мене голосуванням. Я стою перед вами у смиренні й лагідності, засмучений нещодавньою смертю нашого любого пророка, Президента Езри Тефта Бенсона. Мое серце болісно сприйняло смерть мого дорогого друга, особливо у світлі нових обов'язків, які прийшли до мене.

Я пролив багато сліз і шукав мого Небесного Батька у палкій молитві, бажаючи відповідати цьому високому й священному покликанню. Я молився, щоб бути гідним виконувати завдання, яке тринадцять чоловіків у цьому розподілі уже виконували до мене. Мабуть, тільки вони, спостерігаючи з того боку зависи, можуть повною мірою зрозуміти, який тягар відповідальності і яку глибоку залежність від Господа я відчуваю, приймаючи це священне покликання”.

Президент Хантер пояснював, що він знаходив силу і впевненість у своїй переконаності, що Церкву ведуть не люди, а Сам Ісус Христос, Який готує і надихає тих, кого Він покликає головувати:

“Упродовж цих останніх місяців найбільшу силу мені давало моє непохитне свідчення про те, що це---робота Божа, а не моя. Ісус Христос є главою цієї Церкви. Він веде її словом і ділом. Я не можу навіть виразити, яка це для мене честь---бути покликаним

Як член Кворуму Дванадцятъох Апостолів, Президент Говард В. Хантер радив святим останніх днів йти за Президентом Церкви.

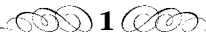
на якийсь час служити знаряддям в Його руках, щоб головувати над Його Церквою. Але без знання про те, що Христос є главою Церкви, ні я, ні будь-хто інший не змогли б нести тягар цього покликання, яке прийшло до мене.

Беручи на себе цю відповідальність, я визнаю дивовижну Божу руку в моєму житті. Він неодноразово зберігав мені життя й відновлював мою силу, неодноразово відводив мене назад від краю, за яким вічність, і дозволяв мені, смертному, продовжити своє служіння ще на один період. Я розмірковував над тим, чому моє життя було збережене. Але тепер я полишаю це запитання й прошу тільки віри й молитов членів Церкви, щоб ми могли трудитися разом, щоб я працював з вами для досягнення Божих цілей в цьому періоді нашого життя. ...

Минуло тридцять п'ять років відтоді, як мене було підтримано як члена Кворуму дванадцятьох. У ці роки було дуже багато підготувань. ... Тепер ходжу я повільніше, але розум мій ясний і дух мій молодий. ...

Як і Брати переді мною, я отримую з цим покликанням задоволення, що Бог буде направляти Свого пророка. Я смиренно приймаю покликання служити і заявляю разом з автором Псалмів: "Господь моя сила та щит мій, на нього надіялось серце моє,---й Він мені допоміг" (Пс. 27:7)"¹.

Учення Говарда В. Хантера

У кожному розподілі Бог ставить пророків як Своїх глашатаїв.

Якщо звернемося до сторінок Старого Завіту, то побачимо писання великих мужів з минулих віків, яких називали пророками. Книги Нового Завіту містять, серед іншого, писання, учення та історії чоловіків пізнішого розподілу, які були визначені як пророки. Ми також маємо літопис пророків західної частини світу, які піднімали свій голос, проголошуючи слово Господа, протестуючи проти несправедності й навчаючи принципам евангелії. Усі вони залишили своє свідчення.

Пророк---це той, хто був покликаний і поставлений Господом для досягнення подальших цілей Бога серед Його дітей. Він--той, хто отримав священство і промовляє з повноваженням. Пророки---це вчителі й оборонці евангелії. Вони свідчать про божественність Господа Ісуса Христа. Пророки розкривають те, що станеться в майбутньому, однак це не є найголовнішим їхнім обов'язком, хоч може й бути доказом пророчої сили.

Праведне провідництво є необхідним в кожному розподілі часу, і Бог обрав пророків для цієї мети ще задовго до того, як вони прийшли в це смертне існування [див. Єремія 1:5; Авраам 3:23]².

Вивчення одкровень Господа у Святих Писаннях підтверджує той факт, що існує безперервне одкровення, яке направляє пророків і Церкву в будь-який період часу. Якби не було безперервного одкровення, Ной не підготувався б до потопу, який зійшов на землю. Авраам не був би направлений з Харану до Хеврону, обіцяної землі. Безперервне одкровення вело дітей Ізраїлевих із рабства назад до їхньої обіцяної землі. Одкровеннями через пророків направлялися місіонерські зусилля, керувалося відновлення Соломонового храму і викривалося проникнення язичницьких традицій до ізраїльтян.

До Свого вознесіння Христос пообіцяв одинадцятьом апостолам, що залишилися: "І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку!" (Мт. 28:20). Після Свого вознесіння Він направляє Церкву через одкровення, аж поки не померли апостоли і не настало подальше відступництво Церкви Ісуса Христа³.

Протягом усієї своєї історії, і до теперішнього дня, Церква мала пророка, провидця і одкровителя. На чолі Церкви стоїть Ісус Христос, Який скеровує Свого пророка. ... Його радники [і] члени Ради дванадцятьох ... є також пророками, провидцями і одкровителями. ... Членам Церкви немає необхідності прислухатися до непевної сурми. Вони можуть вірити голосу своїх провідників, знаючи, що тих направляє Господь⁴.

 2

Бог направляє Своїх дітей в наші дні через сучасного пророка.

Характерну ознаку останніх днів, яка з'явиться перед Другим пришествям Господа, що зрештою настане, було показано у видінні тому самому апостолу, який написав книгу Об'явлення. Він сказав:

“І побачив я іншого Ангола, що летів серед неба, і мав благовістити вічну Євангелію мешканцям землі, і кожному людові, і племені, і язичу, і народові”. (Об. 14:6). ...

Ми свідчимо всьому світу, що небесні священнослужителі уже являлися в нашу епоху, принісши владу з небес та відновлені істини, які були втрачені через викривлені вчення та обряди. Бог знову заговорив, і Він продовжує давати настанови для всіх Своїх дітей через пророка, який живе сьогодні. Ми заявляємо, що Він, як і обіцяв, є завжди зі Своїми слугами і спрямовує справи Своєї Церкви по всьому світі. Як і в минулі часи, через одкровення спрямовуються місіонерські труди, будівництво храмів, покликання в чини священства і через нього даються застереження стосовно соціальних лих, які можуть заважати спасінню дітей нашого Батька.

В одкровенні сучасному оракулу, Джозефу Сміту, Господь сказав:

“Бо Я не зважаю на особи і хочу, щоб усі люди дізналися, що день скоро прийде; година ще не прийшла, але зовсім поруч, коли мир буде забрано з землі, і диявол матиме владу над своїм власним володінням.

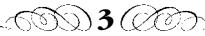
А також Господь матиме владу над Своїми святими, і царюватиме посеред них”. (УЗ 1:35--36).

Спаситель править серед святих сьогодні через безперервне одкровення. Я свідчу, що Він є зі Своїми слугами в цей день і буде, аж поки землі не настане кінець.

Нехай же наше бачення не буде настільки вузьким, аби вважати, що одкровення приходили тільки до тих, хто жив у

давнину. Бог милосердний і любить Своїх дітей в усі віки й відкрив Себе і в цей період історії⁵.

Господь відкривав Свою думку і Свою волю Своїм помазаним пророкам. Існує нескінченний потік одкровення, яке постійно сходить з верхів'я небес до Божих помазаних слуг на землі. Після смерті пророка Джозефа Сміта голос Господа до Його пророків продовжував звучати, як це було й раніше⁶.

**У цей час духовного голоду ми можемо
знаходити духовну насиченість,
прислухаючись до голосу пророка.**

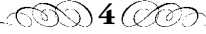
Голод був однією з найбільш поширених кар у старозавітні часи, і люди розуміли жажливі наслідки неврожаю та страждання вмираючих від голоду людей. Амос чітко сфокусував на цьому розумінні своє провіщення про духовний голод. Він сказав: "... не голод на хліб, і не спрагу на воду, але спрагу почути Господні слова!" [Амос 8:11]. ...

Сучасні повідомлення про збентеження й розчарування людей та релігійних інституцій, коли вони намагаються виплутатися зі своїх релігійних сумнівів і конфліктів, нагадують нам ось ці слова Амоса: "... блукатимуть, щоб знайти слово Господа,---та не знайдуть його!" [Амос 8:12].

Вони прагнуть знайти вирішення, не будуючи на камені одкровення, як це, за словами Господа, повинно робитися [див. Матвій 16:17–18]. ...

... Збентеження й розчарування, від яких потерпає світ, не є поширеними серед вірних членів Церкви. ... Гідний довіри голос лунає для тих, хто має віру й волю вірити. Дійсно, ми живемо у час голоду, як його й описав Амос. ... Проте, у тому, що здається духовним голодом, багато хто знаходить духовну насиченість.

Це ... моє смиренне свідчення про те, що євангелія в її повноті була відновлена в ці останні дні і що сьогодні на землі є пророк, який повідомляє думку й волю Господа тим, хто слухатиме його й матиме віру йти за ним⁷.

Якщо ми дотримуємося вчень сучасних пророків, то не зійдемо на манівці.

Для людей в минулі розподіли й віки найважливішим пророком був той, який тоді жив, навчав і відкривав волю Господа в їхній час. У кожному з минулих розподілів Господь ставив пророків як Своїх глашатаїв для людей того конкретного періоду і для особливих проблем того періоду.

А пророк, який живе нині, є провідником, вчителем для нас. Саме від нього ми отримуємо настанови в сучасному світі. З усіх куточків землі ми, хто підтримує його як Господнього пророка, висловлюємо свою вдячність за це джерело божественного скерування. ...

Коли ми згадуємо пророків---від самого початку й до нинішнього дня,---то більше усвідомлюємо те велике благословення, яке приходиться до нас завдяки впливу сучасного пророка. Історія повинна навчити нас, що якщо ми не бажаємо дослухатися до попереджень Господнього пророка й дотримуватися його вчень, то підпадемо під Боже засудження⁸.

Лише Президент Церкви має право отримувати одкровення для всієї Церкви чи давати офіційне тлумачення Писань або вчень Церкви.

“Нікого не буде призначено отримувати заповіді й одкровення в цій Церкві, крім Мого слуги Джозефа Сміта молодшого, бо він отримує їх так само, як і Мойсей” (УЗ 28:2)⁹.

Якщо ми будемо дослухатися до думки, настанови і вчень провідників Церкви в їхній пораді, то не зробимо помилку в тому, що є важливим для нашого особистого спасіння й піднесення¹⁰.

Я відчуваю величезну вдячність за одкровення, за якими встановлена ця дивовижна система, якою управляється Його Церква. Кожний чоловік, який висвячений в апостоли і рукопокладений як член Кворуму дванадцятьох, підтримується як пророк, провидець і одкровитель. Перше Президентство і Кворум Дванадцятьох Апостолів, які покликані й висвячені, щоб тримати ключі священства, мають владу і відповідальність керувати Церквою,

“Час конференції—це пора духовного відродження, коли знання і свідчення збільшуються та міцніють”.

виконувати її обряди, роз'яснювати її вчення і встановлювати порядок її діяльності та підтримувати його.

Якщо Президент захворів або не може повною мірою виконувати всі обов'язки свого чину, два його радники, які разом з ним утворюють Кворум Першого Президентства, виконують роботу цього Президентства. Будь-які важливі питання, правила, програми або вчення з молитвою розглядаються на раді радників у Першому Президентстві та Кворумі Дванадцятьох Апостолів. Жодне рішення не виходить від Першого Президентства і Кворуму дванадцятьох без абсолютної одностайності всіх зацікавлених.

За цим зразком, даним через натхнення, Церква буде безупинно рухатися вперед. Управління Церквою та застосування пророчих дарів буде завжди покладено на цих апостольських авторитетів, які тримають і використовують всі ключі священства¹¹.

 5

На генеральній конференції ми отримуємо натхненну пораду від пророків, провидців і одкровителів.

Роздумуючи над посланнями [генеральної] конференції, я ставив собі таке запитання: “Як мені допомогти іншим відчутти великодушність і благословення нашого Небесного Батька?” Відповідь на нього така---дотримуватися настанови, одержаної від тих, кого ми підтримуємо як пророків, провидців і одкровителів та інших генеральних авторитетів. Давайте ж вивчати їхні слова, виголошені під натхненням Духа, і часто звертатися до них. Господь відкривав Свою волю святим на цій конференції¹².

Багато натхнених порад від пророків, провидців, одкровителів та інших генеральних авторитетів дається під час генеральної конференції. Наші сучасні пророки закликали нас зробити читання наших церковних журналів з матеріалами конференцій важливою й регулярною частиною нашого особистого навчання. Таким чином генеральна конференція стає, у певному сенсі, доповненням до Учення і Заповітів або розширенням їх¹³.

Час конференції---це пора духовного відродження, коли знання і свідчення про те, що Бог живий і благословляє вірних, збільшуються та міцніють. Це час, коли розуміння того, що Ісус є Христос, Син Бога живого, палає в серцях тих, хто має рішучість служити Йому й виконувати Його заповіді. Конференція--це час, коли наші провідники дають нам натхненну настанову стосовно того, як нам жити,---це час, коли в душі відчувається спонукання й приймаються рішення бути кращими чоловіками і жінками, батьками і матерями, більш слухняними синами і дочками, кращими друзями і сусідами. ...

Ми, ті, хто зібралися тут сьогодні [на генеральній конференції], маємо право на особливе, унікальне знання евангелії Спасителя. Найважливішим з усього для тих, хто вперше прийшов, щоб познайомитися з нами, є наше проголошення світу про те, що нас веде сучасний пророк Бога,---той, хто спілкується з Господом, кого Він надихає і хто отримує від Нього одкровення¹⁴.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Прогляньте вчення Президента Хантера, що знаходяться у підрозділі 1. Чому Бог ставив пророків для кожного розподілу? Якими є деякі з функцій пророків? Як ми можемо допомогти дітям набути свідчення про пророків?
- Як наявність сучасного пророка благословляє нас у наш час? (Див. підрозділ 2). Чому важливо, щоб був цей “нескінченний потік одкровення”, спрямований від Бога до Його сучасних пророків?
- Які є докази того, що ми живемо в час “духовного голоду”? (Див. підрозділ 3). Які благословення ви отримали за те, що прислухалися до голосу живого пророка?
- Президент Хантер навчав, що “лише Президент Церкви має право отримувати одкровення для всієї Церкви” (підрозділ 4). Чому про це корисно знати? Чому корисно знати, що “ми не зійдемо на манівці”, якщо йтимемо за пророком?
- Поміркуйте, наскільки важливою є генеральна конференція у вашому житті. (Див. підрозділ 5). Які саме вчення з генеральної конференції стали для вас благословенням? Що вам слід зробити, аби генеральна конференція мала більш сильний вплив у вашому житті і у вас вдома?

Відповідні уривки з Писань

Амос 3:7; Матвій 10:41; Лука 1:68–70; Joseph Smith Translation, 2 Peter 1:20–21; Мосія 8:15–18; УЗ 1:14–16, 37–38; 21:1, 4–6; 43:2–6; 107:91–92

Допомога вчителю

Класом складіть на дошці перелік деяких запитань, які представники інших віросповідань можуть мати стосовно теми цього розділу. Попросіть членів класу проглянути розділ, шукаючи відповіді на ці запитання, а потім нехай вони поділяться тим, що знайшли.

Посилання:

1. "Exceeding Great and Precious Promises", *Ensign*, Nov. 1994, 7–8.
2. In Conference Report, Oct. 1963, 99.
3. "No Man Shall Add to or Take Away", *Ensign*, May 1981, 65.
4. "Spiritual Famine", *Ensign*, Jan. 1973, 65.
5. "No Man Shall Add to or Take Away", 65.
6. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 196.
7. "Spiritual Famine", 64–65.
8. In Conference Report, Oct. 1963, 101.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 225.
10. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 223.
11. "Exceeding Great and Precious Promises", 7. Президент Хантер говорив про ці важливі принципи, коли був Президентом Церкви.
12. "Follow the Son of God", *Ensign*, Nov. 1994, 87.
13. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 212.
14. "Conference Time", *Ensign*, Nov. 1981, 12–13.

“Євангелія Ісуса Христа ...--це глобальна віра з всеохоплюючим посланням”.

Нести євангелію всьому світу

*“Ми залучені до цієї роботи---спасати душі,
запрошувати людей прийти до Христа”.*

З життя Говарда В. Хантера

У 1979 р. старійшина Говард В. Хантер, на той час член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав: “Я цілковито вірю в те, що в найближчому майбутньому ми побачимо деякі з найбільших досягнень у поширенні євангелії серед всіх народів, таких досягнень не було ні в цьому, ні в будь-якому попередньому розподілі. Я впевнений, що ми зможемо озирнутися назад ... і написати, як написав Лука: “І росло Слово Боже” (Дії 6:7)”¹.

На час, коли старійшина Хантер сказав ці слова, місіонерам заборонялося через політичні перешкоди навчати євангелії у більшості країн Східної Європи та в Радянському Союзі. Упродовж наступних 10 років багато з цих заборон було знято. У 1989--1990 рр. Берлінська стіна, яка відділяла Західну Німеччину від Східної майже 30 років, була знесена. На той час Президент Хантер служив президентом Кворуму дванадцятьох, і він так висловився стосовно цієї історичної події та інших змін, що відбувалися тоді у світі:

“Велика увага останнім часом приділялася Берлінській стіні. Звичайно, нам приємно бачити, що ця стіна впала, символізуючи знайдені знову свободи. ... Намагаючись зрозуміти дух примирення, який охопив усю земну кулю, та пояснити його в контексті євангелії, ми повинні запитати себе: “Чи це не рука Господа усуває політичні перешкоди та робить проломи в до того неприступних стінах, щоб навчати євангелії,---усе за божественним планом і за божественним графіком?”²

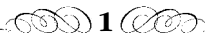
Президент Хантер відчував, що завдяки цим змінам на членів Церкви лягає велика відповідальність. Коли все більше й більше

країн відкривалося для місіонерської роботи, він сказав, що потрібно буде більше місіонерів, щоб виконати це доручення---принести євангелію всьому світу³.

Прагнення Президента Хантера звернутися до всіх Божих дітей, незалежно від їх національності чи віросповідання, виявилось в його роботі на Близькому Сході. Перше Президентство дало йому важливі доручення, які слід було виконати в Єрусалимі, у т.ч. нагляд за створенням Меморіального саду Орсона Хайда та зведенням Єрусалимського центру Університету Бригама Янга з досліджень Близького Сходу. Хоча проповідування й не було дозволенним у цьому регіоні, усе ж Президент Хантер встановив міцні дружні стосунки серед тих, з ким він працював,---як з юдейського, так і з арабського народу. “Призначення євангелії Ісуса Христа---привести до любові, єдності та братерства вищого порядку”,---сказав він⁴.

У своїй роботі з Божими дітьми по всьому світі Президент Хантер передавав їм те саме послання: “Ми---ваші брати, ми не дивимося на жодний народ чи на жодну націю як на громадян другого сорту. Ми запрошуємо всіх ... дослідити наше послання і прийняти нашу дружбу”⁵.

Учення Говарда В. Хантера

**Відновлена євангелія---для всіх людей,
і ґрунтується вона на переконанні, що
всі є дітьми Того ж Самого Бога.**

Євангелія Ісуса Христа, євангелія, якої ми навчаємо й обряди якої ми виконуємо,---це глобальна віра з всеохоплюючим посланням. Вона не обмежується чимось одним і не зумовлюється історією або модою. Сама її суть є універсальною й вічно істинною. Її послання---для всього світу, відновлене в ці останні дні, щоб задовольнити фундаментальні потреби кожного народу, коліна, язика і всіх людей на землі. Вона знову була встановлена, як була встановлена й на початку, щоб створити братерство, зберегти істину та спасти душі. ...

За посланням євангелії, увесь людський рід є однією сім'єю, що походить від єдиного Бога. Усі чоловіки і жінки мають не

тільки фізичне походження---від Адама і Єви, їхніх перших земних батьків, але також і духовний спадок---від Бога, Вічного Батька. Таким чином, усі люди на землі є в буквальному сенсі братами і сестрами у сім'ї Бога.

Саме завдяки розумінню й сприйняттю цього універсального батьківства Бога, усі людські істоти можуть якнайкраще оцінити Божу турботу про них та їхній зв'язок між собою. Це послання життя і любові, яке спрямоване безпосередньо проти всіх задушливих традицій, що ґрунтуються на відмінностях у расі, мові, економічному чи політичному становищі, освітньому рівні чи культурних особливостях, бо всі ми одного духовного походження. Ми маємо божественний родовід; кожна людина--духовне дитя Бога.

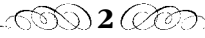
В такій картині евангелії немає місця для обмеженого, вузького та упередженого погляду. Пророк Джозеф Сміт сказав: "Любов---це одна з найголовніших рис Божества, і її мають випромінювати ті, хто прагне бути синами Божими. Людина, сповнена любов'ю Божою, не задовольниться благословеннями тільки для своєї сім'ї, але прагнучиме сягнути цілого світу, прагнучиме благословляти весь рід людський" [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 334]. ...

Відновлена евангелія---це послання божественної любові до всіх людей повсюди, ґрунтоване на переконанні, що всі люди є дітьми Того ж Самого Бога. Це найважливіше релігійне послання було прекрасно висловлено у заяві Першого Президентства від 15 лютого 1978 р., де стверджується:

"Основою на давніх та сучасних одкровеннях, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів з радістю навчає і проголошує християнську доктрину стосовно того, що всі чоловіки і жінки є братами і сестрами, не тільки по кровному зв'язку зі спільними земними предками, але також є у буквальному сенсі духовними дітьми Вічного Батька" [Statement of the First Presidency Regarding God's Love for All Mankind, Feb. 15, 1978].

Святі останніх днів мають позитивне і не дискримінаційне ставлення до інших людей не нашої віри. Ми віримо, що вони буквально є нашими братами і сестрами, що ми---сини і дочки

Того ж Самого Небесного Батька. Ми маємо спільну генеалогію, що веде назад, до Бога⁶.

Церква має місію---навчати євангелії усі народи.

Церква, будучи царством Бога на землі, має свою місію стосовно всіх народів. “Тож ідіть, і навчіть всі народи, християчи їх в Ім’я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все те, що Я вам заповів” (Мт. 28:19–20). Ці слова з вуст Учителя не знають національних кордонів; вони не можуть стосуватися тільки якоїсь однієї раси чи якоїсь однієї культури. Один народ не вивершується над іншим. Повеління ясне---“навчайте всі народи”. ...

Як члени Господньої Церкви, ми повинні дивитися вище своїх упереджень. Нам потрібно виявляти найвищу істину, а полягає вона в тому, що наш Батько справді не дивиться на обличчя. Часом ми неправомірно ображаємо братів і сестер з інших народів, приписуючи вищість однієї національності над іншою. ...

Уявіть собі батька багатьох синів, у кожного з яких свій темперамент, свої здібності й духовні особливості. Хіба він любить одного сина більше, ніж іншого? Можливо, до сина, який найменше схильний до духовного, батько виявляє більше уваги, про нього він частіше молиться й благає, ніж про інших синів. Але чи означає це, що інших синів він любить менше? Ви можете уявити собі нашого Небесного Батька, Який любить один народ Своїх нащадків сильніше за інші народи? Нам, членам Церкви, слід пам’ятати стимулююче запитання Нефія: “Хіба ви не знаєте, що існує більше народів, ніж один?” (2 Неф. 29:7). ...

Моїм братам і сестрам з усіх народів: Ми складаємо урочисте свідчення і свідчимо, що Бог говорив у наш день і час, що небесні посланці були послані, що Бог відкрив Свою думку і волю пророку, Джозефу Сміту. ...

Оскільки наш Батько любить усіх Своїх дітей, то й ми повинні любити всіх людей---з кожної раси, культури і кожного народу---та навчати їх принципам євангелії, щоб вони могли досягнути її та пізнати божественність Спасителя⁷.

“Ми залучені до цієї роботи---спасати душі”.

У своїх скромних зусиллях установити братерство та навчати відновленій істині ми кажемо людям всього світу те, що з такою любов'ю пропонував Президент Джордж Альберт Сміт:

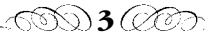
“Ми прийшли не для того, щоб забрати у вас істину і доброту, які у вас є. Ми прийшли не для того, щоб знайти у вас помилки чи критикувати вас. ... Зберігайте все те добре, що ви маєте, і дозвольте нам принести вам більше хорошого, щоб ви могли бути щасливішими і щоб ви могли підготуватися до того, щоб увійти в присутність нашого Небесного Батька”⁸.

Ми залучені до цієї роботи---спасати душі, запрошувати людей прийти до Христа, приводити їх у води хрищення, щоб вони могли й далі розвиватися, йдучи шляхом, який веде до вічного життя. Цьому світу потрібна евангелія Ісуса Христа. Евангелія дає єдиний шлях, щоб цей світ колись відчув мир⁹.

Як члени Церкви Ісуса Христа, ми прагнемо принести разом всю істину. Ми прагнемо розширити коло любові й розуміння серед усіх людей землі. Отже ми стараємося встановити мир і щастя, не тільки в християнстві, але й серед усього людства. ...

Те, у заснуванні чого зняряддям був Джозеф [Сміт], а саме Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, тепер є світовою релігією не просто тому, що її члени є тепер по всьому світу, а головним чином тому, що вона має всеосяжне і вичерпне послання, основою якого є прийняття всієї істини, відновленої, щоб задовольнити потреби всього людства.

... Ми шлемо це послання любові та надії всьому світу. Прийдіть до Бога всієї істини, Який продовжує промовляти до Своїх дітей через пророків. Послухайте послання Того, Хто продовжує посилати Своїх слуг проповідувати вічну євангелію кожному народу, коліну, язика і всім людям. Прийдіть і бенкетуйте за столом, накритим перед вами Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Приєднайтеся до нас, бо ми прагнемо наслідувати Доброго Пастиря, Який дав це¹⁰.

Ті, хто відчули благословення Спокути Ісуса Христа, зобов'язані свідчити про Нього.

Як пов'язані Спокута і місіонерська робота? Щоразу, коли ми відчуємо благословення Спокути у своєму житті, ми не можемо не піклуватися про благополуччя [інших].

У Книзі Мормона є безліч прикладів, що ілюструють цей принцип. Коли Легій скуштував плід дерева, що символізує “куштування” Спокути, він сказав: “Я захотів, щоб моя сім'я теж скуштувала його” (1 Нефій 8:12). Коли відбулося навернення Еноша і він отримав прощення своїх гріхів через його віру в Ісуса Христа, він сказав: “Я почав відчувати бажання до благополуччя моїх братів, Нефійців” (Енош 1:9). Потім він молився за ламанійців, непримиренних ворогів нефійців. Є приклад чотирьох синів Мосії—Аммона, Аарона, Омнера і Гімнія,—які отримали прощення гріхів завдяки Спокуті, потім упродовж років трудилися серед ламанійців, щоб привести їх до Христа. У літописі сказано, що вони не могли знести думки, щоб яка-небудь душа загинула (Мосія 28:3).

Цей божественний приклад того, як навернена людина бажає ділитися євангелією з іншими, найкраще ілюструється прикладом Алми молодшого. Я хотів би прочитати вам його свідчення. ...

“... Так, і з того часу аж донині я працював безупинно, щоб я міг приводити душі до покаяння; щоб я міг привести їх відчутти смак надзвичайної радості, смак якої я відчув; щоб вони теж могли народитися від Бога і бути сповненими Святого Духа” [Алма 36:24; див. також Алма 36:12–23].

Бажання ділитися евангелією з іншими є прекрасним індикатором особистого навернення. Тому Господь і дав кожному члену Церкви обов'язок бути місіонером.

Послухайте, в який завіт вступає людина, коли христиться в Церкві:

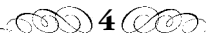
“Оскільки ви жадаєте прийти до кошари Бога і називатися Його народом, і бажаєте нести тягарі один одного, так, щоб вони були легшими;

Так, і бажаєте сумувати з тими, хто сумує; так, і співчувати тим, хто потребує співчуття, і бути свідками Бога в усі часи і в усьому, і в усіх місцях, де ви можете бути, аж до самої смерті, щоб ви могли бути викупленими Богом, і причислені до тих, хто в першому воскресінні, щоб ви могли мати вічне життя” (Мосія 18:8–9).

Ми маємо стояти свідками Бога в усі часи [і] в усьому, і в усіх місцях, аж до самої смерті. Ми відновлюємо той завіт під час причастя, коли вступаємо у завіт взяти на себе ім'я Христа.

Місіонерське служіння---це один з важливих способів взяти на себе Його ім'я. Спаситель сказав, що якщо ми бажаємо взяти на себе Його ім'я, зі щирими намірами в серці, то ми покликані йти по цілому світові проповідувати Його евангелію кожному створінню (див. УЗ 18:28). ...

Ті з нас, хто пізнав смак Спокути, знаходяться під зобов'язанням віддано свідчити про нашого Господа і Спасителя. ... Покликання ділитися евангелією з іншими є виявом нашої великої любові до дітей нашого Небесного Батька, а також до Спасителя і всього, що Він зробив для нас¹¹.

З Господньою допомогою ми можемо подолати всі перешкоди, що заважають ділитися евангелією.

Оскільки стіни у Східній Європі ... та багатьох інших куточках світу падають, відповідно буде зростати й потреба в більшій

кількості місіонерів, щоб виконувати божественне доручення нести євангелію по всьому світу! Чи готові ми впоратися з цією ситуацією?

Аби задовольнити нові вимоги, що ставляться перед нами в цій величній місіонерській роботі останніх днів, можливо, когось із нас (особливо старшому поколінню, яке вже поставило свої сім'ї на ноги), треба чесно розібратися і з'ясувати, чи є “стіни”, зведені нами у своєму розумі, які треба знести.

Наприклад, як щодо “стіни комфорту”, яка, здається, заважає багатьом подружнім парам та одинакам вирушити на місію? Як щодо “фінансової стіни” боргів, яка перешкоджає деяким здатним членам Церкви поїхати на місію; або “стіни онуків”, або “стіни здоров'я”, або “стіни невпевненості в собі”, або “стіни самовдоволення”, або “стіни гріха”, або стіни страху, сумніву чи самозаспокоєння? Невже хтось хоч на мить сумнівається, що з допомогою Господа він чи вона можуть повалити ті стіни?

У нас був привілей народитися в ці останні дні, а не в розпадах, що були раніше, щоб допомогти нести євангелію по всій землі. У цьому житті не існує важливішого покликання. Якщо нас задовольняє переховуватися за нами ж зведеними стінами, то ми добровільно відмовляємося від благословень, які інакше були б нашими. Господь в сучасних одкровеннях пояснює цю велику потребу:

“Бо знайте, ниви вже білі для жнив; і ось, той, хто встромляє серпа з усієї сили, той складає про запас, так що він не гине, але приносить спасіння своїй душі”. (УЗ 4:4).

У тому ж одкровенні далі Господь пояснює, що нам потрібно, аби бути хорошими місіонерами. Добре знаючи про наші слабкості та наші сумніви, коли ми стоїмо перед величезними воротами у нами ж зведеній стіні, Він запевняє нас, що надасть божественну допомогу, аби подолати всі перепони, що виникатимуть, але тільки якщо ми зробимо свою частину; і запевняє Він нас простим обіцанням: “Просіть, і ви отримаєте; стукайте, і буде відчинено вам”. (УЗ 4:7).

Нехай же Господь благословить нас, щоб стіни в нашому розумі не могли стати на перешкоді благословенням, які можуть бути нашими¹².

Під час Свого земного священнослужіння наш Спаситель знову й знову покликав на служіння, і це покликання було і за прошенням, і викликом. Петру і Андрію Христос сказав: “Ідіть за Мною, ---Я зроблю вас ловцями людей!” (Мт. 4:19). ...

Попередні пророки навчали, що кожний гідний, здібний молодий чоловік повинен відслужити місію повного дня. Я наголошую, що це необхідно й сьогодні. У нас також є велика потреба в наших здатних, зрілих подружніх парах, які б служили на місіонерській ниві. Ісус сказав Своїм учням: “Хоч жниво велике, та робітників мало; тож благайте Господаря жнива, щоб робітників вислав на жниво Своє” (Лука 10:2)¹³.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Поміркуйте над вченнями Перезидента Хантера стосовно того, що євангелія---для всіх людей, і базується вона на істині, що всі ми є дітьми Бога (див. підрозділ 1). Якщо ми ділимося євангелією, то як це може допомогти нам пам'ятати, що кожна людина буквально є нашим братом або нашою сестрою?
- Що ми дізналися з учень Президента Хантера, вміщених у підрозділі 2, про почуття Небесного Батька до Своїх дітей? Що ви можете робити, аби більше любити всіх людей і ділитися з ними євангелією?
- Як би ви відповіли на запитання Президента Хантера: “Як пов'язані Спокута і місіонерська робота?” (Див. підрозділ 3). Як ви можете збільшити своє бажання ділитися євангелією з іншими? Які прийшли благословення, коли ви з кимось поділилися євангелією або коли хтось поділився євангелією з вами?
- Вивчивши підрозділ 4, подумайте, які “стіни” заважають вам отримувати благословення від місіонерської роботи. Обговоріть, як саме подолати ті перешкоди.

Відповідні уривки з Писань

Амос 9:9; 2 Нефій 2:6–8; Мосія 28:1–3; Алма 26:37; УЗ 18:10–16; 58:64; 68:8; 88:81; 90:11; 123:12; Joseph Smith—Matthew 1:31

Допомога вчителю

“Святий Дух може підказати одному або кільком з тих, кого навчаєте, висловити думки, які потрібно почути іншим. Будьте відкриті до отримуваних вами підказувань звертатися із запитаннями до конкретних людей. Ви навіть можете мати таке відчуття, що вам потрібно попросити висловити свою точку зору саме ту людину, яка й не виявляє особливого бажання зробити це” (*Навчати---немає покликання величнішого* [2000], с. 63).

Посилання:

1. “All Are Alike unto God”, *Ensign*, June 1979, 74.
2. “Walls of the Mind”, *Ensign*, Sept. 1990, 9–10.
3. Див. “Walls of the Mind”, 10.
4. “All Are Alike unto God”, 74.
5. “All Are Alike unto God”, 74.
6. “The Gospel—A Global Faith”, *Ensign*, Nov. 1991, 18–19.
7. “All Are Alike unto God”, 72--74.
8. “The Gospel—A Global Faith”, 19; the statement by George Albert Smith is found in *Teachings of Presidents of the Church: George Albert Smith* (2011), с. 151.
9. “Follow the Son of God”, *Ensign*, Nov. 1994, 88.
10. “Come to the God of All Truth”, *Ensign*, Sept. 1994, 73.
11. “The Atonement of Jesus Christ” (address given at the mission presidents’ seminar, June 24, 1988), 4–7, Church History Library, Salt Lake City; див. також *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 248–249.
12. “Walls of the Mind”, 10.
13. “Follow the Son of God”, 88.

Закон десятини

*“Свідчення про закон десятини приходить,
якщо за цим законом жити”.*

З життя Говарда В. Хантера

Незадовго до того як Говард В. Хантер і Клер Джефф мали одружитися, Говард пішов до свого єпископа, щоб отримати храмову рекомендацію. Його здивувало, що під час співбесіди єпископ висловив сумнів, що він зможе утримувати на свій дохід дружину і сім'ю. Говард згадував: “Коли я сказав йому, скільки заробляю, він відповів, що сума моєї десятини викликала в нього сумнів стосовно моєї здатності утримувати дружину”.

До того часу Говард не був платником повної десятини через те, що не розумів важливості сплати повної десятини. Він пояснював: “Оскільки мій батько не був членом Церкви впродовж років, коли я жив вдома, про десятину в сім'ї ніколи не говорилося і я ніколи не замислювався над її важливістю”.

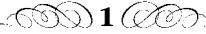
Говард сказав, що коли вони з єпископом продовжили розмову, єпископ “у притаманній йому м'якій манері ... навчав мене про важливість цього закону, і коли я сказав йому, що віднині й надалі буду платником повної десятини, він продовжив співбесіду і полегшив мої переживання, заповнивши і підписавши храмову рекомендацію”.

Коли Говард розказав Клер про цей випадок, то дізнався, що вона завжди платила повну десятину. “Ми вирішили, що будемо жити за цим законом впродовж усього нашого шлюбу і що першою будемо платити десятину”,---сказав він¹.

*“Сплата десятини зміцнює віру, збільшує духовність і
духовні здібності, а також посилює свідчення”.*

Учення Говарда В. Хантера

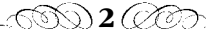

1

Господнє визначення закону десятини---просто.

Закон [десятини] можна сформулювати просто: це “одна десята всього свого прибутку” (УЗ 119:4). Прибуток означає дохід, компенсацію, приріст. Це заробітна плата людини, прибуток від ведення якогось бізнесу, приріст того, що росте чи виробляється, або прибуток, який отримує людина з будь-якого іншого джерела. Господь сказав, що це закон “назавжди”, як це було і в минулому².

Як і всі Господні заповіді й закони, [закон десятини] є простим, якщо в нас є хоч трохи віри. По суті, Господь сказав: “Просто переставте в десятковому дробі кому на одну позицію вліво” Це закон десятини. Він такий простий³.

2

Закон десятини існує від самого початку, існує він і сьогодні.

Уперше саме слово “десятина” в Біблії зустрічається вже в самій першій книзі Старого Завіту. Аврам ... зустрів Мелхиседека, який був царем Салема і священником Всевишнього Бога. Мелхиседек благословив його, і Аврам “дав йому десятину зо всього”. (Бут. 14:20).

Через кілька розділів у тій самій книзі Яків біля Бет-Ела дав обітницю, сказавши так: ... “І зо всього, що даси Ти мені, я---щодо десятини,---дам десятину Тобі!” [Бут. 28:20–22].

Трете згадування пов'язане з Левитським законом. Господь сказав через Мойсея:

“А всяка десятина з землі, з насіння землі, з плоду дерева,---Господеві воно, святощі для Господа!” (Лев. 27:30).

За Левитським законом, десятини віддавалися левитам на їхнє утримання, а вони, у свою чергу, були зобов'язані платити десятину з того, що отримали, як це видно зі слів, якими Господь настановляв Мойсея:

“А до Левитів будеш ти промовляти та й скажеш їм: Коли візьмете від Ізраїлевих синів ту десятину, що Я дав вам від них на

вашу спадщину, то ви принесете з неї Господнє приношення, --десятину з десятини”. (Чис. 18:26).

Це чітко вказує на те, що закон десятини був частиною Левитського закону і десятину платили всі люди---навіть самі левити, яким було вказано платити десятину з десятин, які вони отримували.

Дехто дотримується того погляду, що закон десятини мав виконуватися лише левитами, однак історія підтверджує той факт, що закон цей був і є законом універсальним. Він був основою в законі Мойсея. Він існував від самого початку, і його можна знайти в стародавньому єгипетському законі, у Вавилонії; його існування можна прослідкувати по всій біблійній історії. Про нього згадував пророк Амос [див. Амос 4:4] і Неемія, якому було доручено відбудувати стіни Єрусалима [див. Неемія 10:37–38; 12:44; 13:5, 12]. Невдовзі по тому Малахія розпочав ще більш важливу справу---відбудову віри й моралі народу. У Своїх надзвичайних зусиллях протистояти жадібності тих, хто лише називався релігійними людьми, Він різко критикує їх, звинувачуючи їх у злочині проти Бога.

“Чи Бога людина обманить? Мене ж ви обманюєте, ще й говорите: “Чим ми Тебе обманили?” Десятиною та приносамі!

Прокляттям ви прокляті, а Мене обманили, о люде ти ввесь!

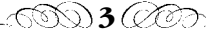
Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте,---промовляє Господь Саваот: чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір?” (Мал. 3:8--10). ...

Ці слова Малахії наприкінці Старого Завіту як ще одне нагадування про закон десятини вказують на те, що цей закон, який існував від самого початку, ніколи не скасовувався. Отже, розподіл Нового Завіту розпочався з нагадування про це застереження. ...

Невдовзі після відновлення євангелії в цьому розподілі Господь дав Своему народу через пророка останніх днів одкровення з визначенням, що таке десятина:

“А після цього, ті, хто таким чином віддав десятину, сплачуватимуть одну десяту всього свого прибутку щорічно; і це буде

постійним законом для них назавжди, для Мого святого священства, каже Господь”. (УЗ 119:4)⁴.

Своєю десятиною ми даємо і дар, і в той же час сплачуємо за своїм зобов'язанням.

Десятина---це Божий закон для Його дітей, однак сплата її є цілком добровільною. У цьому відношенні він нічим не відрізняється від закону Суботнього дня чи будь-яких інших Його законів. Ми можемо відмовитися виконувати будь-який з них або всі ці закони. Наш послух є добровільним, однак наша відмова сплачувати десятину не скасовує, або не відмінює, цього закону.

Якщо сплата десятини є справою добровільною, то десятина є даром чи обов'язковим платежем? Між ними двома існує суттєва різниця. Дар---це добровільна передача грошей чи майна без очікування на винагороду. Вона просто дарується. Ніхто не зобов'язаний давати цей дар. Якщо десятина---це дар, то ми можемо віддавати те, що хочемо, коли хочемо або зовсім нічого не давати. Однак цим ми віднесли б нашого Небесного Батька до тієї ж категорії, що й вуличного жебрака, якому ми, проходячи повз нього, можемо кинути монету.

Закон десятини встановив Господь, і тому що це Його закон, він стає для нас обов'язковим для виконання, якщо ми любимо Його та маємо бажання дотримуватися Його заповідей та одержувати Його благословення. Таким чином десятина стає боргом. Людина, яка не платить свою десятину через те, що має борг, повинна спитати себе, а чи не в боргу вона перед Господом. Учитель сказав: “Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його,---а все це вам додасться”. (Мт. 6:33).

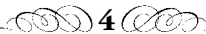
Ми не можемо одночасно йти і на схід, і на захід. Ми не можете служити і Богові, і мамоні. Людина, яка відмовляється виконувати закон десятини, насправді й не пробувала виконувати його. Звичайно, це чогось коштує. Аби жити за будь-яким законом євангелії чи будь-яким її принципом, вимагається праця, думка й зусилля. ...

Своєю десятиною ми і дар даємо, і в той же час сплачуємо за своїм зобов'язанням. Сплата її за зобов'язанням---Господу. А

“Платити десятину---не тягар, а великий привілей”.

в дар вона---нашим ближнім для будівництва Божого царства. Якщо вдумливо спостерігати за проповіданням, здійснюваним місіонерами, за навчальними програмами Церкви, за чудовою освітньою системою та програмою будівництва домів поклоніння, то усвідомлюєш, що платити десятину---не тягар, а великий привілей. Благословення євангелії приходять до багатьох людей завдяки нашій десятині⁵.

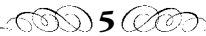
Жертва для Господа має бути чимось цінним для пожертвувача.

У книзі 2 Самуїлова 24:18–25 ми читаємо, що Давид не приносив Господу жертви, яка нічого йому не коштувала. Він чітко розумів: дар, який нічого не коштує його подавцю, не підходить, тобто не є гідним, щоб бути принесеним як жертва Господу.

Христос сказав, що давати є більшим благословенням, ніж отримувати [див. Дії 20:35], однак є й такі, хто буде давати лише, якщо це їм нічого не коштує. Це суперечить вченням Учителя,

Який сказав: “Коли хоче хто йти вслід за Мною,---хай зречеться самого себе” (Матвій 16:24).

Є такі, які не будуть жити за законом десятини, бо це чогось коштує. Це відрізняється від розуміння Давида, який не приносив Господу жертви, яка нічого йому не коштувала. Чудові моральні принципи, які пов’язані із законом десятини, проходять повз увагу тих, хто не є платниками десятини, і в них не вистачає розуміння, що це за закон і для чого він існує⁶.

Сплата десятини приносить великі благословення.

Господь дав закон [десятини]. Якщо ми виконуємо Його закон, то процвітаємо, але коли ми вирішуємо, що знаємо кращий шлях, нас чекає невдача. Коли я подорожую там, де є Церква, і бачу результати, які дає сплата десятини, то приходжу до висновку, що вона---не тягар, а велике благословення⁷.

Чесно сплачуйте десятину. Цей вічний закон, який був відкритий Господом і якого вірні дотримувалися ще з часів давніх пророків і до тепер, навчає нас ставити на перше місце у своєму житті Господа. Нас можуть і не попросити пожертвувати наші доми чи наше життя, як це було у випадку з першими святими. Сьогодні нас закликають подолати наш егоїзм. Ми платимо десятину, тому що любимо Господа, а не тому що маємо кошти, щоб її платити. Ми можемо сподіватися, що Господь відкриє “небесні отвори” (Малахія 3:10) і вилле благословення на вірних⁸.

Ми дотримуємося принципу повернення Господу частини від всього того, що Він дав нам, і цю частину ми називаємо десятиною. Сплата десятини ... є справою абсолютно добровільною. Ми можемо платити або не платити десятину. Ті, хто платить, отримують благословення, невідомі для інших⁹.

Мері Філдінг Сміт [була] незламною матір’ю-піонером; вона була дружиною, а потім вдовою патріарха Гайрума Сміта, брата Пророка. ... Якось навесні, коли сім’я відкрила ями, де зберігалася їхня картопля, вона сказала своїм синам відібрати найкращу картоплю, щоб віднести її в контору, де приймали десятину.

На сходах контори вона зустрілася з одним із клерків, який [запротестував], побачивши, що хлопці почали розвантажувати картоплю. “Вдово Сміт,---сказав він, безумовно, пам’ятаючи про її тяжкі випробування й жертви,---як вам не соромно платити десятину”. Він ... покартав її за сплату десятини й закликав її бути просто мудрою й розсудливою. ...

Ця маленька вдова випрямилась на весь свій зріст і сказала: “Вільяме, це вам повинно бути соромно. Ви що, хочете, щоб мені було відмовлено в благословенні? Якби я не платила десятину, то повинна була б очікувати, що Господь буде утримувати Свої благословення від мене; я плачу свою десятину не тільки тому, що це Божий закон, а й тому, що чекаю на благословення за це. Виконуючи цей та інші закони, я сподіваюся процвітати й забезпечувати свою сім’ю”. (Joseph Fielding Smith, *Life of Joseph F. Smith* [Salt Lake City, 1938], 158–159)¹⁰.

Принцип десятини має бути чимось більшим, ніж математичною, механічною згодою виконувати цей закон. Господь засуджував фарисеїв за те, що вони механічно віддавали десятину з трав, а найважливіше в цьому законі---духовність---покинули [див. Матвій 23:23]. Якщо ми платимо свою десятину тому, що любимо Господа,---у повній свободі і з вірою,---то можемо скорочувати дистанцію від Нього до себе і наші стосунки з Ним стануть більш близькими. Ми звільнилися від рабства дотримуватися букви закону і знаходимося під впливом духу цього закону та відчуваємо єдність з Богом.

Сплата десятини зміцнює віру, збільшує духовність і духовні здібності, а також посилює свідчення. Сплата десятини приносить задоволення, бо людина знає, що виконує волю Господа. Сплата десятини приносить благословення, які приходять завдяки тому, що наша десятина використовується для досягнення цілей, які є спільними для нас та інших людей. Ми не можемо дозволити собі відмовитися від цих благословень. Ми не можемо дозволити собі не платити свою десятину. Сплата нами десятини неодмінно стосується нашого майбутнього так само, як і нашого теперішнього. Те, що ми віддаємо, і те, як ми віддаємо, і те, як ми виконуємо свої зобов’язання перед Господом, має вічну значущість.

Свідчення про закон десятини приходить, якщо за цим законом жити¹¹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Прогляньте визначення десятини у підрозділі 1. Що таке десятина? Що ми можемо дізнатися від Президента Хантера стосовно простоти закону десятини?
- Які до вас прийшли цікаві думки завдяки ученням Президента Хантера стосовно історії десятини? (Див. підрозділ 2). Чому, на вашу думку, Президент Хантер хотів, аби ми зрозуміли, що закон десятини “був і залишається універсальним законом”?
- Як своєю десятиною ми і “дар даємо, і в той же час сплачуємо за своїм зобов’язанням”? (Див. підрозділ 3). Як сплата десятини виявляє нашу любов до Господа? Як нам відчутти, що сплата десятини є привілеєм, а не тягарем?
- Чому жертва для Господа має бути чимось цінним для по-жертвувача? (Див. підрозділ 4). Як можна подолати будь-яку складність при сплаті десятини чи небажання платити її?
- Прогляньте всі ті численні благословення, які, за словами Президента Хантера, приходять завдяки сплаті десятини (див. підрозділ 5). Які з цих благословень ви бачили у своєму житті?

Відповідні уривки з Писань

Алма 13:15; УЗ 64:23; 104:14–18; 119; 120; Путівник по Писаннях, “Десятина”

Допомога у вивченні

Читаючи якийсь розділ вперше, ви можете прочитати його швидко або проглянути заголовки, щоб мати уявлення про його зміст. Потім прочитайте цей розділ ще кілька разів, роблячи це повільніше і вивчаючи його глибше. Ви також можете прочитати кожний підрозділ, тримаючи в думці запитання для вивчення. Роблячи так, ви можете знайти для себе глибокі думки і способи застосування вчень.

Посилання:

1. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 80–81.
2. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 105; див. також Conference Report, Apr. 1964, 35.
3. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 105.
4. In Conference Report, Apr. 1964, 33–35.
5. In Conference Report, Apr. 1964, 35–36.
6. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 106; див. також Conference Report, Apr. 1964, 33.
7. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 105.
8. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 105.
9. “Dedication of Goteborg Chapel” (address given in Goteborg, Sweden, on Sept. 10, 1967), 1, Church History Library, Salt Lake City.
10. Howard W. Hunter, *That We Might Have Joy* (1994), 136–137.
11. In Conference Report, Apr. 1964, 36.

Писання---найкорисніше з усього, що вивчається

“Нехай кожний з нас ... більше наближається до Небесного Батька і Його Улюбленого Сина через послідовне вивчення Святих Писань”.

З життя Говарда В. Хантера

Президент Говард В. Хантер мав велику любов до Писань і віддано вивчав їх. Те, що він любив і вивчав їх, відчувалося в його вченнях, в яких він наводив дуже багато історій та інших уривків з Головних трудів. Часто, навчаючи якогось євангельського принципу, особливо на генеральних конференціях, він вибирав принаймні одну історію з Писань, детально її розповідав та пояснював, як цей принцип застосовувати.

Наприклад, навчаючи про відданість Богу, він розповів історії про Ісуса Навина, Шадраха, Мешаха і Авед-Него, а також про інших людей у Старому Завіті, які виявили таку ж відданість (див. розділ 19). Навчаючи про служіння, він наводив приклади з Книги Мормона, аби показати, що люди, які були визнані мало, “не були менш послужливими”, ніж ті, чиє служіння було більш помітним (див. розділ 23). Навчаючи про те, як мати внутрішній мир у неспокійні часи, він знову посилався на уривки з Писань, у т.ч. й історію про те, як Петро йшов по воді (див. розділ 2). Навчаючи про причастя, він давав контекст, розглядаючи історію про дітей Ізраїля і Пасху (див. розділ 15).

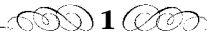
Президент Хантер знав, наскільки важливими є Писання, бо вони допомагають людині здобути свідчення про Ісуса Христа. Отже він часто навчав з історій з Писань про священнослужіння, розп'яття і воскресіння Спасителя. Він заявляв:

“Ми сподіваємося, що ви регулярно--кожний день--читаєте й вивчаєте Писання особисто і сім'єю”.

“Я вдячний за бібліотеку Писань, з якої можна засвоїти більше знань про Ісуса Христа завдяки старанному вивченню. Я вдячний за те, що крім Старого Завіту і Нового Завіту Господь через пророків Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів дав через одкровення ще й інші Писання як додаткові свідчення про Христа: Книгу Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінну Перлину---усі вони, я знаю, є словом Бога. Вони свідчать, що Ісус є Христос, Син Бога Живого!”¹

Учення Говарда В. Хантера

Вивчення Писань---найкорисніше з усього, що ми можемо вивчати.

Центром усієї істини є свідчення про те, що Ісус з Назарета є Христом, Великим Єговою, Спасителем світу і Єдинопородженим Сином Живого Бога. Це---послання з Писань. У кожній з цих святих книг часто зустрічається благання вірити й мати віру в Бога, Вічного Батька, та Його Сина, Ісуса Христа; і ці книги Писань, з першої до останньої, містять заклик виконувати волю Бога і дотримуватися Його заповідей².

Якщо ми прислухаємося до поради наших провідників читати і вивчати Писання, то до нас прийдуть найрізноманітніші винагороди й благословення. Це вивчення---найкорисніше з усього, що ми можемо вивчати. ...

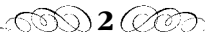
Писання містять запис того, що відкрив Сам Бог, і через них Бог говорить до людини. Де ще можна використати час продуктивніше, ніж за читанням з бібліотеки Писань, літератури, яка навчає нас пізнавати Бога та розуміти наші стосунки з Ним? Час завжди дорогоцінний для зайнятих людей, і ми його обезцінюємо, коли марнуємо його за читанням або переглядом того, що є легковажним і маловажливим³.

Ми сподіваємося, що ви регулярно---кожний день---читаєте й вивчаєте Писання особисто і сім'єю. Ми не повинні легковажно ставитися до цього наказу Господа: “Дослідіть-но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя,— вони ж свідчать про

Мене!” (Іван 5:39). Дух прийде у вашу домівку і ваше життя, якщо ви читаете відкрите слово⁴.

Ми повинні мати Церкву, багату на жінок і чоловіків, які глибоко знають Писання, які роблять перехресні посилання і позначки, які удосконалюють уроки і виступи, користуючись Путівником по Писаннях, і які добре орієнтуються в картах, Bible Dictionary та інших допоміжних матеріалах, уміщених в цьому прекрасному зібранні---Головних трудах. Очевидно, що в ньому є набагато більше того, що ми можемо швидко опанувати. Дійсно, нива Писань “вже біла для жнив” [див. УЗ 4:4]. ...

Ні в цьому розподілі, не кажучи вже ні про будь-який інший розподіл, Писання---вічне, просвітлююче слово Бога---не були ще настільки реально доступними і настільки вдало структурованими, щоб ними могли користуватися кожний чоловік, кожна жінка і кожна дитина, які будуть досліджувати їх. Написане слово Бога існує в найбільш придатній для читання і доступній формі, яка будь-коли давалася людям в історії світу. Якщо ми не читаємо Писання, то неодмінно будемо відповідати за це⁵.

Вивчення Писань допомагає нам дізнаватися про волю Бога і підкорятися їй.

Щоб бути слухняними євангельському закону та бути слухняними вченням Ісуса Христа, ми спершу повинні розуміти цей закон та з'ясувати, якою є воля Господа. Найкраще це можна зробити, досліджуючи та вивчаючи Писання і слова пророків. Завдяки цьому ми стаємо обізнаними з тим, що Бог відкрив людині.

Серед уложень віри є одне, в якому проголошено: “Ми віримо всьому, що Бог відкрив, усьому, що Він відкриває тепер, і ми віримо, що Він відкриє ще багато великого і важливого стосовно Царства Божого” (Уложення віри 1:9).

Божа воля буде відкриватися в Писаннях, а тому нам наказано читати їх, щоб знайти істину. Господь пояснив Оліверу Каудері, як з'ясувати ці істини. Він сказав: “Ось, Я даю тобі заповідь, щоб ти покладався на те, що написано; бо в ньому написано про все, що стосується заснування Моєї Церкви, Моєї євангелії і Моєї скелі” (УЗ 18:3–4).

Павло писав до свого близького друга, Тимофія, закликаючи того читати Писання, і у своєму посланні він сказав: “І ти знаєш з дитинства Писання святе, що може зробити тебе мудрим на спасіння вірою в Христа Ісуса”. Потім він додав: “Усе Писання Богом надхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності” (2 Тимофію 3:15–16). ...

Наші церковні провідники серйозно наголошували на тому, як важливо читати Писання й слова пророків, давніх і сучасних. Батьків і матерів попросили читати Писання, щоб вони могли належним чином навчати своїх дітей. Наші діти читають Писання завдяки прикладу, який показують їм батьки. Ми вивчаємо Писання на наших домашніх сімейних вечорах, деякі сім’ї читають Писання разом в ранні ранкові години. ... Таким чином ми вчимося дізнаватися про волю Господа, щоб бути слухняними⁶.

Замисліться над послідовністю, яка помічається в Писаннях--спочатку сказано, що ми повинні уважно ставитися до Божого слова, а потім дається обіцяння, що коли ми робимо це, то можемо увійти в саму Його присутність:

“І тепер Я даю вам заповідь ... старанно прислухатися до слів вічного життя.

Бо ви будете жити кожним словом, що йде з вуст Бога.

Бо слово Господа є істина, а все, що є істина, є світло, а все, що є світло, є Дух, саме Дух Ісуса Христа. ...

І кожний, хто прислухається до голосу Духа, приходять до Бога, саме до Батька” (УЗ 84:43–45, 47).

Слово Бога є початком цієї дивовижної подорожі, а її кульмінація станеться у піднесенні. “Слова Христа скажуть вам усе, що вам треба робити” (2 Нефій 32:3)⁷.

Я рекомендую вам одкровення Бога як норму, за якою ми повинні жити у своєму житті і за якою ми повинні оцінювати кожне рішення та кожний вчинок. Тому коли до вас приходять тривоги і труднощі, зустрічайте їх, звертаючись до Писань і пророків⁸.

 3

Щоб розуміти Писання, їх необхідно вивчати---зосереджено, послідовно і з молитвою.

Ми закликаємо кожного з вас ретельно проаналізувати, скільки часу ви зараз виділяєте для молитовних роздумів над Писаннями.

Як один із Господніх слуг, я закликаю вас робити наступне:

1. Як члени Церкви, особисто читайте, розмірковуюйте і моліться про Писання щодня.

2. Регулярно читайте Писання сім'єю. Ми хвалимо тих з вас, хто вже це робить, і спонукаємо тих, хто ще не починав, почати робити це без зволікань. ...

Нехай кожний з нас рухається далі вперед з непохитною рішучістю бути більш молитовним; прагнути жити так, щоб сильніше відчувати Духа; і наближатися до нашого Небесного Батька і Його Улюбленого Сина через послідовне вивчення Святих Писань⁹.

Є дуже багато звичок, як саме читати. Є ті, хто читають швидко, і ті, хто читають повільно, хтось читає тільки по маленькому уривку, а інших не відірвеш від книги, аж поки вони її не прочитають. Але ті, хто заглиблюються в бібліотеку Писань, виявлять: щоб зрозуміти, замало просто читати час від часу або читати уважно---необхідно зосереджено вивчати. Безсумнівно, людина, яка вивчає Писання кожного дня, досягає набагато більшого, ніж людина, яка присвячує цьому багато часу в якийсь один день, а потім пропускає дні за днями, поки не візьметься за вивчення знову. Нам слід не тільки вивчати Писання кожного дня, але й визначити для цього постійний час, коли ми можемо зосередитися і нам ніщо не буде заважати.

Ніщо так не допомагає поглибити наше розуміння Писань, як молитва. У молитві ми можемо налаштувати свій розум на пошук відповідей на наші запитання. Господь сказав: "Просіть,---і буде вам дано, шукайте---і знайдете, стукайте---і відчинять вам" (Лука 11:9). Отже Христос запевняє: якщо ми будемо просити, шукати і стукати, Святий Дух буде направляти наше розуміння, але при умові, що ми готові й прагнемо отримати.

Вивчення Писань---“найкорисніше з усього, що ми можемо вивчати”.

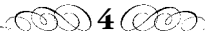
Багато хто вважає, що найкращим часом для вивчення [Писань] є ранок, коли після нічного відпочинку розум звільнений від багатьох турбот, які переривають думку. Іншим більше подобається вивчати [Писання] в тихі години після роботи, коли клопоти дня закінчилися і вже не відволікають; тоді день закінчується з відчуттям миру й заспокоєння, яке приходить завдяки спілкуванню з Писаннями.

Можливо, важливішим є не стільки години дня, скільки чітко встановлений час для регулярного вивчення [Писань]. Було б ідеально, якби вдалося виділяти по годині щодня; але якщо так багато часу виділити не вдається, то вивчення [Писань] по півгодини щодня дасть доволі хороші результати. Чверть години--це зовсім мало часу, однак дивовижно, як багато додаткової інформації та знань можна набути за цей час стосовно якоїсь важливої теми. Важливо, щоб ви ніколи нічому не дозволяли заважати вашому вивченню [Писань].

Комусь більше подобається вивчати [Писання] самому, але корисно робити це разом з кимось. Сім'ї отримають дуже багато благословень, якщо мудрі батьки і матері збирають навколо

себе своїх дітей, разом з ними читають зі сторінок Писань, а потім ясно обговорюють чудові історії та думки, і роблять це так, щоб всім це було зрозуміло. Часто молодь і малі діти виявляють дивовижне розуміння основної релігійної літератури, і вони дуже вдячні за неї.

Нам слід читати [Писання] не безладно, а систематично, за складеним планом їх вивчення. Дехто читає певну кількість сторінок за графіком або визначену кількість розділів щодня або щотижня. Якщо людина читає для задоволення, це може бути цілком виправдано і може приносити радість, однак це не є змістовним вивченням [Писань]. Краще встановити певний час для вивчення Писань щодня, ніж встановити певну кількість розділів для читання. Іноді ми виявляємо, що на вивчення лише одного вірша піде весь відведений час¹⁰.

Розмірковування над короткою розповіддю з Писань про Яіра відкриває нам величезну глибину в її розумінні і допомагає збагнути її значущість.

Про життя, вчинки і вчення Ісуса можна прочитати швидко. Ці історії у своїй більшості прості, і ці історії розказані просто. Учитель у Своїх вченнях уживав небагато слів, проте кожне з них настільки чітко передає зміст, що всі вони разом створюють для читача ясний образ. Однак іноді можна провести багато годин у роздумах над глибокими думками, висловленими кількома простими словами.

У житті Спасителя був випадок, про який згадують Матвій, Марк і Лука. Істотну частину цієї історії розповів Марк усього у двох коротких віршах і п'яти словах наступного вірша. ...

“І приходять один із старших синагоги, на ймення Яір, і, як побачив Його, припадає до ніг Йому,

і дуже благає Його та говорить: “Моя дочка кінчається. Прийди ж, поклади Свої руки на неї, щоб видужала та жила!” ...

І пішов Він з ним” (Марк 5:22–24).

Цю історію можна прочитати приблизно за тридцять секунд. Вона коротка й нескладна. Перед очима вимальовується ясна

картина, і навіть дитина може легко її переказати. Проте, якщо ми проводимо час в думках та роздумах про неї, то нам відкривається величезна глибина в її розумінні та її значущість. ...

... Ісус і ті, хто був з Ним, тільки-но переправилися через море Галілейське, і безліч людей, які чекали на Нього, зустріли Його на березі неподалік Капернаума. “І приходять один із старших синагоги”. У той час великі синагоги були під головуванням колегії старійшин, яка знаходилася під керівництвом головного з них, тобто начальника. Це був чоловік, до рангу і престижу якого юдеї ставилися з великою повагою.

Матвій не називає ім'я цього головного старійшини, але це робить Марк, додаючи до його титулу слова “на ймення Яір”. Ніде більше в Писаннях не згадується ні цей чоловік, ні його ім'я, крім цього випадку, але завдяки короткому контакту з Ісусом пам'ять про нього живе в історії. Багато, багато життів збереглися в пам'яті, які так і загубилися б у невідомості, якби не дотик руки Вчителя, який викликав значні зміни в думках і діях та привів до нового і кращого життя.

“І, як побачив Його [тобто, коли Яір побачив Ісуса], припадає до ніг Йому”.

Це було чимось надзвичайним для чоловіка такого рангу й престижу, правителя синагоги,---припасти до ніг Ісуса,---до ніг Того, Кого вважали мандрівним учителем, Який мав дар зцілювати. Багато інших людей, які були вченими і мали престиж, бачили Ісуса, проте ігнорували Його. Їхній розум був закритий. Сьогодні те ж саме; перешкоди стоять на шляху багатьох і заважають їм прийняти Його.

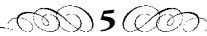
“І [Яір] дуже благає Його та говорить: “Моя дочка кінчається”. Характерно, що це часто трапляється, коли людина приходиться до Христа не стільки змушена своєю власною потребою, скільки відчайдушною потребою дорогої їй людини. Тремтіння, яке ми чуємо в голосі Яіра при його словах “Моя дочка”, викликає в нашій душі співчуття, коли ми думаємо про цього чоловіка з високим становищем в синагозі, який припадає до ніг Спасителя.

Потім звучить величне визнання віри: “Прийди ж, поклади Свої руки на неї, щоб видужала та жила!” Це не тільки слова віри

батька, здоланого горем, але й нагадування нам про те, що все, на що Ісус покладає руки, живе. Якщо Ісус покладає Свої руки на шлюб, той живе. Якщо Він покладає Свої руки на сім'ю, та живе.

А потім ці слова: “І пішов Він з ним”. Ми можемо припустити, що ця подія не була в планах для цього дня. Учитель повернувся, перетнувши море, а там вже безліч людей чекали Його на березі, щоб Він навчав їх. ... Йому на заваді стало благання якогось батька. Він міг би проігнорувати це прохання, оскільки багато інших людей чекали на Нього. Ісус міг би сказати Яїру, що прийде подивитися на його дочку завтра, але “пішов Він із ним”. Якщо ми йдемо слідами Учителя, то чи будемо ми надто зайняті, щоб проігнорувати потреби своїх ближніх?

Немає необхідності читати цю історію до кінця. Коли вони прийшли в дім цього старійшини синагоги, Ісус взяв маленьку дівчинку за руку й підняв її з мертвих. Так само Він підніме і поставить кожну людину для нового і кращого життя, якщо вона дозволить Спасителю взяти її за руку¹¹.

Книга Мормона та Учення і Завіти приведуть нас ближче до Христа.

Книга Мормона

Одне з найважливіших джерел, які Господь дав, щоб допомогти нам у виконанні цієї божественної роботи,---це Книга Мормона, підзаголовком до якої є слова “Ще одне свідчення про Ісуса Христа”. [Президент Езра Тефт Бенсон] рішуче застерігав нас, щоб ми не ставились недбало до читання цієї священної книги Писань і жили за приписами, уміщеними в ній. “Її велична місія,---навчав він нас,---вести людей до Христа [і тим самим до Батька], а все інше є другорядним”. (*Ensign*, March 1986, p. 105). Ми сподіваємося, що ви, брати і сестри, насичуєте свої душі завдяки регулярному читанню Книги Мормона та інших Писань і використовуєте їх у своєму служінні¹².

Книга Мормона є словом Бога. Ми запрошуємо вас читати цей прекрасний літопис. Вона є найважливішою книгою, що існує сьогодні. Читайте її уважно й з молитвою, і якщо ви будете так

робити, Бог дасть вам свідчення про її істинність, як це обіцяно Моронієм (див. Мороній 10:4)¹³.

Саме завдяки читанню й вивченню Книги Мормона та завдяки пошуку з молитвою підтвердження її змісту ми отримуємо свідчення про те, що Джозеф Сміт був пророком Бога і що Церква Ісуса Христа була відновлена на землі¹⁴.

Читання [Книги Мормона] матиме величезний вплив на ваше життя. Вона розширить ваше знання про те, як Бог веде справи з людиною, і викличе у вас більше бажання жити в гармонії з Його євангельськими вченнями. Вона також дасть вам переконливе свідчення про Ісуса¹⁵.

Учення і Завіти

Учення і Завіти---це унікальна книга. Це єдина книга на лиці всієї землі, передмову до якої склав Сам Творець. Більш того, ця книга Писань містить більше прямих цитувань Господа, ніж будь-яка інша існуюча книга Писань.

Це не переклад стародавнього документа, вона має сучасне походження. Це книга одкровенень для нашого часу. Це унікальна й божественна добірка одкровенень, які приходили через пророків Бога в наші дні у відповідь на запитання, проблеми і труднощі, з якими стикалися вони та інші люди. Вона містить божественні відповіді на проблеми реального життя, які стосуються реальних людей. ...

Чи усвідомлювали ви, що завдяки читанню Учення і Завітів ви можете через Писання почути голос Господа? (див. УЗ 18:33--36). ... Той голос просвітлення зазвичай приходиться у ваш розум як "думки", а у ваше серце як "почуття" (див. УЗ 8:1-3). Обіцяння цього свідка є ... доступним для кожного гідного чоловіка, кожної гідної жінки і кожної гідної дитини, які з молитвою прагнуть мати такого свідка. Чи не слід кожному з нас прийняти рішення читати й вивчати ці священні одкровення, міркувати над ними й молитися про них?¹⁶

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Що з вашого досвіду допомогло вам пізнати, що вивчення Писань є “найкориснішим з усіх”? (Див. підрозділ 1). Як нам краще виконувати своє зобов'язання бути “жінками і чоловіками, які глибоко знають Писання”?
- Як вивчення Писань допомагає нам бути більш слухняними? (Див. підрозділ 2). У чому ви побачили, що “слова Христа скажуть вам усе, що вам треба робити”? (2 Нефій 32:3).
- Які аспекти в пораді Президента Хантера стосовно вивчення Писань можуть допомогти вам? (Див. підрозділ 3). Як послідовне, з молитвою, вивчення Писань благословило вас?
- Які цікаві думки можуть прийти до нас із розповіді Президента Хантера про зцілення дочки Яіра? (Див. підрозділ 4). Як роздуми всього над кількома віршами, як в даному випадку, можуть збагатити ваше вивчення Писань?
- Як Книга Мормона та Учення і Завіти допомогли вам більше наблизитися до Спасителя? (Див. підрозділ 5). Як ще ці священні книги вплинули на вас? Можете поділитися власним свідченням про ці Писання зі своєю сім'єю та іншими людьми.

Відповідні уривки з Писань

Ісус Навин 1:8; Притчі 30:5; 1 Нефій 15:23–24; 2 Нефій 3:12; Алма 31:5; 37:44; Геламан 3:29–30; УЗ 98:11

Допомога у вивченні

“Читання, вивчення і розмірковування—це не одне й те саме. Ми читаємо слова й можемо отримувати ідеї. Ми вивчаємо й можемо відкривати для себе певні ситуації та зв'язки у Писаннях. Але коли ми розмірковуємо, то запрошуємо одкровення від Духа. Як на мене, розмірковування—це обдумування і молитва після уважного прочитання і вивчення Писань” (Генрі Б. Айрінг, “Служіть з Духом”, *Ensign* або *Ліягона*, лист. 2010, с. 60).

Посилання

1. "Reading the Scriptures", *Ensign*, Nov. 1979, 65.
2. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 50.
3. "Reading the Scriptures", 64.
4. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 53-54.
5. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 51.
6. "Obedience" (address given at the Hawaii Area Conference, June 18, 1978), 3-5, Church History Library, Salt Lake City; the last paragraph is also in *The Teachings of Howard W. Hunter*, 52.
7. "Eternal Investments" (address to CES religious educators, Feb. 10, 1989), 3; si.lds.org.
8. "Fear Not, Little Flock" (address given at Brigham Young University, Mar. 14, 1989), 2; speeches.byu.edu.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 51-52.
10. "Reading the Scriptures", 64.
11. "Reading the Scriptures", 64-65.
12. "The Mission of the Church" (address given at the regional representatives' seminar, Mar. 30, 1990), 2.
13. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 54.
14. "The Pillars of Our Faith", *Ensign*, Sept. 1994, 54.
15. "Evidences of the Resurrection", *Ensign*, May 1983, 16.
16. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 55-56.

Говард і Клер Хантер

Справжня велич

“Послідовні зусилля, які ми докладаємо для виконання незначних справ у повсякденному житті, ведуть до справжньої величі”.

З життя Говарда В. Хантера

Президент Говард В. Хантер навчав, що справжня велич приходить не від мирського успіху, а від “тисяч непомітних виявів ... служіння й жертвування, саме в них людина віддає, або губить, своє життя заради інших та заради Господа”¹. Президент Хантер жив усе своє життя за цим вченням. Він не прагнув уваги чи визнання інших, а навпаки, кожного дня робив щось, служачи й жертвуючи, і часто ці вчинки залишалися непоміченими.

Один з прикладів, що стосується непомітного служіння Президента Хантера, ---його догляд за дружиною, коли вона більш як десять років боролася зі своєю хворобою. На початку 1970-х років Клер Хантер почала відчувати головні болі і втрату пам'яті. Пізніше в неї було кілька мікроінсультів, внаслідок яких їй стало важко говорити та володіти руками. Коли вона вже почала потребувати постійного догляду за собою, Президент Хантер доглядав за нею скільки міг, незважаючи на те, що мав також виконувати і свої обов'язки апостола. Він домовлявся з кимось, щоб ця людина залишалася з Клер протягом дня, а сам доглядав за нею вночі.

Після крововиливу в мозок, який стався у Клер в 1981 р., вона втратила здатність ходити й говорити. Однак Президент Хантер час від часу допомагав їй вставати з крісла на колесах і міцно тримав її, щоб вони могли потанцювати, як танцювали багато років тому.

Після того як у Клер стався другий крововилив у мозок, лікарі наполягли на тому, щоб її помістити в центр опікування, і вона

залишалася там протягом останніх 18 місяців свого життя. У той період Президент Хантер приходив побачитися з нею кожного дня, за винятком часу, коли був у від'їзді, виконуючи церковні доручення. Повертаючись додому, він з аеропорту їхав прямо до неї. Більшість часу вона або спала міцним сном, або не впізнавала його, однак він все одно говорив їй про свою любов і турбувався, щоб все було зроблено для її зручності.

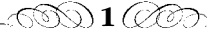
Старійшина Джеймс Е. Фауст, з Кворуму дванадцятьох, пізніше сказав про Президента Хантера, що його “ніжна турбота, яку він з такою любов'ю виявляв до своєї дружини Клер впродовж більш як десяти років, коли вона хворіла, була виявом найблагороднішої відданості чоловіка жінці, яку тільки багато хто з нас бачив у своєму житті”².

Після смерті Президента Хантера хтось із біографів надрукував у журналі *Ensign* уривки з його вчення про справжню велич і, на завершення, зазначив, як ці вчення скеровували його в житті:

“Хоч глибока скромність й заважала Президенту Хантеру коли-небудь застосовувати це визначення особисто до себе, усе ж він повністю відповідав своєму власному визначенню величі. Його велич розвивалася в ті періоди його життя, коли він ще не був відомим і приймав основні для себе рішення: багато працювати, після невдачі пробувати ще раз, допомагати своєму ближньому. Ті властивості виявлялися в його дивовижній здатності добиватися успіху в таких різноманітних починаннях, як музика, юриспруденція, бізнес, міжнародні відносини, теслярська справа, але більш за все в тому, щоб бути “рабом добрим і вірним” [Матвій 25:21]. ...

Чотирнадцятий Президент Церкви виконував Господні завдання так само самовіддано й природно, як він виконував і свою роботу, коли був школярем, молодим батьком, відданим єпископом і невтомним апостолом. Господній виноградник, як його бачив Говард В. Хантер, вимагав постійного догляду, і все, що потрібно було від нього його Учителю,---це щоб він був “рабом добрим і вірним”. Виконував це Президент Хантер зі справжньою величчю, з постійною уважністю, дивлячись на приклад Спасителя, Якому він служив до кінця”³.

Учення Говарда В. Хантера

Мирське визначення величі часто вводить в оману і може спонукати до шкідливих порівнянь.

Багато святих останніх днів щасливі й задоволені тими нагодами, які пропонує їм життя. Та все ж мене непокоїть, що дехто серед нас є нещасливим. Дехто з нас відчуває, що ми не досягаємо ідеалів, яких сподівалися досягти. Особливо мене непокоять ті, хто жив праведно, але вважають---бо вони не досягли у світі чи в Церкві того, що досягли інші,---себе невдахами. Кожному з нас хочеться досягнути якоїсь міри величі в цьому житті. А чому б і ні? Як колись було сказано, в кожному з нас живе гігант, який бореться з тугою за небесною домівкою. (Див. Євр. 11:13–16; УЗ 45:11–14).

Усвідомлення того, хто ми є і ким ми можемо стати, дає нам впевненість, що з Богом, дійсно, не існує нічого неможливого. З часу, як ми дізнаємося, що Ісус хоче, аби ми були сонячним промінчиком, і впродовж часу, коли ми більш докладно дізнаємося про основні принципи евангелії, нас навчають прагнути досконалості. Тож говорити про важливість досягнень не є для нас чимось новим. Труднощі виникають, коли завищені очікування світу змінюють визначення величі.

Що таке справжня велич? Що робить людину великою?

Ми живемо у світі, який, здається, поклоняється своєму власному типу величі і створює свій власний тип героїв. Нещодавне опитування серед молоді віком від вісімнадцяти до двадцяти чотирьох років виявило, що сучасна молодь віддає перевагу тим, хто “сильний, незалежний, всепереможний”, і що вони явно прагнуть мати за взірць у своєму житті тих, хто яскравий і “безмежно багатий”. Упродовж 1950-х років серед героїв були Уїнстон Черчіль, Альберт Швайцер, президент Гаррі Трумен, королева Єлизавета і Хелен Келлер---сліпа й глуха письменниця-викладач. То були постаті, які або допомагали змінювати історію, або визначалися своїм натхненним життям. Сьогодні багато хто з десятки найпопулярніших героїв---це зірки кіно чи інших розважальних програм, що свідчить про зміну в наших позиціях. (Див. *U.S. News & World Report*, 22 Apr. 1985, pp. 44–48.)

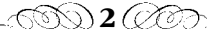

“Справжня велич [приходить від] тисяч непомітних виявів служіння й жертвування, саме в них людина віддає, або губить, своє життя заради інших та заради Господа”.

Це правда, що мирські герої не тримаються дуже довго в суспільній свідомості; а втім ніколи не бракує переможців і тих, хто досяг великих успіхів. Ми мало не щодня чуємо про атлетів, які б'ють рекорди; науковців, які винаходять дивовижні нові пристрої, машини і [технологічні] процеси; та про лікарів, які по-новому рятують життя. Нам постійно представляють надзвичайно обдарованих музикантів і артистів та унікально талановитих художників, архітекторів та будівельників. Журнали, рекламні щити, телевізійна реклама бомбардують нас зображеннями людей з ідеальними зубами і бездоганною зовнішністю, які вбрані в модний одяг і роблять те, що роблять “успішні” люди.

Оскільки нам постійно нав'язують мирське визначення *величі*, то зрозуміло, що ми робимо порівняння між тим, якими є ми, і тим, якими є інші---або якими вони здаються,---а також між тим, що маємо ми, і тим, що мають інші. Хоч робити порівняння, справді, може бути корисним і воно може спонукати нас

зробити багато хорошого й поліпшувати своє життя, однак ми часто дозволяємо упередженим і неправильним порівнянням руйнувати наше щастя, коли вони змушують нас відчувати себе незадоволеними або неадекватними, або невдачами. Іноді ці почуття заводять нас в оману, і ми концентруємося на своїх невдачах, ігноруючи ті аспекти нашого життя, які можуть містити в собі елементи справжньої величі⁴.

Послідовні зусилля, які ми докладаємо для виконання незначних справ у повсякденному житті, ведуть до справжньої величі.

У 1905 р. Президент Джозеф Ф. Сміт охарактеризував справжню велич такими найпроникливішими словами:

“Те, що ми називаємо екстраординарним, дивовижним або унікальним, може запам’ятатися в історії, але воно не відображає того, що відбувається в реальному житті.

Зрештою, добре виконувати те, що Бог призначив як загальний жереб усьому людству, є дійсно справжньою величчю. Бути успішним батьком або успішною матір’ю---це важливіше, ніж бути успішним генералом чи державним діячем” (*Juvenile Instructor*, 15 Dec. 1905, p. 752).

Це твердження викликає запитання: “А що ж Бог призначив “як загальний жереб усьому людству”? Звичайно, це те, що повинно бути зроблено, аби бути хорошим батьком чи хорошою матір’ю, хорошим сином чи хорошою дочкою, хорошим студентом чи хорошим сусідом по кімнаті або хорошим ближнім.

... Послідовні зусилля, які ми докладаємо для виконання незначних справ у повсякденному житті, ведуть до справжньої величі. Особливо це тисячі непомітних виявів служіння й жертвування, саме в них людина віддає, або губить, своє життя заради інших та заради Господа. Це також набуття знань про нашого Небесного Батька та євангелію. Це також приведення інших до віри й належності до Його царства. Зазвичай у світі нічому з цього не приділяється увага і не віддається шана⁵.

 3

Пророк Джозеф дбав про те, щоб кожного дня служити іншим та дбати про них.

Джозефа Сміта загалом не пам'ятають як генерала, мера, архітектора, видавця чи кандидата в президенти. Ми пам'ятаємо його як пророка Відновлення, людину, яка віддано любила Бога і просувала Його роботу. Пророк Джозеф був християнином щодня. Він дбав про незначне, про те, щоб кожного дня служити іншим та дбати про них. Лайман О. Літлафілд тринадцятирічним хлопцем ішов разом з Табором Сіону, який прямував до штату Міссурі. Пізніше він розповідав про один незначний випадок, який все ж був промовистим виявом служіння, характерного для життя Пророка:

“Той похід був надзвичайно виснажливим для всіх, і фізичні страждання разом зі знанням про переслідування, яких зазнавали наші брати, яким ми йшли на допомогу, привели мене одного дня в меланхолійний стан. Коли табір готувався йти далі, я, втомлений і у пригніченому настрої, сидів на узбіччі дороги. Пророк був найзайнятішою людиною в таборі; і все ж, побачивши мене, він залишив усі інші свої обов'язки, які великим тягарем лежали на ньому, щоб сказати дитині втішне слово. Поклавши свою руку мені на голову, він сказав: “Тобі не знайшлося там місця, мій хлопчику? Якщо ні, ми повинні знайти його”. Ця обставина справила на мій розум таке враження, що ні довгий час, ні турботи зрілих років не стерли його” (In George Q. Cannon, *Life of Joseph Smith the Prophet*, Salt Lake City: Deseret Book Co., 1986, p. 344).

В іншому випадку, коли губернатор штату Іллінойс Керлін послав шерифа округи Адамс Томаса Кінга та ще кілька людей у складі пошукового загону, щоб затримати Пророка і доставити його до агентів губернатора штату Міссурі Боггза, шериф Кінг смертельно захворів. В Наву Пророк забрав шерифа до себе додому і впродовж чотирьох днів турбувався про нього, як про брата (там же, с. 372). Незначні, добрі, а втім важливі вияви служіння не були випадковими для Пророка.

Пишучи про відкриття крамниці [пророка Джозефа Сміта] в Наву, старійшина Джордж К. Кеннон повідомляє:

“Пророк Джозеф був християнином щодня. Він дбав про незначне, про те, щоб кожного дня служити іншим та дбати про них”.

“Сам Пророк без жодних вагань брав участь у торговельних та виробничих справах; евангелія, яку він проповідував, була евангелією матеріального спасіння, а також евангелією духовного піднесення; і він був готовий виконувати свою частку практичної роботи. Робив це він без жодної думки про особисту вигоду” (там же, с. 385).

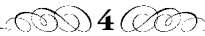
А в одному зі своїх листів Пророк писав:

“[Крамниця з червоної цегли в Наву] була переповнена, і я весь день стояв за прилавком, видаючи товари, як справжній продавець, щоб дати тим, хто був змушений залишитися без звичної Різдвяної чи новорічної вечери, трохи цукру, меляси,

родзинок і т.ін; і щоб самому собі принести радість, бо я люблю служити святим і бути слугою всім, сподіваючись, що буду піднесений у належний для Господа час” (там же, с. 386).

Цю сцену Джордж К. Кеннон прокоментував так:

“Яка ж то була картина! Чоловік, вибраний Господом закласти основу Його Церкви й бути її Пророком та Президентом, радіє і пишається з того, що прислужує своїм братам і сестрам, як слуга. ... У Джозефа не було такого дня, щоб він не відчував, що служив Богу й отримував милість в очах Ісуса Христа, виявляючи доброту й увагу для “найменших з цих” (там же, с. 386)⁶.

Справжня велич приходить завдяки наполегливості в життєвих труднощах і завдяки служінню в такий спосіб, який часто залишається непоміченим.

Бути успішним секретарем кворуму старійшин або вчителем Товариства допомоги, або люблячим сусідом, або уважно слухаючим другом---великою мірою в цьому виявляється справжня велич. Робити все, що тільки можна, борючись зі звичайними труднощами життя---і можливо, зазнаючи при цьому невдачу,---та продовжувати терпіти до кінця й наполегливо долати поточні труднощі життя, коли ця боротьба й ці випробування сприяють розвитку й щастю інших та власному вічному спасінню,---це і є справжня велич.

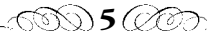
Кожному з нас хочеться досягнути якоїсь міри величі в цьому житті. Багато хто вже має великі досягнення; інші прагнуть досягти величі. Дозвольте мені закликати вас мати досягнення і, в той же час, пам'ятати, хто ви є. Не дайте ілюзії швидкоминучої мирської величі здолати вас. Багато людей гублять свою душу заради таких спокус. Ваше добре ім'я не варто продавати---ні за яку ціну. Справжня велич повинна залишатися справжньою: “Віддані вірі, що предки плекали, вірі, за котру життя віддавали”. (*Гімни*, 2006, с. 155).

Я впевнений, що серед нас є багато великих, непомітних і незабутніх героїв. Я говорю про тих з вас, хто спокійно і послідовно робить те, що повинен робити. Я говорю про тих, хто є завжди поряд і завжди готовий допомогти. Я маю на увазі

незвичайну доблесть матері, яка година за годиною, вдень і вночі, залишається з хворою дитиною й турбується про неї, коли її чоловік працює або навчається. Я додав би й тих, хто добровільно здає свою кров або працює з людьми похилого віку. Я думаю про тих з вас, хто віддано виконує свої обов'язки у священстві й Церкві, і тих із студентів, хто регулярно пише додому, щоб подякувати батькам за їхню любов і підтримку.

Я також говорю про тих, хто допомагає зміцнювати віру інших людей і бажання жити за євангелією,---тих, хто активно працює, щоб фізично, соціально і духовно формувати й змінювати на краще життя інших людей. Я маю на увазі тих, хто є чесними, добрими і старанними у своїх повсякденних справах, а також є слугами Учителя та пастирями Його овець.

Що ж, я не маю наміру применшувати значення великих досягнень світу, які дали нам так багато можливостей і які приносять культуру, порядок та захоплення в наше життя. Я лише пропоную, щоб ми старались більш чітко зосереджуватися в житті на тому, що буде мати найбільшу цінність. Ви будете пам'ятати, що саме Спаситель сказав ці слова: "Хто між вами найбільший, хай слугою вам буде!" (Мт. 23:11)⁷.

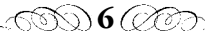

Справжня велич вимагає постійних, невеликих і часом звичайних кроків упродовж довгого періоду часу.

Кожному з нас доводилося бачити людей, які ставали багатими чи успішними майже миттєво---ніби за одну ніч. Але я вважаю, що хоч такий різновид успіху й може прийти до когось без тривалого докладання зусиль, такого поняття як миттєва велич не існує. Досягнення справжньої величі---це довготривалий процес. В ньому можуть траплятися і невдачі. Кінцевий результат не завжди буває чітко помітним, проте, як видається, він завжди вимагає регулярних, послідовних, невеличких і часом звичайних та буденних кроків протягом довгого періоду часу. Ви повинні пам'ятати, що саме Господь сказав ці слова: "З малого виходить те, що є великим!" (УЗ 64:33).

Справжня велич ніколи не буває результатом випадковості або одноразового зусилля чи досягнення. Велич вимагає

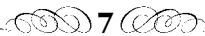
розвитку характеру. Вона вимагає безлічі правильних рішень у щоденному виборі між добром і злом; саме це мав на увазі старійшина Бойд К. Пекер, сказавши: “Упродовж років ці незначні рішення будуть сплітатися разом і ясно покажуть, чого ми варті”. (*Ensign*, Nov. 1980, р. 21). Ті рішення також чітко покажуть, якими ми є⁸.

Часто звичайнісінькі завдання мають найбільший позитивний вплив на інших.

Коли ми оцінюємо своє життя, то важливо дивитися не лише на наші досягнення, але й на умови, в яких ми трудилися. Усі ми різні й неповторні; у всіх нас був різний старт в перегонах життя; кожний з нас має унікальне поєднання талантів і навичок; кожний з нас має свій набір труднощів і проблем, з якими потрібно боротися. Отже, оцінюючи самих себе та свої досягнення, ми повинні брати до уваги не тільки обсяг, значущість і кількість наших досягнень; при такій оцінці слід також враховувати умови, які тоді існували, і вплив, який наші зусилля мали на інших.

Саме цей останній аспект нашої самооцінки---вплив нашого життя на життя інших людей---допомагатиме нам зрозуміти, чому якась звичайна, повсякденна робота буде оцінена так високо. Часто саме повсякденні завдання, які ми виконуємо, мають найбільший позитивний вплив на життя інших людей, порівняний з тим, який світ так часто пов'язує з величчю⁹.

Виконання того, що Бог призначив бути важливим, вестиме до справжньої величі.

Мені здається, що велич, якої Небесний Батько хоче, щоб ми набули, можуть набути всі, хто знаходиться в євангельському неводі. У нас є безліч можливостей робити багато простого й незначного, що зрештою зробить нас величними. Тим, хто присвятив своє життя служінню й жертвуванню своїм сім'ям, іншим людям і Господу, найкраща порада: продовжуйте робити те саме ще більше.

Тим, хто просуває роботу Господа багатьма непримітними, але важливими способами, тим, хто є сіллю землі й міццю світу та опорою кожного народу,---вам ми хотіли б просто висловити своє захоплення. Якщо ви витерпите до кінця і якщо ви доблесні у свідченні про Ісуса, то ви досягнете справжньої величі й одного дня будете жити в присутності нашого Небесного Батька.

Як сказав Президент Джозеф Ф. Сміт: “Давайте не підмінювати справжнє життя штучним”. (*Juvenile Instructor*, 15 Dec. 1905, p. 753). Давайте пам’ятати: виконання того, що Бог призначив бути важливим, потрібним і необхідним, навіть якщо світ може вважати це неважливим і незначним, зрештою приведе до справжньої величі.

Нам слід старатися пам’ятати слова апостола Павла, особливо коли ми нещасливі у своєму житті й відчуваємо, що не досягли жодної форми величі. Він написав:

“Бо теперішнє легке наше горе достачає для нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги,

коли ми не дивимося на видиме, а на невидиме. Бо видиме дочасне, невидиме ж вічне!” (2 Кор. 4:17--18).

Незначне є важливим. Ми пам’ятаємо не суму, дану фарисеєм, а лепту вдови, не могуть і силу війська филистимлян, а сміливість і впевненість Давида.

Давайте ж ніколи не занепадати духом, виконуючи ті щоденні завдання, які Бог призначив бути “звичайним жеребом людини”¹⁰.

Рекомендації для вивчення і навчання

Зпитання

- Чому ми іноді плутаємося в тому, що ж таке справжня велич? (Див. підрозділ 1). Чому мирське визначення величі викликає в деяких людях почуття невдоволення собою і вони відчувають себе нещасливими?
- Чим відрізняється визначення справжньої величі, дане Президентом Хантером, від її мирського визначення? (Див. підрозділ 2). Як знання цього визначення справжньої величі допомагає вам у житті? Поміркуйте над деякими “дрібницями”, які було б добре робити частіше і приділяти цьому більше уваги.

- Що вражає вас у незначних виявах служіння Джозефа Сміта, які описано в підрозділі 3? Які з незначних виявів служіння благословили ваше життя?
- Прогляньте в підрозділі 4 приклади того, з чого складається справжня велич. Як, за вашим спостереженням, люди виявляють справжню велич в такий спосіб?
- Чого ми можемо навчитися з учень, уміщених в підрозділі 5, про те, як досягається справжня велич?
- Які з прикладів ви бачили, коли “повсякденні завдання, які ми виконуємо, мають найбільший позитивний вплив на життя інших людей”? (Див. підрозділ 6).
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера, що знаходяться у підрозділі 7. Як служіння і жертвування приводять до справжньої величі? Як те, що ми “доблесні у свідченні про Ісуса” допомагає нам досягнути справжньої величі?

Відповідні уривки з Писань

1 Самуїлова 16:7; 1 Тимофію 4:12; Мосія 2:17; Алма 17:24–25; 37:6; Мороній 10:32; УЗ 12:8; 59:23; 76:5–6; 88:125

Допомога вчителю

“Коли ви з молитвою готуетесь навчати, вас може бути приведено до думки наголосити на певних принципах. До вас може прийти розуміння, як найкраще викласти якісь ідеї. Ви можете знайти приклади, теми для уроків і натхненні історії в простих випадках із життя. До вас може прийти відчуття, що слід запросити на урок якусь особливу людину. Ви можете згадати особистий досвід, щоб поділитися ним” (*Навчати—немає покликання величнішого* [2000], сс. 47–48).

Посилання:

1. “What Is True Greatness?” <i>Ensign</i> , Sept. 1987, 71.	5. “What Is True Greatness?” 70–71.
2. James E. Faust, “Howard W. Hunter: Man of God”, <i>Ensign</i> , Apr. 1995, 28.	6. “What Is True Greatness?” 71.
3. “President Howard W. Hunter: The Lord’s ‘Good and Faithful Servant’”, <i>Ensign</i> , Apr. 1995, 9, 16.	7. “What Is True Greatness?” 71-72.
4. “What Is True Greatness?” 70.	8. “What Is True Greatness?” 72.
	9. “What Is True Greatness?” 72.
	10. “What Is True Greatness?” 72.

Повертайтеся назад і бенкетуйте за Господнім столом

“Простягніть руку допомоги менш активним і відчуйте радість, що прийде до вас і тих, кому ви допомагаєте”.

З життя Говарда В. Хантера

Говард В. Хантер через день після того, як став Президентом Церкви, звернувся з цим сповненим любові запрошенням до членів Церкви, які не були в ній активними:

“Тим, хто згрішив чи образився, ми кажемо: “Повертайтеся назад”. Тим, кому завдано болю, хто бореться і відчуває страх, ми кажемо: “Давайте ми станемо поруч з вами і витremo ваші сльози”. Тим, хто заплутався і робить помилки на кожному кроці, ми кажемо: “Прийдіть до Бога всієї істини і до Церкви постійного одкровення”. Повертайтеся назад. Залишайтеся з нами. Продовжуйте йти вперед. Будьте віруючими. Все гаразд, і все буде гаразд. Бенкетуйте за столом, поставленим перед вами в Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів, і старайтеся йти за Добрим Пастирем, Який приготував цей стіл. Майте надію, виявляйте віру, самі відчуйте і виявляйте його до інших---милосердя, цю чисту любов Христа”¹.

А через кілька місяців Президент Хантер у своєму першому виступі на генеральній конференції в якості Президента Церкви сказав, що, як він відчув, необхідно й далі робити на цьому наго-лос. “Повертайтеся назад,---повторив він.--- Буквально прийміть запрошення [Спасителя]: “Ідіть за Мною”. ... Він---єдиний вірний шлях; Він---світло для світу”².

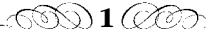

“Кожному з нас слід читати й перечитувати притчу про заблудлу вівцю. ... Я сподіваюся, послання цієї притчі залишить слід в серці кожного з нас”.

Упродовж всього свого життя Президент Хантер допоміг багатьом членам Церкви повернутися до активності в ній. Розповідаючи про один випадок зі своїх молодих років, він сказав:

“Єпископ мого приходу призначив мене бути приходським учителем для брата, який хвалився тим, що є найстаршим дяконом в Церкві. У ті часи домашнє вчителювання називалося приходським вчителюванням. Його проблема була в тому, що він любив грати в гольф у неділю. Руки опускалися, бо місяць за місяцем ми зустрічалися з ним та його дружиною, а жодного видимого прогресу так і не було. Але нарешті було сказано потрібне йому слово, і воно знайшло відгук в його серці. І слово це було *завіт*. Ми спитали його: “Що для вас означає завіт хрищення?” Вираз його обличчя змінився, і ми вперше помітили в ньому серйозність. Урешті-решт він став приходити на наші уроки, залишив гольф і повів свою дружину в храм”³.

Учення Говарда В. Хантера

Притча про забудлу вівцю вчить нас шукати тих, хто загубився.

Перше Президентство [поширило] серед членів Церкви важливе запрошення ... :

“Тим, хто перестали бути активними в Церкві, і тим, хто стали її критиками, ми кажемо: “Повертайтеся назад. Повертайтеся назад і бенкетуйте за Господнім столом, і знову куштуйте солодкі й приємні плоди дружнього спілкування зі святими”.

Ми впевнені, що багато хто прагнув повернутися, але їм було ніяково це зробити. Ми запевняємо вас: ви будете прийняті з розкритими обіймами, і вам простягнуть руки, готові допомогти”. (*Ensign, March 1986, p. 88*).

Я думаю, усі ми були вражені цим великодушним закликком, схожим на заклик пророка Алми в Книзі Мормона стосовно запрошення, даного Господом. Він сказав:

“Тож Він посилає запрошення всім людям, бо руки милості простерті до них, і Він каже: Покайтеся, і Я прийму вас.

Дійсно, Він каже: Прийдіть до Мене, і ви скуштуєте від плоду дерева життя; так, ви будете їсти і пити хліб і воду життя вільно;

Так, прийдіть до Мене і принесіть діяння праведності”. (Алма 5:33–35).

Кожному з нас слід читати й перечитувати притчу про загублену вівцю у п'ятнадцятому розділі Євангелії від Луки, починаючи з четвертого вірша:

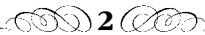
“Котрий з вас чоловік, мавши сотню овець і загубивши одну з них, не покине в пустині тих дев'ятидесяти й дев'яти, та й не піде шукати загинулої, аж поки не знайде її?

А знайшовши, кладе на рамена свої та радіє.

І, прийшовши додому, скликає він друзів і сусідів, та й каже до них: “Радійте зо мною, бо знайшов я вівцю свою тую загублену” [Лука 15:4–6]. ...

Пророк Джозеф Сміт значно змінив один вірш, як це видно у Перекладі Джозефа Сміта. Там написано: “Котрий з вас чоловік, мавши сотню овець і загубивши одну з них, не покине в пустині тих дев'ятидесяти й дев'яти, *та й не піде в пустиню шукати загинулої, аж поки не знайде її?*” (ПДС, Лука 15:4; курсив додано).

Цей переклад вказує, що пастир залишає свою благополучну отару та йде в пустиню, тобто йде у світ, шукати того, хто загубився. Загубився від чого? Загубився від отари, де є захист і безпека. Я сподіваюся, послання цієї притчі залишить слід в серці кожного з нас⁴.

**Господь очікує, що ми будемо Йому,
Пастирю, помічниками і знайдемо тих,
хто бореться або загубився.**

Як ми можемо допомогти тим, хто збився з дороги у пустині?

Зважаючи на сказане Учителем, що слід залишити дев'яносто дев'ять овець і йти в пустиню, щоб знайти одну, ту, що загубилася, і зважаючи на запрошення Першого Президентства тим, які перестали бути активними в Церкві або стали її критиками, “повернутися назад”, ми запрошуємо вас долучитися до спасіння душ. Простягніть руку допомоги малоактивним та відчуйте

радість, яка прийде до вас і до тих, кому ви допомагаєте, якщо ви й вони візьмете участь у поширенні запрошень повернутися назад та бенкетувати за Господнім столом.

Господь, наш Пастир, очікує, що ми будемо Йому помічниками і знайдемо тих, хто бореться або загубився. Ми не можемо сказати, як це зробити, але коли ви долучаетесь до цієї справи і прагнете натхнення, то ваші зусилля увінчаються успіхом у ваших територіях, ... колах і приходах. Деякі коли відповіли на попередні прохання й мали дивовижний успіх.

У словах відомого гімну звучить до нас заклик Спасителя:

*“Слухай, тебе Він благає,
Просить, щоб ти допоміг:
“Підемо разом шукати
Любих овечок Моїх!”*

І в цьому гімні, який ми часто співаємо, сказано, якою має бути наша відповідь:

*“Хай наші долі прикрасить
Праці важкої вінець.
Браття, невтомно шукаймо
Божих ягнят і овець”.*

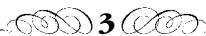
(Гімни, с. 130).

Якщо ми будемо це робити, до нас прийдуть вічні благословення⁵.

Шукати загублених, непостійних і заблукалих---це Господня справа. ... Благання Алми в молитві є гарним нагадуванням про священність нашого завдання:

“О Господи, даруй нам, щоб ми могли мати успіх у приведенні [душ] знову до Тебе через Христа.

Дивись, о Господи, їхні душі дорогоцінні”. (Алма 31:34–35)⁶.

Наша велика мета---допомогти людям повернутися в Божу присутність.

Протягом багатьох років Церква докладала величезні зусилля, щоб повернути малоактивних до активності в ній. ... І все для

*“О Господи, даруй нам, щоб ми могли мати успіх у
приведенні [душ] знову до Тебе через Христа. Дивись, о
Господи, їхні душі дорогоцінні” (Алма 31:34–35).*

чого? А щоб спасти душі наших братів і сестер та переконатися, що у них є обряди піднесення.

Коли я служив президентом колу в Лос-Анджелеській території, ми з радниками попросили наших єпископів ретельно відібрати чотири або п'ять подружніх пар, які б хотіли свого подальшого розвитку в Церкві. Дехто з них були малоактивними, інші були новонаверненими, однак вони були мотивовані до духовного розвитку. Ми збирали їх разом у класі в колі та навчали євангелії. Замість того, щоб наголошувати на особливому значенні храму, ми зосередилися на глибших стосунках з нашим Небесним Батьком і Його Сином, Ісусом Христом. Наш ретельний відбір привів до успіху, і більшість з цих подружніх пар стали активними й відвідували храм.

Дозвольте мені розповісти про [ще один] випадок. ... В одному з наших приходів був брат, який не відвідував жодні збори. Його дружина не була членом Церкви. Вона була дещо вороже налаштована, тому ми не могли посилати до них домашніх вчителів. Єпископ знайшов підхід до цього брата, сказавши йому, що цей брат мав стосунки зі Спасителем, які йому потрібно розвивати і зміцнювати. Цей брат пояснив єпископу, що

вся проблема--в його дружині, яка не належить до Церкви; тож єпископ поговорив з нею, наголосивши на тому ж--на стосунках з Господом, які потрібно розвивати. Як і раніше, вона нічого не хотіла сприймати, проте зраділа, дізнавшись, що святі останніх днів вірили в Христа, і тому дещо послабила свою оборону.

Успіх не прийшов відразу, але ті, хто відвідував цю сім'ю, продовжували наголошувати на важливості стосунків цієї пари з Господом. З часом та жінка стала поводитися дружньо і, врешті-решт, погодилася прийти зі своїм чоловіком на заняття у класі в колі, навчання в якому проводили члени вищої ради. Ми робили наголос на завіті, який укладає людина при хрищенні, та на інших завітах. Зрештою вона стала членом Церкви, а він--успішним провідником священства. ...

Мене вражає твердження на титульній сторінці Книги Мормона, яке відображає одну з цілей цієї священної книги: "Щоб вони [дім Ізраїля в останні дні] мали змогу знати *завіти Господа*". (Курсив додано). Як президентство колу, ми відчули, що для малоактивних наголошувати треба саме на цьому. Ми старалися привернути їхню увагу до великої важливості завітів, які вони уклали з Господом; потім ми навчали їх важливості завіту хрищення та додаткових завітів, які вони могли б укласти і які об'єднали б їх як вічну сім'ю⁷.

Цілковита мета Церкви, яка спокійно досягається на місцевому рівні,--підготувати людей, щоб їм повернутися у присутність Бога. Цього можна досягнути лише завдяки тому, що вони пройдуть обряди й укладуть завіти у храмі⁸.

Наші зусилля зосереджені на тому, щоб зробити спасительні завіти й обряди євангелії доступними для всього людства: для не членів Церкви--через нашу місіонерську роботу; для малоактивних--через старання потоваришувати з ними та активізувати їх; для активних членів Церкви--через відвідування Церкви і служіння в ній, а для тих, хто вже пішов за завісу,--через роботу з викуплення за померлих⁹.

Ми ведемо вперед до однієї мети, яка існує для кожного окремого члена Церкви. Тобто всі мають пройти обряди євангелії та укласти завіти з нашим Небесним Батьком, щоб вони могли

повернутися в Його присутність. Це---наша велика мета. Обряди і завіти дають можливість досягнути тієї божественної природи, завдяки якій ми знову повернемося в Його присутність. ...

Пам'ятайте цю мету: запрошувати всіх прийти до Христа. ...

Я свідчу, мої брати і сестри, про Його божественність і силу спасти тих, хто прийде до Нього зі скрушеним серцем і упокореним духом. Завдяки обрядам і Його Святому Духу кожна людина може стати чистою¹⁰.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Президент Хантер закликає кожного члена Церкви читати й перечитувати притчу про загублену вівцю (див. підрозділ 1; Лука 15:4–7). Які послання ви отримали з цієї притчі та інших вчень з першого підрозділу? Поміркуйте, як ці вчення можуть скеровувати вас, коли ви служите в Церкві?
- Якою є ваша відповідальність, коли ви допомагаєте Господу, Який є Пастирем? (Див. підрозділ 2). Як ми можемо допомогти людям повернутися до активності в Церкві? Як були благословенні ви (або хтось із ваших знайомих) людиною, яка простягла вам руку допомоги, коли ви “боролися або заблудилися”?
- Чого ми можемо навчитися з випадків, про які розповідає Президент Хантер у підрозділі 3? Як може наголошування на завітах допомогти членам Церкви повернутися до активності в ній?

Відповідні уривки з Писань

Езекііль 34:1–16; Лука 15:11–32; Іван 10:1–16, 26–28; 13:35; 1 Івана 1:7; Мосія 18:8–10; Геламан 6:3; 3 Нефій 18:32; Мороній 6:4–6; УЗ 38:24

Допомога у вивченні

Принцип---це істина, яка направляє у прийнятті рішень і у вчинках. “Читаючи, запитуйте себе: “Якого принципу євангелії навчає цей уривок? Як саме я можу застосувати його у житті?” (Навчати---немає покликання величнішого (2000), с. 17).

Посилання

1. In Jay M. Todd, "President Howard W. Hunter: Fourteenth President of the Church", *Ensign*, July 1994, 5.
2. "Make Us Thy True Undershepherds", *Ensign*, Sept. 1986, 9.
3. "Make Us Thy True Undershepherds", *Ensign*, Sept. 1986, 9.
4. "Make Us Thy True Undershepherds", 7–8.
5. "Make Us Thy True Undershepherds", 9.
6. "The Mission of the Church" (address given at the regional representatives' seminar, Mar. 30, 1990), 4.
7. "Make Us Thy True Undershepherds", 8–9.
8. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 218.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 245–246.
10. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 218.

Храм в Месі, шт. Аризона, де Президент Говард В. Хантер був запечатаний зі своїми батьками в 1953 р.

Храм—це величний символ нашого членства в Церкві

“Найглибше бажання мого серця—це щоб кожен член Церкви був гідним увійти до храму”.

З життя Говарда В. Хантера

Мати Говарда В. Хантера була відданим членом Церкви все своє життя, а ось його батько не був охрищений, аж поки Говарду не виповнилося 19 років. Пройшли роки, і ось коли Говард був президентом колу в Каліфорнії, члени цього колу поїхали в храм у Месі шт. Аризона, виконувати храмову роботу. Перед початком сесії президент храму попросив його звернутися до тих, хто зібрався в каплиці. Цього дня у Президента Хантера був день народження, йому виповнилося 46 років. Пізніше він так написав про події того дня:

“Коли я говорив до присутніх, ... у каплицю увійшли мої батько і мати, одягнені в біле. У мене й гадки не було, що мій батько підготувався до своїх храмових благословень, хоч мати давно вже палко бажала цього. Мене настільки переповнили почуття, що я не міг далі говорити. Президент Пірс [президент храму], ставши біля мене, пояснив причину такої паузи. Коли того ранку мої батько і мати прийшли в храм, вони попросили президента [храму] не казати мені, що вони тут, бо хотіли зробити мені сюрприз на день народження. Цей день народження мені ніколи не забути, бо того дня вони отримали свій ендаумент і я мав привілей бути свідком їхнього запечатування, після якого я був запечатаний до них”¹.

Трохи більше ніж через 40 років, коли Говард В. Хантер вперше публічно виступив у якості Президента Церкви, одне з його основних послань до членів Церкви було таким: треба шукати благословень храму з більшою відданістю². Він і далі наголошував на цьому посланні впродовж всього служіння

Президентом Церкви. Виступаючи на ділянці храму Наву в червні 1994 р., він сказав:

“Раніше цього ж місяця я розпочав своє служіння, висловивши своє глибоке бажання, щоб все більше й більше членів Церкви ставали гідними храму. Як і в дні [Джозефа Сміта], наявність гідних членів Церкви, які мають ендаумент, є основною вимогою для побудови царства в усьому світі. Храмова гідність вказує на те, що наше життя знаходиться в гармонії з волею Господа і що ми здатні отримувати Його скерування у своєму житті”³.

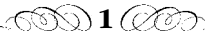
Через кілька місяців по тому, у січні 1995 р., відбулося освячення храму в Баунтіфул, шт. Юта; воно для Президента Хантера стало останнім публічним заходом. У молитві освячення він просив, щоб благословення храму збагатили життя всіх, хто буде входити в нього:

“Ми смиренно молимося, щоб Ти прийняв цю споруду, і нехай Твої благословення перебувають на ній. Нехай тут буде присутній Твій дух, і нехай Він скеровує всіх, хто буде служити в ньому, щоб святість панувала в кожному місці. Нехай всі, хто входять, мають чисті руки й непорочне серце. Нехай вони зміцнюються у своїй вірі і виходять з відчуттям миру, прославляючи Твоє святе ім'я. ...

Нехай цей Дім надає духовний мир всім, хто бачить його велич, а особливо ж тим, хто входить в нього, щоб виконати священні обряди для себе та зробити роботу для своїх близьких, які вже за завесою. Дай їм відчуті Твою божественну любов і милість. Нехай у них буде привілей сказати, як сказав Автор псалмів у давнину: “Солодко щиру розмову провадимо, і ходимо до Божого дому серед бурхливого натовпу”.

“Освячуючи цю священну споруду, ми переосвячуємо саме своє життя для Тебе і Твоєї роботи”⁴.

Учення Говарда В. Хантера

Ми закликаємо зробити храм величним символом нашого членства в Церкві.

Служачи в цьому своєму священному покликанні [Президента Церкви], я запрошував усіх членів Церкви зробити храм Господа

величним символом їхнього членства в ній та небесною оправою для їхніх найсвятіших завітів.

Коли я роздумую про храм, я думаю про такі слова:

“Храм---це місце навчання, де розкриваються глибокі істини, що стосуються Божого царства. Це місце миру, де розум може зосередитися на духовному, а турботи світу можуть бути відкладені вбік. У храмі ми укладаємо завіти слухатися законів Бога, і обіцяння, які даються нам і виконання яких завжди залежать від нашої вірності, простягаються у вічність” (*The Priesthood and You, Melchizedek Priesthood Lessons—1966, Salt Lake City: The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1966, p. 293*).

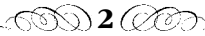
Це Сам Господь у Своїх одкровеннях, даних нам, зробив храм величним символом для членів Церкви. Подумайте про ставлення і праведну поведінку, на які нам вказав Господь через пророка Джозефа Сміта у Своїй пораді, адресованій святим у Кертленді, коли вони готувалися до побудови храму. Ця порада все ще є слушною:

“Організуйте себе; приготуйте кожен потрібну річ; і встановіть дім, саме дім молитви, дім посту, дім віри, дім навчання, дім слави, дім порядку, дім Бога” (УЗ 88:119). Чи таке ставлення й така поведінка справді відображає те, чого кожен з нас бажає і яким прагне бути? ...

... Для того, щоб храм дійсно був символом для нас, ми повинні бажати, щоб так це було. Ми повинні жити так, щоб бути гідними відвідувати храм. Ми повинні виконувати заповіді нашого Господа. Якщо ми зможемо жити за взірцем, показаним Учителем, і приймемо для себе Його вчення та приклад як неперевершений взірець, то побачимо, що бути гідними храму, бути послідовними й вірними в усіх сферах свого життя---неважко, бо ми будемо віддано дотримуватися єдиної, священної норми у поведінці й переконаннях. Удома чи на базарній площі, у школі чи після того як заняття закінчилися, ми щось робимо зовсім самі чи знаходимося на концерті разом з багатьма іншими людьми, наш курс буде ясным, а наші норми---очевидними.

Здатність відстоювати свої принципи, жити чесно і з вірою за своїми переконаннями---ось що є найважливішим. Така відданість істинному принципу---в нашому особистому житті, в

наших домах і сім'ях та всюди, де ми зустрічаємося з іншими людьми і впливаємо на них,---і є, по суті, тією відданістю, якої вимагає від нас Бог. Це вимагає взяти на себе зобов'язання---яке приймається всією душею, якого вдумливо дотримуються, яке вічно оберігається,---зобов'язання дотримуватися принципів, які, як ми знаємо, є істинними і знаходяться в заповідях, даних Богом. Якщо ми будемо вірними й відданими Господнім принципам, тоді завжди будемо гідними храму, і Господь та Його святі храми будуть величними символами нашого учнівства⁵.

Кожному з нас слід прагнути бути гідним, щоб отримати храмову рекомендацію.

Найглибше бажання мого серця—це щоб кожен член Церкви був гідним увійти до храму. Господь буде задоволеним, якщо кожен дорослий член Церкви буде гідним діючої храмової рекомендації і носитиме її з собою. Те, що нам слід робити і чого не слід робити, аби бути гідними храмової рекомендації, є саме тим, що забезпечить наше щастя як особисте, так і сімейне⁶.

Наш Небесний Батько чітко зазначив: ті, хто входять в храм, повинні бути чистими і вільними від гріхів цього світу. Він сказав: “І якщо Мої люди збудують дім Мені в ім'я Господа і не дозволять нічому нечистому увійти в нього, щоб його не було осквернено, Моя слава буде на ньому; ... Але якщо його буде осквернено, Я не ввійду в нього, і Моєї слави не буде там; бо Я не ввійду в несвяті храми” (УЗ 97:15, 17).

Можливо, вам буде цікаво знати про те, що в минулому Президент Церкви підписував кожен храмову рекомендацію. Ось наскільки сильно перші Президенти відчували, що гідність є необхідною умовою для входження в храм. У 1891 р. ця відповідальність була передана єпископам і президентам колів, які ставлять вам кілька запитань стосовно вашої гідності, щоб визначити, чи гідні ви храмової рекомендації. Ви повинні знати, що очікується від вас, щоб вам була видана храмова рекомендація.

Ви повинні вірити в Бога, Вічного Батька, і в Його Сина Ісуса Христа, і в Святого Духа. Ви повинні вірити, що це--- Їхня священна й божественна робота. Ми закликаємо вас щодня

“Єпископи і президенти колів ... ставлять вам кілька запитань стосовно вашої гідності, щоб визначити, чи гідні ви храмової рекомендації”.

працювати над зміцненням вашого свідчення про нашого Небесного Батька і Господа Ісуса Христа, Дух Якого ви відчуваєте, --це Святий Дух, Який свідчить вам про Їхню реальність. Пізніше у храмі ви більше дізнаєтесь про Божество через настанови та обряди, що були відкриті через одкровення.

Ви повинні підтримувати генеральних авторитетів та місцевих керівників Церкви. Піднімаючи свою руку під прямим кутом, коли називаються імена цих провідників, ви тим самим показуєте, що будете підтримувати їх у виконанні їхніх обов'язків й виконувати поради, які вони дають вам.

Це не просто виявлення пошани до тих, кого Господь покликав головувати. Скоріше, це визнання того факту, що Бог покликав пророків, провидців і одкровителів, а також інших як генеральних авторитетів. Цим ви зобов'язуєтесь дотримуватися настанов, що надходять від головуючих чинів Церкви. Так само ви маєте відчувати лояльність до єпископа і президента колу та інших церковних провідників. Непідтримка тих, кому надані повноваження, є несумісною зі служінням у храмі.

Ви повинні бути морально чистими, щоб увійти у святий храм. Закон цнотливості вимагає, щоб ви не мали статевого стосунку ні з ким, крім вашого чоловіка або вашої дружини. Ми особливо заохочуємо вас остерігатися принад Сатани, щоб вам не заплямувати свою моральну чистоту.

Ви повинні гарантувати, що у ваших стосунках з членами сім'ї немає нічого такого, що суперечило б ученням Церкви. Ми особливо радимо [молоді] слухатися [їхніх] батьків у праведності. Батьки повинні ретельно дбати, щоб їхні стосунки з членами сім'ї були в гармонії з євангельськими вченнями, і ніколи не дозволяли собі жорстокого поводження або зневаги.

Щоб увійти в храм, ви повинні бути чесними з іншими в усьому. Як святі останніх днів, ми маємо священне зобов'язання ніколи не обманувати, тобто бути чесними завжди. Сама основа нашої чесності опиняється під загрозою, коли ми порушуємо цей завіт.

Щоб мати право отримати храмову рекомендацію, ви маєте старатися виконувати свої обов'язки в Церкві, відвідувати причасні збори, збори священства та інші збори, на яких вам необхідно бути. Ви повинні також старатися виконувати всі правила, закони і заповіді євангелії. Вчіться ... , щоб прийняти покликання та інші обов'язки, які приходять до вас. Беріть активну участь в житті ваших приходів та філій і будьте тими, на кого ваші провідники можуть покладатися.

Щоб увійти в храм, ви повинні бути платником повної десятини й жити за Словом мудрості. Ці два повеління, прості за своєю настановою, але надзвичайно важливі для нашого духовного зростання, є істотними при визначенні нашої особистої гідності. Багаторічне спостереження показало: ті, хто віддано сплачують свою десятину і дотримуються Слова мудрості, зазвичай вірні в усьому іншому, що стосується права увійти у святий храм.

Це не те, до чого можна поставитися легковажно. Як тільки нас було визнано гідними увійти в храм, то ми можемо виконувати обряди, які є найсвятішими з тих, що виконуються будь-де на землі. Ці обряди стосуються того, що є вічним⁷.

3

Виконання храмової роботи приносить великі благословення людям особисто і сім'ям.

Як це чудово для нас---мати привілей піти в храм за благословеннями особисто для себе. Потім, після того як ми сходили в храм за благословеннями особисто для себе, у нас є чудовий привілей виконати роботу за тих, хто пройшов життям до нас. Цей аспект храмової роботи---у безкорисливій праці. Але коли ми виконуємо храмову роботу задля інших, до нас за це приходять благословення. Тому-то й не повинно нас дивувати, що Господь справді бажає, аби Його народ був народом, який мотивований ходити у храм. ...

... Ми повинні ходити [в храм] не тільки задля своїх померлих родичів, але також і за особистими благословеннями, що приходять завдяки храмовому поклонінню, завдяки святості й безпеці, що існують в тих священних і посвячених стінах. Відвідуючи храм, ми більше й повніші дізнаємося про мету життя і важливість спокутної жертви Господа Ісуса Христа. Нехай же храм, храмове поклоніння і храмові завіти та храмовий шлюб стануть нашою найвищою земною метою і найкращим досвідом земного життя⁸.

Відвідуючи храм, ми досягаємо кількох цілей: ми дотримуємося настанов Господа виконати обрядову роботу для самих себе, ми благословляємо наші сім'ї через виконання обрядів за печатування і ми ділимося нашими благословеннями з іншими, виконуючи за них те, що вони не можуть виконати самі. Крім цього, наші думки стають натхненними, ми наближуємося до Господа, шануємо священство й робимо своє життя духовним⁹.

Ми отримуємо особисті благословення, відвідуючи храм. Говорячи, які благословення приходять в наше життя завдяки відвідуванню храму, старійшина Джон А. Уідтсоу стверджував:

“Храмова робота ... дає чудову нагоду підтримувати живими наші духовні знання й силу. ... Могутня перспектива вічності відкривається перед нами у святих храмах; ми спостерігаємо за часом---від його невизначеного початку і до його нескінченного кінця; і драма вічного життя розгортається перед нами. Потім я більш ясно бачу своє місце серед того, що є у всесвіті,

моє місце в Божих цілях; і я краще можу визначити себе там, де знаходжусь, і я краще можу оцінити й зважити, відокремити й організувати загальні, звичайні обов'язки свого життя, щоб ніщо дрібне не давило на мене чи не позбавляло мене бачення більш важливого, що дав нам Бог” (in Conference Report, Apr. 1922, pp. 97–98)¹⁰.

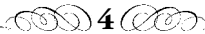
Поміркуйте над величними вченнями, що містяться в молитві освячення Кертлендського храму, в молитві, яка, за словами пророка Джозефа Сміта, була дана йому через одкровення. Це та молитва, яка продовжує благословляти нас індивідуально, як сім'ї і як народ через силу священства, яку Господь дав нам, щоб застосовувати в Його святих храмах.

“А тепер, Святий Батьку,---благав пророк Джозеф Сміт,---ми просимо Тебе допомогти нам, Твоєму народові, Твоєю благодаттю ... , щоб нас було знайдено гідними у Твоїх очах, щоб мати здійснення обіцянь, які Ти дав нам, Твоєму народові, в даних нам одкровеннях;

Щоб Твоя слава могла бути на Твоєму народові. ...

І ми просимо Тебе, Святий Батьку, щоб Твої слуги могли йти з цього дому, озброєні Твоєю силою, і щоб Твоє ім'я було на них і Твоя слава оточувала їх, і щоб Твої ангели взяли їх під опіку” [УЗ 109:10–12, 22]¹¹.

Відвідування храму формує духовність. Відвідування храму--одна з найкращих програм, які ми маємо в Церкві для розвитку духовності. Воно повертає серця дітей до їхніх батьків і серця батьків до їхніх дітей (див. Малахія 4:6). Воно сприяє згуртованості і єдності сім'ї¹².

Тож поспішаймо у храм.

Давайте ділитися зі своїми дітьми духовними почуттями, які виникають у нас у храмі. І давайте більш переконливо і більш відкрито навчати їх, розказуючи належним чином про те, що можемо розказати, стосовно призначення дому Господа. Тримайте зображення храму у своєму домі, щоб ваші діти могли бачити його. Навчайте їх про призначення дому Господа. Нехай вони

з юного віку планують іти туди і залишатися гідними цього благословення. Давайте підготуємо кожного місіонера гідно увійти в храм і щоб досвід у храмі став для них ще яскравішим, ніж отримання покликання на місію. Давайте планувати, що наші діти візьмуть шлюб у храмі, давайте навчати їх цьому і благодати про це. Давайте підтвердимо ще рішучіше, ніж будь-коли в минулому, що для нас має значення, де ми одружуємося і якою владою нас оголошують чоловіком і дружиною¹³.

Господу приємно, що наша молодь гідна ходити в храм і виконувати вікарне хрищення для тих, хто не мав можливості бути охрищеним за життя. Господу приємно, коли ми гідні ходити в храм, щоб особисто укласти з Ним завіти і бути запечатаними як пари і як сім'ї. І Господу приємно, коли ми гідні ходити в храм, щоб виконати ті самі спасительні обряди для тих, хто помер, багато з яких нетерпляче чекають, щоб ці обряди були виконані задля них¹⁴.

Тим, хто ще не отримав свої храмові благословення або хто ще не має діючої храмової рекомендації, я дозволю собі порадити зі смиренням і любов'ю працювати над тим, щоб настав день, коли ви зможете увійти в дім Господа. Він пообіцяв тим, хто вірний своїм завітам: "Якщо Мої люди прислухатимуться до Мого голосу і до голосу Моїх слуг, яких Я призначив вести Мій народ, ось, істинно Я кажу вам, їх не буде зрушено з цього місця" (УЗ 124:45). ... Я обіцяю вам, що ваша особиста духовність, стосунки з чоловіком чи дружиною, а також сімейні стосунки будуть благословлені і зміцнені, якщо ви будете регулярно відвідувати храм¹⁵.

Давайте будемо народом, який відвідує храм і який любить храм. Давайте ходити в храм настільки часто, наскільки дозволяють час, кошти та особисті обставини життя. Давайте ходити [в храм] не тільки задля своїх померлих родичів, але також і за особистими благословеннями, що приходять завдяки храмовому поклонінню, завдяки святості й безпеці, що існують в тих священних і освячених стінах. Храм—це місце краси, місце одкровення, місце миру. Це дім Господа. Храм---святий для Господа. Храм має бути святим для нас¹⁶.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера, що знаходяться у підрозділі 1. Як ми можемо “зробити храм Господа величним символом [нашого] членства”?
- Прогляньте вимоги, що висуваються для отримання храмової рекомендації, як вони окреслені у підрозділі 2. Як життя за цими вимогами благословило вас і вашу сім’ю? Чому від нас вимагається намагатись бути “чистими й вільними від гріхів світу”, коли ми входимо в храм?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно благословень, що приходять завдяки виконанню храмової роботи (підрозділ 3). Як участь у храмових обрядах благословила вас і вашу сім’ю? Як вам мати більшу користь від благословень храму? Ви можете пригадати випадок, коли відчували духовну силу або скерування в храмі? Якщо ви ще не були в храмі, подумайте, як вам підготуватися, щоб отримати це благословення.
- Як саме ми можемо допомогти дітям і молоді дізнатися про храми та викликати любов до них? (Див. підрозділ 4). Як ми можемо допомогти дітям і молоді мати бажання укласти шлюб у домі Господа? Чому важливо, щоб ми ходили в храм “настільки часто, наскільки дозволяють час, кошти та особисті обставини життя”?

Відповідні уривки з Писань

Псалми 55:14; Ісая 2:2–3; УЗ 97:12–17; 110:6–10; 124:39–41; 138:53–54; Путівник по Писаннях, “Храм”

Допомога вчителю

“Часто урок вміщує матеріалу більше, ніж ви зможете подати впродовж виділеного вам часу. У таких випадках вам слід відібрати матеріал, найкорисніший для тих, кого ви навчаєте” (Навчання---немає покликання величнішого [2000], с. 98).

Посилання:

1. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 135.
2. Див. Jay M. Todd, "President Howard W. Hunter: Fourteenth President of the Church", *Ensign*, July 1994, 4–5.
3. "The Temple of Nauvoo", *Ensign*, Sept. 1994, 62–63.
4. Текст молитви освячення храму в Баунтіфуд, шт. Юта, in "Magnificent Edifice' Consecrated to [the] Lord", *Church News*, Jan. 14, 1995, 4.
5. "The Great Symbol of Our Membership", *Ensign*, Oct. 1994, 2, 5.
6. "Exceeding Great and Precious Promises", *Ensign*, Nov. 1994, 8
7. "Your Temple Recommend", *New Era*, Apr. 1995, 6–9.
8. "A Temple-Motivated People", *Ensign*, Feb. 1995, 5.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 240.
10. "We Have a Work to Do", *Ensign*, Mar. 1995, 65.
11. "The Great Symbol of Our Membership", 4.
12. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 239–240.
13. "A Temple-Motivated People", 5.
14. "The Great Symbol of Our Membership", 5.
15. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 240–241.
16. "The Great Symbol of Our Membership", 5.

*Батьки Говарда В. Хантера: Джон Вільям (Вілі)
Хантер і Неллі Мері Расмуссен Хантер*

Прискорення сімейно-історичної і храмової роботи

“Господь справді підтримуватиме нас, якщо ми будемо якнайстаранніше дотримуватися цієї заповіді—досліджувати сімейну історію та виконувати храмову роботу”.

З життя Говарда В. Хантера

Сімейна історія завжди була близькою для серця Говарда В. Хантера. Ще з юнацтва він дуже зацікавлено слухав розповіді про своїх предків. Ставши дорослішим, він доволі багато часу приділяв дослідженню історії своєї сім'ї¹. У 1972 р., виконуючи в Європі церковне доручення, він разом зі своєю дружиною, Клер, відвідав місця в Данії, де жили його предки. В одному із сіл він знайшов у ту церкву, в якій був охрищений прадід Президента Хантера, Расмуссен, і в яку та сім'я ходила на богослужіння. Цей випадок збільшив вдячність Президента Хантера за своїх предків по материнській лінії. Він також відвідав ті місця в Норвегії й Шотландії, де жили його інші предки².

Син Президента Хантера, Річард, так згадував про любов свого батька до сімейної історії:

“Він усе своє життя був завзятим дослідником. Він часто відривався від своєї юридичної практики, щоб поїхати в Лос-Анджелеську публічну бібліотеку та попрацювати в її великому відділі генеалогії. Він зберігав результати своїх досліджень, записи сімейних груп, карти родоводу та розказані йому історії, власноручно ним записані в реєстраційних журналах.

Іноді я їздив з ним на різні конференції, на яких він мав виконувати певні доручення. Він клав кілька таких реєстраційних

журналів у багажник машини, а коли конференція закінчувалась, він казав: “А давай-но заїдемо на кілька хвилин в дім до [такого-то] кузена. Є кілька дат, які я хочу перевірити”. Ми їхали додому до [того] кузена. Він діставав з багажника реєстраційні журнали, і невдовзі обідній стіл в кімнаті вкривався записами сімейних груп.

Якщо хтось із членів сім’ї хотів переконатися, чи правильна знайдена ними інформація, вони дзвонили або писали тату, щоб перевірити ті факти, бо знали, що в нього є правильна інформація. Робота, яку він робив, була грандіозною”³.

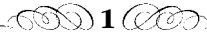
Одного разу, а це трапилося, коли Президент Хантер служив у Кворумі дванадцятьох, його домашні вчителі під час візиту сказали: “Ми хочемо показати вам наші записи сімейних груп, які підготували. ... У нас цього вечора немає часу, щоб подивитися ваші, але коли прийдемо наступного разу, то ми хотіли б глянути на них”.

“Мене це дуже зацікавило,---розказував Президент Хантер.---Я працював місяць, готуючись до наступного візиту домашніх учителів”⁴.

З 1964 по 1972 р. Говард В. Хантер головував над Генеалогічним товариством шт. Юта (див. с. 19). У 1994 р. під час зборів, на яких вшановували Президента Хантера та відзначали 100-річчя цього Генеалогічного товариства, він сказав:

“Напередодні мого вісімдесят сьомого дня народження я озираюся з подивом назад---на гобелен, зітканий Господом у розвитку храмової і сімейно-історичної роботи. Коли я був президентом Генеалогічного товариства шт. Юта, ми лише уявляли собі, з яким величезним прискоренням почне розвиватися ця робота. Тепер же ми спостерігаємо, що по всьому світу відбувається щось чудове. Євангелія рухається вперед, щоб прийти до кожного народу, коліна, язика і всіх людей. Храми розташовані по всій землі, і дух Іллі торкається сердець багатьох членів Церкви, які виконують сімейно-історичну та храмову обрядову роботу небувалими до цього темпами”⁵.

Учення Говарда В. Хантера

Храми будуються для виконання обрядів, які є необхідними для спасіння й піднесення Божих дітей.

Храми є священними для найближчого спілкування Господа з тими, хто отримує найвищі і найсвятіші обряди святого священства. Саме в храмах те, що є земним, поєднується з тим, що є небесним. ... Велика Божа сім'я буде об'єднана завдяки спасительним обрядам євангелії. Призначення храмів---виконання в них вікарної роботи за померлих і обрядів для живих⁶.

Євангелія, яка проголошується світові святими останніх днів, --це євангелія Ісуса Христа, як вона відновлена на землі у цьому розподілі, і вона призначена для викуплення всього людства. Сам Господь відкрив, що є необхідним для спасіння й піднесення Його дітей. Серед цього необхідного є храми, які зводяться для виконання обрядів, що не можуть бути виконані в жодному іншому місці.

Коли це пояснюють людям з усього світу, які приходять і дивляться на наші храми, то вони найчастіше запитують, які обряди виконуються у храмах.

Хрищення за померлих

У відповідь ми часто спершу пояснюємо обряд, відомий як хрищення за померлих. Ми зазначаємо, що багато християн вірять, що у момент смерті наш статус перед Господом визначається для всієї вічності, бо хіба Христос не сказав Никодиму: "Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не родиться з води й Духа, той не може увійти в Царство Боже" (Іван 3:5)? Однак ми знаємо, що багато людей померло без обряду хрищення, а отже, відповідно до сказаного Христом Никодиму, вони не зможуть увійти у Царство Боже. Тоді виникає питання: Бог справедливий?

Відповідь: звичайно, Бог справедливий. Очевидно, що в словах Спасителя Никодиму є припущення, що хрищення може бути виконане для тих людей, які померли, не будучи охрищеними. Пророки останніх днів сказали нам, що хрищення є земним обрядом, який може виконуватися тільки живими. Тоді

як можуть бути охрищеними померлі, якщо цей обряд можуть виконувати тільки живі? Ось про це й писав апостол Павло коринтянам, ставлячи запитання:

“Бо що зроблять ті, хто христяться ради мертвих? Коли мертві не воскресають зовсім, то нащо вони ради мертвих і христяться?” (1 Кор. 15:29)⁷.

Хіба це резонно, щоб люди, які жили на землі й померли без можливості охриститися, були позбавлені її впродовж вічності? Чи є щось безпідставне у виконанні живими хрищень за померлих? Мабуть, найчудовішим прикладом вікарної роботи за померлих є Сам Учитель. Він віддав Своє життя як вікарну Спокуту, щоб усі, хто помер, жили знову і мали життя вічне. Він зробив для нас те, чого ми не могли б зробити самі за себе. Подібним чином і ми можемо виконувати обряди за тих, хто не мав можливості виконати їх у [своєму] житті⁸.

Ендаумент

Ендаумент---це ще один обряд, який виконується в наших храмах. Він складається з двох частин: перша з них---це ряд настанов, а друга---це обіцяння, або завіти, що їх людина, яка отримує ендаумент, дає, або складає,---обіцяння жити праведно і відповідно до вимог євангелії Ісуса Христа. Ендаумент---це обряд, призначення якого дати велике благословення святим---як живим, так і померлим. Тому це також обряд, що виконується живими заради померлих людей; він виконується для тих, за кого вже було виконано хрищення.

Целестіальний шлюб

Ще одним храмовим обрядом є целестіальний шлюб, в якому дружина запечатується до чоловіка, а чоловік запечатується до дружини на вічність. Звичайно, ми знаємо, що громадянські шлюби закінчуються з настанням смерті; а вічний шлюб, укладений в храмі, може існувати вічно. Діти, народжені чоловіком і дружиною після укладання вічного шлюбу, автоматично запечатаються до своїх батьків на вічність. У випадку, коли діти народилися до того, як дружина була запечатана до свого чоловіка, виконується храмовий обряд запечатування, завдяки якому ці

“Справді не існує роботи, рівної тій, що виконується в храмі”.

діти можуть бути запечатані до своїх батьків на вічність; також діти можуть бути вікарно запечатані до померлих батьків. ...

Усі ці обряди священства є необхідними для спасіння й піднесення дітей нашого Небесного Батька⁹.

2

Призначення сімейно-історичної роботи---зробити благословення храму доступними для всіх людей.

Безсумнівно, по цей бік завіси нам необхідно виконати дуже багато роботи. ... Будівництво храмів має величезне значення для нас самих і для людства, і наша відповідальність стає зрозумілою. Ми повинні виконувати храмову обрядову роботу священства, яка необхідна для нашого власного піднесення; потім ми повинні виконувати таку ж необхідну роботу для тих, у кого не було можливості прийняти евангелію за час їхнього життя. Виконання роботи за інших здійснюється в два етапи: на першому досліджується сімейна історія, щоб встановити наших предків; а на другому виконуються храмові обряди, щоб дати нашим предкам ті ж можливості, що надаються живим.

Однак дуже багато членів Церкви мають лише обмежений доступ до храмів. Вони стараються зробити все, що в їхніх силах. Вони наполегливо досліджують сімейну історію і виконали за багатьох храмів роботу. З іншого боку, є багато членів Церкви, які залучилися до храмової роботи, але не досліджують історію ліній власної сім'ї. І хоч вони виконують божественне служіння, допомагаючи іншим, усе ж вони втрачають благословення, не розшукуючи своїх померлих родичів, на необхідність чого божественно вказано пророками останніх днів.

Мені пригадується один аналогічний випадок, що стався кілька років тому. Закінчуючи збори посту й свідчень, єпископ зауважив: “Сьогодні ми духовно зміцнювалися, слухаючи свідчення одне одного. Це тому, що ми постилися відповідно до Господнього закону. Проте ніколи не забуваймо, що закон цей складається з двох частин: ми постимося, утримуючись від їжі й питва, і ми віддаємо заощаджені завдяки цьому кошти до єпископської комори для тих, кому повезло в житті менше”. Потім він додав: “Я сподіваюсь, що ніхто з нас не залишиться сьогодні тільки з половиною благословення”.

Мені відомо, що ті, хто залучається до досліджень сімейної історії, а потім виконує храмову обрядову роботу для тих, чий імена вони знайшли, відчують додаткову радість від отримання обох половин цього благословення.

Більш того, померлі з нетерпінням чекають, коли святі останніх днів знайдуть їхні імена, а потім підуть у храми, щоб виконати для них храмові обряди, аби вони могли бути звільнені з їхньої в'язниці у духовному світі. Усім нам необхідно знаходити радість в цій прекрасній праці любові¹⁰.

Призначення сімейно-історичної роботи---зробити благословення храму доступними для всіх людей: і для живих, і для померлих. Коли ми відвідуємо храм і виконуємо роботу за померлих, у нас з'являється глибоке відчуття рідства з Богом і краще розуміння Його плану для спасіння людського роду. Ми вчимося любити ближніх, як самих себе. Справді не існує роботи, рівної тій, що виконується в храмі¹¹.

 3

Давайте будемо доблесними у прискоренні нашої сімейно-історичної і храмової роботи.

Коли ми виконуємо роботу в храмі за тих, хто залишив цей світ, слід пам'ятати натхненну пораду Президента Джозефа Ф. Сміта, який сказав: “Завдяки нашим зусиллям заради них їхні ланцюги неволі впадуть з них і темрява навколо них розсіється, щоб світло засяяло над ними, щоб у духовному світі вони почули, що їхні діти в цьому світі виконали за них роботу, щоб вони разом з вами раділи виконанню цих обов'язків” [Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт, 1999, с. 244]¹².

Ця священна [сімейно-історична і храмова] робота постійно перебуває в серці й розумі Першого Президентства і Кворуму дванадцятьох. Я говорю від імені всіх Братів, коли дякую людям, які зробили цінний внесок у виконання спасительних обрядів для тих, хто вже за завісою. ... Ми вдячні армії волонтерів, які рухають вперед цю важливу роботу по всьому світу. Дякую вам за все, що ви так добре робите.

Пророк Джозеф Сміт стверджував: “Найвеличнішим обов'язком, покладеним на нас Богом у цьому світі, є знаходити своїх померлих” [Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт (2007), с. 481]. Він також стверджував: ... “Святі, які нічого не роблять заради своїх померлих родичів, цим ставлять під загрозу своє власне спасіння” [Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт, с. 477].

Маючи таке ж розуміння цього важливого одкровення, Президент Бригам Янг сказав: “Ми маємо для виконання роботу, яка настільки ж важлива у своїй сфері, як робота Спасителя була важливою у своїй сфері. Наші батьки не можуть стати досконалими без нас; ми ж не можемо стати досконалими без них. Вони зробили свою роботу і тепер сплять. Нині ми покликані виконати роботу, яка є нашою; робота ця--найвеличніша з усіх робіт, які людина будь-коли виконувала на землі” (*Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe, Salt Lake City: Deseret Book Co., 1941, р. 406).

Кожний пророк, який вів цю Церкву від днів Джозефа Сміта донині, неодноразово повторював цю саму грандіозну істину.

Скеровувана цими істинами, Церква від початку цього розподілу залучена до роботи спасіння і піднесення, яка виконується заради всіх синів і дочок Бога, незалежно від того, коли вони жили на землі.

Ми, хто живе в ці дні, є тими, кому Бог призначив ще до народження бути в цьому розподілі Його представниками на землі. Ми--з дому Ізраїлевого. У наші руки дано священні повноваження бути спасителями на горі Сіон в останні дні [див. Овдій 1:21].

Стосовно храмової і сімейно-історичної роботи у мене є одне незмінне послання: ця робота повинна прискоритися. Робота, яка зараз чекає на своє виконання,--приголомшлива і людському розуму її не охопити. За останній [1993] рік було виконано приблизно п'ять з половиною мільйонів храмових ендаументів за померлих людей, але протягом того року померло приблизно п'ятдесят мільйонів людей. Це може давати підставу вважати роботу, що чекає на нас, марною, однак ми не можемо думати про її марність. Господь справді підтримуватиме нас, якщо ми будемо якнайстаранніше дотримуватися цієї заповіді--досліджувати сімейну історію та виконувати храмову роботу. Велику роботу храмів і все, що підтримує її, необхідно розширювати. Робити це просто необхідно! ...

Мої улюблені брати і сестри, давайте будемо доблесними у прискоренні нашої сімейно-історичної і храмової роботи. Господь сказав: "Нехай роботу стосовно храму Мого та всі інші роботи, які Я призначив вам, буде продовжено і не припинено; і нехай ваша старанність, і ваша наполегливість, і терпіння, і ваші дії подвояться, і ви ні в якому разі не втратите своєї винагороди, каже Господь Саваот" (УЗ 127:4).

Я закликаю вас, щоб ви у своїх стараннях пам'ятали ці слова пророка Джозефа Сміта: "Браття, хіба не підемо ми далі у такій величній справі? Рушаймо вперед, а не назад. Смілівіше, браття; і вперед, вперед до перемоги! Нехай звеселяються ваші серця і радіють надзвичайно. Нехай земля зрине у співі. Нехай мертві виголошують гімни вічної хвали Царю Еммануїлу, Який призначив ще до заснування світу те, що дає нам змогу викупляти їх із в'язниці; бо в'язні вийдуть вільними" (УЗ 128:22).

Я люблю цю роботу. Я знаю, що Господь підготує все, що вимагатиметься, щоб виконати її, якщо ми віддано виконуємо свою частину. Нехай Господь благословить кожного з нас, коли ми робимо свій внесок в цю велику роботу, яку ми повинні виконати в наші дні¹³.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Поміркуйте над вступним реченням у підрозділі 1. Як виконання обрядів у храмі допомогло вам наблизитися до Бога? Яка інформація в цьому підрозділі могла б допомогти вам пояснити призначення храмів людині, яка не розуміє цього?
- Як ви відчули “обидві половини благословення” за дослідження сімейної історії та храмову роботу? (Див. підрозділ 2). Як ви можете залучити дітей та інших членів сім’ї до цієї важливої роботи?
- Проглядаючи учення Президента Хантера у підрозділі 3, поміркуйте, якою важливою для Господа є сімейно-історична і храмова робота. Як сімейно-історична і храмова робота прискорюється сьогодні? Як ми можемо збільшити свою участь в цій роботі?

Відповідні уривки з Писань

Ісаїя 42:6–7; Малахія 4:5–6; 1 Петра 3:18–20; 4:6; УЗ 2; 110:12–15; 124:28–30; 128:15–18; 138:57–59

Допомога у вивченні

Щоб застосувати слова пророка до себе, поміркуйте над тим, як його вчення стосуються вас (див. *Навчати---немає покликання величнішого* [2000], с. 165). Під час вивчення можете запитати себе, як ті вчення можуть допомогти вам, коли у вашому житті виникають тривоги, запитання й труднощі.

Посилання:

1. Див. Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 186.
2. Див. Francis M. Gibbons, *Howard W. Hunter: Man of Thought and Independence, Prophet of God* (2011), 16–18.
3. Неопублікований рукопис Річарда А. Хантера.
4. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 192.
5. “We Have a Work to Do”, *Ensign*, Mar. 1995, 64.

6. "The Great Symbol of Our Membership", *Ensign*, Oct. 1994, 2.
7. "A Temple-Motivated People", *Ensign*, Feb. 1995, 2.
8. "Elijah the Prophet", *Ensign*, Dec. 1971, 71.
9. "A Temple-Motivated People", 2, 4.
10. "A Temple-Motivated People", 4–5.
11. "We Have a Work to Do", 65.
12. Текст молитви освячення храму в Баунтіфул, шт. Юта, в "Magnificent Edifice" Consecrated to [the] Lord", *Church News*, Jan. 14, 1995, 4.
13. "We Have a Work to Do", 64–65.

Причащення від Господньої вечері

“Коли [Ісус] взяв хліб і розламав його, потім взяв чашу і благословив її, Він представив Себе як Агнця Божого, Який забезпечить духовне живлення й вічне спасіння”.

З життя Говарда В. Хантера

Говард В. Хантер виховувався матір'ю, яка була активною святою останніх днів, і хорошим батьком, який на той час не належав до жодної церкви. Його батько не заперечував проти участі сім'ї в Церкві---він навіть час від часу приходив з ними на причасні збори, однак не хотів, щоб його діти охристилися, коли їм виповнилося 8 років. Він вважав, що вони не повинні приймати рішення стосовно цього, поки не стануть дорослішими. Коли Говарду виповнилося 12 років, він не міг отримати Ааронове священство й бути висвяченим в диякони, оскільки не був охрищений. І хоч Говард міг брати участь з молодими чоловіками в інших заходах, усе ж він був глибоко розчарований тим, що не міг разом з ними розносити причастя.

“На причасних зборах я сидів разом з іншими хлопцями,---згадував він.--- Коли для них наставав час розносити причастя, я сповзав униз зі свого стільця. Я почував себе таким непотрібним. Я хотів розносити причастя, але не міг, бо не був охрищений”¹.

Майже через п'ять місяців після свого 12-го дня народження Говард переконав свого батька дозволити йому охриститися. Невдовзі після хрищення він був висвячений в диякони. “Я пам'ятаю, як вперше розносив причастя,---розповідав він.--- Я відчував страх, але й захват від того, що маю такий привілей. Після зборів єпископ похвалив мене за те, як я себе повожив”².

“Ще чиніть на спомин про Мене!” (Лука 22:19).

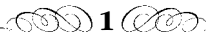
Коли Говард В. Хантер був покликаний служити апостолом, він регулярно брав участь в обряді причастя з іншими генеральними авторитетами в Солт-Лейкському храмі. Старійшина Девід Б. Хейт, який служив зі старійшиною Хантером у Кворумі дванадцятьох, розказав, що йому доводилось чути, як той благословляв причастя:

“Я хотів би, щоб хлопці з Ааронового священства по всій Церкві могли мати таку ж нагоду почути, як старійшина Говард В. Хантер благословляє причастя, як ми її мали в храмі. Він---особливий свідок Христа. Коли я слухав, як він просить нашого Небесного Батька благословити причастя, то відчував, якою глибокою була духовність в його душі. Кожне слово було ясным і змістовним. Він не квапився, не поспішав. Він звертався до нашого Небесного Батька від імені всіх апостолів”³.

Ці розповіді ілюструють благоговіння Президента Хантера, з яким він ставився до священних символів спокутної жертви Христа все своє життя.

Як видно з учень в цьому розділі, одним із шляхів, яким Президент Хантер прагнув допомогти членам Церкви зрозуміти значущість причастя, було пояснити зв'язок причастя з давнім святкуванням Пасхи та розглянути, як цей обряд був запроваджений Спасителем під час пасхальної трапези зі Своїми учнями.

Учення Говарда В. Хантера

Послання Пасхи полягає в тому, що смерть не має постійної влади над нами.

[Пасха]---найдавніше з юдейських свят, під час якого відзначається подія, що передувала отриманню звичаєвого закону Мойсея. Пасха нагадує кожному поколінню про повернення дітей Ізраїля до обіцяної землі і про великі страждання до цього в Єгипті. Під час Пасхи вшановується вихід народу з неволі і рабства до свободи і звільнення. Це старозавітне весняне свято, коли світ природи прокидається до життя, зростання і плодоношення.

Пасха пов'язана з християнським святкуванням Великодня. ... Пасха [і Великдень] свідчать про великий дар, даний Богом,

і про жертву, яка була з цим даром пов'язана. Обома цими великими релігійними святкуваннями проголошується, що смерть “пройде повз нас” і не матиме над нами постійної влади, і що могила не матиме перемоги.

Щоб звільнити дітей Ізраїлевих з Єгипту, Сам Єгова промовляв до Мойсея з палаючого куща на Синаї, кажучи:

“Я справді бачив біду Свого народу, що в Єгипті, і почув його зойк перед його гнобителями, бо пізнав Я болі його. ...

А тепер іди ж, і Я пошлю тебе до фараона, і виведи з Єгипту народ Мій, синів Ізраїлевих!” (Вих. 3:7, 10).

Оскільки фараон був непохитним, багато кар було послано на Єгипет, але “стало запеклим фараонове серце,---і він не відпустив Ізраїлевих синів”. (Вих. 9:35).

У відповідь на ту відмову фараона Господь сказав: “І помре кожен перворідний єгипетської землі від перворідного фараона, що сидить на своїм престолі, до перворідного невільника, що за жорнами, і все перворідне з худоби”. (Вих. 11:5).

Для захисту від цієї останньої і найстрашнішої кари, посланої на єгиптян, Господь наказав Мойсею, щоб діти Ізраїлеві взяли собі, кожний, ягня без вади.

“І нехай візьмуть тієї крові, і нехай покроплять на обидва бокові одвірки, і на одвірок верхній у тих домах, що будуть їсти його в них.

І нехай їдять тієї ночі те м'ясо, спечене на огні, та опрісноки. Нехай їдять його на гірких травах. ...

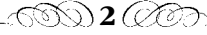
А їсти його будете так: стегна ваші підперезані, взуття ваше на ногах ваших, а палиця ваша в руці вашій, і будете ви їсти його в поспіху. Пасха це для Господа! ...

І станеться, коли запитають вас ваші сини: “Що то за служба ваша?”,

то відкажете: “Це жертва---Пасха для Господа, що обминув був доми Ізраїлевих синів в Єгипті”. (Вих. 12:7-8, 11, 26-27).

Після того як ізраїльтянам вдалося втекти з-під влади фараона і смерть забрала первістків єгиптян, ізраїльтяни зрештою

перейшли Йордан. Написано, що “таборували Ізраїлеві сини в Гілгалі, і справили Пасху ввечері чотирнадцятого дня місяця на ерихонських степах”. (Ісус Навин 5:10). І цієї традиції відтоді дотримувалися в єврейських сім'ях з року в рік, в т.ч. і в сім'ї Йосипа і Марії та малого хлопчика Ісуса⁴.

Під час святкування Пасхи Спаситель запровадив обряд причастя.

Як чітко сказано в Євангелії від Івана, свято Пасхи позначило важливі віхи в земному священнослужінні Христа. На першу Пасху під час Свого священнослужіння Ісус повідомив про Свою Місію, очистивши храм, коли вигнав з-під його порталів грошомінів і продавців тварин. На другу Пасху Ісус продемонстрував Свою владу, учинивши чудо з хлібами й рибою. Христос тут представив символи, які пізніше набудуть навіть ще більшого значення у великій горниці. “Я---хліб життя,---сказав він.--- Хто до Мене приходить,—не голодуватиме він, а хто вірує в Мене,—ніколи не прагнутиме”. (Іван 6:35).

Звичайно, це було святкування Його останньої Пасхи, яке повною мірою відповідало відзначанню цього давнього свята. В останній тиждень Свого земного священнослужіння Ісус вже чітко знав, що буде означати для Нього ось ця Пасха. В усьому вже відчувалася тривога. Матвій пише:

“І сталось, коли закінчив Ісус усі ці слова, Він сказав Своїм учням:

“Ви знаєте, що через два дні буде Пасха,---і Людський Син буде виданий на розп'яття”. (Мт. 26:1--2).

Прекрасно знаючи, що Його чекає, Ісус просить Петра та Івана підготувати все для пасхальної трапези. Він сказав їм, щоб вони спитали у господаря одного дому: “Де кімната, в якій споживу зо Своїми учнями пасху?” (Лука 22:11).

Самотність Його народження, у певному розумінні, дублювалася самотністю Його смерті. Мають нори лисиці і гнізда пташки, а Син Людський не мав де й голови прихилити ні під час Свого народження, ні в останні години Свого смертного існування [див. Матвій 8:20].

“Коли Він взяв хліб і розламав його, а потім взяв чашу і благословив її, Він представив Себе як Агнця Божого”.

Урешті-решт приготування до пасхальної трапези були закінчені; усе було виконано за традицією, якої дотримувалися впродовж півтори тисячі років. Ісус разом зі Своїми учнями сів за трапезу, а після споживання жертвовного агнця й хліба, а також вина на спомин про це стародавнє свято Він навчав їх більш новому й більш священному значенню цього стародавнього благословення від Бога.

Він узяв один з плоских, круглих хлібів із прісного тіста, благословив його і розламав на шматки, які Він роздав апостолам, сказавши: “Це тіло Мое, що за вас віддається. Це чиніть на спомин про Мене!” (Лука 22:19).

Коли наповнили чашу, Він взяв її і, подякувавши, запропонував їм випити з неї, кажучи: “Оця чаша---Новий Заповіт у Моїй крові,

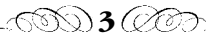
що за вас проливається”. (Лука 22:20). Павло сказав про це так: “Бо кожного разу, як будете їсти цей хліб та чашу цю пити,— смерть Господню звіщаєте, аж доки Він прийде”. (1 Кор. 11:26).

Хліб і вино, а не тварини і трави, стануть символами тіла і крові Великого Агнця, тими символами, які треба благоговійно їсти й пити, щоб завжди пам'ятати Його.

У такий простий, але вражаючий спосіб Спаситель запровадив обряд, який тепер відомий як причастя Господньої вечері. Через страждання в Гефсиманії, жертву на Голгофі та воскресіння з гробниці в саду Ісус виповнив стародавній закон і тим самим розпочав новий розподіл, що ґрунтується на більш високому, більш святому розумінні закону жертви. Від людей вже більше не вимагалось віддавати в жертву перворідних від їхніх отар, тому що Першонароджений Бога прийшов, щоб віддати Себе як “нескінченну і вічну жертву”.

В цьому й полягає велич Спокути та Воскресіння: це не просто звільнення від смерті, а дар вічного життя завдяки нескінченній жертві⁵.

Як це було доречно, що під час дотримання цього стародавнього завіту захисту [пасхальної трапези] Ісус мав запровадити символи нового завіту безпеки—символи Його власних тіла і крові. Коли Він взяв хліб і розламав його, а потім взяв чашу і благословив її, Він представив Себе як *Агнця Божого*, Який забезпечить духовне живлення й вічне спасіння⁶.

Наша участь у причасті є можливістю переглянути наше життя і поновити наші завіти.

Не так давно я ... [мав] привілей відвідати причасні збори в нашому рідному приході. ... Поки священники готували причастя, ми під керівництвом диригента співали:

*“Батьку наш, до Тебе спів
Лине, щоби Ти вділив
Радість, світло і покій
Своїм дітям в день святій”.*

[Гімни, № 94].

Священик стояв на колінах перед розламаним хлібом і молився: “Щоб вони могли їсти в пам’ять тіла Твого Сина, і свідчити перед Тобою, о Боже, Вічний Батьку, що вони бажають узяти на себе ім’я Твого Сина і завжди пам’ятати Його, і дотримуватися Його заповідей”. (УЗ 20:77). Диякони розійшлися по каплиці, щоб рознести розламаний хліб. Один з них підійшов до нашого ряду й тримав біля мене срібну тацю, поки я причащався. Потім я тримав тацю, щоб могла причаститися сестра Хантер, після цього вже вона тримала її для людини, яка сиділа поруч неї. Таким чином таця дійшла до кінця ряду, кожний служив і кожному служили.

Я подумав про події, що сталися ввечері майже дві тисячі років тому, коли Ісус був зраджений. ... Причащення від Господньої Вечері [було] запроваджено, щоб замінити жертвування [тварин] і бути нагадуванням всім, хто причащається, що Він дійсно приніс Себе в жертву за них; і бути додатковим нагадуванням про завіти, які вони уклали, щоб йти за Ним, виконувати Його заповіді й залишатися вірними до кінця.

Коли [я] думав про це, мені згадалася настанова Павла з його послання до церкви в Коринті. Він сказав: “Тому-то, хто їстиме хліб цей чи питиме чашу Господню негідно,—буде винний супроти тіла та крові Господньої!

Нехай же людина випробовує себе, і так нехай хліб їсть і з чаші хай п’є.

Бо хто їсть і п’є негідно, не розважаючи про тіло [Господнє], той суд собі їсть і п’є!” (1 Кор. 11:27--29).

Мені стало неспокійно. Я запитав себе: “Чи ставлю я Бога вище над усе інше і чи виконую я всі Його заповіді?” Я почав роздумувати і прийшов до певного висновку. Укласти завіт з Господом завжди виконувати Його заповіді--це серйозне зобов’язання, і відновлювати цей завіт, приймаючи причастя, є такою ж серйозною справою. Урочисті миті роздумів під час виконання обряду причастя, мають величезне значення. Це миті самоперевірки, самоаналізу, самооцінки--час для роздумів і прийняття рішень.

На цей час вже інший священник стояв на колінах біля столу, молячись, щоб всі, хто п'є, “могли робити це в пам'ять крові Твого Сина, яку було пролито за них; ... що вони завжди пам'ятають Його, щоб Його Дух міг бути з ними”. (УЗ 20:79).

Всі були у спокійних роздумах, тишу порушив тільки плач крихітного немовляти, мати якого швидко пригорнула його до себе. Усе, що порушує тишу під час цього священного обряду, здається недоречним; але, звичайно ж, голос маленької дитини не може викликати невдоволення Господа. Його також колисала любляча мати на початку земного життя, яке почалося у Вифлеємі й закінчилося на хресті Голгофи.

Молоді чоловіки закінчили прислужувати причастя. Потім прозвучали слова підбадьорення і настанов, після них--- заключний гімн і молитва; і священні миті, коли “душа моя тіка від марноти”, добігли кінця [див. “Я молюсь на самоті”, *Гімни*, № 75]. Коли ми поверталися додому, ... до мене прийшла така думка: “Як це було б чудово, якби у всіх людей було розуміння, для чого існує хрищення, та готовність прийняти його; бажання дотримуватися завітів, які складаємо під час цього обряду, служити Господу й жити за Його заповідями; і, крім того, бажання приймати причастя у Суботній день, щоб поновити ті завіти служити Йому й бути вірними до кінця. ...

Відвідування причасних зборів та прийняття причастя зробили той день більш змістовним, і я відчув, що краще зрозумів, чому Господь сказав: “І щоб ти міг повніше утримувати себе незаплямованим від світу, ходи в дім молитви і піднось свої священнодійства в Мій святий день;

Бо істинно це є день, призначений тобі, щоб відпочивати від своїх трудів і виявляти свою відданість Всевишньому”. (УЗ 59:9–10)⁷.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно Пасхи в давньому Ізраїлі (див. підрозділ 1). Що ми можемо

дівнитися про Пасху? Як Пасха пов'язана зі святкуванням Великодня?

- Поміркуйте над розповіддю Президента Хантера про те, як Спаситель запровадив причастя (див. підрозділ 2). Чому ця подія є важливою для вас? Чому причастя є “завітом безпеки” для нас?
- Які враження у вас викликала розповідь Президента Хантера про прийняття причастя, що міститься в підрозділі 3? Що ми можемо дізнатися з цієї розповіді, що зробить причастя більш змістовним для нас? Чому прийняття причастя є для вас благословенням?

Відповідні уривки з Писань

1 Коринтянам 5:7–8; 11:23–29; 3 Нефій 18:3–14; 20:8–9; Мороній 6:5–6; УЗ 20:75–79; 27:1–2

Допомога вчителю

“Навчаючи євангелії, ми повинні смиренно визнати, що істинним вчителем є Святий Дух. Нашим привілеєм є служити інструментами, з допомогою яких Святий Дух може навчати, свідчити, втішати і надихати” (*Навчати---немає покликання величнішого* [2000], с. 41).

Посилання:

1. In Gerry Avant, “Elder Hunter—Packed Away Musician’s Career for Marriage”, *Church News*, May 19, 1985, 4.
2. In J. M. Heslop, “He Found Pleasure in Work”, *Church News*, Nov. 16, 1974, 4.
3. David B. Haight, “The Sacrament”, *Ensign*, May 1983, 13.
4. “Christ, Our Passover”, *Ensign*, May 1985, 17–18.
5. “Christ, Our Passover”, 18–19.
6. “His Final Hours”, *Ensign*, May 1974, 18.
7. “Thoughts on the Sacrament”, *Ensign*, May 1977, 24–25.

Шлюб---вічне партнерство

“Найчудовіше в житті партнерство---у шлюбі, це те партнерство, яке має тривале й вічне значення”

З життя Говарда В. Хантера

Коли Говарду В. Хантеру було 20 років, він зустрів на церковних танцях в Лос-Анджелесі, шт. Каліфорнія, Клер Джефф, вона прийшла туди на побачення з одним з його друзів. Після танців невеличка група молоді пішла на берег океану побродити прибоєм. Говард загубив свою краватку, і Клер запропонувала походити з ним по берегу, щоб допомогти знайти її. Пізніше Говард розповідав: “Наступного разу на вечірку я пішов з Клер, а [мій друг] пішов з кимось іншим”¹.

Наступного року їхні стосунки переросли вже в більш серйозні, і одного весняного вечора, приблизно через три роки після їхньої першої зустрічі, Говард повіз Клер на прекрасне місце, з якого можна було згори дивитися на океан. “Ми [дивилися], як тихоокеанські хвилі накочуються й розбиваються об каміння у світлі повного місяця”,---написав він. Того вечора Говард запропонував Клер вийти за нього заміж, і вона погодилась. “Ми говорили про наші плани,---сказав він,---[і] того вечора ми прийняли багато рішень і кілька дуже суворих правил стосовно нашого життя”².

Говард і Клер були одружені в Солт-Лейкському храмі 10 червня 1931 р. Упродовж наступних 52 років, коли вони виховували своїх синів, служили в Церкві та проходили через свої випробування з вірою, їхня любов тільки міцнішала.

Те, що вони були щасливою парою, для їхньої сім’ї було очевидним. Роберт Хантер, їхній найстарший внук, сказав: “Коли я думаю про дідуся Хантера, то перш за все думаю про його

“У храмі для нас виконується найвищий з обрядів, який можуть отримати чоловіки і жінки,—запечатування чоловіків і дружин разом на вічність”.

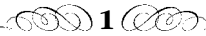
приклад люблячого чоловіка. ... Ви справді могли б відчувати узи любові, що існували між ними двома”³.

Любов Президента Хантера до своєї дружини особливо була помітна під час його догляду за нею в останні десять років її життя, коли вона страждала від серйозних проблем зі здоров'ям. Коли 9 жовтня 1983 р. Клер пішла з життя, це стало для Президента Хантера “страшним ударом”⁴. Він написав, що коли він повернувся додому в день її смерті, “дім здавався холодним, і коли я ходив по ньому, все мені нагадувало про неї”⁵.

Президент Хантер прожив приблизно сім років сам, а потім, у квітні 1990 р., одружився з Ініс Стентон. Шлюбну церемонію для них в Солт-Лейкському храмі виконав Президент Гордон Б. Хінклі. Ініс була джерелом великого втішення й сили для Президента Хантера, коли він служив президентом Кворуму дванадцятьох і Президентом Церкви. Вона багато разів супроводжувала його в поїздках, під час яких він зустрічався зі святими по всьому світу.

Старійшина Джеймс Е. Фауст, з Кворуму дванадцятьох, розповів про те, яким благословенням була Ініс для Президента Хантера: “Після смерті [Клер] він прожив кілька років самотньо, поки не одружився з Ініс. Разом вони пережили так багато щасливих моментів, які залишили по собі чудові спогади”. Потім, звертаючись до сестри Хантер, він сказав: “Ми вдячні вам, Ініс, без міри за те, що ви були йому супутником, любили його й віддано турбувалися про нього. Ви запалили іскру в його очах і принесли йому радість у вінцеві роки його життя й служіння”⁶.

Учення Говарда В. Хантера

Шлюб між чоловіком і жінкою встановлено Богом і призначено, щоб він був вічним.

Господь визначив для нас, що таке шлюб. Він сказав: “Покине тому чоловік батька й матір, і пристане до дружини своєї,---і стануть обоє вони одним тілом” (Матвій 19:5)⁷.

Найчудовіше в житті партнерство---у шлюбі, це те партнерство, яке має тривале й вічне значення⁸.

Маючи знання про план спасіння як про основу, чоловік, що має священство дивиться на шлюб як на священний привілей та зобов'язання. Не добре ні для чоловіка, ні для жінки бути самотніми. Без жінки чоловік недовершений. Міра їхнього сотворіння не може бути виповнена ними одне без одного (див. 1 Кор. 11:11; Мойсей 3:18). Шлюб між чоловіком і жінкою встановлено Богом (див. УЗ 49:15–17). Тільки через новий і вічний завіт шлюбу вони можуть отримати повноту вічних благословень (див. УЗ 131:1–4; 132:15–19)⁹.

Шлюб часто називають партнерством з Богом. Це не просто образний вислів. Якщо це партнерство залишається міцним і активним, то чоловік і жінка будуть любити одне одного так, як вони люблять Бога, і в їхній дім прийдуть добродушність і прихильність, які принесуть вічний успіх¹⁰.

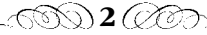
Перший шлюб був здійснений Господом. Це був вічний шлюб, тому що коли відбулася та церемонія, часу як такого не існувало. Церемонія була виконана для пари, яка на той час не була підвладна смерті; отже, за таких обставин ці стосунки ніколи не могли закінчитися. Після падіння наші перші батьки були вигнані із Саду. Вони тоді вже були підвладні смерті, але їм було обіцяне воскресіння. Ніколи не було сказано, що їхньому вічному шлюбу має настати кінець¹¹.

У храмі для нас виконується найвищий з обрядів, який можуть отримати чоловіки і жінки,---запечатування чоловіків і дружин разом на вічність. Ми сподіваємося, що наші молоді люди не будуть погоджуватися ні на що менше, ніж храмовий шлюб¹².

Як і хрищення, храмовий шлюб є заповіддю Господа. Як хрищення є необхідним для прийняття в Церкву, так і храмовий шлюб є необхідним для нашого піднесення у присутності Бога. Він невіддільний від нашої долі. Без нього ми не можемо досягнути наших найвіддаленіших цілей. Не задовольняйтеся нічим меншим.

Ви ж не приймете спосіб хрищення, який існує у світі, чи не так? Бог має Свій спосіб хрищення—зануренням у воду, що виконується тим, хто має на це повноваження. То чому ж ви тоді приймаєте вид шлюбу, що існує у світі? Бог має також і Свій вид шлюбу---це храмовий шлюб¹³.

Я молюся, щоб Господь благословляв усіх нас, аби ми могли усвідомити, для чого існуємо і що повинні зробити, щоб знайти дорогу до піднесення та вічного життя. Складовою вічного плану є шлюб, який ми свято шануємо. Якщо ми готові діяти відповідно до цього, то обряди стають назавжди довічними. Як це чудово---мати це розуміння і мати відкритими для нас ці істини¹⁴.

Вирішуючи, з ким брати шлюб, будьте терпеливими, майте віру й залишайтеся гідними отримання божественної допомоги.

На мою думку, найважливішим рішенням, яке ви повинні прийняти, ...---це рішення, що формує ваше життя для вічності, і рішення це стосується вашого шлюбу. Я впевнений, ви погодитесь зі мною, що це набагато важливіше за все інше, що ви робите в житті, бо ваша робота й ваша професія чи будь-що, чим ви збираєтесь займатися, не є й близько такими ж важливими, як вічні цінності. ... [Рішення стосовно шлюбу] буде позначатися на вас упродовж усієї вічності; воно також буде позначатися на вас і поки ви будете жити тут, на землі¹⁵.

Не ... поспішайте розвивати стосунки без належної завбачливості й натхнення. З молитвою прагніть в цьому питанні Господнього скерування. Залишайтеся гідними, щоб отримати божественну допомогу¹⁶.

Багатьох з вас ... турбують питання залицяння, шлюбу та створення сім'ї. Напевно що ви не знайдете імені людини, яка буде вам майбутньою парою, у видінні Нефія чи в книзі Одкровення; напевно що вам не назве його ангел або навіть ваш єпископ. Це те, що ви повинні зробити самі для себе. Майте віру та будьте слухняними, і благословення прийдуть. Стайтеся бути терпеливими. Не дайте тому, чого ви не маєте, засліпити вас, щоб ви не побачили те, що вже маєте. Якщо ви надто непокоїтеся з приводу шлюбу, то це може завадити самій його можливості. До одруження живіть повномірним та правильним життям і передчасно не тривожтеся про те, як вам буде житися одруженими¹⁷.

“В очікуванні обіцяних благословень ... охоче долучайтесь до хороших справ, в т.ч. займайтеся і власним розвитком”.

В очікуванні обіцяних благословень не слід топтатися на місці, бо не рухатися вперед---це в якійсь мірі деградація. Охоче долучайтесь до хороших справ, в т.ч. займайтеся і власним розвитком¹⁸.

3

У жодному благословенні не буде відмовлено гідним людям, які не одружені.

Це Церква Ісуса Христа, а не церква одружених чи неодружених або будь-яких інших груп чи людей. Євангелія, яку ми проповідуємо,---це євангелія Ісуса Христа, вона містить в собі всі спасительні обряди й завіти, необхідні для спасіння й піднесення кожного, хто хоче прийняти Христа й виконувати заповіді, які дав Він і наш Небесний Батько¹⁹.

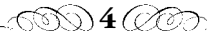
У жодному благословенні, включно з вічним шлюбом і вічною сім'єю, не буде відмовлено будь-якій гідній людині. І хоч у когось на досягнення цього благословення може піти трохи більше часу---може навіть не вистачити й цього земного життя,---та все ж в ньому відмовлено не буде. ...

А тепер дозвольте мені кількома словами дати вам пораду й виразити свою любов.

Вам, *неодружені чоловіки*: Не відкладайте шлюб через те, що у вас ще не найкраща кар'єра і не найкраще фінансове становище. ... Пам'ятайте: ви як носій священства маєте зобов'язання відігравати провідну роль у пошуці вічної супутниці.

Вам, *незаміжні жінки*: В обіцяннях Божих пророків завжди говорилося, що Господь пам'ятає про вас; якщо ви вірні, усі благословення будуть вашими. Бути без шлюбу й сім'ї в цьому житті є лише тимчасовим станом, а вічність—це довгий час. Президент Бенсон нагадав нам, що “час рахується тільки для людини. Бог не випускає з думки вашу вічну перспективу”. (*Ensign*, Nov. 1988, р. 97.) Заповніть життя тим, що є змістовним і вартим уваги.

Вам, хто пережив *розлучення*: Не дайте розчаруванню або відчуттю провалу негативно позначитися на вашому ставленні до шлюбу чи життя. Не втрачайте віри в шлюб або не дозволяйте гіркоті роз'їдати вашу душу й знищувати вас чи тих, кого ви любите або любили²⁰.

Аби шлюб був успішними, необхідно докладати всіх зусиль, щоб жити за євангельськими принципами.

[Шлюб] ...—це засвоєна поведінка. Успіх визначається нашими свідомими, а не інстинктивними зусиллями. Рушійна сила виникає з доброти, справжнього захоплення й турботи про щастя і благополуччя одне одного.

До шлюбу ми дивилися на життя зі своєї власної точки зору, але після того, як переступили цей поріг, ми почали дивитися на нього також і з точки зору того, з ким одружилися. Необхідно йти на жертви та пристосовуватися, і це є виявом підбадьорювання й любові.

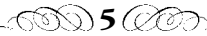
Часто кажуть: щасливий і успішний шлюб не стільки залежить від того, щоб ви уклали його з правильною людиною, як від того, щоб *ви самі були правильною людиною*. Статистичні дані, які вказують на високий рівень розлучень, можуть свідчити про немудрий вибір партнерів. Якби вони одружилися з іншими

людьми, цієї особливої проблеми можна було б уникнути, але, безсумнівно, на її місці могла б виникнути інша. Мудрий вибір партнера відіграє величезну роль в успішності шлюбу, та все ж свідоме старання, щоб повномірно виконувати свою частину, є найважливішим елементом у досягненні цього успіху²¹.

Хоч це й правда, що гідні подружні пари отримують піднесення у целестіальному царстві, усе ж кожний чоловік і кожна жінка, запечатані у вічних узах, повинні індивідуально бути гідними того благословення.

Вічний шлюб буде укладатися між гідним чоловіком та гідною жінкою, які обоє були індивідуально охрищені водою і Духом; які індивідуально прийшли у храм, щоб отримати ендаумент особисто для себе; які індивідуально заявили про свою відданість Богу та своєму партнеру у шлюбному завіті; і які індивідуально дотримуються своїх завітів, роблячи все, чого Бог чекав від них²².

Життя за євангельськими принципами робить шлюб щасливим. ... Якщо двоє людей зможуть жити за євангельськими принципами, то шлюб може бути приємним і він може бути щасливим²³.

Чоловіки та дружини мають трудитися разом над тим, щоб зміцнювати шлюбні узи.

Милосердно і з терпінням ставтеся до недоліків інших

Більшість партнерів мають недоліки. ... Річард Л. Еванс якось сказав: "Можливо, усі ми можемо ладити з досконалими людьми, але наше завдання---ладити з людьми недосконалими" [*Richard Evans' Quote Book* (1971), 165]. У шлюбі ми розуміємо, що не маємо справу з досконалими людьми; ми прагнемо досконалості і прямуємо таким курсом, щоб, як сподіваємося, знайти досконалість, але ми повинні мати розуміння; старатися якнайкраще і робити життя прекрасним. ...

... У Біблії нам сказано: "Любов довготерпить, любов милосердствує" (див. 1 Коринтянам 13:4). Це та любов, якою не легковажать, яка не обмежується задоволенням й відкидається, як одноразовий пластик, а та любов, з якою зустрічають пліч-о-пліч

усі незначні життєві труднощі, зливаючись душами,---і така любов є найвищим виявом людського щастя²⁴.

Єдині серцем

Справді, найщасливіший той шлюб, в якому твоя рана---це моя рана, твій біль---це мій біль, моя перемога---твоя, а мої тривоги---твої. Бути єдиними серцем, душею, тілом, як видається, зараз набагато важче, ніж будь-коли раніше, у світі, де питання, здається, стоїть так: “Що я буду з цього мати?” Надто вже для багатьох партнери по шлюбу стали просто такою собі прикрасою на рукаві, а не частиною серця²⁵.

Вірність у думці, слові й ділі

Чоловік, який має священство, виявляє абсолютну моральну відданість своїй дружині і не дає їй жодної підстави сумніватися в його вірності. Чоловік має любити свою дружину всім своїм серцем й припадати до неї і більше ні до кого (див. УЗ 42:22–26). Президент Спенсер В. Кімбол пояснював:

“Слова *і більше ні до кого* означають всіх і все. Тоді для чоловіка найважливішим в житті стає його дружина, а для дружини---її чоловік, і ніщо: ні соціальне життя, ні професійне життя, ні політичне життя, ні будь-який інтерес чи людина, чи річ ніколи не ставатимуть вище за супутника у шлюбі” (*The Miracle of Forgiveness*, Salt Lake City: Bookcraft, 1969, p. 250).

Господь заборонив і Його Церква засуджує будь-які і всі інтимні стосунки поза шлюбом. Невірність з боку чоловіка розбиває серце його дружини, і він втрачає її довіру й довіру своїх дітей (див. Кн. Якова 2:35).

Будьте вірними своїм шлюбним завітам у думці, слові й ділі. Порнографія, флірт і нездорові фантазії поступово псують характер людини й розбивають фундамент щасливого шлюбу. Ними знищуються єдність і довіра в шлюбі. Той, хто не контролює свої думки і тим самим чинить перелюб у своєму серці, якщо не покається, не матиме Духа, а відкине віру й стане боятися (див. УЗ 42:23; 63:16)²⁶.

Якщо чоловік і дружина будуть “любити одне одного так, як вони люблять Бога, ... в їхній дім прийдуть добродушність і прихильність, які принесуть вічний успіх”.

Ніжність і повага в інтимних стосунках

Тримайтеся вище владної чи недостойної поведінки в ніжних, інтимних стосунках, що існують між чоловіком і дружиною. Оскільки шлюб встановлено Богом, інтимні стосунки між чоловіком і дружиною в очах Бога є законними і гідними поваги. Він наказав, щоб вони були одним тілом й розмножувалися та наповнювали землю (див. Мойсей 2:28; 3:24). Ви маєте любити свою дружину, як Христос полюбив Церкву і віддав Себе за неї (див. Еф. 5:25–31).

Ніжність та повага---і в жодному разі не егоїзм---повинні бути керівними принципами в інтимних стосунках, що існують між чоловіком і дружиною. Кожний партнер повинен бути уважним та чутливим до потреб і бажань іншого. Будь-яка владна, непристойна чи неконтрольована поведінка в інтимних стосунках, що існують між чоловіком і дружиною, засуджується Господом.

Кожний чоловік, який жорстоко поводить себе зі своєю дружиною або фізично чи морально принижує її, винний у тяжкому

гріху і потребує щирого й серйозного покаяння. Розбіжності можна подолати любов'ю й добротою в душі взаємного примиріння. Чоловік має завжди розмовляти зі своєю дружиною з любов'ю й добротою, ставлячись до неї з найбільшою повагою. Шлюб--як та тендітна квітка, ... і його необхідно постійно живити виявами любові й прихильності²⁷.

Уважно вислуховуйте

Багато проблем можна було б швидко вирішити, а з багатьох складних ситуацій вийти, якби ми могли зрозуміти, що бувають часи, коли нам потрібно вислухати. У школі ми засвоювали урок, коли слухали, і не засвоювали його, коли були неуважними. У шлюбі буде повне незрозуміння, якщо ми не хочемо слухати. ... Звичайно, нам потрібно говорити, але ми повинні почути й іншу точку зору, щоб достатньо збільшити своє розуміння для прийняття розумного рішення. Вислуховування часто може багато чого змінити²⁸.

Безкорисливість

Ніяка дружба не встоїть, якщо ґрунтується на пісках егоїзму. Ніякий шлюб не встоїть, якщо в нього немає іншого ґрунту, крім фізичного потягу, і якщо він не має фундаменту з глибшої любові та вірності²⁹.

Ми сподіваємося, що ви, хто перебуває у шлюбі, будете пам'ятати почуття любові, які привели вас до вітваря в домі Господа. Ми засмучуємося серцем, дізнаючись про багатьох, чия любов охолола або хто через егоїзм чи гріх забуває про шлюбні завіти, які вони уклали в храмі, або легковажно ставиться до них. Ми благаємо чоловіків та їхніх дружин мати любов і повагу одне до одного. Дійсно, ми маємо найбільшу надію на те, щоб кожна сім'я була благословенна матір'ю і батьком, які виявляють любов одне до одного, які шанобливі одне до одного і які разом трудяться, щоб зміцнювати шлюбні узи³⁰.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- У підрозділі 1 Президент Хантер підкреслює, що шлюб встановлено Богом і він призначений бути вічним. Як знання про це впливає на ваші стосунки у подружжі? Що для вас означає те, що шлюб є “партнерством з Богом”? Як ми можемо допомогти дітям і молоді підготуватися до шлюбу в храмі?
- Які у вас виникають думки й почуття, коли ви вивчаєте пораду Президента Хантера стосовно рішення з ким брати шлюб? (Див. підрозділ 2).
- Як можуть обіцяння і порада Президента Хантера, уміщені у підрозділі 3, допомогти людям, які ще не одружені? Як ми можемо застосовувати слова Президента Хантера стосовно того, що “це Церква Ісуса Христа, а не церква одружених чи неодружених”?
- Що, на вашу думку, означають слова Президента Хантера стосовно того, що шлюб—це “засвоєна поведінка”? (Див. підрозділ 4). Які ви можете назвати приклади, коли життя за євангельськими принципами зробило чийсь шлюб щасливим? Якщо ви одружені, поміркуйте, що ви можете зробити для повнішого вияву любові до вашого чоловіка чи вашої дружини.
- Поміркуйте над порадою Президента Хантера у підрозділі 5. Як може подружня пара навчитися з більшим терпінням ставитися до недоліків одне одного? Як може подружня пара мати більшу “єдність сердець”? Як може подружня пара виявляти свою вірність у шлюбі думкою, словом й ділом?

Відповідні уривки з Писань

Буття 2:18, 21–24; Кн. Якова 2:27, 31–33; 4 Нефій 1:11; УЗ 42:22; Мойсей 3:19–24; див. також “Сім’я: Проголошення світові”, *Ліагона*, лист. 2010, 3 с. обкладинки

Допомога у вивченні

“Ви найкраще вчитеся євангелії, коли вас учить Святий Дух. Завжди починайте вивчення євангелії з молитви, щоб Святий Дух допомагав вам учитися” (*Проповідуйте Мою євангелію* [2005], с. 18).

Посилання

1. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 72.
2. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 79–80.
3. In Don L. Searle, “President Howard W. Hunter, Acting President of the Quorum of the Twelve Apostles”, *Ensign*, Apr. 1986, 24–25.
4. Gordon B. Hinckley, “A Prophet Polished and Refined”, *Ensign*, Apr. 1995, 34.
5. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 270; див. також 264, 267, 269.
6. James E. Faust, “Howard W. Hunter: Man of God”, *Ensign*, Apr. 1995, 28.
7. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 137.
8. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 130.
9. “Being a Righteous Husband and Father”, *Ensign*, Nov. 1994, 49.
10. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 130.
11. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 132.
12. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 130.
13. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 131–132.
14. “Divine Creation of Women” (address given at the Australia Area Conference, Adelaide, Australia, Nov. 30, 1979), 7, Church History Library, Salt Lake City.
15. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 141–142.
16. “The Church Is for All People”, *Ensign*, June 1989, 77.
17. “Fear Not, Little Flock” (address given at Brigham Young University, Mar. 14, 1989), 4; speeches.byu.edu.
18. “The Church Is for All People”, 77.
19. “The Church Is for All People”, 76.
20. “The Church Is for All People”, 76–77.
21. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 129–130.
22. “The Church Is for All People”, 76.
23. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 137.
24. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 135–136.
25. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 137.
26. “Being a Righteous Husband and Father”, 50.
27. “Being a Righteous Husband and Father”, 51.
28. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 129.
29. In Conference Report, Oct. 1967, 12.
30. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 130–131.

Сім'я "стоїть в житті вище за всі інші інтереси".

Зберігати й захищати сім'ю

“Іноді дім може здаватися просто спільним для всіх місцем, де треба виконувати повсякденні домашні обов'язки, однак прагнення зробити дім успішним має бути найбільшим з усіх наших прагнень”.

З життя Говарда В. Хантера

Говард В. Хантер зростав у люблячій, працелюбній сім'ї, де він навчився від своїх батьків, що створення щасливого дому часто вимагає жертви. Незадовго до свого одруження він приніс жертву, яка, на його відчуття, була необхідною для благополуччя його майбутньої сім'ї.

Говард полюбив музику ще в юному віці. Спочатку він вчився грати на піаніно та скрипці, а потім навчився сам грати на багатьох інших інструментах. Бувши підлітком, він організував свою музичну групу, Hunter's Groonaders, яка грала на танцях та інших подіях в Бойсі, шт. Айдахо, та навколишній місцевості. Коли йому було 19 років, він і його група були найняті грати під час двомісячного круїзу до Азії¹.

Через рік після повернення з круїзу Говард переїхав до Південної Каліфорнії, де продовжував грати з різними музичними групами. У Каліфорнії він також зустрів Клер Джеффс, якій навесні 1931 р. запропонував вийти за нього заміж. За чотири дні до їхнього одруження Говард виступив разом зі своєю групою, а потім склав свої інструменти і вже більше ніколи не грав як професіонал. Грати на танцях та вечірках “у певному сенсі було досить престижно,---казав він,---і я добре заробляв”, однак він відчував, що в дечому такий стиль життя був несумісним з тим життям, яке він уявляв для своєї сім'ї. “Довелося полишити те,

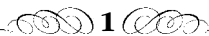
що приносило мені радість, [але] я ніколи не шкодував, що прийняв те рішення”,---сказав він через через багато років².

Говард і Клер були благословенні мати трьох синів: Говарда Вільяма (Біллі), Джона і Річарда. На їхній жаль, Біллі помер немовлям. Хантери робили все, щоб Джон і Річард зростали у згуртованій сім’ї. Говард жив за напруженим розкладом, маючи юридичну практику і церковні покликання, але вони з Клер своїм пріоритетом зробили сім’ю. Ще задовго до того як Церква призначила проводити у вечір понеділка домашній сімейний вечір, Хантери відвели цей вечір для навчання євангелії, розповіді історій, грання в ігри та спільних прогулянок. Часто хлопчикам давалося завдання провести урок.

У Говарда та його синів були спільні інтереси, наприклад, моделювання поїздів. Вони робили поїзди з наборів і конструювали складну залізницю з коліями, прикріпленими до листів фанери. Він згадував: “Однією з наших улюблених розваг було ходити на залізничні двори ... неподалік станції Алхамбра Південно-Тихоокеанської залізниці, щоб знайти ідеї для наших маневрових парків та обладнання”³.

З часом сім’я Президента і сестри Хантер збільшилася, у них було 18 онуків. Крім тривалих відвідувань своїх дітей і онуків, також багато зустрічей Президента Хантера з ними відбувалося “на ходу”, під час пересадок, коли, виконуючи церковні завдання, він летів через Каліфорнію. Оскільки Джон часто брав своїх дітей в аеропорт, щоб вони побачилися зі своїм дідусем під час таких пересадок, вони іноді називали його “дідусем, який живе в аеропорту”⁴.

Учення Президента Говарда В. Хантера

Сім’я є найважливішою організацією в суспільстві, у Церкві і у вічності.

Сім’я є найважливішою організацією у часі й у вічності, і, як така, стоїть в житті вище за всі інші інтереси⁵.

Церква має відповідальність—і повноваження---зберегти й захистити сім’ю як основу суспільства. За взірцем, даним для

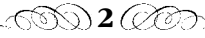
Президент Хантер зі своїми синами, онуками та їхніми сім'ями 2 жовтня 1994 року, у день, коли він був підтриманий як Президент Церкви.

сімейного життя ще до заснування світу, діти мають народжуватися й виховуватися батьком і матір'ю, які є чоловіком і дружиною та перебувають у законному шлюбі. Батьківство---це священний обов'язок та привілей, і діти радо приймаються як "спадщина Господня (Пс. 126(127):3).

Стурбоване суспільство зараз починає бачити, що розпад сім'ї приносить у світ біди, провіщені пророками. Поради й дискусії у світі приведуть до успіху тільки за умови, що вони будуть визначати сім'ю такою, якою Господь відкрив, щоб вона була. "Коли дому Господь не будує, даремно працюють його будівничі при ньому!" (Пс. 126(127):1)⁶.

У прагненні благополуччя людям і сім'ям важливо пам'ятати, що основна одиниця Церкви---це сім'я. Однак, зосереджуючись на сім'ї, нам слід пам'ятати, що у світі, в якому ми живемо, сім'ї не обмежуються лише традиційною групою: батько, мати і діти. Сьогодні сім'ї в Церкві за своїм складом також є й такими: [чоловіки і дружини] без дітей, батьки-одинаки або матері-одиначки з дітьми, та неодружені люди, які живуть самі. ... Кожна з цих сімей повинна відчувати турботу священства. Часто найбільш дбайливої уваги можуть потребувати сім'ї саме з нетрадиційною

структурою. Дбайливі й віддані домашні вчителі необхідні в кожному домі. Обходити увагою не можна нікого⁷.

Батьки є партнерами в керуванні своїм домом і знаходяться під суворим зобов'язанням захищати й любити своїх дітей.

Батьківські обов'язки---найважливіші. Результати наших зусиль матимуть вічні наслідки для нас і хлопчиків та дівчаток, яких ми ростимо. Той, хто стає батьком чи матір'ю, знаходиться під суворим зобов'язанням захищати й любити [своїх] дітей та допомагати їм повернутися до їхнього Небесного Батька. Усі батьки мають розуміти, що Господь не залишить без вини тих, хто нехтує цими обов'язками⁸.

Батьки і матері мають велику відповідальність по відношенню до дітей, які довірені їм, щоб вони про них дбали. ... У книзі Приповісті ми знаходимо таку настанову батькам:

“Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї”. (Приповісті 22:6).

Найкраще навчання, яке можна дати дитині, приходять завдяки прикладу батьків. Батькам потрібно подавати молодим людям приклад для наслідування. Велика сила приходять з того дому, в якому навчають праведних принципів, в якому люблять і поважають одне одного, в якому молитва впливає на сімейне життя і в якому поважається все, що стосується Бога⁹.

Ефективне провідництво в сім'ї ... вимагає багато часу і правильного його використання. Навчання сім'ї й керування нею не повинно перекладатися ... на суспільство, на школу або навіть на Церкву¹⁰.

Чоловік, який має священство, дбає про сім'ю так, як це встановлено Богом. Ваше провідництво в сім'ї є вашою найважливішою і найсвященнішою відповідальністю. ...

Чоловік, який має священство, направляє свою сім'ю в церковному житті, щоб вона пізнавала евангелію та була під захистом завітів і обрядів. Якщо ви хочете мати благословення від Господа, то повинні привести до ладу свої власні доми. Разом зі своєю

дружиною ви створюєте духовний клімат вашого дому. Ваше перше зобов'язання---привести до ладу своє власне духовне життя за допомогою регулярного вивчення Писань та щоденної молитви. Зберігайте і шануйте дане вам священство та укладені вами храмові завіти; заохочуйте свою сім'ю робити те саме¹¹.

Чоловік, який має священство, благоговійно ставиться до материнства. Матерям дано священний привілей “народжувати душі людей; бо цим роботу ... Батька буде продовжено, щоб Його могло бути уславлено” (УЗ 132:63).

... Священство не може виконати своє призначення, а Божі цілі не можуть бути досягнуті без наших помічниць. Матері виконують ту роботу, яку священство виконати не може. За цей дар життя священство повинно мати безмірну любов до матерів своїх дітей.

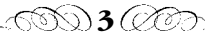
[Брати], шануйте унікальну й божественну роль, призначену вашій дружині як матері в Ізраїлі, та її особливу здатність народжувати і вигодовувати дітей. Ми знаходимося під божественною заповіддю розмножуватися й наповнювати землю і приводити своїх дітей та онуків до світла та істини (див. Мойсей 2:28; УЗ 93:40). Як люблячий партнер, ви разом з нею дбаєте про дітей. Допомогайте дружині управлятися з домашніми справами і підтримувати в належному порядку ваш дім. Допомогайте навчати, виховувати та дисциплінувати ваших дітей.

Ви повинні часто говорити своїй дружині та своїм дітям, що ви шануете й поважаєте її. Дійсно, одне з найкращого, що батько може зробити для своїх дітей,---це любити їхню матір¹².

Чоловік, який має священство, сприймає свою дружину як партнера у керівництві домом і сім'єю. Вона знає про все, що відбувається в сім'ї, й бере участь у прийнятті всіх рішень. Необхідно, щоб в Церкві і в сім'ї був головуючий (див. УЗ 107:21). За божественним призначенням відповідальність головувати в сім'ї лежить на носіїв священства (див. Мойсей 4:22). За Господнім наміром дружина має бути поміччю для чоловіка (у значенні рівноправною *супутницею*), тобто рівноцінною й необхідною напарницею у повноцінному партнерстві. Головування у праведності вимагає розподілу відповідальності між чоловіком і дружиною; вони діють разом, знаючи про всі сімейні справи й беручи

участь в них. Чоловік, який діє, покладаючись виключно на себе або не беручи до уваги почуття і пораду своєї дружини в управлінні сім'єю, тим самим виявляє неправедне домінування¹³.

Ми закликаємо вас, брати, пам'ятати, що священство—це влада, яка діє тільки у праведності. Заслуговуйте повагу й довіру своїх дітей, розвиваючи любов між вами й ними. Праведний батько захищає своїх дітей, знаходячи час, щоб бути з ними на соціальних, освітніх та духовних заходах, в яких вони беруть участь, та під час виконання ними їхніх обов'язків. Відповідальність ніжно любити та виявляти прихильність до своїх дітей лежить як на батьку, так і на матері. Кажіть своїм дітям, що ви любите їх¹⁴.

Наші дома повинні бути місцями любові, молитви і євангельського навчання.

Ми просто повинні мати любов, дотримуватися цілісності та твердих принципів у наших домах. Ми повинні залишатися вірними шлюбу, дітям та моральності. Ми повинні досягати успіху в тих сферах, в яких успіх є найбільш важливим для наступного покоління.

Безумовно, той дім є найсильнішим і найпрекраснішим, в якому кожний рахується з почуттями інших, намагаючись служити іншим, намагаючись жити вдома за принципами, дотримання яких ми демонструємо в більш публічних місцях. Нам потрібно краще старатися, щоб жити за євангелією в наших сімейних колах. Наші дома заслуговують на те, щоб ми якомога відданіше виконували свої зобов'язання. Дитина має право відчувати, що вдома вона у безпеці, що її дім є для неї місцем захисту від небезпеки та зла зовнішнього світу. Щоб було саме так, необхідні єдність та цілісність у сім'ї. Дитині потрібні батьки, які щасливі у своїх стосунках одне з одним, які з радістю трудяться, аби зробити своє сімейне життя ідеальним, які люблять своїх дітей щирою і безкорисливою любов'ю і які віддано служать досягненню успіху своєї сім'ї¹⁵.

Коли про домашній сімейний вечір вперше було оголошено як про офіційну програму Церкви, Перше Президентство заявило: "Якщо святі послухаються цієї поради [проводити домашні вечори], ми обіцяємо їм за це великі благословення. Зросте любов у

сім'ї та послух батькам. Молодь Ізраїля розвиватиме віру в своєму серці і здобуде силу боротися з впливом зла і спокус, що оточують їх". Ми підтверджуємо ці обіцяні благословення тим, хто проводить домашні сімейні вечори.

Вечір понеділка повинен бути відведений для домашнього сімейного вечора. Місцеві провідники повинні забезпечити, щоб церковні будівлі та приміщення були зачинені, щоб приходи й коли не планували на вечір понеділка проведення своїх заходів і щоб ніщо інше не заважало проведенню домашніх сімейних вечорів.

Перш за все домашній сімейний вечір призначений для того, щоб сім'я збиралася разом для вивчення євангелії. Ми нагадуємо усім: Господь наказав батькам навчати своїх дітей євангелії, вчити, як молитися й дотримуватися Суботнього дня. Писання--це найважливіше джерело для навчання євангелії¹⁶.

Моліться сім'єю і увечері, і вранці. Які великі благословення приходять в життя дітей, щочують, як їхні батьки благають Господа про їхнє благополуччя. Безперечно, діти, які перебувають під впливом таких праведних батьків, будуть краще захищені від впливу супротивника¹⁷.

Аби батьки і діти могли краще розуміти одне одного, у Церкві було запроваджено план, відомий як "Сімейна рада". Цю раду скликають і проводять батьки, і на ній мають бути присутні всі члени сім'ї. Це зміцнює сімейні узи, дає дітям відчуття своєї "належності" до сім'ї та переконує їх, що батьки цікавляться їхніми проблемами. Завдяки цим сімейним зборам можна навчити взаємоповазі, відмові від егоїзму, важливості жити вдома за золотим правилом [див. Матвій 7:12] і чистим життям. Навчання сімейному поклонінню Богу та сімейній молитві відбувається разом з навчанням доброти й чесності. Проблема сім'ї, з якою звичайно стикається людина в такому близькому колі, полягає в тому, що нелегко визначити її реальні величину й значення, але коли сім'ї міцні й згуртовані у прагненні служити Богу та виконувати Його заповіді, то багато з наших проблем зникає¹⁸.

[Брати], серйозно ставтесь до вашої відповідальності навчати євангелії вашу сім'ю, регулярно проводячи домашні сімейні

“Ми повинні молитися й ... давати відчутти нашим дітям свою любов і турботу”.

вечори, сімейні молитви, вибираючи час для натхненного читання Писань та інших моментів для навчання. Особливо наголошуйте на підготовці до місіонерського служіння та храмового шлюбу. Як патріарх в домі, застосовуйте дане вам священство, виконуючи відповідні обряди для вашої сім'ї та даючи благословення вашій дружині й дітям. Окрім вашого власного спасіння, брати, для вас не існує нічого настільки ж важливого, як спасіння вашої дружини та дітей¹⁹.

4

**Успішні батьки---це ті, які люблять,
жертвують, піклуються, навчають та служать,
задовольняючи потреби дитини.**

Генеральні авторитети мають привілей зустрічатися і знайомитися з членами Церкви по всьому світу, які постійно жили праведним життям і виховали свої сім'ї під впливом евангелії. Ці святі насолоджувалися великими благословеннями і спокоєм, які можуть прийти---якщо озирнутися назад---завдяки довгочасним і успішним батьківським зусиллям батьків і матерів, дідусів і

бабусь, прадідусів і прабабусь. Безсумнівно, це те, що кожному б з нас сподобалося.

Однак у Церкві і світі є багато тих, хто живе, відчуваючи себе винними і недостойними, тому що хтось із їхніх синів і дочок заблукали або відбилися від отари. ...

... Ми розуміємо, що сумлінні батьки стараються з усіх сил, однак майже всі вони робили помилки. Нікому не вдається розпочати такий проект як батьківство без того, щоб невдовзі не зрозуміти, що буде багато помилок на цій дорозі. Звичайно, наш Небесний Батько знає, віряючи Своїх духовних дітей опіці молодих і недосвідчених батьків, що будуть допущені помилки і неправильні судження. ...

... Кожний з нас є неповторним. Кожна дитина є неповторною. Так само як кожний з нас стартує з різної точки на перегонах життя, і так само як кожний з нас має різні сильні й слабкі сторони і таланти, так само й кожна дитина благословляється її власним особливим набором рис. Ми не повинні вважати, що Господь буде оцінювати успіх однієї людини точно такою ж мірою, як успіх іншої. Як батьки, ми часто вважаємо, що якщо нашій дитині не вдається досягнути якихось надзвичайних успіхів в усьому, то ми зазнали невдачі. Нам слід бути обережними у своїх судженнях. ...

Успішні батьки--це ті, які люблять, жертвують піклуються, навчають та служать, задовольняючи потреби дитини. Якщо ви робили все це, а ваша дитина й далі залишається неслухняною, недисциплінованою або піддається мирському впливу, то цілком можливо, що ви, незважаючи на це, усе ж є успішними батьком чи матір'ю. Можливо, є діти, які прийшли у світ, щоб кидати виклик будь-яким батькам і в будь-яких обставинах. Так само, можливо, є й інші, які будуть благословляти життя майже кожного батька і кожної матері та бути для них радістю.

Мене сьогодні турбує те, що є батьки, які можуть різко критикувати себе і можуть дозволяти цим почуттям зруйнувати їхнє життя, коли насправді вони робили все для них можливе і повинні й далі це робити з вірою²⁰.

Батько чи мати [чия дитина збилася з пуття] не самотні. Наші перші батьки зазнали болю і страждань, бачачи, як дехто з їхніх дітей відкидає вчення вічного життя. (Див. Мойсей 5:27). Пройшли століття, і ось вже Якову довелося дізнатися про заздрість та лихі почуття своїх старших синів до його улюбленого сина Йосипа. (Див. Бут. 37:1--8). Великий пророк Алма, в якого був син на ім'я Алма, багато молився Господу про свого сина-бунтаря, і, безумовно, він дуже непокоївся і тривожився через розбрат та злочестивість, які викликав його син серед людей, що належали до Церкви. (Див. Мосія 27:14). Наш Батько Небесний також втратив багатьох Своїх духовних дітей у світі; Він знає почуття вашого серця. ...

... Не втрачайте надії на хлопця або дівчину, які збилася з пуття. Багато з тих, хто, здавалося, були повністю втрачені, повернулися. Ми повинні молитися і, якщо можливо, давати відчути нашим дітям свою любов і турботу. ...

... Знайте: наш Небесний Батько оцінить любов і жертву, турботу й хвилювання, навіть якщо наші великі зусилля й не увінчалися успіхом. Серця батьків часто аж розриваються, однак їм необхідно усвідомлювати, що основна відповідальність лягає на дитину після того, як батьки навчили її правильних принципів.

... Якою б не була печаль, якою б не була тривога, яким би не був біль і якою б не була мука, шукайте шлях, щоб повернути це на користь---можливо, допомагаючи іншим уникнути таких же проблем, або, можливо, розвиваючи глибше розуміння почуттів інших людей, які так само борються. Безсумнівно, у нас буде глибше розуміння любові нашого Небесного Батька, коли через молитву ми зрештою дізнаємося, що Він розуміє нас і хоче, щоб ми дивилися вперед. ...

Ми ніколи не повинні дозволяти Сатані обдурити нас і подумати, що все втрачено. Давайте пишатися тим хорошим і правильним, що ми вже зробили; відкидаймо й позбуваймося в житті того, що є неправильним; звертаймося за прощенням, силою та втішенням до Господа; а потім рухаймося далі вперед²¹.

 5

**Наші домівки повинні бути святими місцями,
де можуть жити принципи евангелії і
де може перебувати Дух Господа.**

Ми сподіваємося, що у вас не будуть опускатися руки, коли ви стараєтеся виховувати ваші сім'ї у праведності. Пам'ятайте, що це наказав Господь: "Але Мої учні стоятимуть на святих місцях, і їх не зрушити" (УЗ 45:32).

Хоч дехто і вважає, що це сказано про храм, а воно, безсумнівно, так і є, це також стосується і домівок, в яких ми живемо. Якщо ви будете старанно трудитися, щоб вести свої сім'ї у праведності, заохочуючи і беручи участь в щоденній сімейній молитві, читанні Писань, домашньому сімейному вечорі, і будете любити й підтримувати одне одного в житті за евангельськими вченнями, то отримаєте обіцяні Господом благословення для виховання праведних нащадків.

У світі, який стає дедалі все злочестивішим, як необхідно, щоб кожний з нас "стояв на святих місцях" і дотримувався зобов'язання бути вірним і відданим евангельським вченням Ісуса Христа²².

Аби досягнути успіху в сім'ї, батьки повинні мати любов і повагу одне до одного. Чоловіки, носії священства, мають виявляти найвищу повагу до своїх дружин перед дітьми, і дружини мають любити й підтримувати своїх чоловіків. І тоді діти будуть мати любов до своїх батьків й одне до одного. Тоді такий дім стане святим місцем, де можна найкраще жити за принципами евангелії і де може перебувати Дух Господа. Бути успішним батьком чи успішною матір'ю--це набагато важливіше, ніж зростати у провідництві або зайняти високе місце в бізнесових, управлінських чи мирських справах. Іноді дім може здаватися просто спільним для всіх місцем, де треба виконувати повсякденні домашні обов'язки, однак прагнення зробити дім успішним має бути найбільшим з усіх наших життєвих прагнень²³.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Розглядаючи учення Президента Хантера, уміщені в підрозділі 1, поміркуйте, чому сім'я є важливою. У чому полягає обов'язок Церкви по відношенню до сім'ї? Як ми можемо захищати й зміцнювати наші сім'ї?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно того, що батько і мати мають бути партнерами у керівництві своїм домом (див. підрозділ 2). Як можуть ці вчення допомогти і батькам, і матерям? Як батькам бути єдиними у вихованні своїх дітей? Подумайте, як ви можете поліпшити “духовний клімат” вашого дому.
- У підрозділі 3 Президент Хантер дає пораду, як зробити сім'ю міцною. Як нам досягнути більшої “єдності й цілісності в сім'ї”? Які благословення прийшли до вас завдяки проведенню домашнього сімейного вечора? Які благословення прийшли до вас завдяки сімейному вивченню Писань та сімейній молитві?
- Як можуть учення Президента Хантера, уміщені в підрозділі 4, допомогти батькам дитини, що збилася з пуття? Як батьки, що відчують сум і біль, можуть повернути це на користь? Як можуть батьки, дідусі і бабусі, провідники молоді та інші люди допомагати дітям, що зійшли на манівці?
- Прочитавши підрозділ 5, подумайте над вченнями Президента Хантера про перетворення наших домівок на “святі місця”. Які труднощі у нас виникають при цьому? Що ми можемо зробити, аби наші домівки стали святими місцями?

Відповідні уривки з Писань

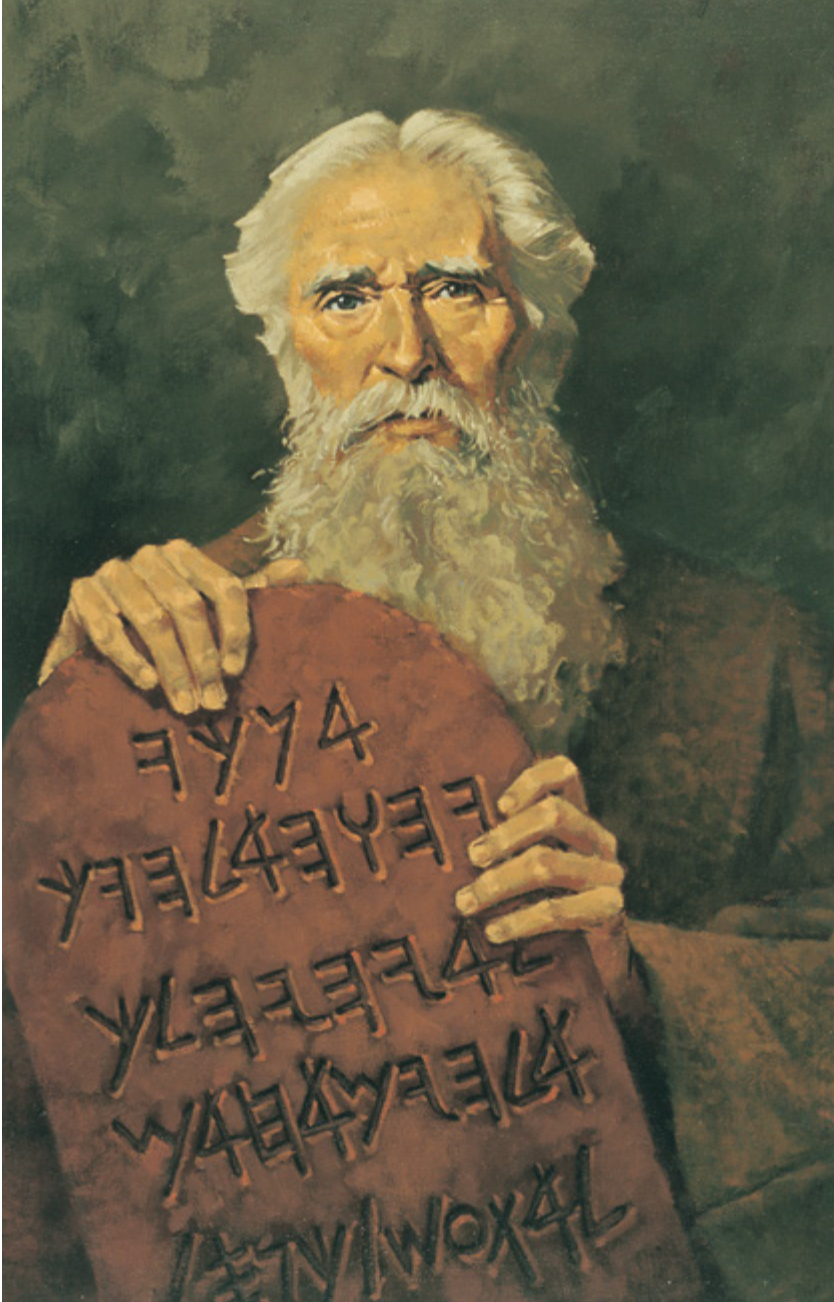
Вихід 20:12; Повторення Закону 6:4–7; Псалми 127:3–5; Ефесянам 6:1–4; Енош 1:1–3; Мосія 4:14–15; Алма 56:45–48; 3 Нефій 18:21; УЗ 68:25–28; 93:40; 121:41–46

Допомога вчителю

Попросіть клас попрацювати в парах і спланувати, як вони будуть навчати з якогось підрозділу цього розділу на домашньому сімейному вечорі. Як ми можемо застосувати ці вчення до дітей та молоді? Запросіть кілька пар поділитися їхніми планами з класом.

Посилання:

1. Див. Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 46–48.
2. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 81.
3. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 109.
4. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 252; див. також 251.
5. “Being a Righteous Husband and Father”, *Ensign*, Nov. 1994, 50.
6. “Exceeding Great and Precious Promises”, *Ensign*, Nov. 1994, 9.
7. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 144.
8. “Parents’ Concern for Children”, *Ensign*, Nov. 1983, 65.
9. In Conference Report, Apr. 1960, 125.
10. “Being a Righteous Husband and Father”, 50.
11. “Being a Righteous Husband and Father”, 50, 51.
12. “Being a Righteous Husband and Father”, 50.
13. “Being a Righteous Husband and Father”, 50–51.
14. “Being a Righteous Husband and Father”, 51.
15. “Standing As Witnesses of God”, *Ensign*, May 1990, 61–62.
16. First Presidency letter, Aug. 30, 1994 (Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, and Thomas S. Monson).
17. In Mike Cannon, “‘Be More Fully Converted’, Prophet Says”, *Church News*, Sept. 24, 1994, 4; див. також *The Teachings of Howard W. Hunter*, 37.
18. In Conference Report, Apr. 1960, 125–126.
19. “Being a Righteous Husband and Father”, 51.
20. “Parents’ Concern for Children”, 63, 64–65.
21. “Parents’ Concern for Children”, 64, 65.
22. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 155.
23. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 156.

Десять заповідей містять таке застереження: “Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!” (Вихід 20: 16).

Ми віримо, що повинні бути чесними

“Якщо ми бажаємо, щоб з нами був Учитель і Святий Дух, ми маємо бути чесні самі з собою, чесні з Богом і з нашими ближніми”.

З життя Говарда В. Хантера

Чекаючи на екскурсію в Херст-Касл, що в Каліфорнії, Президент і сестра Хантер разом з ще однією подружньою парою поїхали в невеличкий магазин. Поки всі оглядали товари в тому магазинчику, “старійшина Хантер пішов до прилавку, взяв кілька цукерок [і] заплатив за них касиру 10 центів”. Потім ці дві подружні пари повернулися до машини й поїхали назад до палацу, щоб піти на екскурсію. По дорозі “старійшина Хантер дав усім нам по цукерці, а потім ще по одній, і тут раптом йому стало ясно, що він помилився, бо у нас 11 цукерок, а не 10, за які він заплатив.

Він міг би й не звернути увагу на цю помилку. Зрештою, то був лише цент, а ми поспішали, щоб встигнути на екскурсію. Хто б там помітив цю нестачу або кого б вона стурбувала? Але він не вагався ні миті. Він розвернув машину і поїхав назад до того магазинчика. ... Він пояснив проблему вже іншому продавцю, вибачився за помилку і доплатив один цент здивованому касиру”¹.

Для Говарда В. Хантера було важливо бути чесним як у малому, так і у великому.

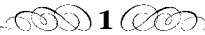
Він навчав своїх синів цілісності власним прикладом. “Те, що я знаю про чесність і цілісність, великою мірою прийшло завдяки сказаному мені про мого батька”,---сказав Річард Хантер. Одного разу Річард пішов зі своїм батьком на ділову нараду, де обговорювався якийсь складний проект. Під час перерви Річард розмовляв з одним з чоловіків про нараду. Річард сказав,

що, можливо, доведеться довго чекати, щоб розпочати проект, оскільки вимагається провести велику й складну роботу з юридичними документами. Цей чоловік поправив Річарда, сказавши йому, що проект можна буде розпочати ще до завершення роботи з цими документами, оскільки людям відомо: Говард В. Хантер зробить все, що він пообіцяв зробити².

У 1962 р. Президент Хантер звернувся до молоді Церкви і висловив свою переконаність в тому, що дуже важливо бути чесними:

“Щасливе життя настане для кожного з нас, якщо ми просто будемо чесними: чесними зі своїми батьками і матерями, чого б це не стосувалося: наших побачень, шкільних справ, дітей, з якими спілкуємося, відвідування церкви; чесними з нашими єпископами: приймаючи їхню пораду, кажучи правду про себе, платячи нашу чесну десятину, живучи чистим, чесним життям; чесними у наших школах: ніколи і ні в чому не обманюючи ні в класі, ні в студмістечку; чесними в тому, щоб самим за себе платити---за ігри чи кінофільми або чесно виконувати свої обов’язки на вечірці; чесними з нашими коханими---ніколи не використовувати їх, ніколи не обманювати їх, ніколи не спокушати їх; чесними з Самим Господом”³.

Учення Говарда В. Хантера

Господь застерігає нас, щоб ми були чесними.

Писання рясніють застереженнями про необхідність бути чесними, і є незліченна кількість наказів, що ми повинні бути чесними. Ми думаємо про них як про написані з великої літери: **ТИ НЕ ПОВИНЕН РОБИТИ ТАКЕ**: ти не повинен красти; ти не повинен свідкувати неправдиво; ти не повинен жадати [див. Вихід 20:15–17]. ...

Деякими з найпоширеніших прикладів нечесності є:

1. *Крадіжка*. Рідко коли мені доводиться прочитати газету, щоб не знайти там кілька повідомлень про грабїж, розбій, крадіжку гаманців, крадіжки в магазинах, викрадання автомобілів

та тисячі інших прикладів краж. Навіть в наших каплицях, як повідомляють, є випадки дрібних крадіжок.

2. *Шахраювання*. Газети містять подібні розповіді про шахрайські операції з цінними паперами, в комерційних угодах, шахрайство в інвестуваннях та в іншому, що привертає увагу громадськості. Є ті, хто обманює в школі, і ті, хто обманює на екзаменах.

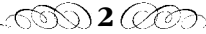
3. *Порушення норм Слова мудрості*. Це---церковні норми. Вони не є порушенням світських норм. Але вам дано слово Господа стосовно цього.

4. *Порушення правил дорожнього руху*. По суті, ніхто не може бути чесним і порушувати закони, сформульовані суспільством та урядом для благополуччя інших людей⁴.

“Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!” [Вихід 20:16]. Перш за все ця заповідь має відношення до надання неправдивого свідчення в ході судового розгляду, але вона поширюється на всі твердження, які є неправдивими по суті. Всяка неправда, яка може завдати шкоди іншій людині---її майну, їй особисто або її репутації, суперечить духу і букві цього закону. Приховування правди, яке призводить до завдання такої ж шкоди, також є порушенням цієї заповіді.

“Не жадай дому ближнього свого, не жадай жони ближнього свого, ані раба його, ані невільниці його, ані вола його, ані осла його, ані всього, що ближнього твого!” [Вихід 20:17]. Жадати означає хотіти, палко прагнути того, що належить іншій людині. Бажання володіти чимось хорошим---це не порушення, але ось бажання незаконно забрати це в когось є помилкою. Стосовно цього нам корисно зрозуміти, що добро або зло починається не тоді, коли вже відбувається дія, а тоді, коли людина до чогось прикладає своє серце⁵.

Господь ненавидить гордовитий погляд, брехливий язик, серце, що плекає злочинні думки, ноги, що швидко біжать на лихе, свідка брехливого, що брехні роздмухує, і того, хто розсіває сварки [див. Приповісті 6:16–19]. Чи можемо ми, святі останніх днів, дозволити собі робити щось з того, що Господь ненавидить? Як же Він часто говорив проти нечесності!⁶

Ми розвиваємо в собі чесність у непомітних, звичайних життєвих справах.

Якщо ми чутливі до наших стосунків зі Спасителем, то повинні бути чесними як у малому, так і у великому⁷.

Коли ми прагнемо досягнень та успіху, то дуже багато нашого часу витрачається для міркувань та вивчення складного, але дуже рідко ми виділяємо час для простого---того простого, незначного, що в дійсності і є основою, на якій ми будуємо і без якої не може існувати міцний фундамент. Якась будівля може підноситися аж до неба, і ми можемо із захопленням дивитися на її конструкцію та велику висоту; але вона не могла б встояти, якби її фундамент не був закладений на камені або сталі й бетони.

Такий же фундамент повинен мати й характер. Я хочу привернути вашу увагу до принципу чесності. Чому так багато людей вірять у високі й піднесені принципи чесності, але так мало людей готові бути абсолютно чесними?

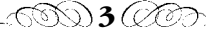
[Багато] років тому у фойє та на входах до наших будинків зборів висіли плакати, які проголошували “Будь чесним сам з собою”. Більшість з них стосувалася простих, звичайних речей життя. Ось де розвивається принцип чесності.

Дехто припускає, що морально неприпустимо бути нечесними в чомусь значному, але вони вважають, що нечесність можна пробачити, якщо вона стосується чогось менш важливого. ...

Я згадую одного молодого чоловіка з нашого колу, коли я служив в ньому президентом. Він мандрував скрізь з компанією, яка вважала дотепним робити те, що було не правильним. Кілька разів його ловили на скоєнні дрібних правопорушень. Одного дня до мене подзвонили з поліцейського відділку і сказали, що він був затриманий за порушення правил дорожнього руху. Він був затриманий за перевищення швидкості, а її він перевищував вже кілька разів до цього. Знаючи, що його вчинки можуть завадити йому поїхати на місію, він виправився, і, коли йому було 19 років, отримав своє покликання.

Я ніколи не забуду нашу розмову з ним після його повернення. Він сказав мені, що на місії часто думав про

неприємності, до яких призводило його хибне уявлення про те, що порушення чогось незначного не було важливим. Але в його житті сталася велика зміна. Він усвідомив, що немає радості або задоволення в порушенні закону, чи то Божого закону, чи то законів суспільства, встановлених для нас⁸.

Ми можемо служити Богу, будучи чесними і справедливими в наших особистих та ділових справах.

Релігія може бути складовою нашої щоденної роботи, нашого бізнесу, при купівлі і продажу, на будівництві, у транспортних перевезеннях, на виробництві, у нашому занятті чи професії або у будь-чому, що ми робимо. Ми можемо служити Богу тим, що ведемо свій бізнес так само чесно і справедливо, як ми служимо на недільному богослужінні. Істинні принципи християнства не можуть бути відділені і стояти осторонь від бізнесу та наших щоденних справ⁹.

Якщо релігія для нас щось означає, то вона має бути тим, що мотивує нас в житті. Я не вважаю, що релігія може зводитися лише до проповіді священнослужителя протягом години в неділю і нічого не значити в нашому житті. Якщо вона не входить в наше особисте життя---в життя нашої сім'ї---і в усе, що ми робимо, тоді релігія мало що для нас означає і стає просто ідолом, якого ставлять на високе місце і вряди-годи йому поклоняються¹⁰.

Як б велика зміна сталася по всьому світі, якби всі ми могли покладатися на інших, оскільки вважали б їх чесними. Люди мали б цілковиту довіру одне до одного в особистих та бізнесових справах. Не було б ... недовір'я між працівниками і управлінцями. Дотримувалися б порядності в державних установах і державних справах, усі народи існували б у спокої, а не безладі, який відчуваємо тепер у світі. ...

У ділових стосунках є люди, які нечесно скористаються будь-якою вигодою, якщо вона в них з'явиться. Вони пояснюють і виправдовують свою позицію, кажучи, що у бізнесі кожний користується будь-якою нагодою, що приносить йому вигоду. Такі операції можуть стосуватися великих сум грошей, але, у принципі, вони нічим не відрізняються від неповернення centa,

Йов проголосив: “Своєї невинності я не відкину від себе” (Йов 27:5).

помилково даного касиром людині, яка помічає цю помилку. Це---форма шахрайства¹¹.

Дозвольте мені дати визначення, що таке “почесна робота”. Почесна робота---це чесна робота. Дається чесна оплата, немає ні обману, ні шахрайства, ні обдурювання. Виготовлена продукція чи надані послуги є високої якості, і роботодавець, споживач, клієнт чи пацієнт отримує більше, ніж він чи вона очікували. Почесна робота є моральною. Вона не може жодним чином шкодити суспільному благу чи моральності. Наприклад, вона не може бути пов’язана з обігом алкогольних напоїв і заборонених наркотиків або з азартними іграми. Почесна робота є корисною. Завдяки їй виробляються товари або надаються послуги, які роблять світ кращим місцем для життя¹².

4

Цілісність захищає нас від зла, допомагає нам бути успішними і буде зберігати наші душі.

Спокуси гріха навколо нас—з усіх сторін. Без захисту, який приходить завдяки цілісності, ми відкриті для всіх видів гріха і проступків.

Йов не мав з цим проблем. Він був захищений своєю цілісністю. Ось що він відчував:

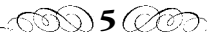
“[І] як довго в мені ще душа моя, і дух Божий у ніздрях моїх,--- неправди уста мої не говоритимуть, а язик мій не скаже омани! ...

[З]а свою справедливість тримаюся міцно,---і її не пущу, мое серце не буде ганьбити ні одного з днів моїх” (Йов 27:3–4, 6).

Як це надихає! Завдяки своїй силі він не піддавався звичайним спокусам, яким піддається більшість людей. У своєму житті Йов набув сили і навчився бути задоволеним, а цього не міг знищити й сам Сатана. Також цікаво бачити, як був ним задоволений Бог: “[Н]емає такого, як він, на землі: муж він невинний та праведний, який Бога боїться, а від злого втікає[, і] він ще тримається міцно в своїй невинності” (Йов 2:3).

Ця прекрасна якість---бути цілісними---є цілком досяжною для нас. Якщо нею ефективно користуватися, то вона буде розв’язувати наші проблеми в державі, релігії, промисловості та в нашому особистому житті. Вона знищила б жадливе лихо злочинності, розлучень, бідності і злиднів. Вона зробила б нас успішними тут і зберегла б наші душі потім.

Одним з найбільших досягнень нашого життя є розвиток в собі справжньої, щирої цілісності. Це означає, що ми стаємо духовно сильними, інтелектуально щирими, морально чесними і завжди особисто відповідальними перед Богом. Цілісність---це золотий ключ, який відімкне двері до майже будь-якого успіху¹³.

Справжня радість приходить від того, що ми чесні з самими собою, з іншими і з Богом.

Ми часто цитуємо цей уривок з Писань: “Люди є, щоб мати радість” [2 Нефій 2:25]. Є радість, яка приходить до людини завдяки її чесності. Дозвольте мені розказати, як. Завдяки чесності з вами може бути Учитель і ви можете мати Святого Духа. Порушення правил чесності позбавить вас цих двох великих благословень. Могли б ви припустити, що людина, яка бреше або займається шахрайством, ... може бути з Учителем або мати Святого Духа?

... Ми маємо завжди пам’ятати, що ніколи не буваємо самотні. Немає жодного вчинку, який не помічається; немає жодного

сказаного слова, яке не чується; немає жодної виниклої у свідомості людини думки, яка не відома Богу. Не існує темряви, яка може приховати те, що ми робимо. Перш ніж чинити, ми повинні думати.

Ви думаєте, що можете бути самі, коли робите нечесний вчинок? Ви думаєте, що можете бути непоміченими, коли списуєте на екзамені, навіть якщо ви самі в кімнаті? Ми повинні бути чесними самі з собою. Якщо ми бажаємо, щоб з нами перебував Учитель і Святий Дух, то повинні бути чесними самі з собою, чесними з Богом і з нашими ближніми. Це приносить справжню радість¹⁴.

Господь знає наші найпотаємніші думки [див. УЗ 6:16]. Йому відомо все, що ми робимо. Одного дня ми зустрінемося з Ним і подивимося Йому в лице. Чи будемо ми пишатися літописом свого життя?

Літопис цей ми ведемо кожного дня. Кожний вчинок, кожна думка є його частиною. Чи будемо ми пишатися ним? Будемо, якщо робили все якнайкраще---якщо були чесними самі з собою, з дорогими для нас людьми, з нашими друзями, з усім людством. ...

Благословенні ті, хто є чесними. ...

Благословенні ті, хто є слухняними Господу.

Вільними---щасливими---є ті, хто може ходити з високо піднятою головою. Вони мають повагу до себе. Вони мають повагу тих, хто знає їх найкраще.

А важливіше те, що вони мають повагу і благословення нашого Небесного Батька. Ісус запрошує нас іти за Ним. Його стежки прямі й чисті, чесні й правдиві. Давайте ж іти за Ним у житті, наповненому радості. Іншого шляху немає¹⁵.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Прогляньте, які приклади нечесності визначив Президент Хантер у підрозділі 1. До яких наслідків призводять такі нечесні справи? Як ці наслідки можуть навчити нас, чому Господь так наголошує на необхідності бути чесними?

- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно того, як важливо бути чесними в малому і бути чесними самим з собою (див. підрозділ 2). Чому нам необхідно бути чесними в “малому”? Що означає бути чесними самим з собою? Як ми можемо долати спокуси виправдати навіть, здавалося б, незначні вияви нечесності?
- Президент Хантер наголошував на необхідності зробити релігію частиною всього, що ми робимо у своєму повсякденному житті (див. підрозділ 3). Як ми можемо краще дотримуватися вчень з цього підрозділу у своєму житті? Як ми можемо ефективно навчати чесності у себе вдома?
- У підрозділі 4 Президент Хантер нагадує про кілька благословень, що приходять завдяки цілісності. Як людина розвиває в собі цілісність? Як ви були благословенні завдяки тому, що залишалися в житті вірними Господнім нормам?
- Як саме чесність приносить нам радість? (Див. підрозділ 5). Чому нам необхідно бути чесними, щоб з нами перебував Святий Дух? Як саме чесність робить нас вільними?

Відповідні уривки з Писань

Йов 27:5; 31:5–6; Псалми 15; Приповіді 20:7; Алма 53:20–21; УЗ 10:25–28; 42:20–21, 27; 51:9; 124:15; 136:20, 25–26; Уложення віри 1:13

Допомога у вивченні

Під час читання “[п]ідкресліть і позначте слова або фрази, щоб ви могли розділити ідеї в одному [уривку]. ... Пишіть на полях Писань посилання на уривки, які прояснюють моменти, які ви вивчаєте” (*Проповідуйте Мою євангелію* [2005], с. 23).

Посилання

1. Doug Brinley, “President Hunter Taught Value of a Penny’s Worth of Integrity”, *Church News*, Dec. 3, 1994, 11; див. також “Loved by All Who Knew Him: Stories from Members”, *Ensign*, Apr. 1995, 19–20.
2. Див. Don L. Searle, “President Howard W. Hunter, Acting President of the Quorum of the Twelve Apostles”, *Ensign*, Apr. 1986, 24.
3. “We Believe in Being Honest” (transcription of an address given in the Youth Fireside Series, Apr. 10, 1962), 8–9, Church History Library, Salt Lake City; punctuation adapted.
4. “Basic Concepts of Honesty”, *New Era*, Feb. 1978, 4–5.
5. In Conference Report, Apr. 1965, 57–58; див. також “And God Spake All These Words”, *Improvement Era*, June 1965, 511–112.

6. “Ми віримо, що повинні бути чесними”, 8.
7. “Basic Concepts of Honesty”, 5.
8. “Basic Concepts of Honesty”, 4--5.
9. In Conference Report, Oct. 1961, 108.
10. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 261–262.
11. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 90–91.
12. “Prepare for Honorable Employment”, *Ensign*, Nov. 1975, 122–123.
13. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 92.
14. “Basic Concepts of Honesty”, 5.
15. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 88.

Наша відданість Богу

“Успіх в житті ... вимагає відданості---тієї відданості принципам, які, як ми знаємо, є істинними в заповідях, даних Богом; і ця відданість йде від усієї душі, її старанно дотримуються, її вічно розвивають”.

З життя Говарда В. Хантера

Коли Говарда В. Хантера було покликано служити членом Кворуму дванадцятьох, він заявив: “Без жодного застереження я приймаю це покликання, ... запропоноване мені, і готовий присвятити своє життя і все, що маю, цьому служінню”¹.

Старійшина Хантер був вірний своєму зобов'язанню. Після того як його було висвячено в апостоли, він повернувся в Каліфорнію, щоб завершити свої церковні та професійні справи й розпочати підготовку до переїзду в Солт-Лейк-Сіті. Для старійшини і сестри Хантер було важко залишати свою сім'ю та друзів у Каліфорнії, а для старійшини Хантера ще й полишити свою юридичну практику. Закінчивши свою адвокатську кар'єру, він написав:

“Сьогодні я закінчив більшу частину своєї роботи в офісі. Майже всі незакінчені справи завершені. Сьогодні я був сам в офісі і усвідомив, що ось тепер і підійшла до кінця моя юридична практика. Я зробив нотатки на великій кількості справ і залишив їх на столі. ... Полишаючи офіс, я дуже переживав. Мені подобалося займатися юридичною практикою, і вона була моїм життям впродовж багатьох останніх років, але все ж я був задоволений і щасливий прийняти це важливе покликання, яке прийшло до мене в Церкві”².

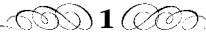
Старійшина Хантер знав з особистого досвіду, що “підкорятися волі нашого Батька не завжди легко”³. Однак він знав, як

Один із способів, як нам виявити свою “цілковиту відданість” і “повну самовіддачу”---служити тим, хто в нужді.

важливо бути цілковито відданим Богу. Стосовно такої відданості він писав: “Більшість людей не розуміють, чому ті, хто сповідують нашу релігію, приймають покликання служити або беруть на себе зобов’язання віддавати все, що ми маємо. Я мав цілковите задоволення від юридичної практики, однак покликання, що прийшло до мене, є набагато важливішим за прагнення професійних чи матеріальних досягнень”⁴.

Учення Говарда В. Хантера

Наш Небесний Батько вимагає нашої цілковитої відданості, а не просто внеску.

Думаючи про благословення, які Бог дав нам, і про таку велику красу евангелії Ісуса Христа, я усвідомлюю, що впродовж нашого життя нас просять за це зробити певні внески—внески часом чи грошима або з інших ресурсів. Усі вони цінуються і всі вони є необхідними, проте вони не є нашою повною жертвою Богу. Зрештою, наш Небесний Батько буде вимагати від нас більше, ніж внесок; Він вимагатиме цілковитої відданості, повної самовіддачі; ми маємо цілковито віддатися Йому такими, як ми є, і такими, якими ми можемо бути.

Будь ласка, зрозумійте, я не кажу тільки про відданість Церкві та її заходам, хоч цю відданість і треба завжди посилювати. Ні, я кажу більш конкретно про відданість, що виявляється в нашій особистій поведінці, в нашій особистій цілісності, в нашій щоденній прихильності вдома, до сім’ї, до громади, а також до Церкви. ...

Дозвольте мені коротко нагадати тільки один з тих чудових прикладів з Писань, коли трое порівняно молодих людей відстоювали свої принципи і залишалися цілісними, хоч було очевидним, що це могло коштувати їм життя.

Приблизно в 586 році до Різдва Христа пішов Навуходоносор, вавилонський цар, на місто Єрусалим і захопив його. Він був настільки вражений якостями й освіченістю дітей Ізраїлевих, що забрав кількох з них до себе в царський двір [у Вавилон].

Біда прийшла до ізраїльтян в той день, коли Навуходоносор зробив золотого боввана та й наказав всім у вавилонській окрузі

поклонятися йому; троє молодих ізраїльтян---Шадрах, Мешах і Авед-Него---той наказ тихо відмовилися виконувати. Цар “у гніві та в лютості” наказав, щоб їх привели й поставили перед ним. (Дан. 3:13). Він сказав, що якщо вони не будуть кланятися золотому боввану в належний час, то “тієї години буд[уть] вкинені до середини палахкотючої огненної печі”. А потім, з певною самовдоволеністю, він спитав: “І хто той Бог, що врятує вас від моїх рук?” [Дан. 3:15].

Ці троє молодих людей відповіли люб'язно, однак без жодного сумніву:

“Якщо це буде так,---сказали вони,---[тобто, що нам загрожує смерть від тебе], то “якщо наш Бог, Якому ми служимо, може врятувати нас з палахкотючої огненної печі, то Він урятує й з твоєї руки, о царю!

А якщо ні, нехай буде тобі, о царю, знане, що богам твоїм ми не служимо, а золотому бовванові, якого ти поставив, не будемо вклонятися!” [Дан. 3:17--18].

Звичайно ж, Навуходоносор розлютився як ніколи й наказав “напалити піч усеремеро понад те, як повинно було напалити її”. Потім він наказав, щоб цих трьох хоробрих молодих чоловіків кинули повністю одягненими в палахкотючу піч. Справді, як цар і наполягав, піч була розжарена настільки, що мужі, які вели Шадраха, Мешаха і Авед-Него, впали замертво від жару полум'я, коли кидали до печі своїх бранців.

А потім сталося одне з тих великих чудес, на яке мають право вірні і яке стається за волею Бога. Ці троє молодих чоловіків стояли й спокійно ходили у полум'ї печі, і їх не було спалено. А коли пізніше сам здивований цар покликав їх вийти з полум'я, їхній одяг не змінився, їхня шкіра ніде не була обпечена і жодна волосина на їхній голові не була обпалена. Навіть запах диму не увійшов в цих сміливих, відданих молодих людей.

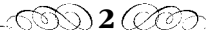
“Благословенний Бог Шадраха, Мешаха та Авед-Него,---сказав цар,---що послав Свого Ангола, і врятував Своїх рабів, які надіялися на Нього ... , [які] дали свої тіла на огонь, аби не служити й не кланятися іншому богові, крім Бога свого”.

... Того часу цар зробив, щоб добре велося Шадрахові, Мешахові та Авед-Негові в вавилонській окрузі". (Дан. 3:28, 30).

Здатність відстоювати свої принципи, жити чесно і з вірою за своїми переконаннями---ось що є важливим, ось що відрізняє внесок від відданості. Така відданість істинному принципу---в нашому власному житті, у наших домах та сім'ях і скрізь, де ми зустрічаємося з іншими людьми і впливаємо на них,---і є тією відданістю, якої, зрештою, Бог вимагає від нас. ...

Успішне життя, хороше життя, правильне християнське життя іноді вимагає чогось більшого за внесок, хоч кожний внесок є цінним. Зрештою, воно вимагає відданості---тієї відданості принципам, які, як ми знаємо, є істинними в заповідях, даних Богом; і ця відданість йде від усієї душі, її старанно дотримуються, її вічно розвивають. ...

Якщо ми будемо вірними й відданими нашим принципам, дотримуючись зобов'язання жити в чесності й цілісності, тоді ні один цар, ніякі змагання, ніяка вогняна піч не будуть здатні схилити нас на компроміс. Заради успіху Божого царства на землі давайте стояти як свідки Йому "в усі часи і в усьому, і в усіх місцях, де [м]и може[мо] бути, аж до самої смерті". (Мосія 18:9)⁵.

Віддано слухайтеся Господа, незважаючи на те, що вирішують робити інші.

Коли Ісусу Навину було наказано знищити місто Єрихон, який лежав перед [синами Ізраїлевими], могутні стіни міста стояли як вражаючий і фізично нездоланий бар'єр для досягнення успіху Ізраїлем---або принаймні вони такими здавалися. Не знаючи, як саме здобути місто, але маючи запевнення, що це вдасться, Ісус Навин виконав настанови, які дав йому Господній посланець. Його відданість була виявом абсолютного послуху. Він турбувався, щоб зробити все точно так, як йому було сказано, аби обіцяння Господні могли бути виконані. Ці настанови, безсумнівно, були дивними, але віра в результат спонукала його. Цей результат, звичайно, був ще одним чудом в довгому ряді чудес, які бачили ізраїльтяни, коли їх впродовж багатьох років

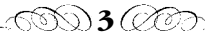
вели Мойсей, Ісус Навин і багато інших пророків, які віддано дотримувалися Господніх заповідей і настанов.

Коли Ісус Навин зі своїм народом підійшов до Єрихона, вказівки Господа були виконані з точністю, і, як сказано в Писаннях, “впав мур на своєму місці, а народ увійшов до міста, кожен перед себе. І здобули вони те місто”. (Ісус Навин 6:20).

У літописі сказано, що після того як Ізраїль мав перепочинок від війн зі своїми ворогами, Ісус Навин, який на той час вже зістарився, зібрав весь Ізраїль разом. У своєму прощальному зверненні він нагадав їм: вони перемагали тому, що Бог воював на їхньому боці, але якщо вони тепер перестануть служити Господу й виконувати Його закон, то будуть знищені. ...

Потім цей великий військовий і духовний провідник закликав народ до зобов'язання, він сам і його сім'я також взяли на себе зобов'язання: “Виберіть собі сьогодні, кому будете служити... А я та дім мій будемо служити Господеві”. (Ісус Навин 24:15).

То була чудова заява про повну відданість людини Богу; пророка---бажанням Господа; чоловіка, знаного як Ісус Навин,---його Богу, Який багато разів до цього благословляв його за слухняність. Він казав ізраїльтянам, що незалежно від того, що вони вирішать, сам він буде робити те, що, як він знав, є правильним. Він сказав, що його рішення служити Господу не залежало від того, що вирішать робити вони; що їхні дії не позначаться на його діях; що його віддане виконання Господньої волі не зміниться, що б там не робили вони чи будь-хто інший. Ісус Навин чітко контролював свої дії, і очі свої він не зводив із заповідей Господніх. Він віддано слухався⁶.

Вирішіть зараз вибрати шлях неухильного послуху.

Після того як приходить розуміння евангельського закону і Господньої волі завдяки читанню й вивченню Писань і слів пророків, приходить подальше розуміння того, чому послух часто називають першим законом небес і чому послух є необхідним, щоб бути спасеними. Він веде нас до найважливішого випробування. Чи готові ми стати цілковито слухняними Божому

“Яким задоволеним повинен був бути Господь, коли Авраам ... зробив так, як йому було сказано,---без запитань і без вагань”.

закону? У нашому житті настає час, коли необхідно прийняти визначальне рішення⁷.

Дійсно, Господь більше за все інше любить непохитну рішучість виконувати Його пораду. Сумніву немає в тому, що досвід великих старозавітних пророків записаний, щоб допомогти нам зрозуміти, як важливо вибрати шлях неухильного послуху. Яким задоволеним повинен був бути Господь, коли Авраам, отримавши повеління принести в жертву свого єдиного сина, Ісака, зробив так, як йому було сказано,---без запитань і без вагань. Літопис стверджує, що Бог сказав Аврааму:

“Візьми свого сина, свого одинака, що його полюбив ти, Ісака, та й піди собі до краю Морія, і принеси там його в цілопалення на одній із тих гір, що про неї скажу тобі”. (Бут. 22:2).

А в наступному вірші просто сказано:

“І встав Авраам рано-вранці, ... і взяв ... Ісака, сина свого, ... і пішов він до місця, що про нього сказав йому Бог”. (Бут. 22:3).

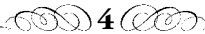
Через багато років, коли Ревеку спитали, чи піде вона зі слугою Авраама, щоб стати Ісаковою дружиною, вона, твердо знаючи, що місія слуги була благословенням від Господа, просто сказала: “Піду”. (Бут. 24:58).

Через покоління після цього, коли Якову було наказано повернутися в землю Ханаанську, а це означало полишити все, що він заробив багаторічною працею, він покликав Рахіль і Лію в поле, де знаходилася його отара, й пояснив, що сказав Господь. Відповідь Рахілі [і Лії] була простою та відвертою і вказувала на [їхню] відданість: “Зроби все, що Бог наказав був тобі” (Бут. 31:16).

Отже, ми маємо приклади з Писань стосовно того, як нам слід ставитися до Господніх заповідей та цінувати їх. Якщо ми вибираємо реагувати на них, як Ісус Навин, і Авраам, і Ревека, і Рахіль, [і Лія], нашою відповіддю буде просто йти і робити те, що наказав Господь.

У нас є чудова причина *тепер* прийняти рішення служити Господу. Цього недільного ранку [на генеральній конференції], коли життєві складнощі й спокуси якоюсь мірою віддалилися і коли у нас є час і більше бажання подивитися на вічну перспективу, ми можемо більш чітко визначити, що ж саме принесе нам в житті найбільше щастя. Ми маємо вирішити тепер, у світлі цього ранку, як будемо діяти, коли настане темрява ночі й коли піднімуться бурі.

Я молюся, щоб у нас була сила, аби вирішити тепер робити те, що ми повинні робити. Я молюся, щоб ми вирішили тепер служити Господу⁸.

Самої віри недостатньо; нам також потрібно виконувати волю Небесного Батька.

Звертаючись до натовпів, Учитель казав: “Не кожен, хто каже до Мене: “Господи, Господи!” увійде в Царство Небесне, але той, хто виконує волю Мого Отця, що на небі”. (Мт. 7:21).

Коли я вслуховуюсь у ці слова, мені здається, ніби Господь каже: “Тільки те, що людина може визнавати Мою владу або

мати віру в Мою божественну природу, або просто виявляти віру в Мої вчення чи спокутну жертву, принесену Мною, ще не означає, що вона увійде в царство небесне або досягне вищого ступеня піднесення”. Підтекст Його слів такий: “Самої віри недостатньо”. Потім Він навмисно додає: “... але той, хто виконує волю Мого Отця”---це той, хто працює й обрізує виноградник, аби виноградник приніс хороший плід. ...

Уся природа, яка є володінням Божим, здається, відображає цей самий принцип. Бджолу, яка не “працюватиме”, досить скоро вигонять з вулика. Коли я дивлюсь на діяльних мурашок, як вони лазять по стежці чи навколо мурашника, мене вражає той факт, що вони щось роблять, а не просто вірять. Кудкудаканням курка зернин собі не знайде; їй треба погребтися. Стоячий ставок із зеленими водоростями й нерухомою піною на поверхні---це хороше місце для збудника болотної лихоманки, а ось чистий гірський потік, що мчить, як той вітер, своїм шляхом по камінню, вниз у каньйон, запрошує напитися з нього.

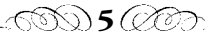
Слова Учителя про дім без фундаменту для мене означають, що людина не може поверхово й нерозсудливо вважати, що вона все може сама і що вона може будувати своє життя на будь-якій основі, яку можна легко знайти і яка їй до вподоби [див. Матвій 7:26–27]. Поки погода хороша, безглуздість такої людини й не побачиш; та одного дня нахлинуть повені, брудні води якоїсь несподіваної пристрасті, помчить стрімка течія непередбаченої спокуси. Якщо характер людини має ненадійний фундамент, тобто нічого більше, крім служіння язиком, то вся її моральна структура може завалитися⁹.

Яків сказав: “Чиста й непорочна побожність перед Богом і Отцем оця: зглянутися над сиротами та вдовицями в утисках їхніх, себе берегти чистим від світу” (Якова 1:27).

Іншими словами, релігія---це щось більше, ніж знання про Бога або визнання віри, і це щось більше за теологію. Релігія---це виконання Божого слова. Це, крім іншого, ще й бути сторожем брата свого. ...

Ми можемо бути релігійними людьми, поклоняючись в Суботній день, і ми можемо бути релігійними людьми, виконуючи свої

обов'язки в інші шість днів тижня. ... [Як] же це важливо, щоб все, про що ми думаємо, слова, які ми кажемо, наші вчинки, поведінка, справи з сусідами, у бізнесі та в усіх наших щоденних заняттях були в гармонії з нашими релігійними переконаннями. Як сказав Павло: “Коли ... що робите, усе на Божу славу робіть!” (1 Коринтянам 10:31). Отже, чи можемо ми видалити релігію з наших справ впродовж тижня і перенести її лише на Суботній день? Звичайно ж ні, якщо прислухаємося до Павлової настанови¹⁰.

“Живі члени Церкви” прагнуть бути цілковито відданими.

Господь відкрив у передмові до Учення і Завітів, що це “єдин[а] істинн[а] й жив[а] Церкв[а] на лиці всієї землі”. Потім Він додав: “... якою Я, Господь, дуже задоволений, кажучи про Церкву як загал, а не індивідуально” (УЗ 1:30). Це має викликати в нашому розумі запитання, що має вічну важливість: “Ми знаємо, що інституційно це є істинна й жива Церква, а особисто я--істинний і живий її член?”

... Коли я запитую: “А особисто я-- істинний і живий її член?”, моє запитання полягає в тому, чи я вдумливо й повністю присвячую себе дотриманню завітів, які уклав з Господом? Чи цілком самовіддано я живу за євангелією і є виконавцем слова, а не лише слухачем його? Чи живу я за своєю релігією? Чи залишуся я вірним? Чи твердо я стою, щоб протистояти спокусам Сатани? ...

Позитивна відповідь на запитання “А я живий член Церкви?” є підтвердженням нашої відданості. Це означає, що ми тепер любимо і завжди будемо любити Бога та своїх ближніх, як самих себе. Це означає, що наші вчинки будуть вказувати на те, хто ми є і в що ми віримо. Це означає, що ми християни кожного дня, які живуть так, як хотів би Христос, щоб ми жили.

Живі члени Церкви--це ті, які прагнуть бути цілковито відданими. ...

Живі члени Церкви визнають, що мають обов'язок рухатися вперед. Охрившись, вони зробили перший крок у своїй життєвій подорожі. Це знак Богу, ангелам і небесам, що вони будуть виконувати Божу волю. ...

Живі члени Церкви прислухаються до Духа, Який оживлює їхнє внутрішнє життя. Вони постійно прагнуть Його скерування. Вони моляться про силу й долають труднощі. Їхні серця зосереджені не на тому, що від цього світу, а на тому, що є вічним. Духовне відновлення не приноситься в жертву фізичному задоволенню.

Живі члени Церкви на перше місце у своєму житті ставлять Христа, знаючи, що є джерелом їхнього життя й розвитку. У людей є тенденція ставити себе в центр всесвіту й очікувати, щоб інші задовольняли їхні сподівання, потреби й бажання. Однак природа не приймає таке помилкове припущення. Центральна роль в житті належить Богу. Замість того щоб просити Його задовольнити нашу примху, нам слід прагнути жити в гармонії з Його волею, і таким чином розвиватися й далі як живим членам Церкви. ...

Живі члени Церкви, одного разу навернувшись, виконують цю заповідь—зміцнювати своїх братів і сестер [див. Лука 22:32]. Вони палко бажають ділитися своєю радістю з іншими, і вони ніколи не втрачають цього бажання. ...

Живі члени Церкви визнають, що необхідно свої вірування втілювати в життя. Такі святі завзято займаються багатьма добрими й благородними справами за своєю власною вільною волею та згодою [див. УЗ 58:27]. ...

Живі члени Церкви люблять одне одного. Вони турбуються про безбатченків і вдів в їхніх утисках. Вони зберігають себе незаплямованими від світу [див. Якова 1:27]. ...

Ми твердо віримо в заяву про те, що це є істинна й жива Церква істинного і живого Бога. Запитання, на яке нам все ж необхідно відповісти, таке: “Чи я присвятив себе і чи взяв на себе зобов’язання бути істинним і живим членом Церкви?”

Стіймо твердо й будьмо істинними і живими членами Церкви та отримаймо обіцяну винагороду бути серед тих, про кого в Ученні і Завітах сказано, що це ті, “хто прийшов на Гору Сіон і в місто живого Бога, небесне місце, найсвятіше з усіх” (УЗ 76:66)¹¹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Розгляньте учення Президента Хантера стосовно різниці між “внеском” і “цілковитою відданістю” (підрозділ 1). Як впливає на наше життя те, що ми цілковито віддані Богу? Як можна застосувати до нас історію Шадраха, Мешаха і Авед-Него?
- Поміркуйте над розповіддю Президента Хантера про Ісуса Навина у підрозділі 2. Чого ви можете навчитися з цієї розповіді стосовно цілковитої відданості Богу? Як нам стати настільки відданими Богу, щоб слухатися Його, незалежно від того, що роблять інші? Як ми можемо допомогти дітям і молоді розвинути таку відданість?
- Які у вас виникли враження, коли ви розглядали історії з Писань, наведені в підрозділі 3? Які інші приклади послуху з Писань вплинули на вас? Чому, на вашу думку, “Господь ... любить непохитну рішучість виконувати Його пораду”?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера, що знаходяться у підрозділі 4. Чому самої віри “недостатньо”? Як виконання волі Небесного Батька допомагає нам підготуватися до тривожних часів? Як ми можемо застосовувати вчення Президента Хантера стосовно життя за нашою релігією?
- Розгляньте кожний з описів Президента Хантера “живого члена Церкви” у підрозділі 5. Як нам розвинути в собі ці якості “живого члена Церкви”? Поміркуйте, як нам стати кращими “істинними і живими членами” Церкви.

Відповідні уривки з Писань

1 Самуїлова 15:22–23; Псалми 1:1–3; Якова 2:14–26; 2 Нефій 32:9; Омній 1:26; Мосія 2:41; Алма 37:35–37; 3 Нефій 18:15, 18–20; УЗ 58:26–29; 97:8; Авраам 3:24–26

Допомога вчителю

Прочитайте разом кілька уривків з розділу. Після читання кожної цитати попросіть членів класу навести приклади з Писань та з їхнього особистого досвіду, які б стосувалися ученя в цих уривках.

Посилання:

1. In Conference Report, Oct. 1959, 121.
2. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 153.
3. “The Opening and Closing of Doors”, *Ensign*, Nov. 1987, 54.
4. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 151.
5. “Standing As Witnesses of God”, *Ensign*, May 1990, 60–62.
6. “Commitment to God”, *Ensign*, Nov. 1982, 57–58.
7. “Obedience” (address given at the Hawaii Area Conference, June 18, 1978), 5, Church History Library, Salt Lake City.
8. “Commitment to God”, 58.
9. In Conference Report, Oct. 1967, 11, 12–13.
10. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 111–112.
11. “Am I a ‘Living’ Member?” *Ensign*, May 1987, 16–18.

Ісус Христос “навчав любові і неодноразово демонстрував безкорисливе служіння іншим. Усі відчували Його любов”.

Ходити Спасителевою стежкою милосердя

*“Пробний камінь---співчуття---є мірилом
нашого учнівства; воно є мірилом нашої
любові до Бога і одне до одного”.*

З життя Говарда В. Хантера

Президент Говард В. Хантер навчав, що Спаситель “віддав нам Свою любов, Своє служіння і Своє життя. ... Нам слід старатися віддавати так, як віддавав Він”¹. Найбільше Президент Хантер закликав членів Церкви наслідувати приклад Спасителя і бути милосердними кожний день свого життя.

Милосердні вчинки були визначальним аспектом в кар’єрі Говарда В. Хантера як юриста. Один з його колег-юристів розповідав:

“Він проводив безліч часу, надаючи [безкоштовні] юридичні послуги, ... бо в нього просто рука не піднімалася, щоб відіслати за них рахунок. ... Його сприймали як друга, провідника, порадника і професіонала, який набагато більше переймався тим, аби людям була надана потрібна їм допомога, ніж тим, щоб отримати винагороду за неї”².

Милосердя також було характерною рисою служіння Президента Хантера в Церкві. Жінка, яка сказала, що він був для неї найвпливовішим вчителем, пояснила це кількома причинами:

“Я завжди помічала, що цей чоловік любив людей, бо він ставився до них з величезною увагою, вислуховував, щоб зрозуміти, та ділився своїм досвідом з іншими, і це було для нього одним з його великих задоволень. Він навчив мене розуміти важливість цих чеснот і відчувати радість, виявляючи їх”³.

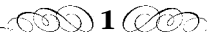
Інша жінка, яка була з колу Президента Хантера в Каліфорнії, висловила своє захоплення ним такими словами:

“Президент Хантер був нашим президентом колу багато років тому, коли наша сім’я жила у межах колу Пасадена. Мій батько помер, і матері довелося самій рости мою молодшу сестру й мене. Хоч ми й не були якоюсь відомою сім’єю у колі, межі якого охоплювали величезну географічну територію, та все ж Президент Хантер знав нас особисто.

Моя найважливіша згадка про нього пов’язана з тим, що він допоміг мені зміцнити моє почуття власної гідності. Після кожної конференції колу ми ставали в чергу, щоб потиснути йому руку. Він завжди тиснув моїй матері руку й казав: “Як справи, сестро Сешінс? Як справи, Бетті і Керолін?” Для мене це було так хвилююче---почути, як він називає нас за іменами. Я знала, що він знає нас і дбає про наше благополуччя. Згадка про це і до цього часу зігриває моє серце”⁴.

Одного разу Президент Хантер сказав: “Я відчуваю, що наша місія---служити і спасати, зміцнювати і підносити”⁵. Слова його Братів з Дванадцятьох свідчать про те, наскільки він добре виконував цю місію. “Він умів зробити так, щоб люди відчували себе невимушено,---сказав один з них,---він не домінував над ними. Він---чудовий слухач”. А інший сказав: “Коли ви подорожуєте з ним, він завжди слідкує за тим, щоб ніхто не був обійдений увагою і щоб ніхто не почував себе незручно чи був незадоволеним”. А ще один сказав: “Він турбується про кожного і чуйний до всіх. Він має милосердя і серце, яке прощає. Він---знавець евангелії, людства і людської природи”⁶.

Учення Говарда В. Хантера

Дві великі заповіді є Господнім пробним каменем для нашого учнівства.

У давні часи одна з перевірок чистоти золота проводилася за допомогою гладенького чорного крем’янистого каменя, який називався пробним каменем. Коли золотом проводили по пробному каменю, то воно залишало на поверхні каменя слід, або

мітку. Ювелір порівнював цю мітку з кольорами на своїй градувальній таблиці кольорів. Чим більшим був вміст міді чи домішків, тим червонішою була мітка, а чим вищим був відсоток золота, тим мітка була жовтішою. Цей метод дозволяв дуже точно визначати чистоту золота.

Метод перевірки чистоти золота за допомогою пробного каменя був швидким і задовільним для більшості практичних цілей. Але якщо ювелір все ж сумнівався в чистоті золота, то він робив більш точну перевірку методом із застосуванням вогню.

Я говорю вам, що Господь підготував пробний камінь для вас і для мене, своєрідне зовнішнє мірило внутрішнього учнівства, яке позначає нашу відданість і переживе вогонь, який ще чекає попереду.

Одного разу, коли Ісус навчав людей, підійшов до Нього законник і поставив таке запитання: “Учителю, що робити мені, щоб вічне життя досягнути?”

Ісус, цей великий учитель, відповів тому чоловіку, який вочевидь дуже добре знався на законі, запитанням на запитання: “Що в Законі написано, як ти читаєш?”

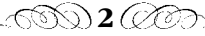
Чоловік відповів, твердо підсумувавши дві великі заповіді: “Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всім своїм розумом, і свого ближнього, як самого себе”.

Христос схвально відповів: “Роби це,---і будеш жити” (Лука 10:25–28).

Вічне життя, Боже життя, життя, якого ми прагнемо, корениться в двох заповідях. У Писаннях сказано, що “на двох оцих заповідях увесь Закон і Пророки стоять” (Матвій 22:40). Любіть Бога і любіть свого ближнього. Ці дві [заповіді] діють разом; вони невіддільні. У найвищому сенсі їх можна вважати ідентичними. І вони є заповідями, за якими кожний з нас може жити.

Відповідь Ісуса тому законнику можна вважати Господнім пробним каменем. В іншому випадку Він сказав: “Що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих,—те Мені ви вчинили” (Матвій 25:40). Він оцінить нашу відданість Йому по

тому, як ми любимо своїх ближніх та служимо їм. Яку мітку ми залишаємо на Господньому пробному камені? Чи справді ми хороші ближні? Ця перевірка виявляє: є ми високопробним золотом чи, може, ми залишаємо слід мідного колчедану?⁷

Спаситель навчав нас любити кожного, включно з тими, кого любити, можливо, і нелегко.

Законник, ніби вибачаючись за те, що поставив Учителю таке просте запитання, прагнув виправдатися і питав далі: “А хто то мій ближній?” (Лука 10:29).

Ми всі маємо бути вічно вдячні за це запитання, бо у відповіді Спасителя була наведена одна з Його найважливіших і найцінніших притч, та, яку кожний з нас читав і перечитував знову й знову:

“Один чоловік ішов з Єрусалиму до Єрихону, і попався розбійникам, що обдерли його, і завдали йому рани, та й утекли, покинувши ледве живого його.

Проходив випадком тією дорогою священник один, побачив його,---і проминув.

Так само й Левит надійшов на те місце, поглянув,---і теж проминув.

Проходив же там якийсь самарянин, та й натрапив на нього, і, побачивши, змилосердився.

І він підійшов, і обв'язав йому рани, наливши оливи й вина. Потому його посадив на худобину власну, і приставив його до гостиниці, та й клопотався про нього.

А другого дня, від'їжджавши, вийняв він два динарії, та й дав їх господареві й проказав: “Заопікуйся ним, а як більше що витратиш,---заплачу тобі, як вернуся” (Лука 10:30–35).

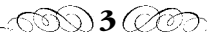
Потім Ісус спитав законника: “Котрий же з цих трьох---на думку твою---був ближній тому, хто попався розбійникам?” (Лука 10:36). Там Учитель запропонував пробний камінь християнства. Він просить, щоб наша мітка була оцінена на ньому.

“І священник, і левит з Христової притчі мали пам'ятати про вимоги закону: “Коли побачиш осла свого брата або вола його,

що впали на дорозі, то ти не сховаєшся від них,---конче підіймеш їх разом із ним” (Повторення Закону 22:4). Якщо треба допомогти волу, то наскільки ж більше слід бути готовими допомогти брату в його потребі. Але, як написав старійшина Джеймс Е. Талмейдж, “Легко знайти виправдання, щоб цього не робити; вони з’являються так само легко й рясно, як бур’яни на узбіччі” (*Jesus the Christ*, 3d ed., Salt Lake City: The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1916, p. 431).

Самарянин подав нам приклад чистої християнської любові. Він мав співчуття; він підійшов до чоловіка, побитого грабіжниками, і перев’язав його рани. Він відвіз його до заїжджого двору, потурбувався про нього, заплатив за його утримання і запропонував дати ще більше, якщо це буде потрібно для догляду за ним. Це історія про любов ближнього до свого ближнього.

Здавна кажуть, що з людини, “яка все закутує в себе, виходить маленький вузлик”. Любов певним чином робить маленький вузлик великим. Ключ до цього---любов до свого ближнього, у т.ч. й до тих, кого любити нелегко. Нам потрібно пам’ятати, що ми самі вибираємо собі друзів, а ось наших ближніх дав нам Бог, і вони---повсюди. Любов не повинна мати кордонів; ми не повинні обмежувати нашу прихильність. Христос сказав: “Коли-бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митники роблять?” (Матвій 5:46)⁸.

Ми повинні любити інших і служити їм, коли вони в біді.

Джозеф Сміт написав святим листа, який було опубліковано в газеті *Messenger and Advocate* [Посланник і Захисник], про те, що треба любити одне одного, аби бути виправданими перед Богом. Він написав:

“Дорогі брати! Ось обов’язок, який кожний святий має охоче виконувати перед своїми братами: завжди їх любити і завжди їм допомагати. Аби бути виправданими перед Богом, ми повинні любити одне одного; ми повинні долати зло; ми повинні зглянутися над сиротами та вдовицями в утисках їхніх; і ми повинні тримати себе незаплямованими від світу: бо саме такі чесноти

Господь “оцінить нашу відданість Йому по тому, як ми любимо своїх ближніх та служимо їм”.

линуть потоком з чистого джерела чистої релігії. Зміцнюючи нашу віру тим, що набуваємо кожну хорошу якість, яка прикрашає дітей благословенного Ісуса, ми можемо молитися в час молитви; ми можемо любити свого ближнього, як самого себе, і бути вірними у скорботах, знаючи, що винагорода за це є більшою в царстві небесному. Яка віха! Яка радість! Якби мені прожити життя праведника і якби мені отримати таку ж винагороду!” (*History of the Church, 2:229*).

Ці дві чесноти, любов і служіння, нам необхідні, якщо нам треба бути добрими ближніми і знаходити мир у своєму житті. Безсумнівно, їх мав у своєму серці старійшина Уїллард Річардс. У пообідню пору того дня, в який загинули мученицькою смертю в Картеджській в'язниці Джозеф і Гайрум, тюремник натякнув, що їм безпечніше було б знаходитися в камерах. Джозеф повернувся до старійшини Річардса і спитав: “Якщо ми підемо в камеру, ти підеш з нами?”

Відповідь старійшини Річардса була відповіддю любові: “Брате Джозеф, ти не просив мене перепливати річку з тобою---ти не просив мене прийти в Картедж---ти не просив мене

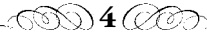
прийти у в'язницю з вами---то чому ж ти думаєш, що я тепер тебе покину? Але я скажу тобі, що я зроблю; якщо тебе засудять бути страченим за “зраду”, то нехай замість тебе стратять мене, а ти вийдеш на волю”.

Це було сказано з таким глибоким хвилюванням і почуттям, що Джозеф відповів: “Але ти ж не зможеш”.

На що старійшина Річардс твердо відповів: “Я зможу”(див. V. N. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, 2:283).

Перевірка старійшини Річардса, мабуть, була важчою, ніж та, яку матиме більшість з нас: це була перевірка вогнем, а не пробним каменем. Але якби нас попросили віддати життя, чи змогли б ми його віддати за наші сім'ї?, наших друзів?, наших ближніх?

Пробний камінь---співчуття---є мірилом нашого учнівства; воно є мірилом нашої любові до Бога і до одне одного. Залишимо ми по собі мітку чистого золота чи, як священник і левит, перейдемо на інший бік дороги?⁹

Нам потрібно більш твердо йти дорогою милосердя, яку показав Ісус.

В одному важливому посланні до святих останніх днів у Наву, лише за рік до своєї трагічної й передчасної мученицької смерті, пророк Джозеф Сміт сказав:

“Якщо ми зберігаємо й розвиваємо в собі любов до ближніх, то ми повинні любити інших, навіть наших ворогів---як ми любили б наших друзів. ... Християни повинні припинити суперечки та змагання одне з одним і більше триматися принципів єдності та дружби поміж себе”. (*History of the Church*, 5:498-499).

Ця порада є такою ж чудовою для наших днів, якою вона була [й тоді]. Світу, в якому ми живемо, близько він до нашого дому чи далеко, потрібна евангелія Ісуса Христа. Вона забезпечує світ тим єдиним шляхом, яким він колись пізнає мир. Нам потрібно бути добрішими одне з одним, більш лагідними і прощаючими. Нам потрібно бути повільнішими на гнів і швидшими на допомогу. Нам потрібно простягнути руку дружби і стримати руку відплати. Коротше, нам потрібно любити одне

одного чистою любов'ю Христа, зі справжнім милосердям та співчуттям, і якщо це потрібно, то підтримувати в біді, бо саме так нас любить Бог.

На наших богослужіннях ми часто співаємо прекрасний гімн, слова якого написала Сюзан Еванс Мак-Клауд. Дозвольте мені нагадати вам кілька куплетів з того гімну.

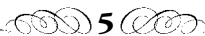
*“Боже, дай мені пізнати
Твій закон, Твою любов,
Щоб в служінні благодатнім
Дух і силу я знайшов. ...*

*Не мені людей судити,
Бо й мене неволить гріх.
Ми не в змозі оцінити
Тягарі скорбот людських. ...*

*Буду поміччю для брата
І цілителем йому.
Я влаштую бідним свято
І страждених обійму.
Буду поміччю для брата.
Я йтиму за Христом”.*

(Гімни, № 129)

Нам потрібно більш твердо йти дорогою милосердя, яку показав Ісус. Нам потрібно знаходити час, щоб допомогти одне одному й надихнути, і тоді ми справді знайдемо силу, що перевищує нашу власну. Якби ми більше робили, щоб опанувати мистецтво цілителя, то була б незліченна кількість нагод його застосувати, влаштувати бідним свято і обійняти страждених та ставитися до всіх з лагіднішим серцем. Так, я йтиму за Христом¹⁰.

**Милосердя---це чиста любов Христа,
і вона ніколи не ослабне.**

[Ісус] сказав: “Нову заповідь Я вам даю: Любіть один одного! ... По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою”. (Іван 13:34--35). Ця любов, яку ми повинні мати до своїх братів і сестер у людській сім'ї і яку Христос має до кожного з

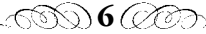
нас, називається милосердям або “чистою любов’ю Христа”. (Мороній 7:47). Це та любов, яка спонукала до страждань і жертви Христової Спокути. Це та найвища вершина, якої може досягнути людська душа, і найглибший вияв людського серця.

... Милосердя охоплює собою всі інші прекрасні чесноти. Нею відзначається і початок, і кінець плану спасіння. Коли все інше зникає, милосердя---Христова любов---не зникне. Вона є найпрекраснішою з усіх божественних якостей.

Ісус, маючи переповнене почуттями серце, говорив з бідними, пригнобленими, вдовами, маленькими дітьми; з селянами і рибалками, з тими, хто доглядав за козами й вівцями; з незнайомцями і чужинцями, багатіями, політичними можновладцями, а також з недружніми фарисеями і книжниками. Він служив бідним, голодним, убогим, хворим. Він благословляв кульгавих, сліпих, глухих та інших людей з фізичними вадами. Він виганяв демонів та злих духів, які викликали психічні та душевні хвороби. Він очищував тих, хто був обтяжений гріхом. Він навчав уроків любові і неодноразово демонстрував безкорисливе служіння іншим. Усі відчували Його любов. Усі мали “привілеї, як один, так і другий, і нікому не [було] заборонено”. (2 Нефій 26:28). Це---вияви і приклади Його безмежного милосердя.

Світ, в якому ми живемо, значно б виграв, якби чоловіки і жінки повсюди виявляли чисту любов Христа, яка є доброю, лагідною й невибагливою. В ній немає заздрощів чи гордощів. Вона безкорислива, бо нічого не прагне в обмін для себе. Вона не дратується і не думає злого, не втішається беззаконням; у ній немає місця для нетерпимості, ненависті чи жорстокості. Вона не мириться з глузуванням, вульгарністю, образами чи гоніннями. Вона закликає різних людей жити разом у християнській любові, якими б не були їхні релігійні переконання, раса, національність, матеріальне становище, освіта чи культура.

Спаситель наказав нам любити одне одного, як Він полюбив нас; зодягнутися “в узи милосердя” (УЗ 88:125), так само, як зодягнувся Він. Нас покликано очистити наші внутрішні почуття, змінити наші серця, зробити так, щоб наші зовнішні вчинки і вигляд відповідали тому, що ми говоримо, у що віримо і що відчуваємо всередині. Ми маємо бути справжніми учнями Христа¹¹.

Любити інших є “більш чудовим шляхом”.

Ще в молоді свої роки брат Верн Кроулі розказав, що він навчився дечого з надзвичайно важливого уроку, даного пророком Джозефом першим святим в Наву, коли він сказав їм “любити інших людей, навіть наших ворогів---як ми любили б наших друзів”. Це хороший урок для кожного з нас.

Після того як його батько захворів, Верн Кроулі взяв на себе відповідальність за ведення сімейної справи, пов'язаної зі старими автомобілями, хоч йому й було лише п'ятнадцять років. Час від часу дехто з клієнтів нечесно поводився з цим юнаком, і за ніч з автомобілів зникали якісь деталі. Верн гнівався й клявся, що таки спіймає когось і провчить. Він хотів помститися.

Якось, коли його батько вже почав одужувати після хвороби, Верн увечері, незадовго до закриття, робив обхід дворища, де знаходилися старі автомобілі. Уже темніло. У дальньому кутку їхньої власності він помітив когось, хто ніс якусь велику частину автомобіля до задньої огорожі. Він побіг, як чемпіон-атлет і спіймав молодого крадія. Його першою думкою було вимістити свою досаду кулаками, а потім потягти цього хлопця до контори й викликати поліцію. Його серце переповнювали гнів і помста. Він спіймав свого злодія й мав намір помститися так, як той заслуговував.

А в цю мить, невідомо звідки, підійшов батько Верна; він поклав свою слабку й немичну руку на синове плече і сказав: “Я бачу, ти трохи засмучений, Верне. Давай я розберуся?” Потім він підійшов до юного невдахи-крадія, обняв його за плече, подивився якусь мить йому в очі і сказав: “Синку, скажи мені, чому ти це робиш? Чому ти намагався вкрасти цю коробку передач? Потім містер Кроулі, обнімаючи юнака за плече, попрямував з ним до контори, розпитуючи, які проблеми з машиною виникли в того юнака. Коли вони підходили до контори, батько сказав: “Ну, що ж, я думаю, у тебе полетіло зчеплення, через це в тебе й виникла проблема”.

А Верн в цей час просто закипав від злості. “Та що там піклуватися про його зчеплення?---думав він.---Треба подзвонити в поліцію та й кінець”. А батько все продовжував говорити. “Верне,

а дай-но йому зчеплення. А ще дай йому віджимний підшипник. І дай йому нажимний диск. Тепер у нього є все, що потрібно”. Батько передав всі ці частини юнакові, який спробував було його пограбувати, і сказав йому: “Візьми це все. Тут і зчеплення також. Ти не повинен красти, юначе. Просто попроси. Так вирішиться будь-яка проблема. Люди готові допомогти”.

Брат Верн Кроулі сказав, що в той день він отримав урок про любов, який пам'ятатиме завжди. Той юнак часто приходив до них знову. Добровільно, місяць за місяцем, він заплатив за всі частини, які дав йому Вік Кроулі, у т.ч. і за зчеплення. Коли він приходив, то запитував у Верна, чому його батько був таким і чому так робив. Верн розповідав йому щось про вірування святих останніх днів, а також про те, як міцно його батько любив Господа і любив людей. Урешті-решт невдаха-злодій був охрищений. Пізніше Верн розповідав: “Зараз важко описати почуття, які я мав, і через що я пройшов, переживаючи той випадок. Я також був молодим. Я спіймав свого обманщика. Я збирався покарати його так, як тільки міг. Але мій батько навчив мене іншому шляху.

Іншому шляху? Кращому шляху? Вищому шляху? Ще прекраснішому шляху? О яку користь мав би світ від такого вражаючого уроку! Як проголошує Мороній:

“Ось чому той, хто вірить в Бога, може з впевненістю надіятися на кращий світ. ...

[В] дарі Свого Сина підготував Бог більш чудовий шлях; і через віру його було здійснено”. (Етер 12:4, 11)¹².

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Що мав на увазі Президент Хантер, називаючи дві великі заповіді “Господнім пробним каменем”? (Див. підрозділ 1). Подумайте, як би ви відповіли на запитання, поставлені Президентом Хантером у кінці підрозділу 1.
- Прогляньте розповідь Президента Хантера про притчу про доброго самарянина (див. підрозділ 2). Чого ми можемо навчитися з цих учень про любов до своїх ближніх? Як нам збільшити свою любов до тих, кого, можливо, “любити важко”?

- У підрозділі 3 Президент Хантер навчає, що ми повинні любити інших і служити їм, коли вони в біді. Як ви були благословенні людиною, яка любила вас і служила вам у скрутні часи?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера про те, як наслідувати приклад Спасителя і бути милосердними (див. підрозділ 4). Як нам навчитися більше любити інших? Як саме ми можемо більш активно виявляти нашу любов?
- У підрозділі 5 Президент Хантер розглядає кілька способів, якими Христос виявляв Свою любов. Коли ви відчували Спасителеву любов у своєму житті? Які прийшли благословення, коли ви “виявляли чисту любов Христа”?
- Чого ми можемо навчитися із розказаної Президентом Хантером історії про Верна Кроулі? (Див. підрозділ 6). Як ми можемо змінити почуття “гніву і помсти” на почуття милосердя? Що з вашого досвіду допомогло вам дізнатися, що милосердя є “більш чудовим шляхом”?

Відповідні уривки з Писань

Матвій 25:31–46; 1 Коринтянам 13; Ефесянам 4:29–32; 1 Івана 4:20; Мосія 4:13–27; Алма 34:28–29; Етер 12:33–34; Мороній 7:45–48; УЗ 121:45–46

Допомога у вивченні

“Вчинки, що ґрунтуються на вивченому, принесуть краще й глибше розуміння (див. Іван 7:17)” (*Проповідуйте Мою євангелію* [2005], с. 19). Запитайте себе, як ви можете застосовувати євангельські вчення вдома, на роботі і у виконанні своїх церковних обов’язків.

Посилання:

1. “Keeping Christ in Christmas”, *Ensign*, Dec. 2002, 18.
2. John S. Welch, in Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 119.
3. Betty C. McEwan, “My Most Influential Teacher”, *Church News*, June 21, 1980, 2.
4. Carolyn Sessions Allen, in “Loved by All Who Knew Him: Stories from Members”, *Ensign*, Apr. 1995, 20.
5. In Thomas S. Monson, “President Howard W. Hunter: A Man for All Seasons”, 33.
6. In Knowles, *Howard W. Hunter*, 185.
7. “The Lord’s Touchstone”, *Ensign*, Nov. 1986, 34.
8. “The Lord’s Touchstone”, 34–35.
9. “The Lord’s Touchstone”, 35.
10. “A More Excellent Way”, *Ensign*, May 1992, 61.
11. “A More Excellent Way”, 61–62.
12. “A More Excellent Way”, 62.

Віра і свідчення

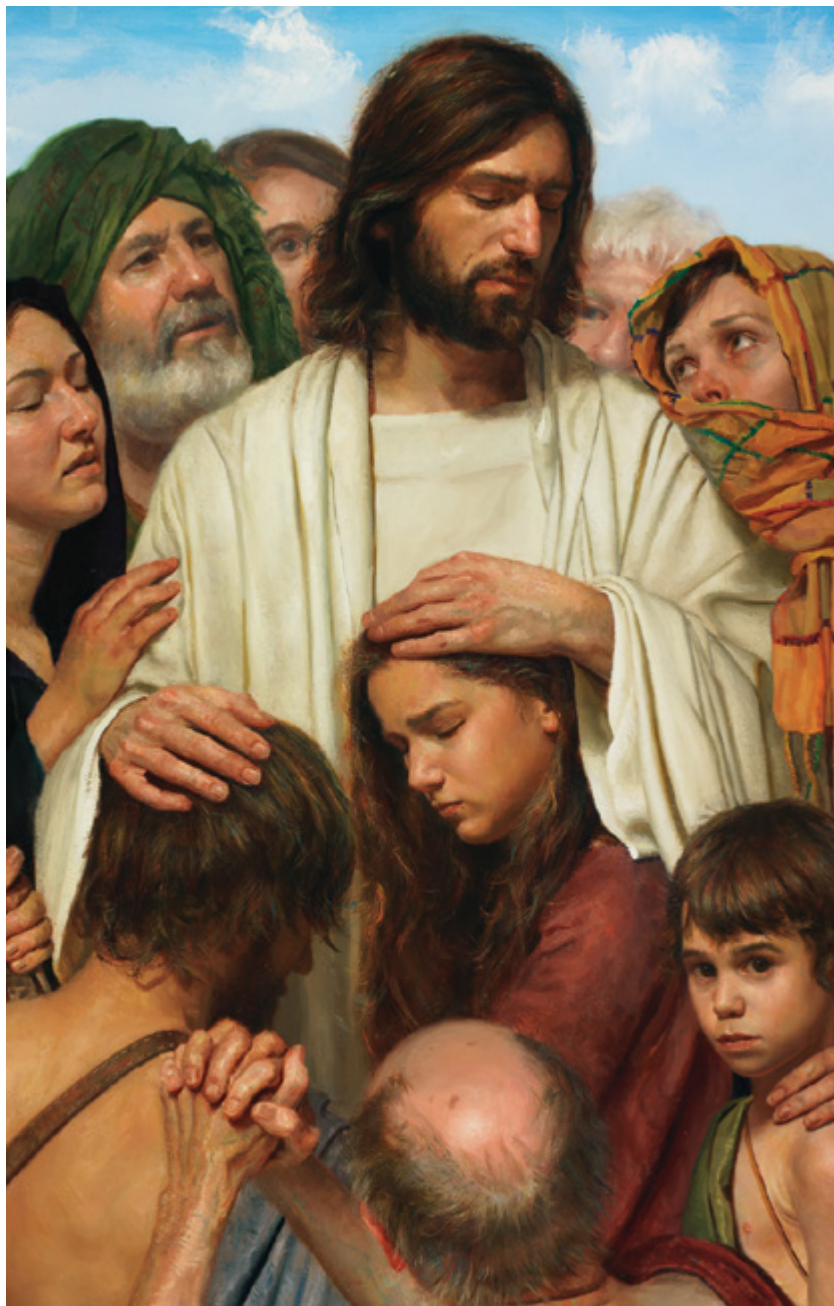
*“Найвище досягнення в житті---знайти
Бога і знати, що Він живий”.*

З життя Говарда В. Хантера

Говард В. Хантер почав зміцнювати своє свідчення ще в ранні роки свого дитинства, які пройшли в Бойсі, шт. Айдахо. Хоч його батько в той час і не був членом Церкви, мати виховувала його в євангелії. “Ми навчалися молитися, сидячи в неї на колінах,---згадував він.--- Свідчення я отримав ще хлопчиком, на колінах моєї матері”¹.

Свідчення Говарда з роками зростало. Коли йому було вже за 20 і він жив у Лос-Анджелесі, шт. Каліфорнія, він почав усвідомлювати важливість серйозного вивчення євангелії. Він писав: “Хоч я й відвідував церковні уроки майже все своє життя, моє перше справжнє пробудження до євангелії сталося в класі Недільної школи у приході Адамс, в якому навчав брат Пітер А. Клейтон. Він мав багате знання й здатність надихати молодих людей. Я вивчав матеріали уроків, читав вдома позакласні завдання, які він нам давав, і брав участь в обговоренні призначених тем. ... Я думаю про цей період свого життя як про час, коли переді мною почали розкриватися євангельські істини. Я завжди мав свідчення про євангелію, але раптом до мене почало приходити розуміння її”².

Через багато років Президент Хантер пояснив: “Приходить час, коли ми розуміємо принципи нашого створення і те, хто ми є. Зненацька це стає зрозумілим для нас і струни нашого серця починають вібрувати. Це і є час, коли свідчення входить в саму нашу душу і ми без жодних сумнівів вже знаємо, що Бог є нашим батьком: що Він--- живий, що Він---реальний, що ми, в буквальному сенсі,---Його діти”³.

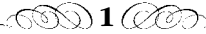

“Найважливішим завданням є пошук Бога—визначити для себе Його реальність, Його особисті якості і здобути знання про євангелію Його Сина Ісуса Христа”.

Президент Хінклі так сказав про віру й свідчення Президента Хантера:

“Президент Хантер ... вважав, що віра має могутню силу. У нього було впевнене знання про божественне і про вічне. ... [Він] мав безперечне й упевнене свідчення про живу реальність Бога, нашого Вічного Батька. Він з великою впевненістю свідчив про божественність Господа Ісуса Христа, Викупителя людства”⁴.

Учення Говарда В. Хантера

Через віру ми можемо знайти Бога і дізнатися, що Він живий.

Найвище досягнення в житті--знайти Бога і знати, що Він живий. Як і будь-яке інше гідне досягнення, це досягнення може бути доступним для тих, хто буде вірувати й матиме віру в те, що спочатку може й не бути очевидним⁵.

Коли думки людини звернені до Бога й того, що стосується Бога, в людині відбувається духовне перетворення. Завдяки цьому вона піднімається над буденністю і її характер стає благородним та подібний до Божого. Якщо ми маємо віру в Бога, то живемо за одним з найважливіших законів життя. Наймогутнішою силою в людській натурі є духовна сила віри⁶.

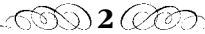
Найважливішим завданням є пошук Бога--визначити для себе Його реальність, Його особисті якості і здобути знання про євангелію Його Сина Ісуса Христа. Нелегко мати досконале розуміння Бога. Його пошук вимагає постійного зусилля, і є такі, хто ніколи не зрушиться на пошук цього знання. ...

Що б не шукала людина--наукових істин чи розуміння Бога, вона повинна мати віру. Це стає відправною точкою. У віри є багато визначень, однак найбільш класичне її визначення було дано автором Послання до євреїв такими змістовними словами: “А віра--то підстава сподіваного, доказ небаченого”. (Євр. 11:1). Іншими словами, віра робить нас впевненими в тому, на що ми сподіваємось, і переконаними в тому, чого ми не бачимо. ... Ті, хто палко шукає Бога, не бачать Його, але вони знають про

Його реальність завдяки вірі. Це більше, ніж сподівання. Віра робить його переконанням---доказом небаченого.

Автор Послання до євреїв [апостол Павло] продовжує: “Вірою ми розуміємо, що віки Словом Божим збудовані, так що з невидимого сталось видиме”. (Євр. 11:3). Віра тут описана як вірування в те, що світ був створений словом Бога, або переконаність в цьому. Не може бути свідків цього факту, але віра дає знання: те, що ми бачимо в чудесах землі і в усій природі, було створено Богом. ...

У мене є безсумнівне переконання в тому, Бог є реальністю--що Він живий. Він---наш Небесний Батько, а ми---Його духовні діти. Він створив небеса й землю та все, що на землі, і є автором вічних законів, за якими управляється всесвіт. Ці закони відкриваються поступово, коли людина продовжує свій пошук, але вони існували завжди і будуть залишатися навіки незмінними⁷.

Аби отримати знання про реальність Бога, ми повинні віддано докладати зусилля, виконувати Його волю й молитися про розуміння.

Аби знайти Бога як реальність, ми повинні йти курсом, який Він вказав для цього пошуку. Це та дорога, що веде вгору; вона вимагає віри й зусилля і є нелегкою. Тому багато людей не будуть присвячувати себе цьому важкому завданню---довести собі реальність існування Бога. Навпаки, дехто йде легким шляхом і відкидає Його існування або ж просто тримається курсу невідзначеності тих, хто сумнівається. ...

... Іноді віра означає вірити в те, що щось є істинним, коли недостатньо доказів, щоб мати знання про це. Ми повинні й далі досліджувати та прислухатися до такої настанови: “Просіть---і буде вам дано, шукайте---і знайдете, стукайте---і відчинять вам; бо кожен, хто просить---одержує; а хто стукає---відчинять йому”. (Мт. 7:7--8). ...

Це загальне правило: ми не отримаємо нічого цінного, поки не готові заплатити певну ціну. Учений не стане обізнаним, якщо не працює й не докладає зусиль, щоб домогтися успіху. Якщо він не готовий робити це, то чи може він сказати, що існує така річ

як ученість? ... Так само нерозумно для людини казати, що Бога немає просто тому, що в неї немає бажання шукати Його.

... Щоб людина отримала тверде знання про реальність Бога, вона повинна жити за заповідями й ученнями, проголошеними Спасителем під час Свого особистого священнослужіння. ... Ті, хто має бажання шукати, докладає зусилля та виконує Божу волю, матимуть знання про реальність Бога, яке прийде до них.

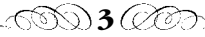
Коли людина знаходить Бога й розуміє Його шляхи, то дізнається, що ніщо у всесвіті не відбувається випадково, але що все стається за планом, який божественно підготовлений заздалегідь. Яким багатим змістом наповнюється її життя! Вона отримує розуміння, яке перевершує мирську вченість! Красоти світу стають ще прекраснішими, порядок у всесвіті стає ще більш значущим і всі Божі творіння стають більш зрозумілими, коли людина спостерігає, як приходять і минають Божі дні, а пори роки змінюють одна одну у своєму порядку⁸.

Христос під час Свого священнослужіння на землі пояснював, як може людина пізнати істину про Бога. Він сказав: “Коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку, чи від Бога вона, чи від Себе Самого кажу Я”. (Іван 7:17). Також Учитель пояснив, що таке воля Батька і велика заповідь: “Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою”. (Мт. 22:37). Ті, хто старається виконувати Божу волю й виконувати Його заповіді, будуть отримувати особисті одкровення стосовно божественності Господньої роботи у принесенні свідчення про Батька.

Тим, хто бажає мати розуміння, слова Якова пояснюють, як його можна набути: “А якщо кому з вас не стачає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє,—і буде вона йому дана”. (Якова 1:5). Яков має на увазі не фактичне знання в сенсі науки, а скоріше одкровення, що приходить з висоти у відповідь на запитання людей і як результат виконання настанови помолитися. ...

Отже, ми маємо, так би мовити, формулу для пошуку Бога й інструментарій для здійснення цього пошуку: віра, любов і молитва. Наука дала людині дивовижні речі, але вона не може зробити для

неї те, що вона повинна зробити для себе сама, і найважливіше з цього—дізнатися про реальність Бога. Це завдання—складне; цей труд—нелегкий; але, як стверджував Учитель: “Великою буде їхня винагорода і вічною буде їхня слава”. (УЗ 76:6)⁹.

Ми повинні вірити, щоб побачити.

Хома хотів спершу побачити, щоб повірити.

У день воскресіння, коли вечір настав, явився Ісус і став посеред Своїх учнів у замкненій кімнаті. Він показав їм Свої руки, які були пробиті цвяхами, і Свій бік, який був простроплений списом. Хома, один з дванадцятьох, не був при цьому з ними, але інші розказали йому, що бачили Господа і що Він говорив до них. ... Хома був скептиком і сказав учням:

“... Коли на руках Його знаку відцвяшного я не побачу, і пальця свого не вкладаю до відцвяшної рани, і своєї руки не вкладаю до боку Його,—не ввірю!” (Іван 20:25).

... У цьому Хома виражає дух нашої доби. Його не задовольняло ніщо, чого він не міг побачити, і це навіть при тому, що він був з Учителем і знав Його вчення стосовно віри і сумнівів. ... Віра не вивершиться над сумнівами, якщо людині необхідно відчувати або бачити, щоб повірити.

Хома не хотів покладатися на віру. Він хотів позитивного доказу цих фактів. Він хотів знання, а не віри. Знання пов'язане з минулим, бо наш досвід в минулому—це те, що дає нам знання, а віра пов'язана з майбутнім—з невідомим, з тим, чого ми ще не звідали.

Ми думаємо про Хому як про людину, яка подорожувала і розмовляла з Учителем і яка була вибрана Ним. У душі ми б хотіли, щоб Хома міг повернутися в напрямку майбутнього, маючи довіру до того, що тоді ще не було видимим, замість того, щоб, по суті, сказати: “Бачити—це вірити”. ...

Віра дає нам впевненість в тому, що не є видимим.

Через тиждень учні знову зібралися разом в тому ж будинку в Єрусалимі. Цього разу й Хома був з ними. Двері були замкнені, але Ісус прийшов і став посеред них та й сказав: “Мир вам!”

Потім каже Хомі: “Простягни свого пальця сюди, та на руки Мої подивись. Простягни й свою руку, і вклади до боку Мого. І не будь ти невірющий, але віруючий!” (Іван 20:26--27). ...

Промовляє до нього Ісус: “Тому ввірував ти, що побачив Мене? Блаженні, що не бачили й увірували!” (Іван] 20:29).

Ця подія є одним з чудових уроків усіх часів. Хома сказав: “Бачити---це вірити”, але Христос відповів: “Вірити---це бачити”. ...

Класичний приклад віри описано апостолом Павлом в його Посланні до євреїв: “А віра---то підстава сподіваного, доказ небаченого”. (Євр. 11:1).

Це твердження не передбачає досконалого знання, але воно описує віру як те, що дає людині запевнення або впевненість в тому, що ще є в майбутньому. Ці речі можуть існувати, але саме через віру вони реалізуються. Віра дає відчуття впевненості в тому, що є невидимим або не має точних доказів.

Може здатися, що Хома втратив свою впевненість у майбутньому. Він дивився у минуле. Він хотів перевірити те, що тоді було невидимим. Ті, хто втрачають віру або в кого її мало, живуть у минулому---тобто без надії на майбутнє. Яка ж велика зміна приходить в життя людини, яка знаходить непохитну віру---ту віру, що дає запевнення й упевненість.

Чоловік, народжений сліпим, не мав сумніву; він повірив у Спасителя.

Якщо ми повернемося до дев'ятого розділу Євангелії від Івана, то прочитаємо про ще один випадок, що стався в Єрусалимі, коли чоловік, який був сліпим від народження, отримав можливість бачити. Це був Суботній день, і Ісус, очевидно, був неподалік храму, коли побачив сліпого чоловіка, і Його учні запитали Його:

“... Учителю, хто згрішив: чи він сам, чи батьки його, що сліпим він родився?”

Ісус відповів: “Не згрішив ані він, ні батьки його, а щоб діла Божі з'явилися на ньому.

Ми мусимо виконувати діла Того, Хто послав Мене, аж поки є день. Надходить он ніч, коли жаден нічого не зможе виконувати.

“Сліпий чоловік повірив і йому була дана можливість бачити”.

Доки Я в світі,---Я Світло для світу”. (Іван 9:2--5).

Потім Ісус плюнув на землю і зробив грязь із слини, змішаної із земним пилом. Він намазав нею очі сліпого і сказав, щоб той пішов і умився в ставку Сілоам. Якби це був Хома, то чи пішов би він, як йому було вказано, або чи не поставив би він запитання: “Що хороше може статися від миття в стоячих водах того брудного ставка?” або “Які цілющі властивості є в слині, змішаній із земним пилом?” Здається, це були б резонні запитання, однак якби сліпий чоловік мав сумніви й запитання, то він і надалі залишався б сліпим. Маючи віру, він увірував і зробив так, як йому було вказано. Він пішов та й умився в тому ставку і повернувся назад уже зрячим. Вірити---це бачити. ...

“Блаженні, що не бачили й увірували”.

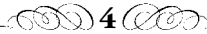
Сліпий чоловік повірив, і йому була дана можливість бачити. Хом відмовився повірити, аж поки він не зможе побачити. У світі повно Хом, але є багато й таких, як сліпий чоловік в Єрусалимі. Кожний день місіонери Церкви зустрічають і тих, і тих, несучи своє послання світу, послання відновленої евангелії Ісуса Христа. ... Одні вірять, мають віру і їх охрищують. Інші---не приймають, бо не можуть побачити або поторкати.

Не існує точного, конкретного, речового доказу того, що Бог живий, і все ж мільйони мають знання, що Він дійсно живий, завдяки тій вірі, яка й утворює цей доказ на користь того, що є невидимим. Багато хто каже місіонерам: “Я погодився б охреститися, якби зміг повірити, що Джозеф Сміт розмовляв з Батьком і Сином”. Цьому факту немає точного, конкретного, речового доказу, але для тих, кого торкнувся Дух, віра стоятиме на місці цього доказу на користь того, що є невидимим. Пам’ятайте слова розп’ятого Учителя, коли Він стояв перед Хомою:

“Блаженні, що не бачили й увірували”. ([Іван] 20:29).

Ті, хто увірували, через віру будуть бачити.

Я додаю своє свідчення до свідчень тисяч місіонерів про те, що Бог дійсно живий, що Ісус є Спасителем світу, що ті, хто увірують, через віру матимуть можливість бачити¹⁰.

Діючи за своєю вірою, ми прийдемо до особистого свідчення.

У дитинстві ми приймали як факт те, що казали нам батьки чи вчителі, тому що мали довіру до них. Маленьке хлоп’я без жодного страху зістрибне з високого місця, якщо батько каже йому, що впливає його. Цей маленький хлопчик має віру в те, що батько не дасть йому впасти. Коли діти стають дорослішими, то починають самі задумуватися, ставити запитання і сумніватися стосовно того, що не має матеріальних доказів. Я співчуваю молодим чоловікам і молодим жінкам, коли в їхні думки приходять чесні сумніви і вони відчувають сильний конфлікт при розвіянні сумнівів. Ці сумніви можуть бути розвіяні, якщо вони мають

щире бажання знати істину, докладаючи для цього моральні, духовні й розумові зусилля. Завдяки цій боротьбі вони будуть виходити з цього конфлікту в міцнішу, сильнішу, більшу віру. Вони перейшли від простої, довірливої віри---через сумнівнй й конфлікт---у тверду, міцну віру, яка визріває у свідчення¹¹.

Студенти годинами проводять експерименти в наукових лабораторіях, щоб знайти істину. Якби вони те саме робили з вірою, молитвою, прощенням, смиренням і любов'ю, то знайшли б свідчення про Ісуса Христа, подавця цих принципів¹².

Євангелія Ісуса Христа---це не лише євангелія вірування; це також і план дій. ... Він не сказав “спостерігати” за Його євангелією; Він сказав “жити” за нею! Він не сказав: “Зверніть увагу, яка вона чудова за складом та образністю”; Він сказав: “Іди, роби, дивися, відчувай, віддавай, віруй!” ...

Дія---одне з того, що закладає фундамент особистого свідчення. Найбільш впевнене свідчення те, що приходить безпосередньо з особистого досвіду людини. Коли юдеї дивувалися тому, чого навчав Ісус в храмі, Він відповів на це так: “Наука Моя---не Моя, а Того, Хто послав Мене”. Потім Він додав те, що є ключем для особистого свідчення: “Коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку, чи від Бога вона, чи від Себе Самого кажу Я”. (Іван 7:16--17).

Чи чуємо ми наказовий тон в цих словах Спасителя? “Якщо будь-яка людина буде *робити* ... , то вона буде *знати!*” Іван вловив важливість цього наказового тону й наголосив на його значенні у своєму [посланні]. Він сказав: “А хто каже, що в Нім пробуває, той повинен поводитись так, як поведився Він”. (1 Івана 2:6).

Тільки казати, приймати, вірити---цього недостатньо. Усе це є неповним, поки те, що люди мають на думці, не буде перетворено в активну дію в щоденному житті. І тоді це стає найліпшим джерелом особистого свідчення. Людина знає, бо мала досвід. Їй немає потреби казати: “Брат Джонс каже, що це істина, а я йому вірю”. Вона може сказати: “Я жила за цим принципом у своєму власному житті, і я знаю завдяки особистому досвіду, що він працює. Я відчула його вплив, побачила його практичну

користь і знаю, що він правильний. Я можу свідчити, опираючись на власне знання, що це істинний принцип”.

Багато людей мають таке свідчення в їхньому власному житті й не усвідомлюють його цінності. Недавно одна молода жінка сказала: “У мене немає свідчення про євангелію. А мені хотілося б його мати. Я приймаю її вчення. Я знаю, що вони діють у моєму житті. Я бачу, що вони діють в житті інших людей. Якби тільки Господь відповів на мої молитви і дав мені свідчення, я була б серед найщасливіших на землі!” Цій молодій жінці хотілося дивовижного втручання; але вона вже бачила диво євангелії, яке розширювало й надихало її власне життя. Господь *вже* відповів на її молитви. Вона *вже* мала свідчення, але не усвідомлювала, що це воно й було¹³.

Як висвячений апостол і особливий свідок Христа, я урочисто свідчу вам, що Ісус Христос дійсно є Сином Бога. ... Саме силою Святого Духа я свідчу про це. Я знаю про реальність Христа, наче я бачив Його своїми очима і чув своїми вухами. Також я знаю, що Святий Дух підтвердить істинність мого свідчення у серцях усіх тих, хто слухає вухом віри¹⁴.

Рекомендації для вивчення і навчання

Заяпитання

- Президент Хантер навчає, що “найвище досягнення в житті--знайти Бога і знати, що Він живий” (підрозділ 1). Яку роль відіграє віра в успішному завершенні цього пошуку? Що саме допомогло вам знайти Бога і дізнатися, що Він живий?
- Стосовно здобуття знання про реальність Бога Президент Хантер каже, що “це завдання---складне” і “цей труд--нелегкий”. Чому, на вашу думку, нам необхідно віддано старатися, щоб здобути це знання? Чому для пізнання Бога важливо виконувати заповіді?
- У підрозділі 3 Президент Хантер вдається до порівняння Хоми й чоловіка, народженого сліпим, аби навчати, що якщо ми віримо, то зможемо бачити. Як можна застосувати у вашому житті ці глибокі думки Президента Хантера стосовно цих історій? Як виявлення віри дало вам можливість бачити?

- Прогляньте вчення Президента Хантера стосовно того, що діяти за нашою вірою---це ключ до набуття свідчення (див. підрозділ 4). Як саме ви можете діяти за вашою вірою? Як віра може подолати сумніви? Як те, що ви діяли за вашою вірою, допомогло зміцнити вашому свідченню?

Відповідні уривки з Писань

Іван 17:3; Євреям 11:1–6; Алма 5:45–48; 30:40–41; 32:26–43; Етер 12:4, 6–22; Мороній 10:4–5; УЗ 42:61

Допомога вчителю

“Ставте запитання, які вимагають від тих, кого ви навчаєте, шукати відповіді в Писаннях і вченнях пророків останніх днів”
(*Навчати—немає покликання величнішого* [2000], с. 62).

Посилання:

1. In J. M. Heslop, “He Found Pleasure in Work”, *Church News*, Nov. 16, 1974, 4, 12.
2. In Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 70–71.
3. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 48.
4. Gordon B. Hinckley, “A Prophet Polished and Refined”, *Ensign*, Apr. 1995, 35.
5. “Faith as the Foundation of Accomplishment”, *Instructor*, Feb. 1960, 43.
6. In Conference Report, Apr. 1960, 124–125.
7. “To Know God”, *Ensign*, Nov. 1974, 96–97.
8. In Conference Report, Apr. 1970, 7--10.
9. “To Know God”, 97.
10. In Conference Report, Oct. 1962, 22--24.
11. “Secretly a Disciple?” *Improvement Era*, Dec. 1960, 948.
12. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 48.
13. In Conference Report, Apr. 1967, 115--116.
14. “An Apostle’s Witness of Christ”, *Ensign*, Jan. 1984, 70.

Навчання євангелії

“Мета навчання... [---] щоб ми могли стати знаряддям в руках Господа у переміні серця людини”.

З життя Говарда В. Хантера

На генеральній конференції у квітні 1972 р. старійшина Говард В. Хантер, тоді член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, на одній із сесій був серед останніх промовців. Він підготував виступ, але на сесії для нього вже не залишалось достатньо часу. “Поглянувши на годинник,---сказав старійшина Хантер,---я згорнув свої підготовлені нотатки та й поклав їх собі до внутрішньої кишені. Але дозвольте мені просто за хвилинку розказати вам про незначний випадок, який справив на мене враження, ще коли я був хлопчиком. Я згадав про нього, коли нам сказали, що сьогодні після обіду з нами буде велика група відданих людей, які навчають молодь.

Це було раннього літнього ранку. Я стояв біля вікна. Штори затуляли мене від двох маленьких створінь на газоні. Одним з них була велика пташка, а іншим---пташеня, очевидно, тільки-но з гнізда. Я бачив, як більша пташка застрибала по газону, потім почала гребти лапкою і щось клювати. Вона витягла із землі великого, товстого черв'яка і пострибала назад. Пташеня широко розкрило свого дзьобика, але велика пташка проковтнула черв'яка сама.

Потім я побачив, як велика пташка злетіла на дерево. Вона якусь мить щось видовбувала дзьобом з кори і прилетіла назад з великим жуком у своєму дзьобі. Пташеня широко розкрило свого дзьобика, але велика пташка проковтнула жука сама. Протест виразився пронизливим писком.

Велика пташка полетіла собі, і я вже її більше не бачив, але продовжував спостерігати за пташенням. Через деякий час

Навчання дітей у церкві допомагає батькам навчати їх вдома.

пташеня пострибало по газону, почало гребтися лапкою, щось клювати й витягло із землі великого черв'яка.

Нехай же Бог благословить хороших людей, які навчають наших дітей і нашу молодь”.

Це коротке послання старійшини Хантера пізніше було надруковано під назвою “Учитель”¹.

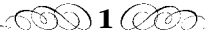
Говард В. Хантер часто наголошував на важливості хорошого навчання у Церкві. Він розказував про принципи---наприклад, про важливість навчати прикладом, що було проілюстровано цією історією про пташок,---які допомагали б вчителям більш ефективно благословляти життя тих, кого вони навчали. Часто він звертався до вчителів, які навчали дітей і молодь, допомагаючи зрозуміти, наскільки священною є їхня відповідальність за підрастаюче покоління. Одного разу, знаходячись серед них, він сказав:

“Зараз я бачу перед собою декого з вибраних духів цієї землі. ... Я намагаюсь уявити собі кожного [з вас, учителів,] за роботою під час виконання вашого особливого завдання. Мені цікаво знати, які ж плоди принесе ваша праця. Чи скрутяться деякі з них через те, що ви невдало обробляли й культивували ґрунт, довірений під вашу опіку; чи може весь ґрунт буде настільки добре культивований, що принесе максимум хороших плодів?

У ваших приходах і колах ... так багато дітей нашого Батька. Як і ви, вони є вибраними в Його очах; але, на відміну від вас, в євангелії багато хто з них є недосвідченими й новачками. Ваша відповідальність по відношенню до них є дійсно великою. Їхнє життя легко піддається впливу, легко спрямовується, легко формується, легко націлюється, якщо ви зможете здобути їхню довіру й завоювати їхнє серце. Ви---їхній “пастир”. Ви повинні направляти їх на “пасовиська зелені”. ...

Який виклик, яке радісне завдання, яка священна відповідальність є у вас зараз! ... Якими ж вдумливими, якими уважними, якими добрими, якими ніжними, якими чистими в серці, якими сповненими безкорисливою любов'ю, як і наш Господь, якими смиренними, якими сповненими молитви повинні ви бути, беручись за нову для вас роботу---пасти овець, як це Господь каже вам робити!”².

Учення Говарда В. Хантера

Допомагайте іншим розвивати довіру до Писань.

Я наполегливо запрошую вас під час навчання використовувати Писання і робити все можливе, щоб допомагати студентам користуватися ними і робити це впевнено. Я хотів би, щоб наші молоді люди мали довіру до Писань, і хочу пояснити цю фразу, навівши дві підстави.

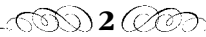
По-перше, ми хочемо, щоб студенти довіряли силі та істинам, які містяться в Писаннях, були впевнені в тому, що їхній Небесний Батько дійсно промовляє до них через Писання, і в тому, що вони можуть звернутися до Писань і знайти відповіді на свої проблеми та свої молитви. Це та довіра, яку, як я сподіваюся, ви передаєте вашим студентам, і ви можете їм передати її, якщо показуватимете їм кожного дня, кожної години, що ви так довіряєте Писанням. Покажіть їм, що ви самі довіряєте тому, що в Писаннях містяться відповіді на багато---а насправді, на більшість---життєвих проблем. Тому, коли ви навчаєте, навчайте з Писань.

[Друге] значення, яке має фраза “довіра до Писань”---це навчати студентів Головним трудам настільки ґрунтовно, щоб вони могли читати їх з впевненістю, засвоюючи найголовніші уривки, проповіді й тексти, які містяться в них. Ми сподіваємося, що жодний ваш студент не піде з уроку з почуттям страху, збентеженості або сорому через те, що не може отримати потрібну допомогу, оскільки недостатньо добре знає Писання, щоб знайти необхідні уривки. Давайте можливість цим молодим людям набути достатнього досвіду з Біблії, Книги Мормона, Учення і Завітів та Дорогоцінної Перлини, щоб вони мали довіру і впевненість, про які я щойно згадував.

Я часто думав, що наші молоді люди в Церкві були б дуже схожими на інших молодих людей не з Церкви, якби вони певною мірою не опанували Головні труди та не застосовували їх. Усі ви пам'ятаєте вірші, написані пророком Джозефом, коли його було кинуте у в'язницю Ліберті. Серед іншого він написав і таке: “Бо ще багато є на землі серед усіх сект, партій і конфесій тих, кого засліплено підступним лукавством людей, через яке вони лежать у

засідці, щоб обманювати, і *кого утримують від істини, бо вони не знають, де знайти її*" (УЗ 123:12; курсив додано).

У Церкві ми [як учителі] несемо велику відповідальність за те, щоб наші члени Церкви, наші молоді люди не потрапили до тієї нещасливої категорії засліплених, тих хороших, чудових гідних молодих чоловіків та жінок, які утримані від істин, що знаходяться в Писаннях, тому що вони не знають, де знаходити ті істини, і тому що вони не навчилися впевнено використовувати свої примірники Головних трудів³.

Навчайте Духом.

Готуйтеся й живіть так, щоб ви мали Духа Господнього, коли навчаєте. У нашому світі існує так багато того, що позбавляє нас можливості відчувати Духа, і так багато того, що заважає нам мати Духа з нами. Ми маємо зробити все від нас залежне для цих молодих людей, які піддаються постійним нападам і атакам оточуючого їх світу. Ми маємо зробити все можливе, щоб дати їм відчуті приємну, заспокійливу присутність Духа Господнього. ...

В одному з найважливіших одкровень цього розподілу Господь сказав: "І Дух буде дано вам молитвою віри; і якщо ви не отримуєте Духа, ви не будете навчати" (УЗ 42:14).

Я розумію цей вірш не тільки в тому сенсі, що ми *не будемо* навчати без Духа, але й у сенсі, що насправді ми *й не зможемо* навчати без Нього. Вивчення того, що є духовним, просто не може відбуватися без виховної і підтверджуючої присутності Духа Господнього. З цим, як видно, погоджувався Джозеф Сміт: "Усі мають проповідувати євангелію силою і під впливом Святого Духа; і жодна людина не може проповідувати євангелію без Святого Духа" [*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт (2007)*, с. 336].

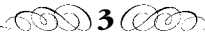
... Мене непокоїть, коли, здається, сильні емоції або нестримні сльози приймаються за присутність Духа. Дійсно, Дух Господа може викликати сильний вияв емоцій, в т.ч. й сльози, але цей зовнішній вияв не слід плутати з присутністю Самого Духа.

Я спостерігав за дуже багатьма моїми братами впродовж довгих років, і ми ділилися між собою дечим з рідкісного й

невимовного духовного досвіду. Той досвід у всіх був різний, кожний по-своєму особливий, і в такі священні миті сльози можуть з'явитися, а можуть і ні. Дуже часто вони з'являються, але іноді ці миті супроводжуються цілковитою тишею. Іншим разом вони супроводжуються радістю. Вони завжди супроводжуються сильним відчуттям істини, одкровення, що приходить в серце.

Передавайте своїм студентам євангельську істину через переконливе навчання; таким чином ви даєте їм можливість набути духовний досвід. Нехай це відбувається природно і так, як це буде---можливо, зі сльозами, а, можливо, й без них. Якщо те, що ви кажете їм, є істиною, і ви передаєте її чистою та з чесним переконанням, ті студенти відчують дух істини, якої навчають їх, і усвідомлять, що до них у серце прийшли натхнення й одкровення. Отак ми розвиваємо віру. Отак ми зміцнюємо свідчення---силою Божого слова, навченого в його чистоті та з переконливістю.

Прислухайтеся до істини, звертайте увагу на вчення і дайте можливість Духу виявити Себе в усіх Його численних і різноманітних проявах. Тримайтеся твердих принципів; навчайте від чистого серця. Тоді Дух проникне у ваш розум і серце, а також в розум і серце кожного вашого студента⁴.

Запрошуйте студентів шукати безпосередньо Бога Батька та Ісуса Христа.

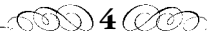
Я впевнений, що ви усвідомлюєте потенційну небезпеку того, що ... ваші студенти ставатимуть відданими вам, а не євангелії. ... Ось чому ви маєте запрошувати своїх студентів самим заглиблюватися у Писання, а не просто давати їм ваше тлумачення їх чи опис. Ось чому ви повинні запрошувати своїх студентів відчувати Дух Господній, а не просто розповідати, як відчували Його особисто ви. Ось чому, зрештою, ви повинні запрошувати своїх студентів йти безпосередньо до Христа, а не до того, хто навчає Його вченням, хоч це робить і вміло. З цими студентами ви будете не завжди. ...

Наше важливе завдання---заглибити цих студентів у те, що *може* бути з ними впродовж усього життя, указувати їм на Того, Хто любить їх і може направляти їх там, куди ніхто з нас не піде.

“Завжди старайтеся думати про [студентів] індивідуально, щоб вони могли відчутти щось особисте й особливе у ставленні до них вас, їхнього вчителя”.

Будь ласка, зробіть все для того, щоб ці студенти мали любов до Писань, до Господа і до учень відновленої Церкви. Направляйте їх до Бога Батька і Його Єдинонародженого Сина, Ісуса Христа, і до провідництва істинної Церкви. ... Дайте їм ті дари, які будуть підтримувати їх, коли їм доведеться відстоювати [істинні принципи] самим. Якщо ви зробите це, то вся Церква буде благословенною для майбутніх поколінь⁵.

Старайтеся дотягнутися до кожного.

Мене завжди вражає те, що Господь має справу з кожним з нас окремо, індивідуально. У Церкві ми багато чого робимо в групах, і нам потрібні організації певної величини, щоб ми мали можливість добре вести справи Церкви, однак дуже багато важливого---*найбільш* важливого, робиться індивідуально. Ми благословляємо немовлят по одному, навіть якщо вони близнюки або трійнята. Ми хрестимо і конфірмаємо дітей по одному за раз.

Ми приймаємо причастя, нас висвячують у священство або ми проходимо храмові обряди---як окремі люди, які індивідуально розвивають свої стосунки з нашим Небесним Батьком. Поряд з нами можуть бути й інші, з якими відбувається подібне, так само як є й інші в нашій класній кімнаті, однак небесний наголос робиться на кожній людині, на кожній окремо взятій особі.

Коли Ісус явився нефійцям, Він сказав:

“Встаньте і підійдіть до Мене, щоб ви могли вкласти руки свої до Мого боку, і також щоб ви могли відчуті сліди цвяхів на Моїх руках і на Моїх ногах, щоб ви могли знати, що Я Бог Ізраїля і Бог усієї землі, і Мене було вбито за гріхи світу. ...

І сталося, що безліч людей підійшло і вклало руки свої в Його бік, і торкнулося слідів цвяхів на Його руках і на Його ногах; і це вони зробили, *підходячи один за одним*, доки вони всі не підійшли, і доки *не побачили на свої власні очі і не торкнулися своїми власними руками*, і доки не дізналися напевно і не пересвідчилися, що це був Він, про Кого було написано” (3 Нефій 11:14–15; курсив надано).

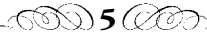
На це пішов певний час, однак було важливим, щоб кожна людина мала той досвід, щоб кожна пара очей і кожна пара рук мали те підтвердження, *особисте* свідчення. Пізніше точно так же Христос повів Себе і з нефійськими дітьми. “Він узяв їхніх малих дітей, *одного за другим*, і благословив їх, і молився Батькові за них” (3 Нефій 17:21; курсив додано).

Вам нелегко буде віддавати всю особисту увагу декому з ваших студентів, які цього хочуть і потребують, але якомога більше старайтеся думати про них індивідуально, щоб вони могли відчуті щось особисте й особливе у ставленні до них вас, їхнього вчителя. Моїться, щоб знати, якої допомоги потребує кожний студент, і залишайтеся чутливими до тих підказок, які потім приходять. ... Пам’ятайте: найкраще навчання---один на один і воно часто відбувається поза класною кімнатою. ...

У своєму пошуці того, як індивідуально навчати кожного студента, ви, скоріше за все, виявите, що деякі студенти не так гарно встигають, як інші, і що дехто взагалі не приходять в клас. Інтерес до таких студентів виявляйте особисто; докладайте

додаткові зусилля, щоб запросити заблудлих овець до отари та допомогти їм. “Пам’ятайте, що цінність душ є великою в очах Бога” (УЗ 18:10). Не можна навіть уявити, яку ціну сплатив наш Спаситель за кожного з нас, і нам доручено зробити все можливе, щоб допомогти Йому в Його роботі. Нам доручено зробити все, щоб дар Спокути поширився на кожного молодого чоловіка чи жінку, за яких ми відповідаємо. У вашому випадку це означає тримати їх повністю активними на ваших уроках.

Приділяйте особливу увагу тим, кому, можливо, важко, і якщо необхідно---вирушайте шукати заблудлих овець. Написана поштова листівка, телефонний дзвінок, особисте відвідування вдома у багатьох випадках принесуть чудовий результат. Особиста увага до молодої людини, яка тільки-но починає сходити з дороги, може зберегти години й години---справді, роки й роки---зусиль, які треба буде докладати пізніше у спробах повернути цю людину до активності. Робіть все для вас можливе, щоб зміцнити сильного і направити на вірний шлях тих, хто збився в цьому віці з дороги⁶.

Навчайте прикладом.

[Як учителям,] нам необхідно подавати належний приклад, бути старанними й пильними у своєму власному житті, святити Суботній день, шанувати провідників приходу, колу й Церкви. Ніщо непристойне не повинно виходити з наших уст, що дало б нашій дитині право чи підставу зробити щось неправильно. Звичайно, якщо ми кажемо або говоримо щось неправильне, діти отримують, так би мовити, ліцензію наслідувати нас.

Приклад має набагато сильніший вплив, ніж повчання. Той, хто хотів би переконати інших робити правильно, повинен сам робити правильно. Це правда: той, хто живе за правильними вченнями, бо вони хороші, і не піддається впливу несправедливої поведінки інших людей, буде набагато більше винагороджений, ніж той, хто тільки говорить, а не робить. ... Діти схильні наслідувати тих, кому вони довіряють. Чим більша їхня довіра, тим більше вони готові піддатися впливу добра чи зла. Кожний хороший святий поважає справжню доброту, де б вона не виявлялася, і буде старатися наслідувати всі хороші приклади⁷.

*Ефективне євангельське навчання веде до
“перетворення людської душі”.*

Формула для прекрасного вчителя така: не тільки жити за заповідями Господа і захищати заповіді Господа, але й отримувати дух навчання через молитву. Коли ми отримуємо цей дух і виконуємо заповіді Господа, ходячи у послуху перед Ним, тоді життя тих, на кого поширюється наш вплив, буде змінюватися і вони будуть мотивовані жити праведним життям⁸.

Кожний учитель повинен мати особисте свідчення про те, що Бог живий, про божественну місію Ісуса Христа і про те, що явлення Батька і Сина Джозефу Сміту було реальністю. Учитель не тільки повинен мати ці знання й свідчення, але в нього повинно бути палке бажання розповідати про свою віру без будь-якої двозначності тим, хто приходить навчатися⁹.

6

Будьте знаряддям в Господніх руках, допомагаючи студентам відчувати дивовижну зміну серця.

Коли учитель робить так, як це призначив Господь, стається велике чудо. Чудо Церкви сьогодні---не зцілення, яке відбувається дуже часто, не те, що кульгаві будуть ходити, сліпі---бачити, глухі---чути або хворі уздоровлюватись. Велике чудо Церкви і Божого

царства в наш день і в наш час—перетворення людської душі. Під час відвідування колів та місій Церкви ми ось що бачимо: перетворення людської душі, тому що хтось навчив принципам істини.

Алма проголосив, коли у свої дні навчав народ, кажучи: “А тепер слухайте, я питаю вас, мої браття [і сестри] по церкві, хіба ви не народжені духовно від Бога? Хіба ви не отримали образ Його у виразі вашого обличчя? Хіба ви не відчували могутню зміну у ваших серцях?” (Алма 5:14). Це і є мета навчання. Заради цього ми так багато трудимося, прагнемо Духа й готуємо свій розум до сприйняття хорошого, як звелів це Господь, щоб ми могли бути зняряддям в Господніх руках у переміні серця людини. Наша мета—посадити в серця дітей бажання бути хорошими, бажання бути праведними, бажання виконувати заповіді Господа, бажання смиренно ходити перед Ним. Якщо ми зможемо бути зняряддям в руках Господа у здійсненні могутньої зміни в серцях дітей, то здійснимо велике чудо вчителя. І справді, це—чудо. Ми не розуміємо, як Господь змінює серця людей, але Він таки змінює. ...

Я свідчу вам про духовне відродження, яке приносить сила Духа в життя членів Церкви. Я благаю вас ... невинно трудитися у праведності й святості перед Господом, виконуючи дане вам завдання”¹⁰.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

Примітка: Ви можете обговорити деякі з вказаних далі запитань з точки зору батьків, які навчають своїх дітей.

- Президент Хантер закликав учителів допомагати студентам набувати “довіру до Писань” (підрозділ 1). Коли Писання допомогли вам у вашому житті? Коли ви знаходили відповіді на свої запитання у Писаннях? Як ми можемо допомогти іншим, в т.ч. у себе вдома, навчитися любити Писання й отримувати користь від їхньої сили?
- Чого ми можемо навчитися з 2-го підрозділу про навчання через Духа? Який ви мали досвід вивчення і навчання через Духа? Що ви можете зробити, що допомагало б вам навчати через Духа?

- Як може вчитель допомогти студентам навчитися відданості Писанням і євангелії, а не самим собі? (Див. підрозділ 3). Як може вчитель допомогти направляти думки студентів до Небесного Батька та Ісуса Христа? Як може вчитель допомогти студентам заглибитися в євангелію, щоб їм залишатися сильними, “коли їм доведеться відстоювати [істинні принципи] самим”?
- Поміркуйте над вченнями Президента Хантера стосовно важливості кожної людини (див. підрозділ 4). Як ви можете допомагати тим, кого навчаєте, зміцнювати свідчення про те, що Бог знає і любить їх індивідуально? Подумайте, що ви як вчитель можете зробити, аби допомагати тим, кого навчаєте, індивідуально?
- Президент Хантер наголошував на важливості навчання через приклад (див. підрозділ 5). Чому наш приклад переконливіший за наші слова? Які благословення ви отримали завдяки вчителю, який був гарним прикладом? Як навчає дітей приклад їхніх батьків?
- Коли ви як вчитель або як учень були свідком “великого чуда”, описаного Президентом Хантером у підрозділі 6? Згадайте кількох вчителів, які мали хороший вплив на ваше життя. Що саме зробило їхній вплив ефективним? Як ми можемо навчати євангелії більш переконливо---чи то вдома, чи то в класній кімнаті, чи в іншому середовищі?

Відповідні уривки з Писань

Іван 21:15–17; 1 Коринтянам 12:28; 2 Тимофію 3:14–17; 2 Нефій 33:1; Алма 17:2–3; 31:5; УЗ 11:21–22; 50:17–22; 88:77–80

Допомога вчителю

На різних папірцях напишіть запитання, вміщені в кінці розділу, або інші запитання, що стосуються цього розділу. Запропонуйте присутнім вибрати по запитанню та знайти в розділі вчення, які допоможуть на нього відповісти. Попросіть їх розповісти про те, що вони дізналися.

Посилання:

1. "A Teacher", *Ensign*, July 1972, 85.
2. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 210–211.
3. "Eternal Investments" (address to CES religious educators, Feb. 10, 1989), 2; si.lds.org.
4. "Eternal Investments", 3–4.
5. "Eternal Investments", 2–3.
6. "Eternal Investments", 4–5.
7. "Formula for a Great Teacher" (address given at Primary conference, Apr. 1965), 3–4, Church History Library, Salt Lake City.
8. "Formula for a Great Teacher", 1.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 188.
10. "Formula for a Great Teacher", 4–6.

*Служіння, що змінює життя, здійснюється багатьма тими,
“кого не видно у світлі рамки, на кого не звертає уваги світ”.*

“Не менш послужливими”

“Більшість з нас буде тихими, порівняно невідомими людьми, які ... виконують свою роботу без фанфар. Тим з вас, кому це може здатися ... невражającym, я кажу, що ви є “не менш послужливими”, ніж найбільш вражającym з ваших товаришів”.

З життя Говарда В. Хантера

Президент Говард В. Хантер був знаний не тільки як відданий провідник і любий пророк, але він також був відомий і своєю спокійною манерою служіння. Він знав, що служіння саме по собі було важливим, незалежно від того, отримував він якесь визнання чи ні. Старійшина Ніл А. Максвелл, з Кворуму дванадцятьох, одного разу так сказав про нього: “Президент Говард В. Хантер—людина лагідна. ... Цей смиренний чоловік, коли я прокинувся після стомлюючого й пильного дня, який ми провели разом з ним, виконуючи доручення в Єгипті, тихенько начищав до блиску мої черевики; цю роботу він сподівався закінчити непомітно”¹.

Президент Томас С. Монсон вперше помітив, як смиренно служив Президент Хантер, коли в 1956 р. освячувався Лос-Анджелеський храм, шт. Каліфорнія,--- за кілька років до того, як їх обох було покликано в апостоли. Він згадував:

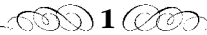
“Моє ... перше знайомство з Президентом Хантером відбулося, коли він служив президентом колу Пасадена, шт. Каліфорнія, і мав відповідальність координувати місцеві заходи освячення Лос-Анджелеського (Каліфорнійського) храму. Я мав привілей друкувати квитки. На ньому лежала величезна відповідальність. Я бачив лише ту її частину, що стосувалася квитків, які були різного кольору за призначенням, мали різні позначки і були пронумеровані так упорядковано, як я до цього ніколи ще

не бачив. Він щедро хвалив інших і слідкував за тим, щоб його ім'я надмірно не згадувалось, хоч це саме він стояв за всіма цими дивовижними справами”².

Старійшина Джеймс Е. Фауст, з Кворуму дванадцятьох, пізніше зауважив: “У нього не було бажання, щоб його хвалили. Маючи таку велику мудрість, він міг сидіти серед своїх братів і сказати зовсім мало. Він був у повній гармонії з собою”³.

Президент Хантер розумів, що кожний вияв служіння є важливим у Божих очах, і неважливо, що він може бути невизнаним чи непримітним. За кілька тижнів до того як Президент Хантер пішов з життя, один з його друзів запитав: “Дорогий Президенте, яка посада чи яке покликання є найвищими: близький друг, якому довіряють, чи пророк Бога?” Почувши таке запитання, “Президент, здається, кілька хвилин тихо роздумував; потім він повільно взяв за руку свого друга і, повернувши голову прямо до нього, зі сльозою, що покотилася по його худій щоці, відповів: “*A i me, i te* є священними покликаннями виявленої довіри”⁴.

Учення Говарда В. Хантера

**Ті, хто служить тихо і непримітно, є
“не менш послужливими”, ніж ті, хто
отримує гучні вітання від світу.**

Ось що сказано про молодого й доблесного полководця Моронія: “Якби всі люди були, і є, і будуть колись такими, як Мороній, знайте, навіть самі сили пекла було б зруйновано назавжди; так, диявол ніколи вже не мав би сили над серцями дітей людських”. (Алма 48:17).

Яка похвала видатній і могутній людині! Я не можу собі уявити кращої данини однієї людини іншій. У двох наступних віршах сказано про Геламана та його братів, які відігравали менш помітну роль, ніж Мороній: “Тепер дивіться, Геламан і його брати були не менш послужливими до людей, ніж був Мороній”. (Алма 48:19).

Іншими словами, хоч Геламан і не був таким примітним чи видатним, як Мороній, він був таким же послужливим, як і той;

це означає, що він був таким же корисним чи готовим допомогти, як і Мороній.

Очевидно, що ми можемо багато чого взяти для себе, вивчаючи життя полководця Моронія. Він є прикладом у вірі, служінні, самовідданості, відповідальності та в багатьох інших благочестивих рисах. Однак, замість того, щоб зосереджуватися на цій вражаючій людині, я б звернув увагу на тих, кого не видно у світлі рампи, на кого не звертає уваги світ, але які є “не менш послужливими”, як сказано у Писаннях.

Не всім нам стати подібними до Моронія, отримуючи визнання своїх колег в усі дні й щодня. Більшість з нас буде тихими, порівняно невідомими людьми, які приходять і виконують свою роботу без фанфар. Тим з вас, кому це може здатися чимось сумним, відлякуючим або просто не вражаючим, я кажу, що ви є “не менш послужливими”, ніж найбільш вражаючі з ваших товаришів. Ви також належите до Божого війська.

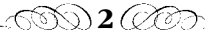
Подумайте, наприклад, про самовіддане служіння матері чи батька, яке відбувається у спокійній анонімності в гідних сім'ях святих останніх днів. Подумайте про вчителів “Основ євангелії”, музичних керівників Початкового товариства, наставників скаутів, візитних вчительок Товариства допомоги, які служать і благословляють мільйони, але чийм іменам ніколи не будуть аплодувати публічно і про кого не будуть повідомляти у національних ЗМІ.

Десятки тисяч непомітних людей щодня роблять наші можливості реалізованими, а щастя---реальним. Як написано у Писаннях, вони “не менш послужливі”, ніж ті, хто не сходить з перших сторінок газет.

Світло рампи історії та сьогочасна увага дуже часто зосереджуються на *одному*, а не на *багатьох*. Окремих людей часто виділяють серед рівних їм і зводять у ранг героїв. Я визнаю, що такий вид уваги---це один із способів визначити те, чим люди захоплюються або яких цінностей дотримуються. Однак іноді таке визнання є незаслуженим або воно навіть може прославляти не ті цінності.

Ми повинні мудро вибирати для себе героїв і приклади, і в той же час дякувати за легіони друзів та громадян, які є не

такими відомими, однак “не менш послужливими” в нашому житті, ніж ті, хто подібні до Моронія⁵.

**У Писаннях сказано про багатьох людей,
які служили в тіні інших, тих, хто зробив
великий внесок в ту чи іншу справу.**

Можливо, ми з вами могли б разом подумати про декого з цікавих людей, згаданих у Писаннях, які не були в центрі уваги, але всією історією доведено, що вони виявилися справжніми героями.

Багато хто, читаючи історію про великого пророка Нефія, майже зовсім не звертав увагу на ще одного доблесного сина Легія на ім'я Сам. Нефій---одна із найвідоміших фігур всієї Книги Мормона. А Сам? Ім'я Сам згадується [в Книзі Мормона] лише десять разів. Легій, даючи поради і благословляючи своїх нащадків, сказав Саму:

“Благословен ти і твоє сім'я; тому що ти успадкуєш цю землю, як і твій брат Нефій. І твоє сім'я з'єднається з його сіменем; і будеш ти точно таким, як твій брат, а твоє сім'я, як його сім'я; і будеш ти благословен на всі дні твої”. (2 Неф. 4:11).

Роль Сама, в основному, полягала в тому, щоб підтримувати свого більш видатного молодшого брата й допомагати йому, і Сам зрештою отримав ті ж благословення, які були обіцяні Нефію та його нащадкам. Нічого з обіцяного Нефію не було утримано від вірного Сама, однак ми знаємо дуже мало про подробиці служіння Сама та його внесок у справу. Він був майже невідомою людиною в житті, але, очевидно, що він є провідником-тріумфатором і переможцем в анналах вічності.

Багато хто робить свій внесок і не чує оспівування його. Ізмаїл подорожував із сім'єю Нефія, багато чим пожертвувавши особисто, зазнавши “багато горя, голоду, спраги і втоми”. (1 Неф. 16:35). Потім, у розпал усіх цих страждань, він загинув у пустині. Мало хто з нас може хоча б почати розуміти, якою була жертва такої людини в ті давні часи і в тих примітивних обставинах. Можливо, якби ми були більш сприйнятливими й розуміючими, то ми також нарікали б, як нарікали його дочки в пустині, на те,

Як тільки Авіш (ліворуч) торкнулася руки ламанійської цариці, та піднялася і стала на ноги (див. Алма 19:15–29).

що людина, така, як ця, віддала---і від чого відмовилась!---щоб ми могли мати сьогодні Книгу Мормона.

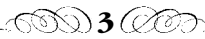
Імен і згадувань про таких чоловіків та жінок, які були “не менш послужливими”, у Книзі Мормона є безліч. Чи то мати Сарія, чи то дівчина Авіш, служниця цариці ламанійців,---кожна з них зробила свій внесок, який був непомітним для очей людських, але не залишився непомітним для очей Божих.

У нас є лише дванадцять віршів у Писаннях, що стосуються життя Мосії, царя землі Зарагемля та батька видатного царя Веніямина. Тим не менш, його служіння людям було просто необхідним. Він вів людей, “багато проповід[уючи] і пророку[ючи]” та “повча[ючи] постійно [їх через] слово Бога”. (Омній 1:13).

Лімгій, Амулек і Пагоран---останній з яких мав в душі благородство не засуджувати, коли його було абсолютно несправедливо звинувачено,---є іншими прикладами тих, хто служив самовіддано в тіні тих, хто був у світлі вогнів рампі.

Воїн Теанкум, який пожертвував власним життям, або Лахонеус, головний суддя, який навчав людей покаятись у важкій ситуації, що виникла з поплічниками Гадіантона, або практично не згадувані місіонери Омнер і Гімній---усі вони були “не менш послужливими”, ніж ті, з ким вони були поряд, хоч у Писаннях їм і приділяється дуже мало уваги.

Нам не так багато відомо про Шиблона, відданого сина Ами, чия історія вміщена між історією Геламана, майбутнього провідника, і Коріантона, грішника; але важливо, що про нього написано, що він був “справедливим чоловіком, [який] ішов чесно перед Богом”. (Алма 63:2). Великий пророк Нефій, про якого йде мова в книзі Геламана, мав брата на ім'я Легій, який, здається, згадується лише побіжно, але зазначено, що він “аніскільки не відставав від [Нефія], що стосується праведності”. [Геламан 11:19; див. також вірш 18]⁶.

Навіть якщо ми можемо й не бути дуже відомими, ми можемо чудово служити в царстві.

Звичайно, і в нашому розподілі є приклади таких відданих служінню людей. Олівер Грейнджер---один з таких тихих діяльних людей останніх днів, яких Господь згадував у розділі 117 книги Учення і Завіти. Ім'я Олівера багатьом може бути й невідомим, тож я візьму на себе сміливість познайомити вас з цим вірним послідовником, який жив у той час.

Олівер Грейнджер був на одинадцять років старшим за Джозефа Сміта і, як Пророк, був родом з північної частини штату Нью-Йорк. Коли Оліверу було тридцять три роки, він, переохолодившись в дуже холодну пору, захворів і майже втратив зір. Але незважаючи на свій поганий зір, він відслужив три місії повного дня. Він також працював на будівництві Кертлендського храму і служив у Кертлендській вищій раді.

Коли більшість святих були вигнані з Кертленда, шт. Огайо, у Церкви залишилося кілька несплачених боргів. Олівер був призначений представляти Джозефа Сміта і Перше Президентство, тому він повернувся в Кертленд, щоб залагодити церковні справи. Про це завдання в Ученні і Завітах написано так: “Отже, нехай він ретельно старається заради викуплення Першого Президентства Моєї Церкви, каже Господь”. (УЗ 117:13).

Він виконав це завдання і так задовольнив кредиторів, з якими спілкувався, що один з них написав: “Те, як Олівер Грейнджер упорався з незакінченими справами людей, які вирушили до Фар-Уеста, і викупив їхні зобов’язання і тим самим підтримав їхнє чесне ім’я, справді гідне похвали і заслуговує на мою найвищу повагу і всі вдячні спогади”. (Horace Kingsbury, як процитовано в Joseph Smith, *History of the Church*, 3:174).

У час, коли Олівер перебував у Кертленді, дехто, у т.ч. й незадоволені члени Церкви, старалися дискредитувати Перше Президентство й поставити під сумнів їхню чесність, поширюючи неправдиві звинувачення. Олівер Грейнджер завдяки своєму самовідданому служінню справді “викупив Перше Президентство”. ... Господь сказав про Олівера Грейнджера, “що його ім’я буде зберігатися у священному спомині від покоління до покоління, на віки вічні”. (УЗ 117:12). “Я прославлю Мого слугу Олівера, і зроблю великим його ім’я на землі і серед Мого народу через цілісність його душі”. (*History of the Church*, 3:350).

Коли в 1841 р. він помер, хоч в Кертленді та в навколишній місцевості і залишилося лише кілька святих, а ще менше їхніх друзів, на похорон Олівера Грейнджера прийшло безліч людей із сусідніх містечок.

І незважаючи на те, що сьогодні ім’я Олівера Грейнджера не так відоме як імена інших перших провідників Церкви, він все ж був великою і важливою людиною, виконавши те служіння для царства. І навіть якщо ніхто, крім Господа, не пам’ятав би його ім’я, це було б достатнім благословенням для нього---тобто і для кожного з нас⁷.

 4

Нефії є прикладом людини, що пам'ятає про Бога як про джерело своєї сили і благословень.

Я думаю, що нам слід знати про можливу духовну небезпеку, яка загрожує тим, хто неправильно розуміє особливість постійного перебування в центрі уваги. Вони можуть жадати славнозвісності і таким чином забути про важливість самого свого служіння.

Ми не повинні дозволяти собі зосереджуватися на швидко зга-саючому світлі популярності або підмінювати тим, що привабливо сяє, суть справжньої, але часто анонімної праці, яка повертає увагу Бога, навіть якщо вона й не висвітлюється в новинах о щостій вечора. Дійсно, аплодисменти й увага можуть стати духовною ахіллесовою п'ятою навіть для найбільш обдарованих з-поміж нас.

Якщо колись в житті ви опинитесь у світлі популярності, вам непогано було б взяти приклад з тих людей в Писаннях, до кого прийшла слава. Нефії--один з таких чудових прикладів. Після всього, що йому вдалося зробити, подорожуючи із сім'єю в пустині, він продовжував зосереджуватися на тому, що було найважливішим. Він сказав:

“А коли я хочу втішитися, моє серце стогне через мої гріхи; проте я знаю, Кому я довірився.

Мій Бог був моєю підтримкою; Він вів мене крізь мої бідування в пустині; і Він врятував мене у водах великої глибини.

Він сповнив мене Своєю любов'ю, аж поглинаючи плоть мою.

Він завдав такої поразки моїм ворогам, що змушує їх тремтіти переді мною”. (2 Неф. 4:19--22).

Вогні рампи ніколи не засліплювали Нефія, і він ніколи не забував про джерело своєї сили й своїх благословень⁸.

 5

Якщо ми розуміємо, чому ми служимо, то не будемо зосереджуватися на тому, де ми служимо.

У часи, коли на нас зосереджена увага і ми на видноті, нам також корисно запитувати себе: “Чому ми служимо?” Якщо ми

розуміємо, чому ми служимо, то не будемо зосереджуватися на тому, де ми служимо.

Президент Дж. Рубен Кларк молодший навчав цього важливого принципу своїм життям. На генеральній конференції у квітні 1951 р. Президент Девід О. Мак-Кей був підтриманий в якості Президента Церкви після смерті Президента Джорджа Альберта Сміта. До цього часу президент Кларк служив у Першому Президентстві першим радником у Президента Гебера Дж. Гранта, а потім у Президента Джорджа Альберта Сміта. Президент Мак-Кей був другим радником в них обох.

На останній сесії конференції, коли розглядалися справи Церкви, брат Стівен Л. Річардс був покликаний служити у Першому Президентстві і був підтриманий в якості першого радника. Потім президент Дж. Рубен Кларк молодший був підтриманий як другий радник. Після підтримання чинів Церкви Президент Мак-Кей пояснив, чому він вибрав собі радників саме в такому порядку. Він сказав:

“Я відчув, що в цьому виборі має бути дотриманий один керівний принцип--принцип старшинства в Раді [Дванадцятьох]. Ці двоє чоловіків сиділи на своїх місцях в тому головуючому органі Церкви, і я відчув натхнення, що буде мудро продовжити теж старшинство і в новому кворумі Першого Президентства”. (In Conference Report, 9 April 1951, p. 151).

А після Президента Мак-Кея до слова запросили президента Кларка. Його зауваження з цього приводу були короткими, але навчали дуже переконливо: “У служінні Господу важливо не де, а як ти служиш. У Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів людина займає те місце, на яке її належним чином покликано; місце цього людина не просить, але й не відмовляється від нього. Я урочисто обіцяю Президенту Мак-Кею і президенту Річардсу цілком присвятити себе відданому служінню, виконанню тих завдань, що можуть прийти до мене, з повною мірою моєї сили й моїх здібностей, і настільки, наскільки вони будуть дозволяти мені виконувати їх, незважаючи на те, що я можу й не відповідати вимогам” (там же, с. 154).

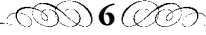
Ми “найщасливіші і найуспішніші в житті”, коли наші “інтереси поєднуються з бажанням сприяти іншим та допомагати їм знайти шлях”.

Той урок президента Кларка іншим чином виражається ось в цьому вірші Міда Мак-Гіра, повторюваному вже багато разів:

*“Батьку, де мені сьогодні попрацювати?”
І безмірна любов переповнила мене теплотою.
Тоді Він вказав на маленьку ділянку
Й сказав: “Попрацюй ось тут для Мене”.
Я швидко відповів: “Та, ні, не тут!
Бо тут же ніхто й не побачить,
Наскільки добре я зроблю свою роботу;
Ні, це місце маленьке для мене”.
І слово, яке Він сказав, не було суворим;
З любов’ю відповів Він мені:
“Ой, дитя мале, розберися, що там у серці твоєму.
Ти збираєшся працювати для них чи для Мене?
Назарет був маленьким,
Маленькою була й Галілея”.*

[Див. *Best-Loved Poems of the LDS People*, comp. Jack M. Lyon and others (1996), 152.]

Цар Веніямин проголосив: “Ось, я кажу вам, що сказавши вам про те, що я провів свої дні в служінні вам, я не хочу хвалитися, бо я був тільки на службі у Бога. І слухайте, я кажу вам це, щоб ви навчилися мудрості; щоб ви дізналися, що коли ви служите вашим ближнім, то ви тільки служите вашому Богові”. (Мосія 2:16–17)⁹.

Ми повинні служити віддано і тихо, обережно ставлячись до похвали інших.

Той найщасливіший і найуспішніший в житті, чий інтереси поєднуються з бажанням сприяти іншим та допомагати їм знайти шлях.

Знак на залізничному переїзді, який попереджає, щоб ми зупинилися, поглянули й послухали, може бути для нас вказівником. Зупинімося ж, коли мчимо життям. Шукаймо кожну нагоду, щоб виявити дружбу, співчуття й увагу, а також кожну нагоду, щоб задовольнити незначні людські потреби. Вислуховуймо інших і дізнаваймося про їхні сподівання і проблеми, щоб ми змогли непримітним способом сприяти їхньому успіху й щастю¹⁰.

Президент Езра Тефт Бенсон сказав... : “Служіння, подібне до Христового, підносить. ... Господь пообіцяв, що ті, хто загубить своє життя, служачи іншим, знайдуть себе. Пророк Джозеф Сміт сказав нам, що ми повинні “витратити наше життя” для досягнення Господніх цілей. (УЗ 123:13)”. (*Ensign*, Nov. 1989, pp. 5–6).

Якщо ви відчуваєте, що багато з того, чим ви займаєтеся, не робить вас дуже відомими, не занепадайте духом. Більшість з найкращих людей, які будь-коли жили, також не були дуже відомими. Служіть і зростаєте, віддано і тихо. Обережно ставтеся до похвали людей. Ісус сказав у Проповіді на Горі:

“Стережіться виставляти свою милостиню перед людьми, щоб бачили вас; а як ні, то не матимете нагороди від Отця вашого, що на небі.

Отож, коли чиниш ти милостиню, не сурми перед себе, як то роблять оті лицеміри по синагогах та вулицях, щоб хвалили їх люди. Поправді кажу вам: вони мають уже нагороду свою!

А як ти чиниш милостиню,---хай не знатиме ліва рука твоя, що робить правиця твоя,

щоб таємна була твоя милостиня, а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно”. (Мт. 6:1--4).

Нехай же Небесний Батько винагороджує так і вас завжди¹¹.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Що Президент Хантер хоче допомогти нам зрозуміти, підкреслюючи, що Геламан та його брати були “не менш послужливими”, ніж полководець Мороній? (Див. підрозділ 1). Як це розуміння може допомогти вам?
- Чого нас можуть навчити духовні приклади, наведені в підрозділі 2? Як можуть ці приклади впливати на наші почуття, коли ми служимо? Як ви були благословенні завдяки іншим людям, які служили тихо й непомітно?
- Чого ми можемо навчитися з історії, яку розповів Президент Хантер про Олівера Грейнджера? (Див. підрозділ 3). Чому нам не слід турбуватися про визнання за своє служіння?
- Чим можуть загрожувати “світло рампи популярності”, тобто слава? (Див. підрозділ 4). Чого може навчити нас приклад Нефія стосовно того, як залишатися “зосередженими на тому, що є найважливішим?”
- Прогляньте розповідь президента Рубена Дж. Кларка в підрозділі 5. Що вразило вас у ставленні й словах президента Кларка? Подумайте, як би ви відповіли на запитання: “Чому я служу?” Як нам розвинути в собі бажання служити якнайкраще, незалежно від того, де ми служимо?
- У підрозділі 6 Президент Хантер говорить про обіцяння Господа, що той, хто “за Мене погубить душу свою,---той знайде її” (див. Матвій 10:39; 16:25). Що це означає? Як ви переконалися, що це так і є? Як служіння робило вас щасливими?

Відповідні уривки з Писань

Матвій 6:2–7, 24; 20:25–28; Якова 1:27; УЗ 76:5–7; 121:34–37

Допомога у вивченні

“Діліться тим, про що дізналися. Якщо ви чинитимете так, то ваші думки ставатимуть яснішими і ваша здатність запам’ятовувати збільшуватиметься” (*Навчати--немає покликання величнійшого* [2000], с. 17).

Посилання

1. Neal A. Maxwell, “Meek and Lowly” (Brigham Young University devotional, Oct. 21, 1986), 8; speeches.byu.edu.
2. Thomas S. Monson, “President Howard W. Hunter: A Man for All Seasons”, *Ensign*, Apr. 1995, 31.
3. James E. Faust, “Howard W. Hunter: Man of God”, *Ensign*, Apr. 1995, 27.
4. Jon M. Huntsman Sr., “A Remarkable and Selfless Life”, *Ensign*, Apr. 1995, 24.
5. “No Less Serviceable”, *Ensign*, Apr. 1992, 64–65.
6. “No Less Serviceable”, 65.
7. “No Less Serviceable”, 65–66.
8. “No Less Serviceable”, 66.
9. “No Less Serviceable”, 66–67.
10. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 267.
11. “No Less Serviceable”, 67.

*“Якщо ми маємо наслідувати приклад Христа і йти Його слідами,
то ми повинні прагнути робити те ж саме і так само, як Він”.*

Наслідувати приклад Ісуса Христа

“Нам слід при кожній нагоді запитувати себе: “А що б зробив Ісус?”, а потім ставати сміливішими, щоб діяти за отриманою відповіддю”.

З життя Говарда В. Хантера

Президент Томас С. Монсон, який служив у Президента Хантера другим радником, сказав, що той “жив, як учив, як і Спаситель, Якому він служив”¹.

Один з близьких друзів зауважив, що “риси, притаманні нашому Господу і Спасителю, Ісусу Христу, чудово виявлялися в дивовижному й безкорисливому житті Президента Хантера. Усе людство було йому друзями”².

Інший товариш, який у тісному контакті працював з Президентом Хантером більш як три десятиліття, сказав: “[Він] інстинктивно знав, якого курсу йому треба дотримуватись. У тому курсі відображався б характер його Спасителя Ісуса Христа”³.

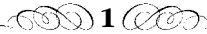
Упродовж свого служіння Президент Хантер з любов’ю заохочував членів Церкви наслідувати приклад Спасителя. У своєму першому зверненні в якості Президента Церкви він сказав:

“Я хотів би запросити всіх членів Церкви жити зі ще більшою увагою до життя й прикладу Господа Ісуса Христа, особливо до любові, надії і співчуття, які Він виявляв.

Я молюся, щоб ми могли ставитися одне до одного з більшою добротою, з більшою люб’язністю, з більшим смиренням і терпінням та прощенням. Ми покладаємо великі надії одне на одного, і всі ми можемо ставати кращими. Наш світ волає за більш дисциплінованим життям через дотримання Божих заповідей. Але ми маємо заохочувати до цього, як про це сказав Господь пророку

Джозефу в холодних глибинах в'язниці Ліберті, тільки “через переконання, довготерпіння, м'якість, і лагідність, і любов нелицемірну; ... без лицемірства і без підступності” (УЗ 121:41–42)”⁴.

Учення Говарда В. Хантера

Ісус Христос подав нам досконалий приклад.

Бути світлом—це бути прикладом, тим, хто подає приклад іншим і є взірцем для наслідування іншими. ... [Ми уклали завіт] наслідувати Христа, Який є для нас прекрасним прикладом. На нас лежить відповідальність пізнавати Його, те, чого Він навчав, і те, що Він робив, під час Свого земного священнослужіння. Засвоюючи ці уроки, ми виконуємо заповідь наслідувати Його приклад, і ось деякі приклади, які Він подав нам:

1. Христос був слухняним та доблесним у доземному житті, і тому здобув привілей прийти у смертне життя й отримати тіло із плоті і кісток.

2. Він був охрищений, щоб могли бути відкриті двері в celestiale царство.

3. Він мав священство й отримав усі обряди евангелії, необхідні для спасіння і піднесення.

4. Ісус священнослужив приблизно три роки, навчаючи евангелії, свідчачи про істину і навчаючи людей, що їм необхідно зробити, аби знайти радість і щастя в цьому житті й вічну славу у світі прийдешньому.

5. Він виконував обряди, в т.ч. благословення дітей, хрищення, uzдоровлення хворих та обряди, що стосуються священства.

6. Ісус Христос творив чудеса. За Його повелінням сліпим давався зір, глухі чули, кульгаві ходили і мертві поверталися до життя.

7. Відповідно до думки й волі Батька, Ісус жив бездоганним і безгрішним життям та набув усього, що притаманно Побожності.

8. Він переміг світ; тобто Він тримав під контролем кожен пристрасть і піднявся над рівнем плотського й чуттєвого, щоб Йому жити й ходити, веденим Духом.

9. Він здійснив Спокуту, і тим самим викупив людей від [духовної і фізичної] смерті, що стала наслідком падіння Адама.

10. Тепер, воскреслий і прославлений, Він здобув усю силу на небесах і на землі, отримав повноту її і є в єдності з Батьком.

Якщо ми маємо наслідувати приклад Христа і йти Його слідами, то ми повинні прагнути робити те ж саме і так само, як Він⁵.

Важливо пам'ятати, що Ісус був здатний грішити, що Він міг піддатися, що план життя і спасіння міг би бути зірваним, але Він залишився вірним. Якби в Нього не було ніякої можливості піддатися спокусі Сатани, то в результаті не було б ні справжньої перевірки, ні безперечної перемоги. Якби Він був позбавлений можливості грішити, то Він був би позбавлений і самої Своєї свободи вибору. Це саме Він прийшов, щоб захистити і забезпечити свободу вибору людини. У Нього мали залишатися здатність і можливість грішити, якби Він захотів це зробити⁶.

До самого кінця Свого земного життя Ісус виявляв велич Свого Духа і могутність Своєї сили. Навіть в цю останню Свою годину Він не був егоїстично заглибленим у власні скорботи або очікування неминучого болю. Він непокоївся про існуючі та майбутні потреби Своїх улюблених послідовників. Він знав, що їхня власна безпека, і особисто кожного, і як церкви, залежить тільки від їхньої безумовної любові одне до одного. Уся Його енергія, здається, була спрямована на задоволення їхніх потреб, тим самим Він навчав прикладом того, чого навчав настановами. Він дав їм слова втіхи, заповіді і попередження⁷.

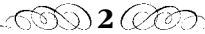
Під час Свого земного священнослужіння серед Його пастви у Святій Землі і під час Свого священнослужіння після смерті серед Своїх розсіяних овець у Західній півкулі, Господь виявляв Свою любов і турботу до кожного окремо.

У тисняві натовпу Він відчув єдиний дотик жінки, що шукала полегшення від недуги, від якої страждала вже дванадцять років. (Див. Лука 8:43--48). Іншого разу Він подивився вище суворо спрямованого упередження цілого натовпу, який засуджував, і гріха тієї, яка стояла звинуваченою. Можливо, відчуваючи її бажання покаятись, Христос вибрав визнати гідність цієї людини і сказав, щоб вона йшла собі, але більше не грішила. (Див. Іван

8:1--11). В іншому випадку “Він узяв їхніх малих дітей, *одного за другим*, і благословив їх, і молився Батькові за них”. (3 Неф. 17:21; курсив додано).

В час, коли випробування Гефсиманії і Голгофи швидко наближалися, важким тягарем лягаючи на Його душу, у Спасителя знайшовся час, щоб помітити вдову, яка вкинула у скарбницю свої дві лепти. (Див. Марк 12:41--44). Так само Він угледів низького на зріст Закхея, який, не мігши побачити Спасителя через велике скупчення людей навколо Нього, заліз на фігове дерево, щоб побачити Сина Божого. (Див. Лука 19:1--5). Висячи у передсмертних муках на хресті, Він не звертав уваги на Свої страждання, а виявив турботу про жінку, яка плакала і була тією, хто дав Йому життя. (Див. Іван 19:25--27).

Який дивовижний приклад для нашого наслідування! Навіть переживаючи величезні особисті скорботи й муки, наш Приклад старався благословити інших. ... Його життя не було зосереджене на тому, чого Він не мав. Його життя було присвячено служінню іншим⁸.

Давайте йти за Сином Божим на всіх життєвих шляхах і стежках.

Одне з найважливіших питань, яке будь-коли ставилося смертним, поставив Сам Божий Син, Спаситель світу. Групу учнів у Новому Світі, групу, яка палко бажала, щоб Він навчав їх, і бажала цього навіть ще більш палко через те, що Він мав залишити їх, Він спитав: “Якими людьми повинні ви бути?” І далі, на одному подиху, Він дав таку відповідь: “Такими самими, як Я є” (3 Неф. 27:27).

У світі повно людей, які бажать сказати нам: “Робіть, як я кажу”. Безсумнівно, у нас не бракує тих, хто дає поради з усіх питань. Але у нас так мало тих, хто готовий сказати: “Роби, як я роблю”. І, звичайно, тільки Один в історії людства міг по праву й належним чином заявити це. В історії є багато прикладів хороших чоловіків і жінок, але навіть найкращі із смертних мають ті чи інші вади. Ніхто не міг би слугувати ні взірцевим прикладом,

ні непогрішимим зразком для наслідування, які б найкращі наміри не мали ці люди.

Тільки Христос може бути нашим ідеалом, нашою “зорею ясною і досвітньою” (Об. 22:16). Тільки Він може сказати без жодного застереження: “Прийдіть до Мене, навчіться від Мене, [і] робіть те, що, як ви бачили, Я роблю. Пийте Мою воду і їжте Мій хліб. Я є дорога, правда і життя. Я є закон і світло. Дивіться на Мене і будете жити. Любіть одне одного, як я полюбив вас” (див. Мт. 11:29; 16:24; Іван 4:13–14; 6:35, 51; 7:37; 13:34; 14:6; 3 Неф. 15:9; 27:21).

Який же це ясний заклик, який же він має резонанс! Яка ж це визначеність і який же це приклад у дні невизначеності й відсутності прикладу. ...

... Якими ж вдячними повинні ми бути за те, що Бог послав Свого Єдинонародженого Сина на землю ... , щоб дати досконалий приклад праведного життя, доброти, милосердя і співчуття, щоб вся решта людства могла знати, як жити, знати, як ставати кращими, і знати, як ставати більш богоподібними.

Давайте йти за Сином Божим на всіх життєвих шляхах і на всіх життєвих стежках. Давайте візьмемо Його собі за приклад і за провідника. Нам слід при кожній нагоді запитувати себе: “А що б зробив Ісус?”, а потім ставати сміливішими, щоб діяти за отриманою відповіддю. Ми повинні наслідувати Христа, у найкращому розумінні цього слова. Ми повинні займатися Його роботою, як Він займався роботою Свого Батька. Нам слід намагатися бути схожими на Нього, як про це співається в дитячій пісні: “Ви будьте такими, ви будьте такими, як Ісус” (*Збірник дитячих пісень*, с. 34). Наскільки нам, смертним, дозволяють наші сили, ми маємо робити все можливе, щоб ставати схожими на Христа, Який є для нас єдиним досконалим і безгрішним прикладом, будь-коли бачений у цьому світі⁹.

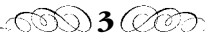
Протягом Свого земного священнослужіння наш Господь знову й знову звертався із закликом, який одночасно був і запрошенням, і викликом. Петру і його брату Андрію Христос сказав: “Ідіть за Мною,---Я зроблю вас ловцями людей!” (Мт. 4:19). Багатому молодому чоловікові, який запитав, що він повинен зробити, щоб мати вічне життя, Ісус відповів: “Піди, продай

добра свої та й убогим роздай ... потому приходить та й іди вслід за Мною". (Мт. 19:21). І кожному з нас Ісус каже: "Як хто служить Мені, хай іде той за Мною". (Іван 12:26)¹⁰.

Давайте вивчати кожне Учителеве вчення і більшою мірою присвячувати себе наслідуванню Його прикладу. Він дав нам "усе, що потрібне для життя та побожності". Він "покликав нас славою та чеснотою" і через них "даровані нам цінні та великі обітницї, щоб ними [м]и стали учасниками Божої Істоти" (2 Петр. 1:3–4)¹¹.

Ті, хто йде за Христом, прагнуть наслідувати Його приклад. Його страждання за наші гріхи, помилки, нещастя й слабкості мають мотивувати нас теж простягати руку допомоги в милосерді та співчутті до тих, хто оточує нас. ...

... Шукайте нагод для служіння. Не надто переймайтеся статусом. Чи пригадуєте ви пораду Спасителя стосовно тих, хто прагне "передніших місць" або "передніших лавок"? "Хто між вами найбільший, хай слугою вам буде!" (Мт. 23:6, 11). Важливо, коли тебе цінують. Але нам слід основну увагу приділяти праведності, а не визнанню; служінню, а не статусу. Віддана візитна вчителька, яка з місяця в місяць тихо виконує свою роботу, так само важлива для Господньої роботи, як і ті, хто, на погляд декого, займає більш важливі позиції в Церкві. Видимість не рівнозначна цінності¹².

Наше спасіння залежить від нашого зобов'язання наслідувати Спасителя.

Господнє запрошення йти за Ним є індивідуальним й особистим, воно---неспростовне. Ми не можемо вічно стояти між двома позиціями. В якийсь час кожному з нас доведеться почути це надзвичайно важливе запитання: "А ви за кого Мене маєте?" (Мт. 16:15). Наше особисте спасіння залежить від нашої відповіді на це запитання і нашого зобов'язання за тією відповіддю. Відповідь Петра, одержана ним через одкровення, була такою: "Ти Христос, Син Бога Живого!" (Мт. 16:16). Багато-багато свідків можуть дати таку ж відповідь завдяки тій же самій силі, і я приєднуюсь до них зі смиренною вдячністю. Але кожний з нас повинен відповісти на це запитання сам собі---якщо не тепер, то

Один із способів, як ми можемо жити за прикладом Спасителя,---це виконувати Його наказ, даний Петру: “Паси ягнята Мої! ... Паси вівці Мої” (Іван 21:15–17).

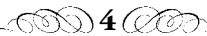
пізніше; бо в останній день кожне коліно вклониться і кожний язик визнає, що Ісус є Христос. Наше нелегке завдання полягає в тому, щоб відповісти правильно і жити відповідно, поки не стало занадто вже пізно. Оскільки Ісус є дійсно Христос, то що ми повинні робити?

Ми можемо повною мірою скористатися у своєму житті благами Христової неперевершеної жертви, тільки якщо приймаємо це запрошення йти за Ним [див. УЗ 100:2]. Цей заклик не стосується чогось недоречного, нереального чи нездійсненого. Йти за якоюсь людиною означає старанно спостерігати за нею або уважно прислухатися до неї; визнавати її владу, приймати її як провідника і слухатися її; підтримувати й захищати її ідеї; і вважати її взірцем для себе. Кожний з нас може прийняти до виконання це складне завдання. Петро сказав: “Бо й Христос постраждав за нас, і залишив нам приклада, щоб пішли ми слідами Його” (1 Петр. 2:21). Так само, як вчення, що не відповідають вченню Христа, є хибними, так і життя, що не відповідає

прикладу Христа, є неправильно спрямованим і не може досягнути свого потенційно високого призначення. ...

Праведність повинна розпочатися в нашому власному індивідуальному житті. Вона повинна стати невід'ємною складовою сімейного життя. Батьки мають відповідальність дотримуватися принципів евангелії Ісуса Христа і навчати про них своїх дітей [Див. УЗ 68:25–28]. Релігія повинна бути складовою нашого життя. Євангелія Ісуса Христа повинна стати мотивуючим фактором у всьому, що ми робимо. Необхідно мати сильніше прагнення наслідувати великий приклад, поданий Спасителем, якщо ми маємо стати більш схожими на Нього. Це і стає нашим великим нелегким завданням¹³.

Якщо ми зможемо жити за взірцем, показаним Учителем, і приймаємо для себе Його вчення та приклад як неперевершений взірець, то побачимо, що бути послідовними й вірними в усіх сферах свого життя неважко, бо ми будемо віддано дотримуватися єдиної, священної норми у поведінці й переконаннях. Удома ми чи на базарній площі, у школі чи після того, як заняття закінчилися, зовсім самі ми щось робимо чи знаходимося на концерті разом з багатьма іншими людьми, наш курс буде ясним, а наші норми--очевидними. Ми будемо рішуче налаштованими, як сказав пророк Алма, "бути свідками Бога в усі часи і в усьому, і в усіх місцях, де [ми] може[мо] бути, аж до самої смерті". (Мосія 18:9)¹⁴.

Нам необхідно мати місце для Христа.

Тієї ночі у Віфлеємі не було місця для Нього у заїжджому дворі, і то був не єдиний випадок протягом тридцяти трьох років Його перебування на землі, що для Нього не було місця. Ірод послав у Віфлеєм вояків повбивати дітей. Не було місця для Ісуса у володіннях Ірода, тому Його батьки забрали Його в Єгипет. Упродовж Його священнослужіння було багато таких, у кого не знаходилося місця для Його вчень,--не було місця для евангелії, якої Він навчав. Не було місця для Його чудес, для Його благословень, не було місця для божественних істин, про які Він говорив, не було місця для Його любові чи віри в Нього.

Він казав їм: “Мають нори лисиці, а гнізда небесні пташки,---Син же Людський не має де й голови прихилити!” (Матвій 8:20).

Навіть в наші дні, хоч вже минуло дві тисячі років, є багато тих, хто каже те ж саме, що казали й тієї ночі в Єрусалимі. “Немає місця, немає місця” (див. Лука 2:7). У нас знаходиться місце для дарів, але іноді немає місця для подавця цих дарів. Ми знаходимо місце для комерціалізації Різдва і навіть розваг в Суботній день, але буває, що в нас немає місця [тобто часу] для поклоніння. Наші думки зайняті іншим---там немає місця¹⁵.

І хоч як буде чудово бачити Різдвяні вогні ... , та все ж набагато важливіше, щоб життя людей було освітлено прийняттям Того, Хто є світлом для світу [див. Алма 38:9; УЗ 10:70]. Дійсно, ми повинні дивитися на Нього як на свого провідника і приклад.

Увечері перед Його народженням ангели співали: “І на землі мир, у людях добра воля!” (Лука 2:14). Якби люди наслідували Його приклад, то у світі були б мир і любов між усіма людьми¹⁶.

Яку відповідальність сьогодні маємо ми, члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів? Наша відповідальність---слідкувати, щоб наше індивідуальне життя відображало в слові й ділі євангелію, як цього навчав наш Господь і Спаситель, Ісус Христос. Усе, що ми робимо і кажемо, має відповідати прикладу Тієї єдиної безгрішної особи, Яка ходила по землі, саме Господа Ісуса Христа¹⁷.

Рекомендації для вивчення і навчання

Запитання

- Розгляньте, скількома різними способами Спаситель подавав нам приклад, як про це сказано в підрозділі 1. Як приклад Спасителя вплинув на вас? Чого ми можемо навчитися з Його прикладу в останній період Його земного життя?
- Президент Хантер радить нам “запитати себе: “А що б зробив Ісус?”, а потім ставати сміливішими, щоб діяти за отриманою відповіддю” (підрозділ 2). Поміркуйте, як вам більш сміливо наслідувати приклад Спасителя? Як ми можемо навчати цього принципу в наших домівках?

- Як можуть вчення, уміщені в підрозділі 3, допомогти нам зрозуміти, як наслідувати Ісуса Христа? Настільки іншим могло б бути ваше життя, якби ви не відчували вплив учень і прикладу Спасителя? Як нам зробити нашу релігію суттєвішою частиною нашого повсякденного життя?
- Подумайте над словами Президента Хантера про те, що “немає місця” для Спасителя (підрозділ 4). Як нам мати більше місця для Спасителя в нашому житті? Як ви були благословенні завдяки тому, що мали більше місця для Нього?

Відповідні уривки з Писань

Матвій 16:24–27; Іван 10:27–28; 14:12–15; 1 Петра 2:21–25; 2 Нефій 31:12–13; 3 Нефій 12:48; 18:16; 27:20–22; УЗ 19:23–24

Допомога вчителю

Дайте кожному збірник гімнів. Запропонуйте учасникам знайти і назвати гімн, який би передавав особливі послання, які вони прочитали в цьому розділі.

Посилання:

1. Thomas S. Monson, “President Howard W. Hunter: A Man for All Seasons”, *Ensign*, Apr. 1995, 33.
2. Jon M. Huntsman Sr., “A Remarkable and Selfless Life”, *Ensign*, Apr. 1995, 24.
3. Francis M. Gibbons, *Howard W. Hunter: Man of Thought and Independence, Prophet of God* (2011), 152.
4. In Jay M. Todd, “President Howard W. Hunter: Fourteenth President of the Church”, *Ensign*, July 1994, 4–5.
5. *The Teachings of Howard W. Hunter*, ed. Clyde J. Williams (1997), 40–41.
6. “The Temptations of Christ”, *Ensign*, Nov. 1976, 19.
7. “His Final Hours”, *Ensign*, May 1974, 19.
8. “The Church Is for All People”, *Ensign*, June 1989, 76–77.
9. “What Manner of Men Ought Ye to Be?” *Ensign*, May 1994, 64; див. також “He Invites Us to Follow Him”, *Ensign*, Sept. 1994, 2–5; “Follow the Son of God”, *Ensign*, Nov. 1994, 87.
10. “An Apostle’s Witness of Christ”, *Ensign*, Jan. 1984, 69.
11. “Exceeding Great and Precious Promises”, *Ensign*, Nov. 1994, 8.
12. “To the Women of the Church”, *Ensign*, Nov. 1992, 96–97.
13. “He Invites Us to Follow Him”, 2, 4; див. також “An Apostle’s Witness of Christ”, 69–71; Conference Report, Oct. 1961, 109.
14. “Standing As Witnesses of God”, *Ensign*, May 1990, 60.
15. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 41–42.
16. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 44–45.
17. *The Teachings of Howard W. Hunter*, 45.

Перелік ілюстрацій

- Сторінка 23: Фотографія Єрусалимського центру УБЯ © Deseret News.
- Сторінка 42: *Загублене ягня*, художник Дел Парсон
- Сторінка 44: Фрагмент картини *Ісус навчає людей на березі моря*, художник Джеймс Тіссо
- Сторінка 47: *Від страху до віри*, художник Говард Лайон
- Сторінка 52: *Проти вітру*, художник Ліз Лемон Свайндл
- Сторінка 58: *Бо багато вона полюбила*, художник Джефф Хейн
- Сторінка 64: *Христос зцілює хворого у Віфесді*, художник Карл Генріх Блох, люб'язно надано Музеєм мистецтва УБЯ
- Сторінка 69: *Джозеф Сміт у в'язниці Ліберті*, художник Грег К. Олсен
- Сторінка 78: Фрагмент картини *Дар, гідний ще більшої турботи*, художник Уолтер Рейн
- Сторінка 92: *Джозеф Сміт мол.*, художник Елвін Гітінс
- Сторінка 97: *Одкровення, дане Джозефу Сміту стосовно організації Церкви*, художник Джудіт А. Мер
- Сторінка 109: *Не торкайся до Мене*, художник Мінерва К. Тайчерт
- Сторінка 167: *Джозеф Сміт дає свою тростину Джозефу Найту старшому*, художник Пол Манн
- Сторінка 174: Фрагмент картини *Спасіння загубленої вівці*, художник Мінерва К. Тайчерт
- Сторінка 206: Фрагмент картини *На спомин про Мене*, художник Уолтер Рейн, © IRI
- Сторінка 210: *Завжди пам'ятати Його*, художник Роберт Т. Берретт
- Сторінка 231: Фотографія Busath
- Сторінка 242: *Мойсей-законодавець*, художник Тед Хеннінджер
- Сторінка 248: *Йов*, художник Гарі Л. Кепп
- Сторінка 259: *Авраам веде Ісака на жертвоприношення*, художник Дел Парсон, © IRI
- Сторінка 266: *Жінка торкається краю Спасителевого одягу*, художник Джудіт А. Мер
- Сторінка 280: *Христос зцілює хворого*, художник Джефф Хейн
- Сторінка 286: *Зцілення сліпого*, художник Карл Генріх Блох, люб'язно надано Національним історичним музеєм у замку Фредеріксборгу, Гіллерод, Данія. Не копіювати.
- Сторінка 309: *О благословенний Ісусе*, художник Уолтер Рейн
- Сторінка 318: *Слова, які не можна записати*, художник Гарі Л. Кепп
- Сторінка 325: *Паси вівці Мої*, художник Кемілл Коррі

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАЦІЙ

Алфавітний покажчик

Б

Батьки

відповідальність, 151, 153, 232--234, 236

Див. також Батьки; Сім'я

Батьки

дітей, які збилися з дороги, 236--238

мають захищати і любити своїх дітей, 232--234

мають навчати своїх дітей євангелії, 232--236, 326

партнерство, 232--234

Бог Батько. *Див.* Небесний

Батько

В

Велич

виявлялась пророком Джозефом Смітом, 166--168

мирське визначення; часто вводить в оману, 163--165

приходить від наполегливості, 168--169

приходить від невеликих кроків упродовж довгого періоду часу, 179

приходить від непомітного служіння, 168--169

приходить від постійного старання виконувати незначні справи, 165

приходить, якщо виконувати те, що Бог призначив бути важливим, 170--171

Випробування. *Див.* Лихо

Відданість

Авраама, 259--260

виявляти, незважаючи на поведінку інших, 257--258

є більшою за внесок, 255--257

живі члени Церкви прагнуть бути цілковито, 262--263

Ісуса Навина, 257--258

Шадраха, Мешаха і Авед-Него, 255-257

Віра

в Спасителя в лихі часи, 47--50, 55--60, 71--72

в Спасителя---це те, що потрібно у світі, 46--47

дає нам впевненість в тому, що не є видимим, 284--285

діючи за, прийдемо до особистого свідчення, 287--289

дозволяє нам знайти Бога й дізнатися, що Він живий, 281--282

чоловіка, народженого сліпим, 285--286

Воскресіння, 46, 49, 103, 105, 108--111, 211

Г

Генеалогічне товариство штату

Юта, 20, 34, 196

Д

Десятина

благословення за сплату, 143--145

використовується для, 141--142

Говард В. Хантер стає платником повної десятини, 137

Господнє визначення, 139

є і даром, і зобов'язанням, 141--142

- закон, існував від самого початку, 139--141
 закон, простий, 139
 сплата, є привілеєм, а не тягарем, 141--142
- Джозеф Сміт. *Див.* Сміт, Джозеф
- Дім
 батьки визначають духовний клімат, 232
 батьки є партнерами у веденні, 232--234
 батьки подають приклад, 232
 єдність в, 235
 має бути місцем любові, молитви й навчання, 235--236
 має бути святим місцем, 239
 священство в, 232--233
 успіх вдома; повинен бути нашим найважливішим з усіх завдань, 239
- Діти
 навчати, євангелії, 293
 навчати, прикладом, 293, 294, 299--300
 навчати, про храм, 191
 обов'язки батьків щодо, 230--240
 які збилися з дороги, 236--238
- Домашнє вчителювання, 7--8, 175--176, 196, 231--232
- Домашній сімейний вечір, 13--15, 235

Є

- Євангелія
 відроджена у своїй повноті, 93, 95, 121, 197
 є божественним планом для духовного зростання, 88
 є планом дій, 288
 є посланням божественної любові до всіх людей, 132

- є тим єдиним шляхом, яким світ пізнає мир, 55--57, 131, 272
 життя за нею робить шлюб щасливим, 222
 навчання, 235--236, 291--302
 нести всьому світу, 128--136
 подолання перешкод, які заважають ділитися нею, 133--135
 світ потребує, 57, 131, 272

- Єрусалимський центр. *Див.*
 Єрусалимський центр УБЯ з досліджень Близького Сходу
 Єрусалимський центр УБЯ з досліджень Близького Сходу, 23--25, 53--54, 128

I

- Ісус Христос
 божественна місія, 41
 вивчення Писань приводять нас ближче до, 156--157
 відкрив Себе під час Першого видіння, 82, 93--94
 віра в, 46--50, 55--60, 71--72
 Воскресіння, 46, 102, 105, 108--111, 211
 допомагає нам у час випробувань, 47--50, 54--63, 71--72, 106
 є главою Церкви, 115, 117
 є для нас джерелом миру, 44, 55--62
 є для нас єдиним джерелом надії й радості, 43--44
 є єдиним надійним шляхом, 41, 173
 започатковує причастя, 106, 209--211
 знайти місце для, 326
 знову встановив Свою Церкву через Пророка Джозефа Сміта, 94--95
 зосереджувати своє життя на, 1, 48--50

любов, 105--106, 267, 273--274,
320--322
наслідувати приклад і вчення, 1,
34, 46--47, 162, 250, 274--275,
319--327
Розп'яття, 106
Спокута, 46, 103, 105--108, 132--
133, 211
треба знати, 43--44
узяв на Себе наші гріхи, недуги,
горе і біль, 106--109
учителі запрошують студентів
шукати, 296--297

К

Книга Мормона, 149, 156--157

Л**Лихо**

будьте оптимістами в часи, 70
є для нашого зростання й дос-
віду, 69
є необхідною складовою смерт-
ного життя, 47--48, 59--60
є частиною Божого плану для
нашого розвитку, 66--70
може упокорити й удоскона-
лити нас, 31, 66, 68, 84
повертаємося до Спасителя,
коли приходить, 31, 48--51,
55--60, 71--72
подолання приносить
справжню велич, 168--169
Спокута допомагає нам в, 48--
51, 55--62, 71--72, 106
якого зазнавав Говард В. Хан-
тер, 31, 35--36, 103
якого зазнавав Джозеф Сміт, 69

Любов

до всіх людей, 56--57, 128--130,
268--277
до тих, тих, кого, можливо,
любити важко, 270--271
до тих, хто у скорботі, 271--273

є набагато кращим шляхом,
276--278
є пробним каменем учнівства,
268--270, 271--273
у сім'ї, 230--239
у шлюбі, 218, 222--226
Див. також Милосердя

М

Малоактивні члени Церкви
запрошуються повернутися
до активності в Церкві, 33,
173--180
шукати заблукалих овець,
175--180

Матері

відповідальність, 151, 153, 232-
-234

Див. також Батьки; Сім'я

Милосердя

Говарда В. Хантера, 267--268
йти стежкою, більш рішуче,
274--275
ніколи не минає, 275--277
охоплює собою всі інші пре-
красні чесноти, 275
приносить нам мир, 57
світ мав би велику користь від,
277
у шлюбі, 222
Див. також Любов

Мир

євангелія---єдиний шлях, яким
світ зможе пізнати мир, 55--
57, 131, 272
Ісус є для нас джерелом, 44,
54--62
приходить від безумовного під-
корення Спасителю, 57
розвивається, якщо жити за
євангелією, 55--57
у часи тривоги, 59--62
храм є місцем, 3, 185, 191

Місіонерська робота
Господня рука в, 128
для всіх людей, 128--132
долання перешкод в, 133--135
є особистим зобов'язанням,
132--133
і Спокута, 132--133
місія Церкви виконувати, 130--132

Молитва
вдома, 232, 235--236
в усі часи, 84--86
для пізнання Бога, 282--284
і вивчення Писань, 152, 156--157
отримання знань і проводу
через, 84--86, 88--89
Приклад Джозефа Сміта, 81--82

Н

Навчання
важливість хорошого, у Церкві,
291--302
з Духом, 295--296
прикладом, 293, 294, 299--300

Небесний Батько
відданість, 253--263
відкрив Себе під час Першого
видіння, 93--94
знаходження Його, є найбіль-
шим життєвим досягненням,
281--282
Його любов, 105--106, 128--130
молитва до, 84--88
обіцяє допомагати нам і на-
правляти нас, 80
отримання знань про; вимагає
старання, послуху і молитви,
282--284
учителі запрошують студентів
шукати, 296--297

Ноуелл, Ненсі (прапрабабуся), 91

О

Останні дні

вірним святим непотрібно боя-
тися покарань, 72--76
є часом великої надії та хвилю-
вання, 74--76

П

Пасха, 108, 207--211

Перше видіння, 81--83, 93--94

Писання

вивчення, в сім'ї, 149--150, 151,
152, 153
вивчення, допомагає нам бути
навченими з висоти, 81--82
вивчення, допомагає нам ді-
знаватися про Божу волю і
підкорятися їй, 150--151
вивчення, є найкориснішим з
того, що ми вивчаємо, 149--150
вивчення, приводить нас
ближче до Христа, 156--157
допомагати іншим розвивати
довіру до Писань, 294--295
навчайте з, 296--297
приклади поглибленого ви-
вчення, 154--156
розуміння їх; вимагає наполе-
глого вивчення з молитвою,
152--154

Покірність

лихо може допомогти нам роз-
виватися, 31, 66, 68, 88
Президента Говарда В. Хан-
тера, 161, 162, 305, 306

Полінезійський культурний
центр, 21--22

Послух

Авраама, 259--260
вибір чіткого шляху, 258--260
і вивчення Писань, 150--151
Ісуса Навина, 257--258
не зважати на те, що роблять
інші, 257--258

- необхідно, щоб супроводжував віру, 260--262
Див. також Відданість
- Приклад**
 батьків, 232
 ним навчати, 293, 294, 299--300
- Причастя**
 встановлене Спасителем, 106, 209--211
 Говард В. Хантер розносить причастя, 4--5, 205, 207
 прийняттям причастя поновлюються завіти, 133, 211--213
- Програма семінарії, 15**
- Проекти служби благополуччя, 16**
- Пророки**
 безперервне одкровення через, 115--123
 були вибрані ще до свого народження, 118
 є вчителями істини, 96
 надає провід щодня, 119--120
 підтримка, 187
 прислуховування до; приносить духовне багатство, 121
 прислуховування до; тримає нас на правильному шляху, 121--123
 як глашатаї Бога в кожному розподілі, 96, 117--119
 як провидці, 96--98
-
- С**
- Свідчення**
 дії з вірою ведуть до, 287--289
 розпізнання, 289
 як набути, 281--289
- Свята земля, 23--25, 41--42**
- Святий Дух**
 дає духовне знання, 84--86, 89, 152
 навчати Ним, 295--296
- оживляє духовний зір провидців, 98
 чесність вимагає мати Духа, 249--250
- Священство**
 вдома, 232--233, 235
 і в храмі, 197--198, 199--200
 у шлюбі, 222, 236
- Сімейно-історична робота**
 доблесно виконувати, 201--203
 любов Говарда В. Хантера до, 195, 196
 має бути прискорена, 34, 201--203
 призначення її, 201--202
- Сім'я**
 батьки є партнерами у веденні, 232--234
 батьки мають захищати і любити дітей, 232--234
 благословляється завдяки храмовій роботі, 189--192
 вивчення Писань в, 149--150, 151, 152, 153
 є найважливішою організацією в Церкві та суспільстві, 230--232
 молитва в, 235
 рада, 235
 стоїть в житті вище за всі інші інтереси, 230
- Служіння**
 є мірилом нашої відданості Богу, 269
 з обережністю ставитися до похвали інших людей, 315--316
 іншим в їхній скорботі, 271--273
 непомітно й просто, 306--312
 приносить мир, 56
 приносить справжню велич, 161, 162, 165, 168--169
 приносить щастя, 315
 тихе й непомітне, 305, 306--312, 315--316

турбуйтеся про те, як служити,
а не де, 312--314, 324
шукати нагод для, 324

Сміт, Джозеф
був пророком, провидцем і
одкровенителем, 96--98
життя і звершення, 98--101
лихо, яке довелося зазнати,
69--70
Перше видіння, 81--83, 93--94
приклад, щодо молитви, 81--82
приклад, як звертатися до Пи-
сань, 81--82
турбувався про інших і служив
їм, 166--168
Церкву відновлено через, 94--95

Спокута. *Див.* Ісус Христос, Спо-
кута

У

Учителі
допомагають студентам відчутти
зміну серця, 300--301
допомагають студентам роз-
вивати довіру до Писань,
294--295
запрошують студентів шукати
Бога Батька і Ісуса Христа,
296--297
навчають Духом, 295--296
навчають прикладом, 293, 294,
299--300
намагаються допомогти сту-
дентам кожному особисто,
297--299
не повинні викликати вірності
до самих себе, 296--297

Х

Хантер, Говард В.
Ааронове священство, висвя-
чення в, 5, 205
батьки, 3--7, 16--17, 183, 194

внутрішній мир, 30--31, 53--54,
54, 306
вчиться молитися від своєї ма-
тері, 4, 79
дитинство, 4--6
запечаткування; до батьків, 16--
17, 183
заслужив скаутську нагороду
Орел, 5
здібності до музики, 6, 7, 9, 229
і Єрусалимський центр Універ-
ситету Бригама Янга з дослід-
жень Близького Сходу, 23--25,
53--54, 128
його любов, до вивчення еван-
гелії, 8, 147, 279
його любов, до сімейної історії,
195, 196
кар'єра, 10, 13--14, 19, 36, 253--
254, 267
любов, до Писань, 147--149
любов, до Святої землі, 23--25,
41--42
милосердя, 5--6, 267--268
народження, 3
організовує кіл в Мехіко, 26, 34
покірність, 161, 162, 305, 307
працелюбність, 5, 10, 16
проблеми зі здоров'ям, 24, 27,
29, 35--36
реагування на; загроза вибуху,
30--31, 53--54, 54
розносить і благословляє при-
частя, 4--5, 205, 207
свідчення, 4, 31, 32, 36, 41, 66,
91, 93, 103, 105, 279, 281
служіння, в Генеалогічному това-
ристві штату Юта, 20, 34, 196
служіння, в якості члена Кво-
руму дванадцятьох, 18--20,
253--254
служіння, єпископом, 11--12
служіння, істориком Церкви, 22

- служіння, президентом Кворуму дванадцятьох, 28–31
- служіння, президентом колу, 14–17
- служіння, президентом Полінезійського культурного центру, 21–22
- смерть, 35–37
- стає платником повної десятини, 137
- стає Президентом Церкви, 31–35, 115, 117
- хрищення, 4–5, 205
- чесність, 13–14, 243–244
- шлюб, з Ініс Стентон, 29–30, 217
- шлюб, з Клер Джеффс, 9, 26–28, 161, 162, 215, 217, 229, 230
- як батько і дідусь, 13, 229, 230
- як чоловік, 26–27, 53, 161, 162, 215, 217
- Хантер, Говард Вільям молодший (Біллі), (син), 10, 103
- Хантер, Джон Вільям (Вілл), (батько), 3–4, 7–8, 16–17, 183, 194
- Хантер, Дороті (сестра), 3–6, 17
- Хантер, Ініс Берніс Еген Стентон (Друга дружина), 29–30, 217
- Хантер, Клара “Клер” Мей Джеффс (перша дружина), 9–11, 13, 14, 26–28, 53, 137, 161–162, 215, 217, 229, 230
- Хантер, Неллі Мері Расмуссен (мати), 3–5, 16–17, 183, 194
- Храм
- благословення храмової роботи, 189–192
- бути гідними мати рекомендацію, 1, 186–188
- бути народом, який відвідує храм, 1, 3, 191–192, 201–203
- є місцем миру, 3, 185, 191
- є символом членства, 1, 34, 184–186
- обряди, необхідні для спасіння, 197–198
- робота в, повинна бути прискорена, 34, 201–203
- хрищення за померлих в, 197–198
- шлюб у, 191, 198, 218
- Христос. *Див.* Ісус Христос
- Хрищення
- батька Говарда В. Хантера, 7, 183
- Говарда В. Хантера, 4–5, 205
- завіт, 133, 175, 179
- Ісуса, 320
- правильна форма, 218
- Хрищення за померлих, 191, 197–198
- Ц**
-
- Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів
- знову була встановлена через пророка Джозефа Сміта, 94–95
- Ісус Христос—глава, 115, 117
- має місію навчати євангелії усі народи, 130–132
- направляється одкровенням, 118, 120, 122–123
- Цілісність
- Говарда В. Хантера, 13–14, 243–244
- захищає нас від зла та допомагає нам бути успішними, 248–249
- Йова, 248–249
- коли входимо в храм, 188
- Шадраха, Мешаха і Авед–Него, 255–257
- Цнотливість, 188

Ч

Чесність

- в особистих та бізнесових справах, 247--248
- вдома, 235
- виявляється в непомітному, звичайному, 246--247
- Господні настанови стосовно, 244--245
- з Богом, 249--250
- з іншими, 249--250
- з самими собою, 246, 249--250
- коли входимо в храм, 188
- Президента Говарда В. Хантера, 13--14, 243--244
- приносить справжнє щастя, 249--250
- Див. також* Цілісність

Ш

Шлюб

- вимагає багато зусиль, щоб жити за євангелією, 221
- вірність у, 223
- Говарда В. Хантера і Ініс Стентон, 29--30, 217
- Говарда В. Хантера і Клер Джеффс, 9--11, 26--28, 161, 162, 215, 217, 229, 230
- є засвоєною поведінкою, 222
- є партнерством з Богом, 218

- єдність в, 223
- зміцнення уз, 222--225
- інтимність в, 224--225
- любов у, 218, 221--225
- милосердя у, 222
- порада тим, хто думає про шлюб, 218, 219
- призначений Богом і має бути вічним, 217--219
- самовідданість у, 224--225
- у благословеннях не буде відмовлено гідним людям, які не перебувають у шлюбі, 219--221
- у храмі, 191, 198, 218
- щастя в, 221, 222--225

Щ

Щастя

- неправильне порівняння може знищити, 163--165
- приходить від виконання заповідей, 73
- приходить від намагання пізнати і наслідувати Ісуса Христа, 41
- приходить від служіння іншим, 315
- приходить від чесності, 244, 250
- у важкі часи, 70
- у шлюбі, 222, 223

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ

